

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ BİLİM DALI

**285 NUMARALI TARSUS ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (H. 1247/1253 / M. 1831/1837)**

Fatih AÇGÖZ

VAN – 2014

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ BİLİM DALI

**285 NUMARALI TARSUS ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (H. 1247/1253 / M. 1831/1837)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Rahmi TEKİN

HAZIRLAYAN

Fatih AÇGÖZ

VAN – 2014

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

TEZ KABUL VE ONAY SAYFASI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma, jürimiz tarafından.....
ANABİLİM DALI **BİLİM DALI**'nda
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan	:	İmza:
ÜYE (Danışman)	:	İmza:
ÜYE	:	İmza:
ÜYE	:	İmza:
ÜYE	:	İmza:

ONAY: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	IV
KISALTMALAR	VI
TABLolar ve HARİTALAR LİSTESİ	VIII
GİRİŞ	1
1. TARSUS VE TARİHİ	1
1.1. Tarsus Adının Menşei	2
1.2. Tarsus'un Coğrafi Konumu ve Önemi	3
2. TARSUS SİYASÎ TARİHİ	5
2.1. İslâm Öncesi	5
2.2. Selçuklular Döneminde	6
2.3. Osmanlı Devleti Döneminde	7
3. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUKÎ YAPI	9
3.1. Osmanlı Devleti'nde Adliye Teşkilatı	10
3.1.1. Kâdı.....	10
3.1.1.1. Kâdılarda Aranılan Nitelikler	11
3.1.2. Nâib	12
3.1.3. Kâtibler.....	13
3.1.4. Muhzırlar.....	14
3.1.5. Çuhadar	14
3.1.6. Subaşı	14
3.1.7. Muhtesib.....	15
3.1.8. Kassamlar	15
3.1.9. Şuhudü'l-Hâl	16

3.2. Şer‘iyye Sicilleri.....	17
3.2.1. Şer‘iyye Sicillerinin Hukukî Bakımdan Önemi	18
3.2.2. Şer‘iyye Sicillerinde Yer Alan Belgeler	19
3.2.2.1. Kâdılar Tarafından Ele Alınan Belgeler	20
3.2.2.1.1. Hüccetler	20
3.2.2.1.2. Ma‘rûzlar	21
3.2.2.1.3. İ‘lâmlar	21
3.2.2.1.4. Mürâseler.....	22
3.3. Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler	22
3.3.1. Fermanlar	23
3.3.2. Berat ve Buyrulduklar	24
3.3.3. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Belgeler.....	24
3.3.4. Tezkireler	25
3.3.5. Temessükler	25
I. BÖLÜM.....	26
4. TARSUS ŞER‘İYYE SİCİLLERİ.....	26
4.1. 285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicilinin Genel Özellikleri.....	26
4.2. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metot	27
4.3. 285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicili’nin Hükümlerin Özetleri.....	27
4.4. 285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicili’nin Traskripsiyonu	64
II. BÖLÜM	237
5. DEĞERLENDİRME	237
5.1. SOSYAL HAYAT	237
5.1.1. Aile.....	237
5.1.2. Boşanma	241

5.1.3. Vesâyet.....	243
5.1.4. Verâset.....	244
5.2. EKONOMİK HAYAT	251
5.2.1. Tarsus İskelesi.....	251
5.2.2. Meslek Grupları	255
5.2.3. Sicilde Adı Geçen Çarşı, Dükkân, Pazar ve Kahvehaneler	256
5.2.4. Eşya Fiyatları	257
5.2.5. Hayvan Fiyatları.....	260
5.3. ADI GEÇEN YER İSİMLERİ	262
5.3.1. Tarsus'a Ait İsimler.....	262
5.3.1.1. Mahalle İsimleri	262
5.3.1.2. Vilayet, Sancak, Kaza, Nahiye, Karye ve Mahalle İsimleri.....	263
5.4. Sicilde Geçen Diğer İsimler	264
5.4.1. Askerî Görevliler.....	264
5.4.2. Devlet Görevlileri.....	267
5.4.3. Gayrimüslimler	268
5.4.5. Cami, Medrese, Menzil ve Zaviyeler	270
5.4.6. Adı Geçen Önemli Şahsiyetler.....	272
5.4.6.1. Hz. Dâniyâl (a.s)	272
5.4.6.2. Hz. Bilâl-i Habeşî (r.a)	275
SONUÇ.....	276
BİBLİYOGRAFYA	279
ÖZET.....	283
ABSTRACT	284
EKLER.....	285

ÖNSÖZ

Tarsus, Anadolu ile Orta Doğu arasında kilit olarak kabul edilmiş ve Çukurova'nın tarih boyunca en mühim kentlerinden biri olarak mevcudiyetini ve önemini bugüne kadar devam ettirmiştir. Tarih boyunca sürekli gelişen böyle önemli bir kentin tarihini araştırarak bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmak istedik.

Çalışma, H.1247-1253/M.1831-1837 yılları arasını ihtiva eden 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicilinin transkripsiyonu ve bunun değerlendirilmesidir. Aslı Milli Kütüphanede bulunan bu sicilin mikrofilm alınıp okunmuş ve transkripsiyon kurallarına uygun bir şekilde Latin alfabesine çevrilmiştir.

Çalışma giriş, sonuç ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Tarsus tarihi genel hatlarıyla ele alınarak incelenmiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti'ndeki hukukî yapıya değinilerek Osmanlı adliye teşkilatı, şer'iyeye sicilleri, şer'iyeye sicillerinde yer alan belgeler (hüccet, ma'rûz, i'lâm mürâsele) ve başka makamlardan gönderilen belgeler (ferman, berat, buyruldu, tezkire, temessük) incelenmiştir.

Birinci bölümde, 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin genel özellikleri, fihristi ve belge özetleri yer almıştır. Bu bölüm içinde mümkün mertebe transkripsiyon kurallarına uyum sağlanmaya gayret edilmiştir. Yapılan transkripsiyon çalışmasında hükümle ilgili akla gelebilecek bütün sorulara (kim, ne, nerede, ne zaman, vs.) cevap verebilecek bir özet tablosu oluşturulmuştur. Ayrıca hüküm özetleri hicrî ve miladi tarihleriyle verilmiştir.

İkinci bölümde ise, sicilin içeriği esas alınarak genel bir değerlendirme yapılmıştır. Değerlendirmemizde dönemin sosyal hayatı, (aile, boşanma, vesâyet, verâset) ekonomik hayatı, (çarşı, esnaf, dükkân, pazarlar, meslek grupları, eşya ve hayvan fiyatları) ayrıntılı olarak ele alındıktan sonra sicilde adı geçen Tarsus'a ait yer isimlerine (mahalle, sancak, kaza, nahiye ve karye isimleri) değinilmiştir. Yine dönemin kültürel, dinî ve askerî hayatı hakkında bilgi verildikten sonra sicilde adı geçen dönemim resmî görevlileri tablolaştırılmıştır.

Sonuç bölümünde çalışmanın tamamında ortaya çıkarılan sonuçlar tespit edilerek genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Çalışmanın tamamlanması iki yılı aşkın bir süreyi kapsamaktadır. Bu süre içerisinde desteğini esirgemeyen, bilgi ve deneyim açısından gerekli donanımı kazanmamı sağlayan, zengin kütüphanesinden istifade ettiğim değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Rahmi TEKİN 'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Fatih AÇGÖZ

2014-VAN

KISALTMALAR

Çev.	:	Çeviren
DİA.	:	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Edt.	:	Editör
H.	:	Hicrî
Haz.	:	Hazırlayan
H.z.	:	Hazreti
Hkm.	:	Hüküm
İA.	:	İslam Ansiklopedisi
M. (...)	:	Miladî (...)
Mah.	:	Mahalle
M.Ö.	:	Milattan Önce
M.S.	:	Milattan Sonra
No:	:	Numara
s.	:	Sayfa
SYF	:	Sayfa
T.S.Ş.	:	Tarsus Şer'iyeye Sicili
TDV. Yay.	:	Türkiye Diyanet Vakfı Yayını
TTK.	:	Türk Tarih Kurumu
vb.	:	ve benzeri
vs.	:	ve saire
Ünv.	:	Üniversite
yy.	:	Yüzyıl

HİCRİ AYLARDA KULLANILAN KISALTMALAR

- M. : Muharrem
S. : Safer
Râ. : Rabîu'l-evvel
R. : Rabîu'l-âhir
Câ. : Cemâziye'l-evvel
C. : Cemâziye'l-âhir
B. : Receb
Ş. : Şaban
N. : Ramazan
L. : Şevval
Zâ. : Zi'l-kâde
Z. : Zi'l-hicce

TABLÖLAR ve HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Piri Reis'in Tarsus ve Çevresini Gösteren Haritası.....	4
Harita 2: Piri Reis'in Tarsus Limanı'nı Gösteren Haritası.....	4
Tablo 1: Terekelerden Tespit Edilen Eşyalar.....	248
Tablo 2: Terekelerden Tespit Edilen Giyim-Kuşama Dair Eşyalar.....	249
Tablo 3: Terekelerden Tespit Edilen Mutfak Eşyaları.....	250
Tablo 4: Terekelerde Tespit Edilen Yiyecek-İçecek Maddeleri.....	251
Tablo 5: Sicilde Geçen İskele İsimleri.....	256
Tablo 6: Sicilde Geçen Meslek Grupları.....	257
Tablo 7: Terekelerden Tespit Edilen Çarşı, Pazar, Dükkân ve Kahvehaneler.....	258
Tablo 8: Sicilde Geçen Hayvan İsimleri.....	262
Tablo 9: Sicilde Geçen Mahalle İsimleri.....	263
Tablo 10: Vilayet, Sancak, Kaza, Nahiye, Karye ve Mahalle İsimleri.....	264
Tablo 12: Sicilde Geçen Askeri Görevliler.....	267
Tablo 13: Sicilde Geçen Devlet Görevlileri.....	268
Tablo 14: Sicilde Geçen Gayrimüslimler.....	271
Tablo 15: Sicilde Geçen Cami, Mederse, Menzil ve Zaviyeler.....	273
Tablo 16: Sicilde Geçen Önemli Şahsiyetler.....	276

GİRİŞ

1. TARSUS VE TARİHİ

Bir şehrin yaşamını etkileyen en önemli koşullardan biri şehrin kurulduğu yerdir. Anadolu'da geçmiş tarih öncesine dayanan birçok şehir vardır. Bu şehirlerden bazıları kurulduktan bir süre sonra savaş, doğal afet, salgın hastalık gibi çeşitli sebeplerle yıkılarak tarih sahnesinden silinirken; bazıları ise bütün bu olumsuzluklara rağmen günümüze kadar gelebilmiştir. Bu şehirlerden birisi de kurulduğu günden itibaren altı kere tahrip edilmesine karşın, her defasında yeniden inşa edilerek günümüze kadar zengin tarihi ve kültür varlıklarıyla gelmiş olan Tarsus'tur¹.

Tarsus, Çukurova'nın batı bölgesinde Tarsus Nehri'nin meydana geldiği ovanın ortasında kurulmuş eskiden beri önemli bir yerleşim merkezidir. Tarih boyunca bağrında yüzbinlerce insan barındıran, tarihin tanıdığı en eski şehirlerimizden biridir. Bu şehirde yaşamış medeniyetlerin sayısını bile tam olarak tespit etmek mümkün değildir. Nitekim tarihin ilk dönemlerinden günümüze kadar birçok millet ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır².

Günümüzde Akdeniz Bölgesinin önemli bir yerleşim yeri olan Tarsus insanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri, meskûn bir mahal olmuştur. Bölgede bulunan höyüklerde yapılan araştırmalar, yerleşimin ilk çağlara kadar uzandığını göstermektedir. Tarsus, Romalılar döneminde Çukurova bölgesinin önemli bir liman şehri olma özelliğine sahipti. İncelenen 285 Numaralı Şer'iyeye Sicilinde Tarsus'un bölge üzerindeki önemini tasdikler niteliktedir. Nitekim söz konusu şer'iyeye sicili XIX. yüzyılın sonlarına doğru Tarsus'un yerel tarihi açısından kendine has bir muhteva içermektedir. Bu çalışmanın amacı gelecekte yapılacak daha kapsamlı şehir tarihçiliği çalışmaları için zengin altyapı malzemesi ortaya koymaktır.

¹ Muhammet Görür, "Salnâmelere Göre Osmanlı Döneminde Tarsus", *Cumhuriyetimizin 75. Yılında Düinden Bugüne 1.Tarsus Sempozyumu Bildirileri*, Tarsus, 1988, s. 16.

² Ahmet Akgündüz- Rahmi Tekin-Yaşar Baş, Osman Kaşıkçı, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, İstanbul, 1993, s. 13.

1.1. Tarsus Adının Menşei

Tarsus şehri, Anadolu'nun yeri ve adı değişmeyen en eski beldelerinden biridir. Şehrin ismi kaynaklarda Tarsos (Taoòs) ve Tarsol, Osmanlı kaynaklarında Tarsus, Tersus veya Tersis şeklinde kaydedilmiştir. Bunun yanı sıra Tarsa, Tarse, Tarso, Terse ve Tarz (ΤΕΡΣΙ) isimleri de kullanılmıştır³.

Tarsus'un bir şehir olarak kimin tarafından kurulduğu bilinmemekte sadece çeşitli efsaneler ileri sürülmektedir. Bunlardan bir Yunan efsanesine göre, Pegasos veya Bellerofontes isimli birisi Kilikya Ovasında yolunu şaşırması ve şehrin bulunduğu yerde ayağı sakatlanmıştır. Bunun üzerine buraya, Yunanca ayak tabanı manasına gelen Tarsus ismini vermiştir. Diğer bir efsane ise Perseus'un rüyasında attan inerken ayak tabanını kaybettiği bu yere, bir şehir inşa edilmiş ve bu şehre Tarsus ismi verilmiştir⁴. Antik çağlarda, Tarsus Çayı'na Kilikya'nın yerli halkı tarafından mitolojik kahramanlardan nehir tanrısının adı olan *Kidnos* adı verilmişti. Bununla bağlantılı olarak Tarsus'un Kidnos tarafından kurulduğu ve *Parthenia* olarak adlandırıldığı yönünde bir başka efsane daha vardır. Strabaon, Tarsus'un kuruluşunu *Tarsos'a gelince O, bir ovada uzanır. İo'yu araştırmak üzere Triptolemos'la birlikte dolaşan Argoslular tarafından kurulmuştur* şeklinde açıklamaktadır⁵. Başka bir rivayete göre de şehre Hz. Nuh'un torunu Laon'un oğlu Tarsus'un adına izafeten bu isim verilmiştir⁶. Yine aynı şekilde Evliya Çelebi'de Tarsus Kalesi hakkında bilgi verirken burayı ilk bina edenin Hz. Nuh'un oğlu Sam oğlu Bakan oğlu Rûm oğlu Tarsus olduğunu rivayet edildiğini belirtir. Tarsus isminin nereden geldiğine dair her ne kadar son görüş ağır bassa da bütün bu efsanelerden ve rivayetlerden hangisinin daha sağlıklı olduğunu tespit etmek mümkün görünmemektedir. Bu da Tarsus'un tam olarak kim tarafından ne zaman kurulduğunu ve ilk kurulduğunda adının ne olduğunu tespit etmenin mümkün olmadığı sonucuna götürmektedir. Bilinen tek gerçek, Tarsus'un eski tarihlerden beri meskûn bir mahal olduğudur⁷.

³ Ali Sinan Bilgili, *Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri*, Ankara, 2001. s. 17.

⁴ Hikmet Öz, *Bilinmeyen Tarsus*, Ankara, 1998, s. 84.

⁵ Strabon, *Antik Anadolu Coğrafyası*, Çev: Adnan Pekman, İstanbul, 1997, s. 12.

⁶ Öz, *Bilinmeyen Tarsus*, s. 84.

⁷ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 13.

1.2. Tarsus'un Coğrafi Konumu ve Önemi

Tarsus kazası, güney doğu tarafından Seyhan Nehri, kuzey doğu tarafından Adana merkezine bağlı köylerin arazisiyle Kara İsalı Kazası, kuzey batı tarafında Konya vilayetini ayıran dağlar silsilesinin uzantıları, batı tarafında Akdeniz ile sınırlı bir sancak (liva) merkezidir. Tarsus, Kilikya Ovasında, deniz seviyesinden 20-30 metre yükseklikte ve güney kıyılarından yaklaşık 15 km uzaklıkta yer almaktadır. Kuzeyinde ise Torosların geniş ve yüksek yaylaları bulunur⁸.

Tarsus'un güney bölümünde 20-25 km genişliğinde alüvyal bir ova uzanır. Bu verimli düzlükler, Çukurova'nın güney bölümündedir. Eskiçağ öncelerinde şimdiki Tarsus'un bulunduğu yer bir liman durumunda iken Tarsus Irmağının hızla oluşturduğu delta ovası ile 12-15 km içeride kalmış, ova böylece genişlemiştir⁹.

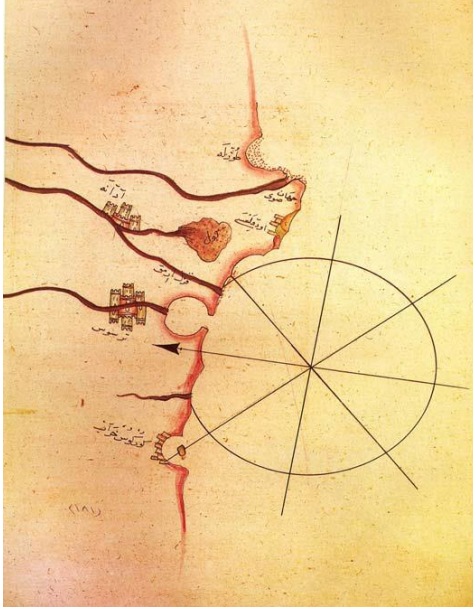
Çukurova'nın önemli kentlerinden olan Tarsus verimli toprakları sayesinde birçok medeniyete ev sahipliği de yapmıştır. Kentin bu kadar önemli olmasını sağlayan bazı nedenler bulunmaktadır. Bunlar;

- Deniz kenarında bulunması, bugün 14-15 km içeride ancak ilkçağda denize bitişik olduğu bilinmektedir.
- Tarsus ve civarındaki arazilerin çok verimli olması.
- Gülek Boğazı'nın bulunması, Hint yarımadasını Avrupa'ya bağlayan İpek karayolu üzerinde bulunan Gülek Boğazı, tarihte olduğu gibi bugün de aynı önemini koruması¹⁰. Yukarıda zikredilen özellikler Tarsus'un ilkçağdan günümüze kadar önemli bir kent olduğunu göstermektedir.

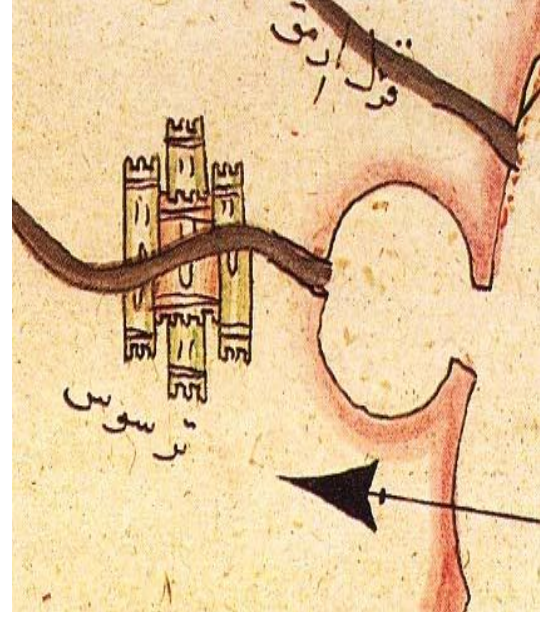
⁸ W. M. Ramsay, *Tarsus*, Çev: Levent Zoroğlu, Ankara, 2000, s. 9.

⁹ R. İzbirak, "Tarsus", *Türk Ansiklopedisi, II*, Ankara, 1981, s. 468.

¹⁰ Akgündüz/Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 19.

Harita 1: Piri Reis'in Tarsus ve Çevresini Gösteren Haritası

Harita 2: Piri Reis'in Tarsus Limanı'nı Gösteren Haritası ¹¹.

Piri Reis, eserinde, Tarsus'un deniz kıyısından üç mil kadar içeride bir ovada kurulduğunu ve önünden bir ırmağın aktığını belirtmektedir. Bu ırmağın, Berdan Nehri olarak da bilinen Tarsus Çayı'dır. Irmağa sandalların girebildiğini de belirten Piri Reis, ırmağın denize döküldüğü yerde bir de kule olduğunu ve altı kulaç ötesinde gemilerin demirlediğini vurgulamaktadır. Piri Reis eserinde Tarsus'tan şöyle bahsetmiştir: *Mezkûr Tarsus deniz kenarından üç mil mikdar karada bir ovada vâki' olmuş bir kasabadır. Ol kasabanın önünden bir su akar. Mezbûr suya sandallar girür. Ve ol suyun ağzında bir Bergos var. Mezkûr Bergos'a karşı altı kulaç suda demir korlar, yaturlar*¹².

Evliya Çelebi ise eserinde Tarsus Nehri'nin Bolkar Yaylağından gelip Tarsus'a bir saat uzaklıktan Akdeniz'e karıştığını, üzerinde beş adet köprü olduğunu ve geçtiği ovanın içinde bir tane taş olmayıp ferah bir havası olduğunu dile getirmektedir¹³. Evliya Çelebi ve Piri Reis eserlerinde Tarsus'un coğrafi yapısına değinerek öneminden bahsetmişlerdir.

¹¹ Piri Reis, *Kitâb-ı Bahriye, IV*, Edt: Ertuğrul Zekai Ökte, TTK Yayınları, Ankara, 1988, s. 1582–1583.

¹² Piri Reis, *Kitâb-ı Bahriye*, s. 1581.

¹³ Evliya Çelebi, *Seyahatname, IX*, Edt: Yücel Dağlı-Seyit Ali Kahraman-Robert Dankoff, Yapı Kredi Yayınları, Ankara, 2005, s. 128.

2. TARSUS SİYASİ TARİHİ

2.1. İslâm Öncesi

Tarsus Akdeniz'in verimli topraklarına sahip önemli sahil kentlerinden biri olduğundan tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Tarsus'un bilinen en eski tarihi M.Ö. 1650'li yıllara kadar gitmektedir. Yapılan kazı çalışmaları sonucunda Gözlükule bölgesinde Kızvatna Krallığı'na ait bulgulara rastlanmıştır. Bu krallık Tarsus ve civarında belli bir dönem yaşadıktan sonra M.Ö. XIV. yüzyılda Hitit İmparatorluğuna katılmıştır¹⁴.

M.Ö. XIX. yüzyılda Kızılırmak havzasına yerleşen Hititler'in buraya hangi yönden geldiği kesin olarak bilinmemektedir. Tarsus'un M.Ö. 1500'lü yıllarda Hitit egemenliğine girmiş ve M.Ö. XII. yüzyılın sonlarına kadar bu devletin egemenliğinde kalmıştır¹⁵. Daha sonra Tarsus ve çevresi Asurlular, Mısırlılar ve Yunanlılar arasında birkaç kez el değiştirmiştir. M.Ö. IX. yüzyılda Asurlular hâkimiyet mücadelesini kazanarak bölgeyi ele geçirmişlerdir. Asurlular yıkıldıktan sonra bölgeye Kilikyalılar hâkim olmuş bu durum M.Ö. 401 yılına kadar devam etmiş, bu tarihten itibaren Kilikya Krallığı, Pers İmparatorluğu'na bağlı bir eyalet haline gelmiş, Tarsus da bu eyaletin merkezi olmuştur¹⁶.

Genç yaşta Makedonya kralı olan İskender (Büyük), Pers İmparatorluğuna son vererek bölgenin hâkimi olmuştur. Bundan böyle Tarsus, Makedonyalıların, Kilikya'daki merkezi haline gelmiştir. Makedonya Krallığı yıkıldıktan sonra Romalılar, Anadolu ve Akdeniz'de hâkim duruma gelerek Kilikya bölgesini M.Ö. 66'da bir Roma eyaleti haline getirmişlerdir. Bu tarihten itibaren Tarsus, bu eyaletin merkezi olmuştur¹⁷. Tarsus, Romalılar zamanında önemli bir olaya sahne olmuştur. O da hak dinlerini terk etmeyip putlara kurban kesmeyip onlara tapmayan ve dolayısıyla zalim bir melik tarafından takibe uğrayan gençlerin hikâyesidir¹⁸. Hıristiyanlık Roma İmparatoru (Diyoklejen) zamanında zuhur etmiştir. Bu hükümdar Hıristiyanlara çok işkence etmiştir. Bunun üzerine Kilikya halkı hükümdara

¹⁴ Kasım Ener, *Tarih Boyunca Adana Ovasına Bir Bakış*, İstanbul, 1964, s. 41.

¹⁵ Ahmet Refik, *Büyük Tarihi Umumi, I*, İstanbul, 1912, s. 329.

¹⁶ Öz, *Bilinmeyen Tarsus*, s. 20.

¹⁷ Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, *Tarsus Rehberi*, Tarsus, 1986, s. 23.

¹⁸ Uğur Said, *İçel Tarihi*, İstanbul, 1943, s. 29.

başkaldırmış ve bu nedenle Diyoklejen Tarsus'a gelmiş ve Hıristiyanların birçoğunu öldürmüştür. Bu olay M.S. 274 yılında olmuştur. Arapların Takyanos (Dakyanos) dedikleri işte bu hükümdardır. Bazı tarihçiler ise, bu olayın Roma imparatoru Decrus (Dekiyüs) zamanında (249-251) ve Efes şehrinde geçtiğini söylemektedirler. Bunlar Dakyanus'un zulmünden dolayı Tarsus'tan kaçıp bir mağaraya sığınmışlardır. Bunları takip eden melik ve adamları gençlerin ve yanlarındaki bir çobanın köpeğinin mağarada olduğunu anladıktan sonra onları buldukları yerde ölüme terk etmek için mağaranın ağzını büyük taşlarla ördürmüştür. Yüce Allah'da bunları orada tam 309 sene uyutmuş ve insanlara ibret olsun diye tekrar uyandırmıştır. Bunlar insanlara görüldükten sonra ölmüşlerdir. İşte yanlarındaki köpekle birlikte bu gençlere Eshâb-ı Kehf denilmektedir. Bu olay hem Hıristiyanlar hem de Müslümanlar tarafından kabul edilmektedir. Zira Kur'ân-ı Kerim bu gençlerin hikâyesini açık bir şekilde anlatmaktadır¹⁹. M.S. 395'te Roma İmparatorluğunun yıkılmasıyla Tarsus, Bizans İmparatorluğunun egemenliği altına girmiş ve iki yüz yılı aşkın bir süre bu devletin egemenliği altında varlığını devam ettirmiştir²⁰.

2.2. Selçuklular Dönemi

XI. yüzyılın ortalarında Selçuklular yeni bir siyasî güç olarak tarih sahnesinde yerlerini almaya başladılar. Değişik dönemlerde Anadolu'ya akın ya da keşif seferleri yapan Selçuklular, 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya yerleşmeye başladılar. Bu muharebede yenilen Bizans İmparatoru Romanos Diogenes ile bir barış antlaşması yapıldı. Daha sonra Ermenilerin elinde bulunan Tarsus taraflarına çekilen Romanos Diogenes, Bizans tahtına geçen Mihail Dukasin'in kendisinin üzerine gönderdiği Antronikos Dukas ile giriştiği muharebeyi de kaybetti ve daha sonra öldürüldü²¹. Selçukluların Anadolu'ya hızla yaklaşmaları Bizans İmparatorluğunu tedirgin ediyordu. Bu dönemde Bizans İmparatorluğunun başında bulunan Bazil (976-1025) Kilikya bölgesindeki küçük Ermeni prensliklerini ele geçirerek Çukurova'dan Güney doğu Malatya, Harput, Palu, Elbistan, Tarsus ve Urfa bölgelerini içine alan bu prenslik 1077'de kurulan Türkiye Selçuklu Devleti'nin

¹⁹ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 25.

²⁰ Mübeccel Kıray, "İçel", *Yurt Ansiklopedisi*, V, İstanbul, 1982, s. 3637.

²¹ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 52.

gelişmesine engel teşkil ediyordu²². Bu gelişme üzerine Süleyman Kutalmış kendisine vekil tayin ettiği İsmail adında bir İranlı komutanı Kilikya bölgesine göndererek, Tarsus, Adana, Misis, Anazorba'yı aldı. Ancak 1097 yılında gerçekleşen Haçlı Seferi ile birlikte bu bölge 1098 yılında Antakya Prenslüğünü kuran Bohemond'un eline geçti²³. Haçlıların bölgedeki hâkimiyeti zayıflayınca bölge tekrar Bizans'ın eline geçti. Bundan sonra Bizans'a bağlı mahalli krallıkların idaresinde kalan bölge, Sultan Alâaddin Keykubad zamanında yeniden Türkiye Selçuklu Devleti'ne bağlandı. 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra İlhanlılar'ın kontrolüne giren Türkiye Selçuklularının 1308'de yıkılmasından sonra, daha önce buralara yerleşmiş olan Türkmenler, Nure Sûfi'nin idaresinde birleşerek Karamanoğulları Beyliğinin temellerini attılar ve bu bölgede hâkimiyet sağladılar²⁴. Bir ara Memlûkler'in eline geçen Tarsus ve çevresi, 1415'te önceleri merkezi Elbistan sonra Adana olan Ramazan Oğulları Beyliğinin eline geçti²⁵.

2.3. Osmanlı Devleti Dönemi

Tarsus ve çevresi ilkçağdan, ilk İslâm ve Bizans karşılaşmasından Ermeniler, Abbasiler, Tolunoğulları, Selçuklular ve Memlûkler'den Osmanlılar'a kadar devamlı olarak bir sınır kenti olarak örgütlenmiştir. Osmanlılar, oldukça eski bir geçmişe sahip olan bu şehrin tarihsel statüsünü her yönüyle korumuştur. İdarî yapıyı muhafaza ettikleri gibi sancakta geçerli olan hukukî statünün de küçük bazı değişiklikler haricinde devamını sağlamışlardır.

Osmanlı Devleti'nin fethinden sonra Tarsus ve bu çizgide bulunan diğer sugûr şehirleri, hudut şehri olma özelliğini kaybetmişlerdir. Bu yönüyle eskiye nazaran kısmen askerî ve siyasî önemleri kalmamıştır. Çünkü zarurî olarak her biri bir savunma şehri ve sınır kenti olmak durumundan çıkmışlardır. Özellikle de Tarsus ve çevresi, daha sonraki yüzyıllarda yanbaşındaki şehirlerin ve özellikle de Adana'nın gelişmesiyle eski önemini yitirmeye başladı ve gittikçe küçüldü²⁶.

²² Besim Darkot "Tarsus" *İslâm Ansiklopedisi*, XII, İstanbul, 2001, s. 20.

²³ *Meydan Larousse*, XI, "Tarsus Maddesi" İstanbul, 1988, s. 12.

²⁴ *Yeni Türk Ansiklopedisi*, IX, "Tarsus Maddesi" İstanbul, 1985, s. 3984.

²⁵ Faruk Sümer, "Ramazanoğulları", *İslâm Ansiklopedisi*, IX, İstanbul, 1985, s. 612.

²⁶ Akgündüz/Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 112.

XIX. yüzyılda Adana ve Mersin, Tarsus aleyhine gelişme gösterdi²⁷. Tarsus ise, sınaî, ticarî ve iktisadî yönüyle halkını ayakta tutan arazisi ve yollarıyla önemli bir merkez olma özelliğini devam ettirdiyse de yukarıda arz ettiğimiz sebeplerden dolayı kendisini büyük ve iddialı şehirlerle başa başa yarıştıran hususiyetlerinin birçoğunu kaybetmişti. Ancak yine de XIX. yüzyılın ortalarına kadar bölgenin tek ticarî merkezlerindendi. Bu asrın ikinci yarısından itibaren bu özelliğini de kaybetti. Bundan sonra üstünlük Mersin' e geçti²⁸.

Tarsus şehri, Osmanlı döneminde ilk fetihlerden itibaren bir uç muhafızlığı veya “Niyabet” adıyla idare edilmiştir. Daha sonraki dönemlerde bu isimlendirmelerin yerine “Sancak veya Liva” terimleri kullanılmaya başlanmıştır²⁹. Kuruluşundan beri merkezi ve otoriter bir sistemi olan Osmanlı Devleti'nin idari bakımdan en üst idari birimi eyalet olarak belirlenmiştir³⁰. Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilatının en büyük parçasını eyaletler oluşturmaktadır. Eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar nahiyelere, nahiyelerde köylere ayrılmaktadır. İdari bakımdan eyalet, bir sancaklar federasyonu özelliği taşıyordu. Sancak ise, idarî bakımdan devletin temel yapısını teşkil ediyordu. Esasen devlet zaman zaman bazı aşiret ve oymak beylerini de birer idarî birim olarak kabul etmişse de, ülkenin ve devlet teşkilatının düzenlenmesinde, muayyen bir coğrafi bölgeyi kapsayan sancaklara onların yönetimine ve bu idari birimin ülke idaresindeki etkinliğine çok ehemmiyet vermişti³¹. Devlet, halkla ilişkilerinde sancağı aracı olarak kullanmıştı. Divân-ı Hümâyundan çıkan hükümlerin sancak beylerine hitaben yazılması, şehzadelerin devlet idaresini öğrenmek için “sancağa çıkmak” diye tabir edilen sancak beyliği yaparak devlet idaresinde tecrübe sahibi olmaları, halkın toprak tasarrufunu düzene sokmak maksadıyla yapılan tahrirlerde de sancak birimi esas alınması, sancak idaresinin önemini açıkça göstermektedir. İşte bu yönüyle idarî teşkilatta eyaletten sonra en önemli alt birimi sancaklar teşkil ediyordu³².

²⁷ Darkot “Tarsus”, s. 20-22.

²⁸ Akgündüz/ Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 113.

²⁹ Akgündüz/ Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 107.

³⁰ Yusuf Halaçoğlu, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara, 1991, s. 73.

³¹ Metin Kunt, *Sancaktan Eyalet (1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İdaresi)*, İstanbul, 1978, s. 18.

³² M. Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı*, Ankara, 1989, s. 29.

Tarsus'un Osmanlı Devleti döneminde önce Şam eyaletine, daha sonra Halep eyaletine 1571'de Kıbrıs'ın alınmasıyla birlikte Kıbrıs Beylerbeyliği'ne 1588'de Karaman eyaletine ve 1700'lerden itibaren Adana eyaletine bağlanmıştır³³. 1867'de çıkarılan Vilayet Nizamnamesi ile Adana, Halep vilayetinden ayrılarak bağımsız bir vilayet olmuştur. Tarsus ve Mersin şehirleri de Adana vilayetinin Adana sancağına bağlı birer kaza merkezi haline getirilmiştir³⁴. Bundan sonraki yıllarda Tarsus kazası içinde yer alan bir köy olmasına rağmen, bu tarihten itibaren Tarsus'un bir nahiyesi haline getirilmiştir. 1864'te Tarsus'tan ayrı bir kaza merkezi olan Mersin 1888'de Adana vilayetine bağlı bir kaza merkezi yapılmıştır. Tarsus kenti de Mersin'e bağlanmıştır. 1890'lı yıllara kadar bu yapı devam ettirilmiştir. 1908 yılında ise Tarsus, Adana vilayetine bağlı, Mersin sancağının kaza merkezi haline getirilmiştir. Bu idari yapı varlığını Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar korumuştur. Cumhuriyet döneminde Mersin (İçel) vilayet merkezi olunca Tarsus kenti de buraya bağlı bir ilçe merkezi olarak idari yapısını muhafaza etmiştir³⁵.

3. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUKÎ YAPI

İslâm Devleti olması sebebiyle Osmanlı hukukunun temelini şer'î hukuk teşkil etmektedir. Osmanlı hukuku şer'î hukukun yanında zaman içinde oluşan örfî hukuk temeli üzerine kurulmuştur. Örfî hukuk, şer'î hukukun yanı sıra padişah, irade ve fermanıyla oluşan hukuktur³⁶. Şer'î hukuk ise ilahî kökenlere dayanmaktadır. İslâmî düşünceye göre hukukî düzenleme yapma yetkisi Allah'a aittir. Bu nedenle İslâm hukukunun ilk kaynağı Kur'ân'dır. İkinci kaynağı ise sünnettir. Ancak her iki kaynaktan tüm kuralları açık bir şekilde içermekten çok hukuka kaynaklık eden genel emirleri ihtiva eder³⁷.

İslâm hukuk kaynaklarından bir diğeri de icmadır. İcma kelime anlamı olarak fikir birliğine varılan konuların dine uygun sayılmasıdır. Yine İslâm hukukunun kaynaklarından olan içtihad, sözlük anlamı olarak bir şeyi elde etmeye çalışmak

³³ Bilgili, *Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri*, s. 34.

³⁴ Akgündüz/Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 115.

³⁵ İbrahim Halil Aytar, *19. Yüzyılın İkinci Yarısında Tarsus'ta Yaşayan Gayrimüslimlerin Sosyo-Ekonomik Etkileri (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Mersin, 2006, s. 26.

³⁶ M. Akif Aydın, "Osmanlı'da Hukuk", *Osmanlı Devleti Tarihi, II*, İstanbul, 1999, s. 375.

³⁷ Nurcan Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, Ankara, 2001, s. 38.

anlamına gelir. İslâmî hukuktaki anlamı ise çeşitli yollarla hüküm oluşturmaktır³⁸.

Bir konuda benzer olaylardan yola çıkarak karar vermeye İslâmî hukuk terminolojisinde kıyas denir. Kıyas daha önceki hukukî hükümlere bakarak konu hakkında yeni bir hükme varmadır³⁹. Osmanlı Devleti kurulduktan sonra kendisinden önceki Türk-İslâm devletlerinin hukukî yapılarından etkilenmiştir. Altı yüzyıllık süreç içerisinde ihtiyaç dahilinde bu hukukî yapıda değişiklikler ve ilaveler yapmışlardır. Ancak yapılan bu değişiklikler ve ilavelerde örfî hukukun şer'î hukuka aykırı olmamasına gayret edilmiştir⁴⁰.

Tanzimatla başlayan dönem diğer alanlarda olduğu gibi hukuk alanında da bir batılılaşma dönemidir. Sosyal ve iktisadî hayatta XIX. asırda görülmeye başlayan köklü değişiklik ve gelişmeler bunlara paralel olarak hukukî düzenlemeleri gerekli kılmıştır. Yargı mercilerine intikal eden dava sayısının ve türlerinin artması, her türlü davaya tek dereceli mahkeme olarak bakmakta olan Osmanlı mahkemelerinin yenileriyle takviye edilmesini ve temyiz mahkemesiyle adli yapının zenginleştirilmesini ve asgari iki dereceli hale getirilmesini gerekli kılmıştır. Bu nedenle Tanzimattan sonra ticaret mahkemeleri, nizamiye mahkemeleri ve ilk temyiz mahkemesi olan Divân-ı Ahkâm-ı Adliye kurulmuştur⁴¹.

3.1. Osmanlı Devleti'nde Adliye Teşkilatı

3.1.1. Kâdı

Arapça'da kazâ (kadâ) kökünün ism-i fâili olan kâdı, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'î hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamlarca tayin edilen kişiyi ifade eder. Kur'ân-ı Kerim'de kâdı kelimesi (Tâhâ 20/72) "hükümünü, sözünü geçiren", (el-Bakara 2/188) "uhdesinde yargı yetkisi bulunan yöneticiler" manalarında kullanılmıştır⁴².

Kâdı hukukî açıdan mahkemenin reisidir. Her türlü anlaşmazlık ve müeyyideyi gerektiren suçlar "Meclis-i Şer" denilen kâdının başkanlık ettiği

³⁸ Ahmet Mumcu- Coşkun Üçok, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1976, s. 51.

³⁹ Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, s. 42.

⁴⁰ Halaçoğlu, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, s. 118-119.

⁴¹ Aydın, "Osmanlı'da Hukuk", *Osmanlı Devleti Tarihi, II*, s. 433.

⁴² Fahrettin Atar, "Tarsus" *İslâm Ansiklopedisi, XXIV*, İstanbul, 2001, s. 66.

mahkemede çözümlenirdi. Kâdının hükmü olmaksızın hiç kimse cezalandırılmazdı. Her türlü alacak, borç ve miras davaları ile arazi ihtilafı, ehl-i örf ile re'aya arasındaki anlaşmazlıklar kâdılar tarafından halledilirdi. Ayrıca ilmiye sınıfına mensup müderris, mütevellî ve diğer vakıf görevlileriyle bunların tayin ve azilleri kâdının arzı ile mümkün olurdu⁴³. Ayrıca kâdı, bulunduğu yerin belediye hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu en üst amirdir. Şehrin kethüdası, çöpçübaşı, mimarbaşı, esnaf kethüdaları, pazarbaşı ve muhtesip gibi kişilerden oluşan bir çeşit belediye meclisinin de başkanıydı. Yine esnafın sattığı her türlü ticarî mala narh koyma yetkisi kâdıya aitti⁴⁴. Merkezden yazılan fermanlar, hattı hümayunlar, beratlar ve yasaklarda doğrudan doğruya kâdılarına bildirilirdi. Kâdılar bu emirlerin hem gereğini yerine getirir hem de bir suretini sicile kaydederlerdi.

3.1.1.1. Kâdıların Aranılan Nitelikler

Fakihler, kâdı olacak kişide bulunması gereken nitelik ve şartları şu şekilde sıralamışlardır: Derin hukuk bilgisine sahip, sosyal ilişkilerin gereklerini bilen, halkın ihtiyaçlarını, örf ve âdetlerini kavramaya elverişli kültüre sahip, dış etkilere karşı koyacak derecede ahlâk, karakter ve seciyeye sahip olmaları, dinî emir ve yasaklara aykırı davranışlarda bulunmamaları şeklinde açıklamışlardır.

Mecelle'de kâdının özellikleri sıralanırken kâdının hâkim, fehim, müstâkim, emîn, mekîn, mefîn olması, fıkıh meselelerine ve yargılama usulüne vâkıf olması ve davaları bu özelliklere uygun olarak sonuçlandırmaya muktedir bulunması şartı aranmış, böylece kâdılığın bilgi, sanat ve yüksek bir karakter işi olduğu belirtilmiştir⁴⁵.

Kâdının tayininde olduğu gibi, azli ve istifasında da şu sebepler yer alır:

- Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi,
- Kör, sağır ve dilsiz olması,
- Görevinde irtikab yoluna sapması ve kanunları ihlal etmesi,

⁴³ Mehmed Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1999, s. 237.

⁴⁴ Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik Düzenlik Kavgası*, Ankara, 1975, s. 96.

⁴⁵ Atar, "Tarsus", s. 67.

- İmanını kaybetmesi, yolsuzluğunun anlaşılması⁴⁶.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde diğer kurumlarda baş gösteren bozulmalar kâdılık makamında da kendini göstermiştir. XVII. ve XVIII. yüzyıllarda yetkileri iyice daraltılan kâdıların özellikle büyük şehirlerin kâdılıkları ulemadan kimi ünlü kişilere “Arpalık” olarak verilmeye başlayınca, buraya gönderdikleri nâiblerin bilgisiz ve beceriksiz oluşları kurumun etkinliğini yitirmesinde en büyük etken olmuştur. XIX. yüzyılda ise yargı alanında yapılan düzenlemeler ile yargı ve yönetim işleri tamamen birbirinden ayrılmaya başlamıştır⁴⁷.

3.1.2. Nâib

Nâib, kâdının mahkeme işlerinde yardımcısıdır. Nâib, kâdının bulunmadığı hallerde duruşmaları idare etmek, serbest dirlikler içerisinde yer almayan köylerdeki davaların yerinde görülmesi için olay mahalline gitmek gibi görevleri yerine getiriyordu⁴⁸. Nâib tayinine yetkili kâdılar, kendi kâdılıklarındaki her bir nahiyeye bir nâib tayin ederlerdi. Nâiblerin bir veya birden fazla olması kâdının tayin edildiği kazanın büyük veya küçük olmasına, işlerin fazla olup olmamasına bağlıydı⁴⁹. Nâibler, vazifelerinin mahiyetlerine göre çeşitli kısımlara ayrılırlar:

3.1.2.1. Kaza Nâibleri:

Kadılar, kendi kazaları dahilindeki nahiyeleri nâib adıyla tayin ettikleri memura iltizama verirler, o memur da kadı adına söz konusu nahiyelerin şer'î işlerini yürütürdü. Bunlar aynı zamanda kazalarda bab nâibliği görevini de yürütürlerdi⁵⁰.

3.1.2.2. Mevâli Nâibleri:

Büyük kâdılar bizzat kadılık yaptıkları zaman yanlarında bab nâibi denilen bir

⁴⁶ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kâdı*, Ankara, 1994, s. 9-10.

⁴⁷ Musa Çadircı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Ekonomik ve Sosyal Yapısı*, Ankara, 1997, s. 80-86.

⁴⁸ Akdağ, *Türk Halkının Dirlik Düzenlik Kavgası*, s. 90.

⁴⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, 1988, s. 117.

⁵⁰ Ahmet Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, I*, İstanbul, 1988, s. 72.

kapı nâibi bulunduğu gibi, esnafı kontrol etmek üzere seyyâr ayak nâibi de bulunurdu. Ayrıca tayin edildikleri yere gitmeyen mevâli, iltizam usulüne benzer şekilde, oraya yargıya yetkili olarak nâib gönderirlerdi.

3.1.2.3. Arpalık Nâibleri:

Kazasker, şeyhülislâm ve mevaliye verilen arpalıklardaki şer'î yargılamaları yapmak üzere görevlendirilen nâiblerdir⁵¹.

3.1.3. Kâtibler

Osmanlı adalet teşkilatında kâtibler yazışma ve davaların sicile kaydedilmesi işini yürütmekteydiler. Güvenilir, sâlih, davaları yazma ve i'lâm tanzim etme usulüne vakıf birisi mahkemeye kâtib olarak tayin edilirdi⁵². Bazı durumlarda mahkeme dışında yerine getirilmesi gereken keşif olayları ile ilgili görevlendirildikleri de görülmektedir. Kâtiblerin gelirleri mahkemede görülen davalardan alınan harçlarla sağlanmaktadır. Gerek nâibler gerekse kâtibler doğrudan kâdıya bağlıdır ve değiştirilmeleri kâdılarının elindedir⁵³. Mahkeme kâtiblerinin tayininde kâdının arzı şarttır. Geçici olarak berât-ı şerif almadan bu görevi ifâ edenler, daha sonra bu göreve berât ile getirilirlerdi. XVIII. yüzyılda yerli halktan kâtip tayin edilmemesine gayret gösterilmiştir. Ayrıca hediye almak gibi âdi suçları irtikâb etmemeleri için her zaman kâdının nezaretinde görev yapmışlardır. 1331/1913 tarihli Hükâm-ı Şer' ve Mahâkim-i Şer'îye Kanunu her mahkemede bir başkâtib ile yeteri kadar kâtibin bulundurulmasını hükme bağlamıştır. 1336/1917 tarihli Usûl-i Muhâkeme-i Şer'îye kararnamesi ise kâtiblere yeni yetkiler tanımıştır. Buna göre yemin teklifi, şahitlerin dinlenmesi ve keşif yapılması gibi hususlarda kâdı mahkeme kâtiblerinden birini nâib tayin edebilir. Ayrıca kâdı ve müşâvir bulunmadığı zaman mahkeme başkâtibi kâdıya vekâlet eder⁵⁴

⁵¹ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, I*, s. 72.

⁵² Abdülaziz Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)*, İstanbul, 1986, s. 81.

⁵³ Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, s. 62.

⁵⁴ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, I*, s. 75.

3.1.4. Muhzırlar

Kâdının işlerinde yardımcısı olan bir diğer görevli muhzırlardır. Kelimenin lügat anlamı, huzur getirendir. Muhzırların görevi davalıları mahkemeye getirmektir. Gerekli hallerde mahkemeye getirilmesi gereken kişileri zorla getirme yetkisine de sahiptirler⁵⁵. Muhzırlar genellikle yerli şahıslar arasından seçilirdi. Anadolu'daki bazı şer'iyeye sicili kayıtlarında ‘şuhûd’ül hâl yerine şuhûd’ül muhzırın şer’i meclise getirdiği şahitler’’ ifadesinden muhzırların küçük kaza merkezlerinde hem mahkeme mübâşirliği hem de emniyet görevlisi ve bugünkü savcının bazı görevlerini ifâ ettiğini görüyoruz.

İlk dönemlerde tarafların mahkemeye muhzırlar tarafından davetine icâbet etmeyen taraf tâzir cezasıyla cezalandırılıyordu. Son zamanlara doğru bu davet, davetiye varakası denilen bir kâğıdın muhzır vasıtasıyla gönderilmesiyle icra olunmaya başlandı. Ayrıca muhzırlar yargılama esnasında mahkemenin emniyet ve asâyişini teminle de mükelleftirler⁵⁶. Bu kurumun işleyişinden Muhzırbaşı sorumludur. Muhzırların gelirleri mahkemeye başvuranlardan alınan ‘ihzâriye-muhziriye’’ isimli para ile karşılanırdı⁵⁷.

3.1.5. Çuhadar

Osmanlı adalet teşkilatındaki görevlilerden bir diğeri çuhadarlardır. Bu görevlilerin giysileri genellikle çuhadan olduğu için ve üst düzey görevlilerin dairelerinde perdelerin açılıp kapanması ile sorumlu oldukları için bu isim verilmiştir. Çuhadarlar daha çok mahkeme dışında kalan ve kâdının ilgilendiği işlerin yerine getirilmesinde görevli olan kişilerdir⁵⁸.

3.1.6. Subaşı

Subaşıları mahkemelerin işleyişi bakımından kâdıllardan sonra gelen ikinci görevlilerdir. Kâdının emrinde olan subaşı, şehir ve kasabalarda belediye, zabıta ve

⁵⁵ Halil İncalcık, “Mahkeme”, *İslâm Ansiklopedisi*, VII, İstanbul, 1957, s. 150.

⁵⁶ Akgündüz, *Şer’iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, I, s. 72.

⁵⁷ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, II, İstanbul, 1971, s. 572.

⁵⁸ Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Ekonomik ve Sosyal Yapısı*, s. 87.

asayiş işlerine bakmaktaydılar⁵⁹. Ayrıca şer‘iye mahkemesinin kararlarını tabik etmek, hapsine karar verilen şahısları hapsedmek, haphâneye nezaret etmek, cezaları infâz etmek ve cezaî teminatları tahsil etmek subaşılara aitti.

Osmanlı Devleti’nde subaşılık, köy ve kasablarda ‘‘il subaşıları’’ sancaklarda ve diğer büyük merkezlerde ise ‘‘şehir subaşısı’’ diye adlandırılırdı. Köylerde köy subaşıları, sancaklarda sancak subaşıları, kazalarda ise toprak subaşıları bulunurdu. Görevlerini ifâ için asesler ve mahalle bekçilerinden yardım alabilen subaşılar, görevleri karşılığında subaşılık maktuûn alırlardı⁶⁰.

3.1.7. Muhtesib

Osmanlı Devleti adli teşkilatında muhtesiblerin görevi satılan malların fiyatlarını belirlemek ve üretim ile hizmet sektörünün kurallara uygun çalışmasını sağlamaktır⁶¹.

3.1.8. Kassamlar

Kâdının yaptıkları önemli görevlerden birisi de ölen kimselerin mallarını İslâm miras hukuku çerçevesinde mirasçılara paylaşmaktır. Bu görevi kâdı adına bu işle görevli yardımcısı olan kassamlar yapar. Kassam kelimesi ‘‘kısmet’’ mastarından türemiş olup; taksim eden kısım kısım ayıran, bölüştüren, manalarına gelmektedir. Terim olarak İslâm hukukunda; miras davalarında bizzat dava mahalline giderek, gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve ev, tarla, arsa gibi gayr-ı menkulleri varisler arasında taksim eden memura denmektedir. Vefat eden şahısların terekelerini taksim eden şer‘i memur olarak kısaca tarif edilmektedir⁶². Kamu görevlilerinin miras taksimleri ise kazasker kassamları tarafından yapılır ve kazaskere düşen harç onun adına tahsil edilirdi⁶³.

⁵⁹ Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, s. 243.

⁶⁰ Akgündüz, *Şer‘iye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, I, s. 74.

⁶¹ Abacı, *Bursa Şehri’nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, s. 66.

⁶² Sait Öztürk, *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, İstanbul, 1995, s. 65.

⁶³ Aydın, *Osmanlı Devleti Tarihi*, II, s. 400.

Kassam, hâkimin ifâ ettiği kaza fonksiyonunun bir bölümünü ifâ ettiğinden İmâm-ı Şâfi kassamı hâkimler gibi görmektedir. Bu nedenle taksim eden kişinin adil, taksimi bilen ve sözüne itimad edilir bir kimse olması gerektiği gibi kısmet işinin bazı fıkıhçılara göre kazaî özellik taşımasından dolayı da hâkimlerin sahip olduğu birtakım vasıfları taşımaları gerektiği fıkıh kitaplarında yer almaktadır. İslâm âlimleri kassamın vasıflarını şu şekilde tesbit etmişlerdir:

- Müslüman olmaları,
- Adalet sıfatına haiz olmaları
- Mesleği icabı hukuk bilgisini çok iyi bilmelidir. Kur'an, sünnet ve fıkı, özellikle miras hukukunu iyi bilmelidir,
- Hür olmaları,
- Azalarının sağ ve selim olması⁶⁴.

Kökleri İslâmın ilk dönemlerine kadar giden bu müessese, Osmanlı Devleti'nde de devam etmiş ve daha müstakil bir şekil almıştır. Osmanlı adliye teşkilatında kâdıların önemli yardımcıları olan kassamlık Tanzimattan sonra kaldırılmış, sadece İstanbul kassamlığı görevine devam etmiştir⁶⁵.

3.1.9. Şuhudü'l-Hâl

Kâdıların bir diğer yardımcısı mahkemelerde yargılamayı bir anlamda müşâhid sıfatıyla katılan şuhudü'l-hâldir. Bu görevliler kaza bölgesinin ileri gelenleri arasından seçilen sayıları beş, altı veya daha fazla olan şahitlerdir. Bunlar mahkemenin işleyişine veya karara herhangi bir şekilde müdahale etmez sadece kâdıların adil karar vermelerinde dolaylı olarak etkili olurlar⁶⁶. Ayrıca şuhudü'l hâl mensuplarının davaya konu olan olaya bizzat şahitlik etmiş olanlardan da seçildiğini görmekteyiz⁶⁷.

Mahkeme kayıtları üzerine yapılan araştırmalar sonucunda Şuhudü'l-Hâl'de

⁶⁴ Öztürk, *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, s. 66.

⁶⁵ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, I, s. 75.

⁶⁶ Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, s. 66.

⁶⁷ Ali Hikmet Berki, *Açıklamalı Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye)*, İstanbul, 1985, s. 413.

ismine en sık rastlanan kişi *şehir kethüdası*dır. Çünkü şehir kethüdası birçok konuda merkez karşısında reayanın temsilcisi durumundadır. Şehir kethüdasının yanı sıra ismi en çok geçen iki kişi *muhzır* ve *mahkeme emini*'dir. Şuhudü'l-hâl'in *meclis-i şer'* denen mahkemenin düzenli görevlendirilmiş üyeleri değildir. Şuhudü'l-Hâl'in üç önemli işlevinin bulunduğu ve bunları yerine getirecek kişilerden oluştuğu mahkeme kayıtlarından anlaşılmaktadır. Bu üç işlevden birincisi mahkemenin açık yapıldığının kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. İkincisi ve en önemlisi şuhudü'l-hâl'in, resmi kayıtların yanında mahkemenin gerektiğinde başvurulması gereken bilgi kaynakları olmasıdır. Üçüncü işlevi ise yaşlı, deneyimli ve itibarlı üyeleri aracılığıyla geçmişten gelen 'adet-i kadîme'yi temsil etmeleridir⁶⁸.

3.2. Şer'iyeye Sicilleri

Şer'iyeye sicillerinin tanımı konusunda kesinlik olmamakla beraber değişik tanımları yapılmıştır. Sicil lügatta okumak, kaydetmek, karar vermek manasındadır. Terim olarak ise insanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kâdıların karar suretlerini, hüccetlerini ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere şer'iyeye sicilleri, kâdı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vekâyi sicilleri veya sicillât defterleri denilmektedir⁶⁹.

Bir diğer tanımı; şer'î mahkemelerde mahkemenin bilgisi dahilinde tutulan ve resmi geçerliliği olan her türlü kayıtların toplanmış olduğu defterlere "Şer'iyeye Sicili" denilmektedir. Şer'iyeye sicillerine "kâdı defterleri", "defâtir-i şer'iyeye", "zabıt defterleri" de denir. Bu defterler XV. yüzyılın ilk yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadarki zaman dilimi içinde Osmanlı tarihini ve sosyal, siyasî, hukukî hayatını önemli oranda ilgilendirmektedir. Bu özelliğiyle de Osmanlı kültür tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir⁷⁰.

⁶⁸ Hülya Taş, "Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şuhudü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir?", Bilig Dergisi, Sayı: 44, Ankara, s. 25-44.

⁶⁹ Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, s. 237.

⁷⁰ Ahmet Kankal-Kenan Taş, *195 Nolu Mardin Şer'iyeye Sicili Belge Özetleri ve Mardin*, İstanbul, 2006, s. 4.

3.2.1. Şer‘iyye Sicillerinin Hukukî Bakımdan Önemi

Şer‘iyye sicilleri Osmanlı tarihinin en önemli kaynaklarından biridir. İçerik açısından çok zengin ve çok çeşitlidir. Bu durum Osmanlı tarihi araştırmacıları için çok önemlidir. Yine Osmanlı Devleti toprakları üzerinde kurulmuş birçok ülkenin tarihini ilgilendiren tarihi vesikalardır.

Şer‘iyye sicilleri iyi analiz edildiği takdirde araştırmacılara araştırdığı bölgenin sosyal, kültürel, iktisadî, idarî, siyasî, adlî, dinî, felsefî, nüfus yapısı, dönemin şartları, etnik, ve daha birçok konu hakkında bilgiler sunmaktadır. Yine şer‘iyye sicilleri etraflıca incelendiğinde görülecektir ki hukukun gerçek ve tüzel kişilerin (vakıflar) bilindiğini, ehliyet, gaiplik, şahsî haklar ve benzeri konulara dair şer‘î hükümlerin aynen uygulandığını anlamaktayız⁷¹.

Aile hukuku açısından baktığımızda sicil kayıtlarında Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve benzeri müesseselerin nasıl işlediğini, tamamen erkeğe ait gibi sanılan boşanma hakkının kadın tarafından da nasıl kullanıldığını, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyanın verildiğinin sicillerde kayıt altına alındığını görmekteyiz.

Miras hukukuna ait kayıtların çoğunluğunu miras sözleşmeleri (tehâcür), devletin mirasçılığı ve tereke taksimleri teşkil etmektedir. Hem tereke taksimi hem de vasiyetle ilgili kayıtlardan, muhtelif devirlerdeki Türk ailelerinin refah seviyelerini, kullandıkları eşyaları ve fertlerin sahip oldukları mal varlıklarını öğrenmek mümkündür.

Eşya, borçlar ve ticaret hukukuna ait kararlar iç içedir. Eşya hukuku ile ilgili kararlardan mülkiyet hakkı din, dil ve ırk farkı gözetmeksizin bütün fertlere belli şartlar altında tanınmıştır. Borçlar hukuku ile ilgili kararlardan faiz muamelesine benzeyen muamelelerin kabul edilmediğini ve akitlerde karşılıklı rıza beyanının esas kabul edildiğini görmekteyiz.

Şer‘iyye sicillerinin hukuk tarihi açısından asıl önemi kamu hukuku alanında kendini göstermektedir. Ceza hukuku ile ilgili kararlardan Osmanlı Devleti’nin bu konuda İslâm hukukunun hükümlerini aynen uyguladığını görüyoruz. Şer‘iyye

⁷¹ Erişim: [http:// www.İstanbul.Müftülüğü.gov.tr/Şer‘iyye-Sicilleri-Arşivi.html.]

sicillerinde tıpkı İslâm hukukunda olduğu gibi en çok müracaat edilen ispat vasıtası şahitlik ve davaların ikrarıdır. Yine şer'îye sicillerinden Osmanlı hukukunda ceza ve hukuk usulü ayrımı yapılmadığını, ancak ceza davalarında genel esaslar dışında bazı farklı usullerin uygulandığını görüyoruz⁷².

Şer'îye sicilleri suret olarak geçmiş, muhtelif fermanlar, beratlar, mektuplar, divan tezkireleri vb. resmi kayıtlar eski nizamların iç yüzünü ortaya koyan vesikalardır. Şer'îye sicilleri bu bakımdan Osmanlı hukukunda şer'î hukuk ve örfî hukukun yeri ve nasıl içtihat oluşturduğuna dair çarpıcı bilgiler ihtiva etmektedir.

Ayrıca şer'îye sicillerinin kasaba, köy, mahalle, aşiret ve cemaat adları ile bunların demografik yapıları hakkında verdiği bilgiler iskân tarihimiz açısından da çok önemlidir. Yine şer'îye sicillerinden taşrada hangi devlet görevlilerinin bulunduğunu, yekti ve sorumluluklarının neler olduğunu öğrenebilmekteyiz. Ayrıca bu sicil kayıtları müslim-gayrimüslimlerin kendi aralarındaki ilişkileri hakkında da çeşitli bilgiler vermesi açısından oldukça önemlidir⁷³. Kısacası şer'îye sicilleri tetkik edilmeden Osmanlı hukuk yapısı hakkında yapılan her araştırma ve verilen her hüküm eksik kalmış olacaktır.

3.2.2. Şer'îye Sicillerinde Yer Alan Belgeler

Şer'îye sicillerinde mevcut olan belge çeşitlerini iki ana grupta toplayabiliriz: Birincisi, kâdılar tarafından kaleme alınan veya aldırılan belgeler ki bunlar; i'lâmlar, ma'rûzlar, mürâseler ve bu sayılanların dışında kalan belge çeşitleridir. İkincisi, başka makamlardan sadır olan, yani kâdılar tarafından kaleme alınmayan, fakat buldukları bölgeyle alakalı oldukları için defterlere kaydedilen; fermanlar, beratlar, buyuruldular, arzlar, tahrirler, tezkireler ve diğer hüküm şecilleridir.

⁷² Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri Toplu Kataloğu*, İstanbul, 1988, s. 70.

⁷³ Osman Karlangıç, *73 Numaralı Adana Şer'îye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Şanlıurfa, 2007, s. 15.

3.2.2.1. Kâdılar Tarafından Ele Alınan Belgeler

Şer'îyye sicillerinde bulunan ve kâdılar tarafından tutulan belgeler, hüccetler, i'lâmlar, terekeler, ma'rûzlar ve mürâselerdir.

3.2.2.1.1. Hüccetler

Hüccet Arapça kökenli bir kelimedir. Sözlük anlamı olarak delil, vesika ve sened anlamlarına gelmektedir⁷⁴. Osmanlı hukuk terminolojisinde ise kâdı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair tasdikini ihtiva eden belgedir. Hüccetler çeşitli konuların tespiti için tutulmuş olup kâdılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgesi olarak kabul edilebilirler⁷⁵. Hüccetler, kâdı huzurunda tespit edilen şahsın eline verildikten sonra şer'îyye siciline kaydedilirdi.

Tespit edilen hüccet çeşitlerine baktığımızda nafaka, vasiyet, vekâlet, ikrar, istinâde, sulh, vâsi ve kayyım tayini, ferâğ-ı kat'î, ferâğ-ı bil-vefa, fekk-i vefa, ikâle, icâre, kefalet, havâle-i deyn, hibe ve teslim, tahmil-i şahâdet, isbât-ı rüşd, ibrâ ve akd-i müzarâa, akd-i müsâkat ve mudârebedir⁷⁶.

Bu hüccetlerin ortak özellikleri şunlardır:

- Hüccetlerin hazırlanma sebebi olan durum bütün ayrıntısı ile açıklanır.
- Hukukî muamelenin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işlemleri beyan edilir⁷⁷.
- İlgililere verilen hüccet metninin üst tarafında kâdının tasdikine yer verilir.
- Tarafların adı ve adresleri her çeşit şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde açıklanır.
- İkrarda bulunan tarafın karşı tarafı ibra ettiği veya karşı tarafın iddiasını inkâr ettiği belirtilir.
- Hüccetlerin tarihi Arapça yazıldığı gibi yazıyla gün, ay ve yıl şeklinde de yazılırdı.

⁷⁴ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 2003, s. 991.

⁷⁵ Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)*, s. 12.

⁷⁶ Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)*, s. 13.

⁷⁷ S. Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili, (Diplomatik)*, İstanbul, 1986, s. 12.

- Kaydın altına “Şuhudü’l-hâl” başlığı altında hüccete konu olan meselenin görüşülmesi sırasında hazır bulunan kimselerin isimleri yazılırdı⁷⁸.

Şer’i mahkemelerde verilen hüccetler, hüccet konusu olan hukukî mesele, karşı taraf aleyhine verilmiş bir karar gibidir. Yine hüccetlerin en önemli özelliklerinden biri de kesin delil olarak kabul edildiğinden bunlara yapılan itirazlar da pek azdır. Ancak nadir olmakla beraber mahkemelere intikal eden davalarda kâdılar hücceti elinde bulunduranın lehine de karar verirlerdi⁷⁹.

3.2.2.1.2. Ma’rûzlar

Şer’iye sicillerinde hüccet ve i’lâmlardan farklı ve genellikle ifade ve şekil itibariyle i’lâmlarla karıştırılan bir belge çeşidi de ma’rûzlardır. Ma’rûz kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir. Terim olarak ise ma’rûzlar kâdının hükmünü ihtiva etmeyen, kâdının icra makamına yahud kâdıya hitaben yazılan bir isteği veya bir durumun arzını dile getiren yazılı belge demektir⁸⁰.

Mahkemelerce yapılan şikâyetler, kâdının emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları ve nâiblerin daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma sonucunda hâkimin onayına sundukları kararlar ile hâkimlerin üst makamlara arz ettikleri konular ma’rûz başlığı altında kaydedilmişlerdir⁸¹.

3.2.2.1.3. İ’lâmlar

Arapça “ilm” kökünden gelen i’lâm, bildirmek, anlatmak anlamlarına gelmektedir. Terim anlamı olarak ise bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmi belgelerdir⁸². Her i’lâm belgesi davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve itirazı varsa itirazının sebeplerini, son

⁷⁸ Saadet Güler, *411 Numaralı Bitlis Şer’iye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Van, 2001, s. 26.

⁷⁹ Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri Toplu Kataloğu*, s. 21.

⁸⁰ Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri Toplu Kataloğu*, s. 37.

⁸¹ Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)*, s. 432.

⁸² Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, s. 426.

kısımda da verilen kararı ve gerekçelerini içerir.

İ'lâm belgelerini diğer şer'îye kayıtlarından ayıran en önemli özellik hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Kâdının kararını içeren her belge i'lâmdır. Bu nedenle Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki birçok ma'rûz, i'lâm diye kayda geçirilmiştir⁸³. Şer'î mahkemelerde düzenlenen i'lâmlarda şu özelliklerin bulunması gerekir:

- Kâdının imza ve mührü, hüccetlerinin tersine alt tarafda yer alır.
- Tarafların ve dava yerinin formüle edilmiş ifadelerle tanıtılması gerekir.
- Davacının iddiasını yani dava konusunu içerir.
- Davalının cevabını ve itirazlarını içerir.
- Kâdının kararını içerir.
- Tarih, Arapça ya da bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir şekilde yazılır.

3.2.2.1.4. Mürâseler

Kâdılar yukarıda zikredilen belgeler dışında bazı resmî yazışmalarda bulunabilirler. Mesela merkezden gelen bir ferman veya buyruldu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için o mahallenin kethüdasına resmî bir yazı yazabilirler ya da tayin edildikleri kâdılık görevini yine resmi bir yazı ile herhangi bir nâibe devredebilirler. İşte şer'îye sicillerinde yer alan ve kâdının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahit ya da makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâse denir⁸⁴. Mürâseler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi mürâseleri veya değişik konulara dair mürâseler olabilirler⁸⁵.

3.3. Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler

Şer'îye sicillerindeki belgeler sadece kâdılar tarafından yazılan belgelerden ibaret değildir. Kâdılar buldukları bölgenin yürütme görevinde ifâ ederdiler.

⁸³ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili, (Diplomatik)*, s. 345.

⁸⁴ Naciye Subaşı, *422 Numaralı Bitlis Şer'îye Siciline Göre Siirt (1317-1325/1899-1970) (Basılmamış Yüksek Lisan Tezi)*, Van, 1988, s. 4.

⁸⁵ Ahmet Akgündüz, "Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri" *Türkler Ansiklopedisi*, X, Edt: Hasan Celâl Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca, Ankara, 2002, s. 66.

Merkezi idareden beylerbeyine, eyalete, sancağa ve kazaya gönderilen emirler, bazı askerî kısımları hariç tamamen kâdırlara gönderilirdi ve kâdırlar bunları kaydedirdi. Bu emirler, tayin beratları, fermanlar, buyrulduklar ve diğerk hükümlerdir.

3.3.1. Fermanlar

Üst makamlardan gelen belgeler ferman, berat ve buyruldu olarak adlandırılmaktadır. Ferman, padişah tarafından verilen ve üzerinde padişahın tuğrasının bulunduğu yazılı emirlerdir⁸⁶. Ferman padişahın kendisine İslâm hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'iyeye sicillerinde "evâmir ve ferâmin" diye adlandırılan hükümlerdir⁸⁷. Fermanlar genel olarak yedi ana bölümden oluşmaktadır:

- Fermanın başında ve içerisinde ferman veya bu anlama gelen bir kelime yer alır.
- Fermanın gönderildiği kişiler kendi görev ve yetkilerine göre elkab ve dua ile anılır.
- Fermanın niçin gönderildiği açıkça yazılmaktadır. Bu bölüm nakil ve iblâğ bölümüdür.
- Padişah buyruğunun ne olduğunu açıklar. Bu bölüm emir bölümüdür.
- İstenilen şeyin ne olduğunu ve kaçınılması gereken şeylerin daha açık belirtildiği bölüm te'kit bölümüdür.
- İşin başarılması için dua edilir ve alâmet-i şerife itimad edilmesi istenir.
- Fermanın yazıldığı tarih yazı ile gösterilir ve altına yazıldığı şehir belirtilir⁸⁸.
- Fermanlar divanî ile yazılır. En üstte "Hüve" yani "Allah" anlamında O lafzı bulunur. Allah lafzının altında da padişah tuğrası yer alırdı⁸⁹.

⁸⁶ Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, II*, s. 121.

⁸⁷ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri Toplu Kataloğu*, s. 39.

⁸⁸ Karlangıç, *73 Numaralı Adana Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, s. 14.

⁸⁹ Yılmaz Kurt, *Osmanlıca Dersleri, II*, Ankara, 1997, s. 174.

3.3.2. Berat ve Buyrulular

Üst makamlardan gelen ve şer'iyeye siciline kaydedilen diğer belgeler beratlar ve buyrululardır. Berat, Osmanlı devlet teşkilatında bazı vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin edilenlerin, vazifelerini yapma ve yetkilerinin neler olduğunu belirtme adına padişahın tuğrasının bulunduğu yazılı belgelerdir⁹⁰. Bunların en önemli özelliği padişahlık alâmeti olan tuğrayı ihtiva etmeleridir.

Kâdıllara ulaşan bu belgelerin doğruluğu tespit edildikten sonra şer'iyeye sicillerine aynı ya da özet olarak kaydedilir. Buyruldu da ise sadrazamlar padişahın emrine dayanarak bazı hususları kâdıllara anlatabilirlerdi. Bu çeşit kayıtların yer aldığı belgelere buyruldu denir. Buyrulular kaptân-ı derya, kazasker, vezir ve beylerbeyi gibi devlet erkânından da gelebilirdi⁹¹.

3.3.3. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Belgeler

Türkçe “buyurmak” mastarından yapılmış bir isim olan buyruldu, şer'iyeye sicillerinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptân-ı derya ve beylerbeyi gibi yüksek dereceli devlet memurlarının kendilerinden aşağı rütbelerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir⁹².

Osmanlı Devleti'nde padişahın sonra şer'î ve kanunî hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili olan sadrazamlardır. Sadrazamlar gerekli gördükleri durumlarda padişahın emrine binaen bazı durumları kâdıllara hatırlatabilirlerdi. İşte şer'iyeye sicillerindeki kayıtlardan biri de sadrazam tarafından kâdıllara gönderilen buyrululardır.

⁹⁰ Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, II, s. 205.

⁹¹ Osman Özkan, *138 numaralı Adana Şer'iyeye Sicilinin (H. 1323-1326/M. 1905-1908) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Şanlıurfa, 2004, s. 4.

⁹² Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili, (Diplomatik)*, s. 197.

3.3.4. Tezkireler

Arapça “zıkr” kökünden gelen tezkire kelime anlamı olarak “tezekküre vesile olan şey” demektir. Terim anlamı olarak ise üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belge demektir. Ayrıca aynı şehirdeki resmi kurumların birbirine yazdıkları yazılara tezkire, farklı şehirlere yapılan yazışmalar da tahrirat adı verilmiştir⁹³. Yine Osmanlı diplomatikasında makamlar arası yazılan ve resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denilmiştir. Tezkirelerde ele alınan konunun amacı tam ve açık bir dille, gereksiz ayrıntılara girilmeden kaleme alınır⁹⁴.

3.3.5. Temessükler

Arapça “mesele” kökünden gelen kelimenin sözlük manası tutunma, yapışma, borç senedi ve sarılmadır⁹⁵. Terim anlamı olarak ise birden çok mana ifade eden temessükün şer‘iyye sicillerinde geçen manası, miri arazilerde ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir⁹⁶. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir.

Yetkili makam ve şahıslar, sahib-i arz denilen tımar ve zeamet sahipleri, vakıf mütevellileri, mültezimler, muhassıllar veya muhasebe kalemlerinden biri olabilir. Mesela bazı vakıflara ait temessük belgeleri belli bir zaman dilimi içinde darbhâne-i amire nezâreti tarafından verilmiştir⁹⁷.

⁹³ Güler, *411 Numaralı Bitlis Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, s. 30.

⁹⁴ Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, II*, s. 491.

⁹⁵ Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, s. 1073.

⁹⁶ Güler, *411 Numaralı Bitlis Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, s. 31.

⁹⁷ Ahmet Akgündüz, “Şer‘iyye Mahkemeleri ve Şer‘iyye Sicilleri” *Türkler Ansiklopedisi, X*, Edt: Hasan Celâl Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca, Ankara, 2002, s. 67.

I. BÖLÜM

4. TARSUS ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Şüphesiz ki yerel tarihî bilgiler için şer'îyye sicilleri önemli kaynaklardır. Tarsus kazasının hukukî, sosyal ve iktisadî yapısının tarihsel sürecinin anlaşılması, Tarsus'a ait şer'îyye sicillerinin incelenmesiyle mümkündür. Bunun için öncelikle Tarsus'a ait şer'îyye sicillerinin orijinal hali olan Osmanlıcadan günümüz Türkçesine çevrilmesi ve değerlendirilmesi gerekir. Tarsus'a ait şer'îyye sicilleri H.1110-1324/1698-1906 yıllarını kapsamaktadır. Kültür Bakanlığı'nın almış olduğu karar üzerine Tarsus'un da içinde bulunduğu diğer bütün şer'îyye sicilleri Ankara'da Milli Kütüphane'de toplanmıştır. Bu kütüphanede Tarsus'a ait yüz on yedi adet şer'îyye sicili mevcuttur.

4.1. 285 Numaralı Tarsus Şer'îyye Sicilinin Genel Özellikleri

285 Numaralı Tarsus Şer'îyye Sicili, Ankara Millî Kütüphanesi'nde olup Millî Kütüphane Arşivi'nde 285 Demirbaş Numarası ve 285 Mikrofilm numarası ile kayıtlıdır. Defter; H.1247-1253/M.1831-1837 yılları arasındaki mahkeme kayıtlarını ihtiva etmektedir. Defter 92 sayfadan ve 116 hükümden oluşmaktadır. Defterdeki ilk hüküm H.21 Muharrem 1247 / M.2 Temmuz 1831 tarihinde son hüküm ise H.23 Şaban 1253 / M.22 Kasım 1837 tarihlerinde verilmiştir.

285 Numaralı Tarsus Şer'îyye Sicili'nin tamamı eksiksiz olarak çevrilmiştir. Birinci sayfadan başlanarak yapılan numaralandırmayla sicil 92. sayfada bitmiştir. Bu şekilde yapılan numaralandırmadaki amaç defteri incelemek isteyen araştırmacılara kolaylık sağlamaktır.

Bilindiği üzere şer'îyye sicilleri buldukları dönemin önemli kaynakları olduğu için çalışma, Tarsus'un H.1247-1253/M.1831-1837 yılları arasındaki sosyo-ekonomik, idarî ve hukukî yapısını incelemek isteyen araştırmacılara katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

4.2. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metot

Metnin transkripsiyonunda basit transkiribe tekniği kullanılmış ve belgeler yazıldığı şekilde aynen transkiribe edilmiştir. Transkripsiyonda uzatma işaretleri: (â,î,û), ayın harfi (‘) işareti ile belirtilmiştir. Tamlamalar yazılırken kullanılan kesme (’) ve tire (-) işaretleri gibi (örneğin; Kıdvetü’n-nüvvâb ve’l-müteşerri‘în) detaylı işaretlere yer verilmiştir. Okunup da tereddütte kalınan kelimelerde hemen kelimenin sonuna (?) işareti konulmuştur. Okunamayan kelimelerde ise (...) işareti kullanılmıştır. Silik olan yerler ise (Silik) şeklinde belirtilmiştir. Transkripsiyonda belgeler aslına sadık kalınarak günümüz Türkçesine çevrilmiştir.

Yapılan çeviride hükümlerin tarihi, hüküm numarası ve belgenin sayfa numarası hükümlerin başında verilmiştir. Hükümlerdeki orijinal tarihler bir biri ardına gelmemiştir. Bir yıla ait olan bir hükmün hemen arkasında gelen başka bir hükmün tarihi önceki veya sonraki bir tarih olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Hüküm özetlerinde davanın içeriği hakkında kısa bilgi verilip olayın kimler arasında cereyan ettiği, olayın tarihi, belgenin türü, davanın konusu, belgedeki sayfa numarası ve hüküm numarası verilmiştir. Kısaca ne, kim, nerede, nasıl gibi sorulara cevap verecek bir özet tablosu oluşturulmuştur.

4.3. 285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicili’nin Hükümlerin Özetleri

Aşağıdaki tablolarda hükümlerin özetleri yer almaktadır. Özetler yapılırken belgede geçen olay kısaca ifade edilerek olayın geçtiği yer, olayın kimler arasında geçtiği, tarihi (hicri ve miladi) belge türü, belgenin sayfa ve hüküm numarası hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
1-2-3	1	Ordu-yı Hümâyunun ihtiyacı olan buğday ve arpa hububatlarının Antalya ve Halep taraflarından Tarsus, İskenderun, Silifke, Gelendere ve Anamur İskelelerine gönderilmesi. Bu hububatların cinsi ve miktarı belirlendikten ve bir nüsha makbuzu alındıktan sonra iskeledeki memurlara teslim edilmesi hususundaki emir.	-	Ferman
4	2	Tarsus'ta Dabbağhane Mahallesinde oturan Firdevs Hatun'un eşi Hamam-ı Atik hamamcısı Şah Mehmed bin Mehmed'in talâk-ı selâse (üçten dokuza boş ol) ile eşinden boşanmasını mahkemede şahitler huzurunda beyan etmesi.	-	İ'lâm
4	3	Antalya ve Tarus'ta yetiştirilen hububatin (buğday) iskelelerden Antakya'ya gönderilmesi hakkında verilen emir.	Evâsıt-ı Z 1247 16 Nisan 1832	Ferman
5	4	Tarsus ve bağlı kazalardan Ordu-yı Hümâyun maiyetinde olan Asâkir-i Hassa ve Mansûre-i Şahane alaylarının Antakya'ya sevki.	Evâsıt-ı Z 1247 16 Nisan 1832	Ferman
5	5	Tarsus ve bağlı kazalardan Antakya'ya gönderilen Ordu-yı Hümâyun maiyetinde olan Asâkir-i Hassa ve Mansûre-i Şahane alaylarının et ihtiyacının karşılanması için canlı hayvan gönderilmesi.	Evâsıt-ı Z 1247 16 Nisan 1832	Ferman
6	6	Tarsus ve bağlı kazalarda Antakya'ya gönderilen Ordu-yı Hümâyun maiyetinde olan Asâkir-i Hassa ve Mansûre-i Şahane alaylarının et ihtiyacı için canlı hayvanların temini ve fiyatlarının belirlenmesi hakkında verilen emir.	Evâsıt-ı Z 1247 16 Nisan 1832	Ferman
6	7	Lağımcı tımarlı birinci alayın birinci taburunun ikinci bölüğünde birinci onbaşının yedinci neferi Tarsuslu Seyyid Ahmed veledi Ahmed'e iki sene müddet ile izin verildiği ancak verilen süre içerisinde tımarına dönmediği tespit edilirse tımarının elinden alınacağına kaydı.	9 Râ 1247 18 Ağustos 1831	İ'lâm

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
8	8	Tarsus'ta Dabbağhane Mahallesinde oturan Dudu Hatun ile Mahmud'un mahkemece boşanmalarına karar verilmesi.	-	Hüccet
7	9	Ulukışla ve Antalya'da bulunan büyük topların Konya'ya nakli için civar kazalarda toplanan beş yüz yirmi üç camuşun tespit edilmesi ve topların hayvanların vücutlarına bağlanarak Konya'ya sevk edilmesi hakkında verilen emir.	Selh-i Zâ 1247 1 Mayıs 1832	Ferman
8	10	Tarsus'ta Zimmiyan Mahallesi sakinlerinden Meryem Hatun'un vefat etmesi üzerine mallarının paylaşımı için akrabalarının mahkemeye başvurulmasının kaydı.	-	Hüccet
9	11	Şevketlü Payidar İkrâm Hüseyin Paşa Efendi Hazretleri ve maiyetindeki Ordu-yı Hümâyunun ihtiyaçlarının karşılanması için verilen emir.	-	Ferman
10	12	Hâcegân-ı Divân-ı Hümâyundan Tarsus mütesellim vekili Ragıb Efendi'nin yerine Tarsus sancağı mütesellimi Halil Beg'in getirilmesi hakkında verilen emir.	-	Ferman
10	13	Tarsus ve bağlı kazalardan Bağdat'a gitmesi gereken otuz askerin gitmemesi üzerine cezalandırılması ve daha sonra affedilmesine dair gönderilen fermanın sureti.	-	Ferman
11	14	Nemce, Fransa ve Rusya devletleriyle imzalanan gümrük anlaşmalarının şartlarının belirlenmesi hakkında verilen emir.	-	Ferman

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
12	15	Rusya ile Devlet-i Aliye arasında imzalanan gümrük antlaşması ve bu antlaşmanın şartlarının belirlenmesi hakkında verilen emir.	-	Ferman
21	16/1	Eşinciöglu Ahmed'in vefat etmesinden sonra eşi Mümine Hatun'un vefat eden eşinden kalan borcu ödememek için mahkemeye başvurmasının kaydı.	21 S 1247 1 Ağustos 1831	Hüccet
22	16/2	Osman Paşa Efendiye verilen erzakın kaydı.	2 L 1247 5 Mart 1832	Hüccet
23	17/1	Tarsus'ta Küçük Minare Mahallesinde Meryem Hatun ile Seyfi Alioğlu Yusuf'un şahitler huzurunda evlenmesi.	25 L 1247 28 Mart 1832	Hüccet
23	17/2	Halep'te oturan Sardunya Baylosu Hacı Pavle Nadi ile Oluvisoğlu Anton arasındaki davanın şahitler huzurunda mahkemece çözümlenmesinin kaydı.	-	Hüccet
23	18	Belos Yankol ve Rezkale Tarad adındaki zımmilerin Lazkiye İskelesinden Tarsus'a ihraç edecekleri buğdayın gemiye gönderilmesi için alınan karar.	15 L 1247 18 Mart 1832	İ'lâm
24	19	Tüccar olan Bos Nikola adındaki zımmînin Tarsus İskelesinde bulunan hububatını Lazkiye İskelesine sevk etmesi ve burada satması için alınan karar.	23 Zâ 1247 24 Nisan 1832	İ'lâm

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
24	20	Tarsus'ta Beyrutlu Rızkullâh ile Bos Gemici Solca Adalı Anandes arasında zahirenin (hububat) nakli için şahitler huzurunda yapılan anlaşma.	-	İ'lâm
25	21	Ordu-yı Hümâyunun Antakya'ya sevk edilmesinden sonra ordunun ihtiyacı olan hububatın Tekfur, Çatalçeşme, Minareli Han, Misis, Kurt Kulağı, Payas ve Yayla güzergâhından gönderilmesi için alınan karar.	15 Zâ 1247 16 Nisan 1832	Ferman
26	22	Tarsus'ta Kara Fakı Köyü'nde oturan Emine Hatun ile Mahmud'un şahitler huzurunda evlenmesi.	-	Hüccet
26	23/1	Tarsus kazasının mutasarrıfı olan es-Seyyid Ahmet Rıfat Efendi'nin nikâh ve cazalara ait genel hükümlerin tespiti ve taksimi için aldığı kararın kaydı.	-	Hüccet
27	23/2	Tarsus kazalarından Semeroğlu Köyü'nde vefat eden Ali'nin mallarının beytül mâl memurları tarafından tespit edilmesi.	23 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet
27	23/3	Aslen Çimenli olup Tarsus'ta Ali Fakı Köyü'nde vefat eden Süleyman'ın terekesinin tespit edilmesi.	27 Câ1253 25 Ağustos 1837	Hüccet
27	23/4	Aslen Vanlı olup Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden İbrahim'in terekesinin tespit edilmesi.	27 Câ1253 25 Ağustos 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
27	23/5	Aslen Ispartalı olup Tarsus'ta Kara Yoğurt Pazarı'nda kahvede vefat eden Hasan'ın terekesinin tespit edilmesi.	29 Câ 1253 31 Ağustos 1837	Hüccet
27	23/6	Aslen Nevşehirli olup Tarsus'ta Çıldırım Köyü'nde vefat eden Ahmed'in terekesinin tespit edilmesi.	13 M 1254 8 Nisan 1838	Hüccet
28	24	Tophâne-i Amireden Ankara üzerinden Hersek'e gönderilen üç kıt'a sürat topu ile iki yolluk askerin gönderilmesi için verilen karar.	Evâil-i M 1248 31 Mayıs 1832	Ferman
28	25	Mısır, Girid, Habeş ve Çirmen mutasarrıfı Hüseyin Paşa Hazretleri tarafından Hersek'e üç kıt'a sürat topu ile iki bölük topçu neferinin sevki için alınan karar.	Evâil-i M 1248 31 Mayıs 1832	Ferman
28	26	Tarsus'ta Baltalı Karyesinde oturan Mustafa ibn Ebubekir'in Müftü Mahallesinde oturan Mir Şakir için amelelik ettiğini ancak iki ay geçmesine rağmen parasını ödemeyen Mir Şakir'i mahkemeye şikâyet etmesinin kaydı.	Selh-i S 1248 28 Temmuz 1832	İ'lâm
28	27/1	Tarsus'ta Müftü Mahallesi sakinlerinden Mir Şakir'in ortağı el-Hacc Mehmed ile Uryeli Hasan arasında alacak verecek meselesinin mahkemeye intikali.	Selh-i S 1248 28 Temmuz 1832	Hüccet
29	27/2	Bozok sancağının Ermenek Kazasından Uzun Köylü Emirza'nın oğlu Aziz ile Mehmed Ağa arasındaki borç meselesinin mahkemeye çözülmesi.	-	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
29	28/1	Tarsus'ta Yatakcı İbrahim Ağa'nın kahvesinde vefat eden bekârdan kalan malların beytû'l mâle teslim edilmesi.	-	Hüccet
30	28/2	Aslen Ankaralı olup Tarsus'ta Yeni Han'da vefat eden Mehmed'in varisi olmadığından mallarının mahkemece tespit edildikten sonra beytû'l mâle tesliminin kaydı.	15 Râ 1247 24 Ağustos 1831	Hüccet
31	28/3	İçil Sancağı'nın Anamur Kazası'nda Ordu-yı Hümâyûn'un kasapbaşı olan Abdülmuin Bey'in vefat etmesi üzerine mallarının onun yerine geçen Halil Efendi'ye verilmesi hakkındaki karar.	11 L 1247 14 Mart 1832	Hüccet
31	29	Tarsus'ta Kızıl Murad Mahallesinde Hüseyin Efendi ile İlyas Ammizâde Hafız Efendi arasındaki satış sözleşmesinin kaydı.	11 L 1247 14 Mart 1832	Hüccet
32	30	Tarsus naibi Ali Efendi'nin yerine gönderilen Mütessellim Yakup Ağa hakkında gönderilen beratın kaydı.	11 L 1247 14 Mart 1832	Berat
32	31	Tarsus'ta Kızıl Murad Mahallesinde Tokatlı Mehmed Efendi'nin Hüseyin Efendi'ye bıraktığı vakfın mahkeme heyeti tarafından kabul edilmesi.	11 L 1248 3 Mart 1833	Berat
33	32	Tarsus'ta Çataklı Mahallesinde Hacı Güllü Menzili ve Yulafoğlu, Süleymanoğlu ve Küçük Ali Menzillerinin vakfedilip mütevellî heyetinin seçilmesi.	28 L 1247 31 Mart 1832	İ'lâm

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
34	33	Tarsus'ta (Silik) Karyesinde vefat eden Meryemoğlu Mehmed'in büyük oğluna dayısı Hasan bin Yakup'un mahkeme tarafından vasi tayin edilmesi.	-	Hüccet
34	34	Darende Kazasının Hacı Mehmed Mahallesinde vefat eden Darende Ali Efendi'nin mallarının annesi Cemile Hatun ile eşi Züleyha Hatun arasında mahkemece taksim edilmesinin kaydı.	25 L 1248 17 Mart 1833	Hüccet
35	35	Tarsus nâibi Faziletlü Efendinin hizmeti bittiğinden yerine bu makamı idare edecek birinin seçilmesi için İbrahim Paşa tarafından gönderilen buyruldu.	12 Câ 1248 7 Ekim 1832	Buyuruldu
35	36	İbrahim Paşa Hazretlerinden Ordu-yı hümâyunun et ihtiyacını karşılamak amacıyla Adana eyaletinden hayvan satın alınması için Tarsus mütesellimlerinden Yakup Ağa'ya gönderilen emir.	12 Câ 1248 7 Ekim 1832	Buyuruldu
35	37/1	Tarsus kazalarından Tekeli Viran Karyesinde yaşayan Horospin adındaki zimmînin Müslüman olup Hatice ismini alması.	24 C 1249 8 Kasım 1833	Hüccet
35	37/2	Tarsus'ta Frenkler Köyü'nde vefat eden Celil Ağa'nın terekesinin beytü'l mâle teslimi.	15 S (Silik) 5 Temmuz (Silik)	Hüccet
36	38	Tarsus'ta Sakızlı Mahallesi sakinlerinden Nasraoğlu Hasan ile kardeşi Cedir Ali'nin alacak verecek meselesi için mahkemeye başvurmaları.	29 Ş 1248 21 Ocak 1833	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
36	39	Tarsus'taki Nemrun Yaylağı için taraflar arasında (Begzâde es-Seyyid Mustafa Beg ile Kal'alı Hacı Ahmed) mahkeme heyeti tarafından yapılan borç senedi.	7 L 1248 27 Şubat 1833	Hüccet
37	40	Tarsus'ta Câmî'ün-Nûr Mahallesi sakinlerinden Abdullah bin Süleyman'ın vefatından sonra mallarının mahkemece eşi ve çocukları arasında taksim edilmesi.	5 S 1248 4 Temmuz 1832	Hüccet
38	41	Tarsus'ta Kanber Höyüğü Karyesinde vefat eden Mehmed'den kalan malların eşi Emine Hatun, oğulları Osman ve Mustafa ile kızı arasında mahkeme tarafından pay edilmesi.	3 S 1248 28 Ekim 1832	Hüccet
39	42	Tarsus mütesellimi Mehmed Ragıp Efendi tarafından ahaliye ihale edilen malların fiyatlarının belirlenmesinin kaydı.	-	Hüccet
39	43	Tarsus'ta arabacı esnafından olan Arabacı Mehmed ile Arabacı Hüseyin ve Arabacı Yusuf arasındaki anlaşmazlığın şahitler huzurunda mahkeme heyeti tarafından çözüme kavuşturulması.	-	Hüccet
40	44	Karaman'dan Adana'ya gidecek iki piyade alayının ve yanlarındaki top ile mühimmatın nakli için binek hayvanı ve arabaların temin edilip Adana'ya gönderilmesi için verilen karar.	21 M 1247 2 Temmuz 1831	Ferman
40- 41	45	Ordu-yı Hümâyundan olan mühendis ile topçu askerlerinin Mısır'a nakledilmesi için verilen karar.	21 M 1247 2 Temmuz 1831	Ferman

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
41- 42	46	Ordu-yı Hümâyundan yirmi dört mühendis ile dört topçu askerinin mühimmatıyla Kazanlı İskelesinden Mısır'a nakledilmesi hakkında verilen karar.	Evvel-i âhir M 1247 12 Haziran 1831	Ferman
43	47	Ulukışla'dan Adana'ya varıncaya kadar Ordu-yı Hümâyunun geçiş noktalarındaki eşkıyaların temizlenmesi için alınan karar.	Evvel-i âhir M 1248 31 Mayıs 1832	Ferman
44	48	Tarsus'ta Kasun Kasabasında Bulgar Aşk Zaviyesi vakfının zaviyedarlığını yapan es-Seyyid Ahmed, es-Seyyid Ali ve el-Hacc Osman kardeşlerden es-Seyyid Ahmed'in vefat etmesi üzerine durumunun Kasun Kazası nâibi Mevlâna Abdurrahman Şükrü Efendiye arz edilmesi.	-	Berat
44	49	Tarsus'ta Hindi Hanında kozacılıkla uğraşan Palancı Memişoğlu adli kişinin kozalarının Harputlu Anton adli zımmiye tesliminin kaydı.	-	Hüccet
45	50/1	Kazan Hanı Hazreti Hüseyin Tatar tarafından Yutânî Hasan'a gönderilen mektup.	21 Ş 1248 13 Ocak 1833	İ'lâm
45	50/2	Vidinli Süleyman'ın Konya'ya gitmesi için Gavvas Ahmet Bey'in kefil olup izin vermesinin kaydı.	25 Râ 1249 12 Ağustos 1833	Hüccet
45	50/3	Aslen Çörmekli olup Tarsus'ta Tekfur Köyü'nde Karakös adındaki zımminin evinde vefat eden Ömer'in terekesinin beytü'l mâle teslimi.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
45	50/4	Aslen (...) olup Tarsus'ta Tekfur Köyü'nde vefat eden Hasan'ın terekesinin beytül mâle teslimi.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
45	50/5	Aslen Harput'un Keserek Köyü'nden olup Tarsus'ta Kürt Musa Köyü'nde ölen Makdisi Habvar adındaki zimmînin terekesinin kaydı.	17 S 1253 23 Mayıs 1837	Hüccet
46	51/1	Aslen Karaçorlu olup Tarsus'ta Kacar Höyüğü'nde vefat eden Hasan'ın terekesinin tespiti.	3 C 1253 4 Eylül 1837	Hüccet
46	51/2	Aslen Harputlu olup Tarsus'ta Halkalı Köyü'nde vefat eden Kirkor'un terekesinin tespiti.	5 C 1253 6 Eylül 1837	Hüccet
46	51/3	Aslen Kerkütlü olup Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden Davut'un terekesinin tespiti.	9 C 1253 10 Eylül 1837	Hüccet
46	51/4	Aslen Kayserili olup Tarsus'ta Ömeroğlu Köyü'nde Büyük Taş Köprüsü'nde vefat eden Mustafa'nın terekesinin tespiti.	27 C 1253 28 Eylül 1837	Hüccet
46	51/5	Aslen Antakyalı olup Tarsus'ta Eskili Köyü'nde vefat eden Yanya adındaki zimmînin terekesinin tespiti.	9 C 1253 10 Eylül 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
46	51/6	Aslen Kerkütlü olup Tarsus'ta Yunusoğlu Köyü'nde vefat eden Süleyman'ın terekesinin beytü'l mâle teslimi.	3 C 1253 4 Eylül 1837	Hüccet
47	51/7	Tarsus'ta Çataklı Mahallesi'nde vefat eden (...) mallarının mahkemece beytü'l mâle teslim edilmesi.	9 C 1249 10 Eylül 1837	Hüccet
47	51/8	Tarsus'ta Şeytan Ömer'in Mahallesinde vefat eden Meryem Hatun'un varisleri olmadığından mallarının mahkeme kararıyla beytü'l mâle teslim edilmesi.	9 C 1249 10 Eylül 1837	Hüccet
48	52	Tarsus'ta Zımmiyan Mahallesinde Anok adındaki zımmîye adına açılan davada Münecçimoğlu Mustafa ve Bilici Mehmed oğlu Danyal'ın şahitlik etmeleri.	9 L 1249 19 Şubat 1834	Hüccet
48	53	Ammizâde Sultanoğlu el-Hacc Halil ile Ali bin Ahmed arasındaki arazi anlaşmazlığının mahkemece çözülmesi.	-	Hüccet
49	54/1	Sultanoğlu Hacı Halil'in arazi davasının mahkemece çözümlenmesinin kaydı.	23 S 1249 12 Temmuz 1833	Hüccet
49	54/2	Tekye ve Debbâghane Mahallelerinde Elif bint Osman Hatunun vakfeyletiği arazinin mahkemece kayıt altına alınması.	23 Z 1249 3 Mayıs 1834	İ'lâm

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
50	55/1	Erzincanlı Mehmed Ataullâh Efendi'nin firarının kaydı.	23 L 1249 5 Mart 1834	Hüccet
50	55/2	Aslen Arabistanlı olan Hamal Ahmed'in terekesinin beytü'l mâle teslim edilmesinin kaydı.	25 L 1253 7 Mart 1834	Hüccet
50	55/3	Aslen Karkatlı olup Tarsus'ta Hacılar Karyesinde vefat eden merhumdan kalan mallarının mirasçıları arasında mahkeme tarafından pay edilmesi.	11 S 1250 19 Haziran 1834	Hüccet
50	56	Hasan Ağa Karyesinde vefat eden Şeboloğlu İbrahim'den kalan malların mahkemece tespit edilmesinden sonra satılmasının kaydı.	11 L 1250 10 Şubat 1835	İ'lâm
50	57	Tarsus'ta Tekye Karyesinde Ağnebioğlu Veli ile Menteş Karyesinde oturan Ahmed'in alacak-verecek meselesi sebebiyle mahkemeye başvurmaları.	13 L 1250 12 Şubat 1835	İ'lâm
51	58/1	Tarsus'ta Tekye Mahallesinde vefat eden Şeyh Ali'nin varisi bulunmadığından mallarının mahkeme tarafından beytü'l mâle teslim edilmesi.	9 S 1251 6 Haziran 1835	Hüccet
51	58/2	Eski Hamam Konağında vefat eden bekârdan bir şey kalmadığının mahkemece tespit edilmesi.	11 L 1251 30 Ocak 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
51	59	Tarsus'ta kahvede vefat eden Abdulkadir'den kalan paranın merhumun yıkanıp defnedilmesi için harcandığından parasının kalmadığının mahkemece tespit edilmesi.	27 L 1251 15 Şubat 1836	Hüccet
51	60/1	Tarsus'ta Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Köşker Abdullah'ın yardıma muhtaç olduğunun mahkemece belirlenmesinin kaydı.	11 L 1251 30 Ocak 1836	İ'lâm
52	60/2	Tarsus'ta vefat eden Mehmed'in varisi olmadığından mallarının mahkemece belirlenip beytül mâle teslim edilmesinin kaydı.	22 L 1252 30 Ocak 1837	Hüccet
52	60/3	Tarsus'ta vefat eden Şebin Karahisarlı Osman'ın mallarının kaydı.	3 L 1250 2 Şubat 1835	Hüccet
52	60/4	Tarsus'ta Hz. Bilâl-ı Habeşî türbe-i şerifesinde vefat eden sucu Mustafa'nın kaydı.	13 L 1251 1 Şubat 1836	Hüccet
52	60/5	Tarsus'ta Tekye Mahallesi'nde vefat eden Mısırlı Saliha'nın kaydı.	-	Hüccet
53	60/6	Tarsus'ta Hân-ı Cedid'de vefat eden es-Seyyid Ahmed İbrahim'in mallarının tespiti.	27 S 1251 24 Haziran 1835	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
53	61	Tarsus'ta Bedesten Mahallesinde vefat eden Osman nam müteveffânın vefatından sonra mallarının mahkeme tarafından kızı Fadime'ye verilmesi hakkında alınan karar.	19 S 1253 25 Mayıs 1837	Hüccet
54	62/1	Tarsus'ta Kör Durmuş'un eşi Fatıma binti Mehmed nam Hatun'un kardeşleri Mehmed, Mahmud ve Ahmed'in babalarından kalan mallarının annesi Mümine Hatun ile kendisi arasında mahkemece taksim edilmesi.	-	Hüccet
54	62/2	Tarsus'ta Zımmîyan Mahallesinde vefat eden Meryem Hatun'un varisi olmadığından mallarının mahkeme tarafından beytü'l mâle teslim edilmesi.	-	Hüccet
54- 55	63	Tarsus'ta Mehmed Hamdi adındaki şahsın vefat etmesiyle mallarının Konya'daki varislerine verilmesi için mahkemece kayıt altına alınması.	27 L 1251 15 Şubat 1836	Hüccet
55	64	Tarsus'ta Garipler Karyesinde vefat eden Sevilöğlü Mehmed'in varisi olduğunu söyleyen Hafız Ali'nin şahitleri ile mahkemeye başvurusunun kaydı.	13 L 1251 1 Şubat 1836	Hüccet
56- 57	65/1	Evkâf nazırı olan Abdullah Ağa'nın Tarsus'ta bulunan Hz. Dâniyâl türbesi ile Sultan Gavri vakfının tevliyet ve türbedarlık görevleri için Adana nâibi Mevlâna es-Seyyid Ali'yi göndermesi.	-	Ferman
57	65/2	Yalnızdam Köyü'nde vefat eden Seylo'nun terekesinin kaydı.	-	Hüccet
58	66	Tarsus'ta Câmî'-i Atik Mahallesi'nde Mustafa bin Ömer'in mahkemeye başvurarak Eski Camii için Nemrun Yaylağında üç dönüm arazi vakfettiğini ve bu câminin mütevellisi olmak istediğini mahkemede belirtmesinin kaydı.	23 L 1250 25 Kasım 1834	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
58	67	Tarsus'ta vefat eden Daş Osman adındaki şahıstan kalan malların Daş Osman'a ait olmadığını iddia eden Alemdaroğlu Hacı Hasan'ın şahitleri ile mahkemeye başvurarak merhumdan kalan mallarının kendisine verilmesini istemesi.	5 M 1251 3 Mayıs 1835	Hüccet
59	68	Abdulkadir, Hasan ve Daş Osman adındaki şahısların vasilerinin şahitler huzurunda mahkemece tayin edilmesi.	-	Hüccet
59	69	Tarsus'ta vefat eden Rumelili Mustafa'nın varisi olmadığından mallarının mahkeme tarafından beytü'l mâla teslim edilmesi.	Gurre-i S 1251 12 Haziran 1835	Hüccet
60	70	Tarsus'ta Kızıl Murad Mahallesinde vefat eden müteveffanın hazırda varisi olmadığından mallarının beytü'l mâla teslimi.	15 L 1251 3 Şubat 1836	Hüccet
60	71/1	Tarsus'ta Tiznek Köyü'nde vefat eden Baba Kürdi Abdullah'ın vefat etmesi üzerine mallarının mahkeme tarafından eşine teslim edilmesi.	12 L 1251 31 Ocak 1836	Hüccet
60	71/2	Aslen İskenderiyeli olup ticaret için geldiği Tarsus'ta vefat eden Said bin Süleyman'ın mallarının ailesine teslim edilmesinin kaydı.	29 C 1253 22 Ekim 1835	Hüccet
61	72	Tarsus'ta yapılacak hayrat için toplanan yardımların mahkemece kayıt altına alınması.	29 L 1248 3 Mart 1833	İ'lâm
61	73	Tarsus'ta Borluoğlu Hasan ile Ali Ayşe Hatunun yaptırdıkları hayratın kayıt altına alınması.	29 L 1247 14 Mart 1832	Hüccet

SYF N	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
62	74	Tarsus'ta Sakızlı Mahallesinde oturan Ali Efendi ile Rahime Hanım arasındaki mülk meselesinin mahkemece çözümlenmesi.	29 L 1247 14 Mart 1832	Hüccet
62	75	Tarsus'ta Kuyumcu Şamlıoğlu Agop ile Boyacı Bozaekoğlu Yafek arasındaki mülk meselesinin şahitler huzurunda mahkeme heyeti tarafından çözümlenmesi.	-	Hüccet
63	76	Dersaadetten gelen malların gümrük kapılarından geçerken ödenecek vergi miktarının belirlenmesi hakkında verilen emir.	-	Ferman
63	77	Karkutlu iki asker, iki kadın ve bir çocuğun Mustafa Ağa'nın izniyle Karaman'a gönderilmesinin kaydı.	15 M 1249 4 Haziran 1833	Hüccet
63	78	Tarsus'ta Gökçe Kazası aşiretinden Burhan aşireti ahalilerinden Ali adındaki şahıs ile Kayserili Maviş Paşanın oğlu Mustafa arasındaki davanın şahitler huzurunda mahkemece halledilmesi.	25 M 1253 1 Mayıs 1837	Hüccet
64	79	Mucuniye Karyesi sakinlerinden Hacı Ali ile Duvarcı Karyesi sakinlerinden Yusuf Ağa arasındaki anlaşmazlığın mahkemede şahitler huzurunda çözüme kavuşturulması.	-	Hüccet
64	80/1	Yarıhıoğlu Kirkor'un alacağı için mahkemeye başvurmasının kaydı.	-	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
64	80/2	Tarsus'ta Dabbağhane Mahallesinde vefat eden Karamanlı Musa'nın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	-	İ'âm
64	81	Tarsus'ta İvrizli İbrahim ve Yusuf adlı şahısların davalarının şahitler huzurunda mahkemece çözümlenmesi.	5 S 1249 24 Haziran 1833	Hüccet
65	82/1	Tarsus'ta Sûfiler Mahallesi sakinlerinden olan Fatıma bin Mehmed'in vefat etmesinden sonra mallarının çocukları arasında pay edilmesi.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
65	82/2	Harput Kazasında vefat eden Hacı Emin'in bin üç yüz kırk kuruş olan borcunun kayıt altın alınması.	21 M 1252 8 Mayıs 1836	Hüccet
66	83	Tarsus'ta Kızıl Murad Mahallesinde oturan Fatıma bint Osman'ın vakf ettiği toprağın mahkeme heyeti tarafından şahitler huzurunda kaydedilmesi.	-	Hüccet
66	84/1	Firar eden Adanalı Kürd Ömer'in mallarının Debbağ ustası olan Ahmed'in yanında olan eşyasının eşi Meryem'e mahkemece teslim edilmesinin kaydı.	21 S 1251 18 Haziran 1835	Hüccet
66	84/2	Hamdi Efendi'nin Mahkeme huzurunda bundan böyle bir daha şarap içerse eşlerinin telâk-ı selâse ile boşanacağını mahkeme heyeti tarafından karar verilmesi.	21 L 1251 9 Şubat 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
67	84/3	Aslen Nevşehirli olan Min Kale Sarraflarından (...) zimmînin iflas etmesinden sonra reyanın alacakları için mahkemeye başvurmasının kaydı.	-	Hüccet
67	85/1	Tarsus'ta Ali Fakı Karyesinde vefat eden Ahmed'in mallarının çocukları arasında mahkeme tarafından pay edilmesi.	-	Hüccet
68	85/2	Tarsus'ta (...) dükkânında vefat eden Hacı'nın varisi olmadığından mallarının beytül mâle teslim edilmesi.	25 N 1251 14 Ocak 1836	Hüccet
68	86/1	Tarsus'ta oturan Hüseyin bin Abdullah, Mehmed bin Ahmed, Abdullah bin Ömer, Kerime Hatun binti Veli, Ayşe Hatun binti Veli adlı şahıslar mahkeme heyeti tarafından Câmî'-i Atik vakfına müteveli heyeti olarak belirlenmişlerdir. Ayrıca bu şahısların her biri yüzer kuruş vakfedip vakfın ferraşı Nalband Şeh Mustafa'ya vererek vakfın ihtiyacı olan yağ mumunun tedarik edilmesinin şahitler huzurunda belirlenmesi.	5 S 1253 11 Mayıs 1837	İ'lâm
68	86/2	Tarsus'ta Yunusoğlu Köyü'nde vefat eden Harputlu Veli'nin şahitler huzurunda amcası Harputlu İsmail bin Osman'ın varis tayin edilmesinin kaydı.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
69	86/3	Tarsus ve Kasun kazalarındaki vakfiyelerin mutasarrıf es-Seyyid Ahmed Tahir Efendi tarafından tahrir ve taksim edilmesinin kaydı.	-	Hüccet
69	87	Tarsus'ta Bedras Karyesinde vefat eden Ali'nin vefatından sonra İsa adındaki şahsın mahkemeye başvurarak merhumun amcası olduğunu söylemesi ve bu durumu belgelemesi üzerine merhumun mallarının mahkemece amcasına verilmesi.	17 Câ 1252 24 Ağustos 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
70	88	Kazanlu İskelesinde vefat eden Arnabud Resul'un mallarının mahkeme tarafından kayıt altına alınmasından sonra beytü'l mâl vekili Ahi Baba tarafından tespit edildikten sonra beytü'l mâle aktarılması.	17 S 1252 28 Mayıs 1836	Hüccet
70	89	Aslen Kayserili olan Mustafa'nın Tarsus'ta vefat etmesi üzerine mallarının mahkeme tarafından kayıt altına alınmasından sonra beytü'l mâla aktarılması.	5 Câ 1252 18 Ağustos 1836	Hüccet
71	90	Aslen Aydın'ın Karapınar Nahiyesinden olup Tarsus'ta ticaretle uğraşan İsmail bin Mehmed'in vefat etmesi üzerine mallarının mahkemece kayıt altına alınmasından sonra beytü'l mâla aktarılması.	19 Râ 1252 4 Temmuz 1836	Hüccet
71	91	Tarsus'ta Kasun Kazasına bağlı Kürd Musa Köyü'nde vefat eden Hüseyin'in varisi olmadığından mallarının mahkemece kayıt altına alınmasından sonra beytü'l mâla aktarılması.	21 Câ 1252 3 Eylül 1836	Hüccet
72	92	Tarsus'ta Kuleli Karyesinde oturan Musa bin Mehmed'in vefat etmesinden sonra mallarının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi.	21 M 1252 8 Mayıs 1836	Hüccet
72	93	Aslen Bozok Kasabasına bağlı Kangal Köyü'nde vefat eden Mehmed'in varisi olmadığından terekesinin beytü'l mâl vekili Ali Ağa'ya verilmesinin kaydı.	3 M 1252 20 Nisan 1836	Hüccet
73	94	Kâtip Ahmed Reşid Efendi'nin Mahkeme kitabetinin berâtı kaydı.	-	Berat

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
73	95/1	Tarsus'ta Baltacı Karyesinde vefat eden Kürd Ali'nin mallarının mahkemece eşine teslim edilmesi.	5 L 1252 13 Ocak 1837	Hüccet
73	95/2	Tarsus'ta Hacı Said Beg Menziline vefat eden hatunun terekesinin tespit edilmesi.	-	Hüccet
74	96/1	Muhammed Ağa adındaki şahsın Tütün gümrüğü ile arasındaki hesabın kapandığını ve gümrüğe hiç borcunun kalmadığının mahkemede şahitler huzurunda tespit edilmesi.	15 Râ 1253 19 Haziran 1837	Hüccet
74	96/2	Aslen Kerküklü olup Tarsus'ta Çatalca Karyesinde vefat eden Nasur'un mallarının mahkemece kayıt altına alınması.	-	Hüccet
74	96/3	Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden Halil'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet
74	96/4	Aslen Harputlu olup Tarsus'ta Ali Fakı Köyü'nde vefat eden Monla Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet
75	96/5	Tarsus'ta Baltalu Köyü'nde vefat eden Deli Hasan'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 Râ 1252 30 Haziran 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
75	96/6	Tarsus'ta Deliment Köyü'nde vefat eden Bıyık Osman'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 Râ 1252 30 Haziran 1836	Hüccet
75	96/7	Tarsus'ta Hacibler Köyü'nde vefat eden Derviş Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	3 Râ 1252 18 Haziran 1836	Hüccet
75	96/8	Tarsus'ta kahvede vefat eden Bozoklu adındaki şahsın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	25 Râ 1252 10 Temmuz 1836	Hüccet
75	96/9	Tarsus'ta Mahmud Ağa Köyü'nde vefat eden Acemoğlu Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	Gurre-i S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
75	96/10	Tarsus'ta Mahmud Ağa Köyü'nde vefat eden Seyyah Arab'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	2 S 1253 8 Mayıs 1837	Hüccet
75	96/11	Tarsus'ta kahvede vefat eden Tokatlı Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	5 S 1253 11 Mayıs 1837	Hüccet
75	96/12	Tarsus'ta Çaputcu Köyü'nde vefat eden Darendeli Durmuş'un terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 R 1253 31 Temmuz 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
75	96/13	Tarsus'ta Araklu Köyü'nde vefat eden Harputlu Osman'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 R 1253 31 Temmuz 1837	Hüccet
75	96/14	Tarsus'ta Kamber Höyüğü'nde vefat eden Arabgirli Eyyub'un terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 R 1253 31 Temmuz 1837	Hüccet
75	96/15	Tarsus'ta Kilisli oğlunun evinde vefat eden Sağır Karı Hatun'un terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet
75	96/16	Aslen Rum olup Tarsus'ta Ali Ağa Köyü'nde vefat eden bekârın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	16 Câ 1252 29 Ağustos 1836	Hüccet
75	96/17	Aslen Rum olup Tarsus'ta Çıldırım Köyü'nde Nâkib Efendi'nin evinde vefat eden Süleyman'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	17 Câ 1253 19 Ağustos 1837	Hüccet
75	96/18	Aslen Acem olup Tarsus'ta Yunusoğlu Köyü'nde Şeyh'in evinde vefat eden bekârın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet
75	96/19	Aslen Kürt olup Tarsus'ta Halid Ağa Köyü'nde vefat eden bekârın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Câ 1253 29 Ağustos 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
75	96/20	Aslen (...) olup Hacılar Köyü'nde vefat eden Mahmud'un terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	-	Hüccet
76	96/21	Arifli'de vefat eden Harputlu Mustafa'nın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 C 1253 28 Eylül 1837	Hüccet
76	97/1	Tarsus'ta Sultaniye Çarşı'sında vefat eden Abdullah'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	19 S 1253 25 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/2	Aslen Vanlı olup Tarsus'ta kahvede vefat eden terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	21 S 1253 27 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/3	Aslen Antakyalı olup Antakyalıoğlu Kahvesi'nde vefat eden Yusuf'un terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	25 S 1253 31 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/4	Aslen Borlulu olup Baltalu Zaviyesi'nde vefat eden Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	5 S 1253 11 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/5	Aslen Rum olup Kara Bilal Mahallesi'nde vefat eden Ahmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	5 S 1253 11 Mayıs 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
76	97/6	Tarsus'ta Cumalı Mahallesi'nde evinde vefat eden bekârın terekesinin mahkemece tespit edilmesinin kaydı.	12 S 1253 18 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/7	Aslen Karahisarlı olup Tarsus'ta Kel Ağa Hanesi'nde vefat eden Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/8	Aslen Malatyalı olup Tarsus'ta Debbaghâne Mahallesi'nde vefat eden Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	23 S 1253 29 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/9	Aslen Harputlu olup Tarsus'ta vefat eden Ayvaz adındaki zimmînin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	12 S 1253 18 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/10	Aslen Nevşehirli olup Tarsus'ta vefat eden Abdullah'ın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	23 S 1253 29 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/11	Aslen Ordulu olup Tarsus'ta vefat eden Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 S 1253 21 Mayıs 1837	Hüccet
76	97/12	Maden ustası olan Manon adındaki zimmînin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 S 1252 1 Haziran 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
76	97/13	Heleke Köprüsü'nde ölen zımmînin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	21 S 1252 7 Haziran 1836	Hüccet
76	97/14	Aslen Bosnalı olup Tarsus'ta vefat eden Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	24 S 1253 30 Mayıs 1837	Hüccet
77	98/1	Aslen Diyarbakırlı olup Tarsus'ta vefat eden Ömer'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	24 L 1257 14 Mart 1832	Hüccet
77	98/2	Tarsus'ta Ali Kudumun kahvesinde vefat eden Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	21 S 1252 7 Haziran 1836	Hüccet
77	98/3	Tarsus'ta vefat eden Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	5 S 1252 21 Mayıs 1836	Hüccet
77	98/4	Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden müteveffânın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	-	Hüccet
77	98/5	Tarsus'ta Yaramış Köyü'nde vefat eden müteveffânın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	11 S 1252 28 Mayıs 1836	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
77	98/6	Tarsus'ta Çıldırım Köyü'nde vefat eden müteveffânın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	11 S 1252 28 Mayıs 1836	Hüccet
77	98/7	Tarsus'ta Câmi'-i Atik Mahallesi'nde Mustafa Efendi Menzili'nde vefat eden Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	21 S 1252 7 Haziran 1836	Hüccet
77	98/8	Tarsus'ta Bedras Köyü'nde vefat eden Hüseyin'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	23 S 1252 9 Haziran 1836	Hüccet
77	98/9	Tarsus'ta Sûfiler Mahallesi'nde vefat eden Arab Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	21 S 1257 1 Ağustos 1831	Hüccet
77	98/10	Tarsus'ta Tekye Mahallesi'nde vefat eden Kürt Alo'nun terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	23 S 1257 3 Ağustos 1831	Hüccet
77	98/11	Tarsus'ta Cengan Köyü'nde vefat eden Celur Ahmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	25 M 1257 6 Temmuz 1831	Hüccet
77	98/12	Tarsus'ta Çıldırım Köyü'nde vefat eden Halil'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	27 Ş 1257 31 Ocak 1832	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
77	98/13	Tarsus'ta Kürt Musa Köyü'nde vefat eden Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	11 L 1257 14 Mart 1832	Hüccet
77	98/14	Tarsus'ta vefat eden Bozoklu Celil'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	11 L 1257 14 Mart 1832	Hüccet
77	98/15	Baltalu Köyü'nde vefat eden (...) terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	-	Hüccet
78	99/1	Tarsus'ta Baltalu Köyü'nde vefat eden Borlulu Ali'nin terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 R 1253 19 Temmuz 1837	Hüccet
78	99/2	Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden Harputlu Ebubekir'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 R 1253 19 Temmuz 1837	Hüccet
78	99/3	Tarsus'un Gökçe Kazası'nın Kara Ali Köyü'nde vefat eden Hüseyin'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	22 Râ 1253 26 Haziran 1837	Hüccet
78	99/4	Tarsus'ta Fırınlı Köyü'nde vefat eden Güllü Halil'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi	15 S 1253 15 Mayıs 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
78	99/5	Tarsus'ta Ali Fakı Köyü'nde vefat eden Zülfü'nün terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	12 Râ 1252 27 Haziran 1836	Hüccet
78	99/6	Tarsus'ta Fellâcı Köprüsü'nde vefat eden Veli'nin terekesinin beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya teslim edilmesinin kaydı.	15 Râ 1252 30 Haziran 1836	Hüccet
78	99/7	Tarsus'ta vefat eden Hallacı Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	15 Râ 1252 30 Haziran 1836	Hüccet
78	99/8	Tarsus'ta Tekye Mahallesi'nde vefat eden Hasan Ağa'nın terekesinin beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya tesliminin kaydı.	30 Râ 1252 15 Temmuz 1836	Hüccet
78	99/9	Tarsus'ta Zenbir Köyü'nde vefat eden Kürt Osman'nın terekesinin beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya tesliminin kaydı.	25 Râ 1252 10 Temmuz 1836	Hüccet
78	99/10	Tarsus'ta Çobanlı Köyü'nde vefat eden Mevleviddin'in terekesinin beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya tesliminin kaydı.	15 Râ 1252 30 Haziran 1836	Hüccet
79	100/1	Tarsus'ta Yereş Köyü'nde vefat eden Ayşe'nin terekesinin eşi Ali'ye verilmesinin kaydı.	27 Z 1252 4 Nisan 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
79	100/2	Tarsus'ta Tebeznik Köyü'nde vefat eden Kör Hasan'ın terekesinin beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya tesliminin kaydı.	15 M 1253 11 Nisan 1837	Hüccet
79	100/3	Tarsus'ta Mahmud Ağa Köyü'nde vefat eden Eğinli Mustafa'nın terekesinin tespiti.	10 M 1253 16 Nisan 1837	Hüccet
79	100/4	Tarsus'ta Ali Fakı Köyü'nde vefat eden Elbistanlı Hafız Ömer'in terekesinin tespiti.	13 M 1253 19 Nisan 1837	Hüccet
79	100/5	Tarsus'ta Araklu Köyü'nde vefat eden Koca Resul'un terekesinin tespiti.	13 M 1253 19 Nisan 1837	Hüccet
79	100/6	Tarsus'ta Araklu Köyü'nde vefat eden İnce Elli Mehmed'in terekesinin tespiti.	-	Hüccet
79	100/7	Tarsus'ta Bahçecibaşı Menzili'nde vefat eden Koca Osman'ın terekesinin tespiti.	13 M 1253 19 Nisan 1837	Hüccet
79	100/8	Tarsus'ta Farangelos Köyü'nde vefat eden bekârın terekesinin tespiti.	14 M 1253 20 Nisan 1837	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
79	100/9	Aslen Ergünlü olup Tarsus'ta ticaretle uğraşan (...) zimmînin varisi olmadığından mallarının Sultaniye Çarşısı'nda satıldıktan sonra gelirinin beytül mâle teslim olunduğunun kaydı.	11 S 1252 17 Mayıs 1837	Hüccet
80	101/1	Aslen Çataklı olup Tarsus'ta Yüksek Köyü'nde vefat eden Masduva'nın terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	9 C 1253 10 Eylül 1837	Hüccet
80	101/2	Aslen Adanalı olup Tarsus'ta Hatab Pazarı'nda vefat eden Ahmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	23 Ş 1253 22 Kasım 1837	Hüccet
80	101/3	Tarsus'ta Kargılı Köyü'nde vefat eden Sağır İbrahim'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	9 C 1253 10 Eylül 1837	Hüccet
80	101/4	Tarsus'ta Tekye Mahallesi'nde vefat eden Mağribi Hacı Mehmed'in terekesinin mahkemece tespit edilmesi.	6 L 1253 3 Ocak 1838	Hüccet
80	101/5	Aslen Nevşehirli olup Tarsus'ta Müfti Mahallesi'nde Kara Mustafaoğlunun evinde ölen Bozki adındaki zimmînin terekesinin tespiti.	18 L 1253 15 Ocak 1838	Hüccet
80	101/6	Tarsus'ta Ömerli Mahallesi'nde vefat eden İncirli Kel Ahmed'in oğlu Mehmed mahkemeye başvurarak şahitler huzurunda arazi sorununun çözümlenmesi.	-	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
81	102	Tarsus'ta Kızıl Murad Mahallesinde vefat eden Musannaf el-Hacc Ahmed'in vefatından sonra mallarının eşi, kızı ve oğlu arasında mahkemece taksim edilmesinin kayıt altına alınması.	-	Hüccet
82	103	Serrac Mehmed'in vasisi olan Hüseyin Bey'in Serrac Mehmed'e ait dükkanın Uzeyloğlu Ahmed Ağa'ya iki bin kuruşa sattığının kaydı.	23 L 1251 11 Şubat 1836	Hüccet
82	104	Tarsus'ta Zımmiyan Mahallesinde taraflar arasındaki arazi meselesinin şahitler huzurunda mahkeme heyeti tarafından halledilmesi.	Gurre-i R 1250 21 Ağustos 1834	Hüccet
83	105	Fesan ve Koşuncu Köylerinde beytü'l mâla ait malların tahrir edilip deftere kaydedilmesi.	-	Hüccet
83	106	Tarsus'ta Sakızlı Mahallesi sakinlerinden Elif bint Mehmed'in mahkeme heyeti tarafından mütevellî tayin edilmesi.	21 L 1253 18 Ocak 1838	Hüccet
84	107	Tarsus'ta Câmî'-i Atik Mahallesinde vefat eden Hacı İsmail'in mallarının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi.	21 L 1253 18 Ocak 1838	Hüccet
85	108	Tarsus'ta Câmî'-i Atik Mahallesinde taraflar arasındaki arazi meselesinin şahitler huzurunda mahkeme heyeti tarafından halledilmesi.	11 S 1247 22 Temmuz 1831	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
86	109	Yeni Han'da vefat eden Hacı İbrahim'in terekesini tespit edilmesi.	11 S 1247 22 Temmuz 1831	Hüccet
86	110	Tarsus'ta Müftü Mahallesinde vefat eden On beşli Musa'nın vefatından sonra mallarının mahkemece tespit edilmesi.	9 S 1252 26 Mayıs 1836	Hüccet
86	111	Ali Ağa Köyü'nde vefat eden Meryem'in kocası Süleyman tarafından darp edilerek öldürüldüğünün iddiasının görevlendirilen müfettiş tarafından araştırılması sonucu merhumun darp sebebiyle ölmediğinin mübaşir ve köy ahalisinin şahitliğiyle tespit edilmesinin kaydı.	2 S 1253 8 Mayıs 1837	Hüccet
87	112	Dört ay önce Fason ve Kuştemur Köyleri'nde vefat eden şahısların mallarının tahrirleri yapıldıktan sonra Ömer Hulusi Efendi tarafından kaydedilmesi.	23 S 1253 29 Mayıs 1837	Hüccet
88	113	Tarsus'ta Sakızlı Mahallesi sakinlerinden Elif bint Mehmed'in mahkeme heyeti tarafından şahitler huzurunda müteveli tayin edilmesi.	25 S 1247 5 Ağustos 1831	Hüccet
89	114/1	Tarsus'ta vefat eden Darendeli Kara Ömer'den kalan malların kaydı.	21 Râ 1247 30 Ağustos 1831	Hüccet
89	114/2	Ali Fakı Köyü'nde vefat eden bekârın yetmiş üç kuruş parasının yirmi üç kuruşunun kefeni ve muhızının görevi karşılığında alındığının kaydı.	25 S 1247 5 Ağustos 1831	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
89	114/3	Tarsus'ta vefat eden Kayserili (...) terekesinin tespitinin kaydı.	29 S 1247 9 Ağustos 1831	Hüccet
89	114/4	Kasun Kazası'nın Topçu Köyü'nde vefat eden Kırşehirli Ali'nin terekesinin kaydı.	25 R 1247 3 Ekim 1831	Hüccet
90	115/1	Hacı Mahmud'un terekesinin tespit edilmesi.	23 Râ 1247 1 Eylül 1831	Hüccet
90	115/2	Aslen Divriğili olan, Tarsus'ta Yenice Köyü'nde vefat eden Hüseyin'in dört yüz yedi buçuk kuruşunun oğluna verilmesinin kaydı.	29 Râ 1247 7 Eylül 1831	Hüccet
90	115/3	Tarsus'ta Kenisa'da (?) ölen bekârın terekesinin kaydı.	9 N 1247 11 Şubat 1832	Hüccet
90	115/4	Tarsus'ta Silifke Köyü'nde vefat eden bekârın terekesinin kaydı.	29 Râ 1247 7 Eylül 1831	Hüccet
90	115/5	Yüksek Köyü'nde vefat eden bekârın terekesinin kaydı.	29 Râ 1247 7 Eylül 1831	Hüccet

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
90	115/6	Balıca Köyü'nde vefat eden Fatma'dan kalan malların mahkemece tespit edilmesinin kaydı.	5 R 1247 13 Eylül 1831	Hüccet
91	115/7	Vefat eden Kara Ali'nin mallarının mahkemece tespit edilmesinin kaydı.	25 Câ 1247 1 Kasım 1831	Hüccet
91	115/8	Tarsus'ta vefat eden Çoban Ahmed'in terekesinin kaydı.	7 C 1247 13 Kasım 1831	Hüccet
91	115/9	Tarsus'ta Kahveci Salih'in kahvesinde vefat eden bekârın terekesinin tespit edilmesi.	21 C 1247 27 Kasım 1831	Hüccet
91	115/10	Bor ahalisinden olan Kör Hafız'ın terekesinin tespit edilmesi.	23 Râ 1247 30 Ekim 1831	Hüccet
91	115/11	Kolak Aşireti'nden Kara Ahmed'in oğlu Habib'in kaybolan hayvanının Sarı Mustafa ve Süleyman adlı şahısların şahitliğiyle mahkemece tespit edilip kendisine verilmesinin kaydı.	15 Râ 1247 22 Ekim 1831	Hüccet
92	116/1	Serâsker İbrahim Paşa Efendinin miralaylarından Salih Beg hazretlerinin Mülazım Ahıskalı Ali Ağa kefilliğiyle Mısır (Kahire)'a kadar izin verildiğinin kaydı.	15 Câ 1248 10 Ekim 1832	İ'lâm

SYF NU	HKM NU	ÖZET	TARİHİ	BELGE TÜRÜ
92	116/2	Aslen Tosyalı olan Tazetraş İbrahim'in, Miralay Salih Beg ve Oturakçı Fakı'nın kefilliğiyle ticaret amacıyla Mısır'a gitmek için aldığı izinin kaydı.	15 Câ 1248 10 Ekim 1832	İ'lâm
92	116/3	Serâsker İbrahim Paşa Efendinin binbaşlarından Hasan Efendinin kefilliğiyle Ahıskalı Ali Ağa'ya verilen izinin kaydı.	15 Câ 1248 10 Ekim 1832	İ'lâm
92	116/4	Lazkiyeli el-Hac Şakir Efendi ile Derviş Said arasındaki davanın şahitler huzurunda mahkemece çözüme kavuşturulmasının kaydı.	19 Câ 1248 14 Ekim 1832	İ'lâm
92	116/5	Tarsus'ta Küçük Minare Mahallesi'nde Halepli Hacı Mehmed'in kızı Fatıma'nın mahkemede mihir ve nafakasından vaz geçtiğinin kaydı.	15 Câ 1250 19 Ekim 1834	Hüccet
92	116/6	Kasun Kazası'na bağlı Araklı Köyü'nde ölen Numanoğlu Abdi'nin küçük oğlu olduğuna şahitlik eden Ali ve Hüseyin adlı şahısların şahitliğiyle oğluna yedi yüz kuruş verildiğinin kaydı.	16 C 1252 28 Eylül 1836	Hüccet
92	116/7	Hacı Bozan Köyü'nde Yetim Osman bin Mahmud'un kardeşi İbrahim'in vasi olduğunun kaydı.	15 Câ 1248 10 Ekim 1832	Hüccet

ŞER'İ MAHKEME SİCİLLERİ

Arşiv No: 28

Kaza : Tarsus

Başladığı Tarih : H./ 21 Muharrem 1247 / M. 2 Temmuz 1831

Bittiği Tarih : H./ 23 Şaban 1253 / M. 22 Kasım 1837

Sayfa Sayısı : 92

Hüküm Sayısı : 116

Boyutu : 18,5 5x39, 5cm

Cildi : Sırtı siyah meşin, satırları gri pantizot boz

Geldiği Yer : Adana Müzesi

Eski No : 285

İl Milli Kütüphane No : 285

Çekildiği Tarih : 17/03/1992

4.4. 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin Traskripsiyonu

Sahife: 1

Hüküm: 1

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Tarsus nâ'ibi Mevlânâ zîde ilmühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'ımdan Tarsus Sancağı mütesellimi Râğıb zîde mecdühû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân Serdâr-ı Ekrem'in peşkircisi olub zıkr-i âtı husûsa me'mûr ve ta'yîn kılınan el-Hacc Ali ve a'yân ve vücûh-i memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhüm tevkî'i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm olaki bi-tevfiki'l-lâhi te'âlâ Ordû-yı Hümâyûn'ımın Antalya ve Haleb taraflarına vüsûlünde idâre-i ta'yînât için zehâyirin lüzûmu derkâr olduğuna mebnî France tüccârından Balzak nâm tâcir ile bi'l-mukâvele tanzîm kılınan sigorta senesinde Dersa'âdetimden İskenderun veyâhud Tarsus veyâ Silifke veyâ Gelendere veyâ Anamur veyâ Alâ'iyeye ve encâm-ı kâr Antalya veyâhud İskenderûn ile Antalya beyninde kâ'in sâ'ir iskelelerden kangîsine icrâsı mümkün olur ise oraya çıkarmak üzere yüz bin keyl şaâyîr ve elli bin kîl hinta ve on bin kantâr peksimed ile mahmûle irsâl olunacak müste'men sefineleri zıkr olunan mahallerden birine emnen ve sâlimen vâsıl olduğu anda mersûm Balzak'ın ol tarafda olan adamları vâsıtasıyla zehâyir-i mezkûre Devlet-i Aliyye'm me'mûrlarına bilâ-te'hîr teslîm olunub yedlerinden cins ve mikdârı ve târîhi tasrîhiyle nüsha-i evvel ve sâni olmak üzere iki kıt'a memhûr makbûz senedleri alınub bir kıt'asını sefine kapudânının yedlerine ve diğeri dahi mersûm Balzak'ın adamlarına i'tâ olunması husûsu muharrer ve mezkûr olduğuna binâ'en sefâ'in-i mezkûre siz ki nâ'ib ve mütesellim ve sâ'ir mûmâ ileyhim zîr-i idârenizde olan Tarsus iskelesine yanaşur ise derûnunda olan zehâyir derhâl ihrâc ve devr-i keyl olınarak münâsib mahalle vaz' ile sefine kapudânına başka ve nüshâ-i sâniye olarak mersûm Balzak'ın adamlarına başka birer kıt'a memhûr makbûz senedâtı i'tâ ve zehâyir-i mezkûrenin dahi telefden vikâyesine dikkat ve i'tinâ olunması zımnında Anadolu cânibi Serdâr-ı Ekremi ve Çirmen Sancağı mutasarrıfı olub bu def'a Mısır ve Habeş ve Girid eyâletleriyle Cidde Sancağı uhde-i hamiyet-i istîhâline ihâle ve tevcîh kılınan Düstûr-ı ekrem ve müşîr-i efham nizâmü'l-âlem nâzım-i menâzîmü'l-ümem Vezîr-i me'âlî-semîrim Hüseyin Paşa edâme'l-lâhü te'âlâ iclâlehû ve zâ'afa bi't-te'yîdi iktidârahû ve ikbâlehû tarafından mukaddemce tastîr ve

tesyîr kılınan mektûb mücebince harekete mübâderet olunacağı derkâr ise de Serdâr-ı Ekremim müşârun ileyh bâ-avn-i inâyet-i bârî Ordû-yı Hümâyûnım ile Konya'ya vâsıl olarak oradan dahi asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım tertîb kılınan ordûlar çend-i rûz zarfında birbirini müte'âkıben Antakya'ya ve andan Haleb'e doğru sevk ve irsâl-i perâkendesinin dahi verâlarından Ordû-yı Hümâyûnımı bi'l-istishâb ol taraflara tevcih ve azîmeti de müsammem ve mukarrer olduğuna ve zikr olunan ordûlarda münhaşir olan asâkir-i nizâmiyye ve sunûf-ı sâirenin de idâre-i ta'yînâtı külliyyetlü zehâyire muhtâc idüğüne binâ'en bu def'a müste'înen bi-nasri'l-lâhi te'âlâ Akdeniz'e ihrâc olunmak üzere techîz olunmuş olan Donamâ-yı Hümâyûnımızdan evvel emirde bir filo tertîbî sūfün-i Donamâ-yı Hümâyûnım bi'l-ifrâz Bahr-i Sefîd'e sevk ve i'zâm olunarak bi-selâmeti'l-lâhi te'âlâ çend-i rûz zarfında dahi kırk elli kıt'a sefâ'in ile külliyyetlü zehâyir ve cebehâne ve mühimmât ü mütenevvi'ayi ve bi-tahsîs-i Donamâ-yı zafer-intihâ-yı şâhânemi istishâben hâlen kapudân-ı deryâ düstûr-ı mükkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Halîl Rifat Paşa edâme'l-lâhü te'âlâ iclâlehü dahi hemân hareket itmek üzere olup ancak şartıyye-i(?) tevfiik-i samedânî ile Donamâ-yı Hümâyûnım sefâyininin bir mahallde tevekkuf itmeyerek dâ'imâ seyr ve hareket üzere olmaları irâde-i seniyye-i pâdişâhânem muktezâsından olduğuna mebnî müsteshabları olan zahîre ve mühimmât sefînelerinin meselâ Tarsus ve İskenderun ve Sevidye ve Lazkıye ve dahi ol havâlîde bulunan iskelelerde vürûdiyle zehâyir ve sâ'ir hamûlelerini çıkarmak üzere şâyed biraz tevekkuf eyledikleri hâlde Donamâ-yı Hümâyûnımın zehâyir ve mühimmât sefâyinini muhâfaza kaydıyla mâru'z-zikr iskelelerde tevekkufları gayr-ı câ'iz ve bu cihetle zikr olunan zehâyir ve mühimmât sefîneleri sâlifü'l-beyân iskelelerden kangîlerine yanaşur ise her bir iskeleye kabz-ı zehâyir için me'mûrlar ve muhâfazaları için mikdârü'l-kifâye asker ta'yîn ve ikâme olunması vâcibeden idüğü bedîhî ve bâdir olmakdan-nâşî evvel emr-i şerîfimde zîr-i idârenizde olan Tarsus iskelesine mikdâr-ı vâfî muhâfız askeri tertîb ve ta'yîn iderek zikr olunan zahîre ve mühimmât sefîneleri her kangî iskelelere yanaşur ise hamûlesini çıkarmak üzere tevkîf itdirmeyüb (kesik) sefâyin-i mezkûre iskeleye müteveccihen gelmek üzere gönderdikde derhâl iskelede bulunan ahâlî ve hammâl misillü kesân cem' itdirilerek sefîne-i mezkûre yanaşdığı gibi hemân hamûlesi bir ve bir buçuk günde ihrâc ve me'mûr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve mahall-i mahfûza

vaz' itdiriliüb ba'dehû sünûh idecek emr u irâde-i seniyyeme intizâran keyfiyyeti Ordû-yı Hümâyûnıma tahrîr ve iş'âr eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen ve ikrâran ve ihtimâmen Ordû-yı Hümâyûnıma mahsûsan işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve me'mûr-ı mûmâ ileyh ile tesyâr olunmuşdur imdî bu emrim vardığı gibi dakika-i vâhide imrâr ve ifâte-i vakti tecvîz olunmıyarak zikr olunan iskeleye mikdâr-ı vâfi muhafız askeri tertîb ve ta'yîniyle zahâyir ve mühimmât sefineleri zikr olunan Tarsus iskelesine yanaşur ise bâlâda beyân olunduğı vechle derûnunda bulunan hamûleleri ihrâc ve me'mûr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve müste'men vaz' ile ol-vechle keyfiyyeti Ordû-yı Hümâyûnıma tahrîr ve iş'âra müsâra'at itmeniz idâre-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' u hâlet vukû'u ber-vech-i câ'iz olmadığı ma'lûmınız oldukda ber-vech-i şürûh amel ve harekete dikkat ve hılâfı vaz' ve hâlet-i vukû'undan ziyâde tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin mazmûn-ı emr-i şerîfim senindahi meczûmın olarak muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere hemân bu Ordû-yı Hümâyûnımızdan hareket vukû'ı bir vechile câ'iz olmadığı ma'lûmınız oldıkda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete dikkat ve hılâf-ı vaz' u hâlet vukû'undan ziyâde tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin mzmûn-ı emr-i şerîfim senindahi maczûmun olarak muktezâ-yı me'mûriyyetin üzre hemân Ordû-yı Hümâyûnımızdan hareket ve serî'an savb-ı me'mûra varub zikr olunan zahîre ve mühimmât sefinelerinin (kesik) vürûdında derûnlarında olan hamûleleri derhâl bi'l-ihrâcma'rifetinle ahz ü kabz birle münâsib ve mahfûz mahalle vaz' itdiriüb ba'dehû ne vechle irâde-i aliyyem sünûh ve sudûr ider ise öylece harekete dâmen-i dermeyân-ı gayret ve bu mâddede ednâ mertebe kusûr ve rehâvet ve nâmülâyim bir gûne vaz' u hâlet vukû'ıyla mazhar-ı te'dîb ve gûş-mâl olmakdan beğâyet hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Tahrîran fi evâsiti Şehr-i Zi'l-hıcceti's-şerîfe Sene tis'a ve erbe'îne ve mi'eteyn ve elf.

Sahife: 4-5

Hüküm: 2

Medine-i Tarsus'da Debbâğhâne Mahallesinde sâkine zâtı zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Firdevs Hâtûn ibneti Ahmed meclis-i şer'-i şerîf-i envârede zevc-i matluka işbu bâ'isü'l-vesîka Hamâm-ı Atîk hamâmıcısı Şâh Mehmed bin Mehmed muvâcehesinde merkûm Şâh Mehmed zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i vesîkadan bir gün mukaddem beni talâk-ı selâse ile tatlık itmeğle zimmetinde mütekarrer ve ma'kûd-ı aleyh olan dört yüz guruş mihr-i müeccelim ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem ve müennes süknâm mukâbelelerinde dahi beynimizde bi't-terâzî mukâvele ve ta'yîn kılınan yetmiş beş guruş ki cem'an dört yüz yetmiş beş guruşu mezbûr Şâh Mehmed işbu meclis-i şer'de bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden bi't-temâm ahz û kabz itmemle hukûk-ı zevciyete ve ibtidâ ve zevciyetden târîh-i mezkûra gelince sâir cemî'-i hukûk-ı şer'iyeye müte'allika-i âmm-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtдан mezbûr Şâh Mehmed'in zimmetini kabûli hâvî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât idüp ve mezbûr Mehmed dahi kezâlik minvâl-i muharrer üzre benim zimmetimi ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât itmeğle tarafeynden her birini minvâl-i muharrer üzre âharın ibrâsını kabûl eyledük didiklerinde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurire fi'l-yevmi't-tâsi' ve aşer min Zi'l-hiceti'ş-şerîfe li-sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

Mukayyid-i Nâzır Ahmed Efendi

Muhzırbaşı Hasan Ağa

Muhzır Ahmed Ağa

Muhzır Mustafa

Mehmed hademe-i şer'

Sahife: 4-5

Hüküm: 3

Tarihi: Fî evâsıt-ı Z Sene 47

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus mütesellimi Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zıkr-i âtfî vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki muktezâyı irâde-i seniyyem üzre ordu-yı hümâyûnumdan olan süvârî ve piyade asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım Antakya'ya sevk ve i'zâm olunmakta olarak verâlarından dahi ordu-yı hümâyûnumun ol taraflara teveccüh ve azimeti musammem olduğundan ve asâkir-i merkûmenin idâre-i ta'yînâtı (...) zehâyirin vücûdına mütevakkıf itdüğine binâen külliyyetlü zehâyir mübâya'a eylemek üzre asâkir-i nizâmîye nüzûl emîni Dergâh-ı mu'allam kapucıbaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim İsmail dâme mecduhu serî'an Antakya'ya semt ve civâr olan iskeleye oldığı sûretde develere tahmîlen Antakya'ya sevk ve irsâl ve bundan mâ'adâ Tarsus sancağında vâki' kazâlardan mu'tedil fiyat ile on bin keyl şa'ir dahi tertîb ve isbâl olunması husûsuna irade-i aliyyem müte'allik itmeğle sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin vüsûl-i emr-i şerîfimde kat'an imrâr-ı vakti tecvîz itmeyüp iskele-i mezkûrda mevcûd olan mârru'z-zıkr on bin keyl hintayı kayıklar ile bahren Antakya'ya semt ve münâsib olan iskeleye gönderilüp bahren olamadığı halde develere tahmîlen berren Antakya'ya sevk ve isâle mübâderet ve bundan başka matlûb olan salifü'z-zıkr on bin keyl şa'iri dahi livâ-i mezbûrun hâvî olduğu kazâlardan fiyat-ı mu'tedil ile derhâl tedârük ve tesyâr olunması husûsuna mezîd-i sa'y ve gayret eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi zıkr olunan hinta ve şa'irin bâlâda beyân olunduğu vechile şu günlerde Antakya'ya erişdirilmesi dahi matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmüh misillü vaz' ve hâlet ve mevki'i her vechile câiz olmadığı ma'lûmun oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketine (silik) irâde-i seniyyeme kemâl-i ikdâm ve mübâderet ve siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak

mûceb ve muktezâsı üzre amel ve harekete bi'l-ittifâk (silik) ve sa'y ve gayret ve hilâfından begâyet mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z Sene 47

Sahife: 4-5

Hüküm: 4

Tarihi: Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-ke'lâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus sancağı mütesellimi Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ordu-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım tertîb kılınan orduların çend rûz zarfında birbirini müte'âkiben Antakya'ya doğru ihrâc i'zamları musammem ve mukarrer olduğuna ve asâkir-i merkûmenin idâre-i ta'yînâtı zımında külliyetlü zehâyirin vücûd-ı lâzımeden idüğine binâen dergâh-ı mu'allam kapucı başlarından asâkir-i nizâmiye nezel emini iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim İsmail dâme mecduhu seri'an külliyetlü zahîre celb ve mübâyâ'a eylemek üzre Antakya'ya irsâl olunmuş olmagla sen ki kuzzât ve nüvvâb ve mütesellim vesâir mûmâ ileyhimsiz nezel emîni kapucıbaşı mûmâ ileyh tarafından ta'yînât-ı mezkûre için fiyât-ı mu'tedil ile ne mikdâr zehâyir taleb olunur ise bir kilesi noksan olmaksızın derhâl tedârik birle kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ordû-yı hümâyûnumdan mahsûs işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdârıyla tesyâr olmuşdur imdi nezel emîni kapucıbaşı mûmâileyh kazâlarınızdan ne kadar zehâyir ister ise dakîka-i vâhide imrâr ve ikâne-i vakti(?) tecvîz itmeyüp derhâl tedârik birle tarafından kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması emrine bi'l-ittifâk ve fevrü'l-ikdâm ve dikkat eylemeniz kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmuh vukû'ıyla zehâyir-i matlûbeden noksân i'tâ kılınmak veyahud i'zâr-ı vâhiye îrâdiyle imrâr-ı vakte cür'et olunmak lâzım gelür ise bu keyfiyet ma'âzallâhi te'âlâ ta'yînât mâddesine sekte îrâsını müceb olacağından cesâret

idenlerin te'dîbât-ı lâyıkaları icrâsına ibtidâr olunacağı ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle infâz evâmîr ve irâde-i pâdişâhâneme bi'l-ittihâd mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâfını tecvîz ile mazhâr-ı muâheze ve itâb olmakdan begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Sahife: 4-5

Hüküm: 5

Tarihi: Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus mütesellimi Ragıb zîde mecduhu ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadrum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ordû-yı hümâyûnum ma'iyetinde olan asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım tertîb kılınan orduların çend rûz zarfında birbirini müte'âkiben Antakya'ya doğru ihrâc ve i'zâmları musammem ve mukarrer olduğuna ve asâkir-i merkûmenin ta'yînâtı zımnında külliyyetlü ağnâmın vücûd-ı lâzîmeden idüğine binâen hassam silahşörlerinden asâkir-i nizâmiye kassâb başı kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâcc Mehmed zîde mecduhu serî'an külliyyetlü ağnâm celb ve mübâya'a eylemek üzere Antakya'ya irsâl olunmuş olmağla siz ki kuzzât ve nüvvab vesâir mûmâ ileyhimsiz kassâbbaşı mûmaileyh tarafından ta'yînât-ı mezkûre için fiyat-ı mu'tedile ile ne mikdâr ağnâm vesâir davar talep olunur ise bir re'si noksân olmaksızın derhâl tedârik birle kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ordû-yı hümâyûnumdan mahsûs işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuş idi imdi kassâbbaşı mûmâileyh kazâlarınızdan ne kadar ağnâm vesâir davar ister ise dakîka-i vâhide imrâr ve ikâne-i vakti tecvîz itmeyüp derhâl tedârik birle tarafından kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması emrinde bi'l-ittifak ve vufûr-ı ikdâm ve dikkat eylemeniz kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğine ve bu babda igmâz ve tesâmuh vukû'ıyla ağnâm-ı mezkûre matlûbdan noksân i'tâ kılınmak veyâhûd i'zâr-ı vâhiye

ibrâzıyla imrâr-ı vakte cür‘et olunmak lâzım gelür ise bu keyfiyet ma‘âzallâhi te‘âlâ ta‘yînât mâddesine sekte ve hâlel îrâsını mûceb olacağından cesâret idenlerin bilâ emhel te‘dîbât-ı lâyıkaları icrâsına ibtidâr olunacağı ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle infâz emr ve irâde-i pâdişâhâneme bi‘l-ittihâd mezîd-i sa‘y ve gayret ve hilâfını tecvîz ile mazhar ve muaheze ve itâb olmakdan begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Sahife: 6-7

Hüküm: 6

Tarihi: Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Mefâhirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Tarsus sancağında vâki‘ kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus sancağı mütesellimi Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân a‘yân ve vücûh-ı memlekete ve bi‘l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ordu-yı hümâyûnum ma‘iyyetinde olan asâkir-i hassa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım tertîb kılınan orduların çend rûz zarfında birbirini müte‘âkiben Antakya’ya doğru ihrâc ve i‘zâmları musammem ve mukarrer olduğuna ve asâkir-i merkûmenin idâre-i ta‘yînâtı zımnında külliyyetlü ağnâmın vücud-ı lâzımeden idüğüne binâen ordû-yı hümâyûnumda muhteşid olan asâkir-i nizâmiyeden ma‘adâ bi‘l-cümle vüzerâ ve mîrmîrân ve me’mûrîn vesâir sınıf-ı askeriyenin kassâbbaşısı kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Abdülmu‘în Beğ zîde mecduhunun serî‘an külliyyetlü ağnâm celb ve mübâya‘a eylemek üzere Antakya’ya irsâl olunmuş olmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz kassâbbaşı mûmâ ileyh tarafından ta‘yînât-ı mezkûre için fiyat-ı mu‘tedile ile ne mikdâr ağnâm vesâir davar taleb olunur ise bir re’s noksan olmaksızın derhâl tedârik birle kabzına me’mûra i‘tâ ve teslim olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ordû-yı hümâyûnumdan mahsûs işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi kassâbbaşı mûmâ ileyh kazâlarınızdan ne kadar ağnâm vesâir davâr ister ise dakîka-i vâhîde imrâr ve ikâne-i vakti tecvîz itmeyüp derhâl tedârik birle

tarafından kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması emrine bi'l-ittifak vüfûr-ı ikdâm ve dikkat eylemeniz kat'â matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda igmâz ve tesâmuh vukû'ıyla ağnâm-ı mezkûre matlûbundan noksân i'tâ kılınmak veyahud i'zâr-ı vâhiye îrâdıyla imrâr-ı vakte cür'et olunmak lâzım gelür ise bu keyfiyet ma'âzallâhi te'âlâ ta'yînât mâddesine sekte ve hâlel îrâsını müceb olacağından cesâret idenlerin bilâ emhâl te'dîbât-ı lâyıkalari icrâsına ibtidâr olunacağı ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle infâz emr ve irâde-i pâdişâhâneme bi'l-ittihâd mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâfını tecvîz ile mazhar-ı muâheze ve itâb olmakdan begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z Sene 247

Sahife: 6-7

Hüküm: 7

Tarihi: Fî 9 Râ Sene 247

Lağımçı timarlu birinci alayın birinci taburunun ikinci bölümünde birinci onbaşının yedinci neferi Tarsuslu Seyyid Ahmed veledi Ahmed'e iki sene müddet ile zâbitânı ta'ahhüdiyle (silik) izn ve ruhsat virilmegle müddet-i mezkûr tecâvüz itmek ve öZR-i şer'îsi olmadukca bir mahalde eğlenmemek ve vilâyetine vüsûlünde tezkeresi sicillâta ba'de'l-kayd müddeti tamâmında avdet itmek eğer müddeti tecâvüz ider ise uhdesinde bulunan timârı ref' olacağından başka kendüsi dahi nizâm-ı maslahat üzre te'dîb kılınmak şartıyla işbu tezkere virildi.

Fî 9 Râ Sene 247

Sahife: 6-7

Hüküm: 8

Nefs-i Tarsus kazası mahallatından Debbağhane Mahallesi sakinelerinden marifetü'z-zat Dudu Hatun meclis-i şer'-i şerif-i enverde validesi Satı' hazire olduğu halde zevc-i muhali'i Memo dimegle ma'rûf Mahmud nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve tabir-i ani'l-merâm idüp mezbur Mehmed mukaddema zevc-i dâhilim

olub lakin beynimizde hüsn-i mu‘aşeretimiz olmamagla zimmetinde mütekarrer ve ma‘kûdun aleyh olan ma‘lûmu’l-mikdar mihrim ile nafaka-i iddet mu‘âyyene-i ma‘lûmem ve müennes süknâm kendi üzerime olmak üzre işbu târîh-i kitab günü beni muhali‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hal‘ idüp ben dahi hal‘-i mezkurı ba‘de’l-kabul ibtidâ-yı zevciyetimizden bu âna gelince beynimizde cereyan iden ahz-ı i‘ta ve i‘tâ ve hukuk-ı şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i de‘âvîden benim ve hâzire-i mezbure validem Satı‘ nâm Hatunun zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı sahih-i şer‘î ile ibrâ idüp ben ve hâzire-i mezbure dahi kezalik mezbur Mahmud’un zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahih-i şer‘î ile ibrâ ve iskât idüp külliyyen kat‘-ı münâza‘a ve alaka eyledik dediklerinde gıbbe’t-tasdiki’ş-şer‘î mâ vak‘a.

Şühûdü’l-hâl:

Muhzır Hasan

Muhzır Ahmed

Kâtibzâde Ali Efendi

Muhzır Tahir

Sahife: 6-7

Hüküm: 9

Tarihi: Fî selh-i Zâ Sene 47

Mefâhirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm Ulukışla’dan Antakya’ya varınca yol üzerinde vaki‘ kazaların kuzzat ve nüvvabı zide fazluhum ve mefâhirü’l-emâcid ve’l-a’yân mütesellimîn zide mecduhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân a’yân ve vücûh-ı memleket ve bi’l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ordû-yı hümâyûnumdan Antakya’ya irsâl olunmakda olan kebîr topların nakli beş yüz yigirmi üç çift camusun vücûduna mütevakkıf olarak mezkûru’r-re’s câmusun esnâ-yı râhda kâin kazâlarda birden tedârîki müceb-i usret ve su‘ûbet olacağına ve Ulukışla’ya kadar lüzûmı mikdâr câmûs Konya kazası vesâir mahallerden tertîb olunarak bir taraftan celb olunmakda olduğuna binâen zikr olunan topların takım takım olunarak beher def‘ada yigirmişer kıt‘ası ihrâc ve i‘zâm

olunmak üzere tasmîm kılınmış olmakdan nâşî siz ki kuzzât ve nüvvâb ve mütesellimîn vesâir mûmâileyhimsiz marru'z-zikr toplar minvâl-i muharrer üzere her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise virilen yol evâmîr-i aliyem müceblerince iktizâ iden câmûsların tamâmen ve kâmilen i'tâsı husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen ve ikdâmen ve ihtimâmen Anadolu ordu-yı hümâyûnumdan mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr (boş) ve ile tesyâr olunmuşdur imdi zikr olunan topların bâlâda beyân olunduğu vechile takım takım olarak taht-ı hükûmet ve idârenizde kâin kasaba ve merhalelere vüsûllerinde virilen yol ahkâm-ı şerîfem mücebince muktezî olan câmûsların bilâ te'hîr i'tâsıyla dakîka-i vâhide meks ve tevkîflerini müceb vaz'ı tecvîzden mübâ'adet eylemeniz kat'â matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve tesâmuhla bir mahalde câmûsa intizâren tevkîfleri lâzım gelür ise kangı mahalde olduğu lede't-tahkîk ol kazânın hâkim ve zâbitânının te'dîbât-ı lâyıkalari icrâsına ibtidâr olacağı ma'lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareketle icrâ-yı irâde-i pâdişâhâneme bi'l-ittifâk sarf ve sa'y ve kudret ve hilâfî vaz'ı tecvîz ile mes'ûl ve mu'âteb olmakdan begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî selh-i Zâ Sene 47

Sahife: 8

Hüküm: 10

Yâ Feyyâz

Tarsus kazâsı mahallâtından Zimmîyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kirkor nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maryem ibneti (boş) nâm nasrâniye ile sulb-i sagîr oğlu Filebos nâmân kimesnelere ba'de'l-inhisâr tereke-i hâlik-i mersûm sagîr-i mesfûrun kîbel-i şer' den bâ hüccet-i şer' iyye mansûb-ı vasîsi sagîr-i mersûmun ammîsi Kocabaşı zimmî ile zevce-i mersûme Maryem'in talepleri ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerîf tahrîr ve takvîm ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer' iyye tevzî' u taksîm oldukda keyfiyet ve kemiyyeti defteridir ki ber vech-i âtî zikr u beyân ve tafsîl u ayân kılınur fi'l-yevmi't-tâsi' ve aşer min Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Envâ' kuttâ'-i nühâs Adet 8,5 fi 10 Kıymet 85	Def'a nühâs sînî Adet 2 Kıymet 7,5 Fi 15 Kıymeti 112,5	Şemi'dân Adet 1 Kıymet 10	Cezve Adet 2 Kıymet 5	Su tası Adet 1 Kıymet 1	Kahve ibriği Adet 1 Kıymet 2
Dibek ma'a yedd Kıymet 3	Filican Adet 4 Kıymet 6	Zuruf Adet 5 Kıymet 3	Sagîr etmek sacı Adet 1 Kıymet 15	Köhne çuval Adet 7 Kıymet 30	Torba Adet 9 Kıymet 9
Çek Adet 5 Kıymet 10	Timur döşeme Adet 3 Kıymet 3	Licam Adet 2 Kıymet 5	Dakîk külek Adet 2 Kıymet 12	Arak Adet 2 Kıymet 2	Bukagi Adet 4 Kıymet 10
Bıçak Adet 2 Kıymet 2	Bıçkı Adet 2 Kıymet 2	Bulgur külek Adet 2,5 Kıymet 15	Köhne kendir top Adet 2 Kıymet 3	Palavca köhne döşek Adet 3 Kıymet 30	Hıkal yasdık Adet 4 Kıymet 10
Hıkal yorgan Adet 1 Kıymet 5	Köhne kilim Adet 1 Kıymet 7	Makreme Adet 3 Kıymet 3	Antari Adet 1 Kıymet 25	Eski mariza(?) Adet 1 Kıymet 2	İç entari Adet 1 Kıymet 3
Köhne fes Adet 1 Kıymet 3	Mai sarık müsta'mel Adet 1 Kıymet 5	Altun yüzük Adet 3 Kıymet 35	Sandık Adet 1 Kıymet 3	Keçe Adet 7 Kıymet 30	Bargir ma'a takım Adet 1 Kıymet 200
Kadeh Adet 7 Kıymet 21	Hibre Adet 4 Kıymet 2,5	Külek Adet 3 Kıymet 8,5	Hâlik-i mersûmun Dumanoğlu zimmetinde Guruş 30	Kal'alı Ömer zimmetinde Guruş 30	Hacinelü Babaoğlu zimmetinde Guruş 20
Hâlik-i mersûmun kesesinden çıkan mühür ve tesbîh Guruş 6	Hırdevat Guruş 13,5	Cem'an yekûn Guruş 838			
El-İhrâcât bahâ					
Mesârif-i hafr 36 guruş	Resm-i kısmet-i âdf 20 guruş 2 pare	Kâtibiye 8 guruş	Muhziriye 6 guruş	Hüddâmiye ve mesârif-i müteferrika 10 guruş 22 pare	
Sahhü'l-bâkî 757 guruş 16 pare					
Hisse-i zevce-i mesfûre Maryem 94 guruş 27 pare			Hisse-i ibn-i mesfûr-ı sagîr Filebos 662 guruş 29 pare		

Sahife: 9

Hüküm: 11

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûndan alup bundan akdem iki yüz kırk yedi senesi Martı ibtidâsından zabt itmek üzere bâ fermân-ı celîlü'ş-şân Tarsus kazâsı uhdelerine ihâle ve tefvîz kılınan atûfetlü Mehmed Râgıb Efendi kazâ-i mezkûrede meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitâb bi'l-cümle kazâ-i mezkûr vücûh-ı eşrâf ve agavât ve muhtârân vesâyir bi'l-cümle ahâlîleri mahzarlarında ikrâr-ı tâmm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp bâ emr-i celîlü'ş-şân-ı mezkûreyne sene-i merkûme Martı ibtidâsından Haziran'ı gâyetine gelinceye kadar dört ay mukâta'a-i mezkûrî zabt ve idâre birle devletlü serdâr-ı ekrem Hüseyin Paşa efendimiz hazretleri ve ma'iyetinde ordu-yı hümayûn-ı nusret-makrûnede asâkir-i mansûre-i Muhammediye ve asâkir-i hâssa-i şâhâne ve vüzerâ-yı izâm hazerâtına kazâ-i mezkûrun merâhili olan Tekfûr ve Çatalçeşme ve Minâreli nâm mahallerde müşârûn ileyhim ve asâkir-i mezkûrûn için istihsârı lâzım gelen ecnâs-ı ta'yînâtdan iştirâ eylediğim ecnâs-ı zehâyir bahâ ve gerek esb bahâ min hey'eti'l-mecmû' iki yük kırk bin guruşa iblâğen ol mikdâr mebâliğ-i merkûmenin vaktiyle bana edâ ve te'diye zımnında işbu hâzırûn-ı bi'l-meclis ahâlî-i mûmâ ileyhim yedlerinden bir kıt'a deyn tahvîl-i ahz alınmış olmamla bu evrâk-ı meyâmin-i hayr-encâmında mukâta'a-i mezkûre Adana vâlîsi devletlü Sarı Paşa efendimiz hazretlerine tevcîh ve ihsân-ı hümayûn buyrulmakdan nâşî ma'rifet-i şer'î işbu hâzırûn-ı bi'l-meclis mûmâ ileyhim cümle ma'rifetiyle vilâyet muhâsebesi ru'yet olundukda işbu târîh-i kitâba kadar sâliyânedan ahz ve makbûzı olan doksan yedi bin dokuz yüz elli dört guruş ile bundan akdem tevzî' olunan Mart sâliyânesinden ber müceb-i defter-i müfredât ahz u kabz itmiş olduğum bir yük on bin altı yüz yigirmi altı guruş ki cem'an iki kalemde ahz ve makbûzum olan iki yük sekiz bin beş yüz seksen guruş tahvîl-i mezkûrdan ba'de't-tenzîl bâkî kalan otuz bir bin dört yüz yigirmi guruş alacağıma hakk-ı merâhil-i mezkûrelerden sonradan mürd itmiş olan asâkire virilen ecnâs-ı ta'yînâtdan ol mikdâr guruş cânib-i mîrîden itâ olunmak üzere (silik) ihâle ve ben dahi ihâle-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl bâkî cânib-i vilâyet-i mezkûrda bir akçe ve bir habbe alacağım kalmayup işbu hâzırûn-ı bi'l-mecâlis mûmâ ileyhim vilâyetlünün umûr-ı vilâyet-i mezkûra dâir cemî' musâlaha vesâireden zimmetlerini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât idüp kezâlik mûmâ ileyhim vilâyetlü dahi umûr-ı vilâyet-i mezkûra dâir cemî' müsâlaha vesâireden

benim zimmetimi ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve tarafeynden her birimiz ber minvâl-i muharrer ahârın ibrâsını kabûl idüp ol vechile kat'-i alâka eyledik dediklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î bâ vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Rebî'u'l-ûlâ lisene semân ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

Han Ağa bin Mehmed Ağa

Trabluslı es-Seyyid el-Hâcc Abdülkâdir

Alâiyyeli Hasan Ağa

Yine Trablus'dan diğeri es-Seyyid el-Hâcc Abdülkâdir

Mısırlı el-Hâcc Ahmed Ağa

Belavişli es-Seyyid Hâfız Mehmed

Merâkî Mustafa Ağa

Sahife: 10

Hüküm: 12

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus mütesellim vekîli nasb olunan Râgıb Efendi'nin mütesellimlik fermânı kayd şodd.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan sâbıkâ Girid defterdârı olub def'a Tarsus sancağına mütesellim vekîli nasb olunan Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadrum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Tarsus sancağı mütesellimi Halil Beğ dâme mecduhunun bu def'a hasbe'l-iktizâ mütesellimlikden azliyle yerine âhar bir münâsibinin bi'l-ihyâ mütesellim nasb ve ta'yîni lâzım gelmiş ise de vakt-i hulûlünden evvel mukâta'ât ilzâmı hazîneler usûlüne mugâyir olduğundan mîr-i mûmâileyh ve gerek ahâl-i memleket tarafından ta'ahhüdi hâvî bundan akdem vâki' olan inhâ ve iş'âra mebnî der-dest olan emvâl-i iltizâmât bi't-tahsîl mukâta'ât hazînesine ba's ve tesbîl ve mîr-i mûmâileyhin kırk altı senesinden bakıyyeten mürettebini tekâmül eylemek üzere mûmâileyh hazîne-i mezkûre tarafından livâ-i

mezbûra mütesellim vekîl nasb ve irsâl olunmuş olmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz vüsûl-i emr-i şerîfimde mütesellimlik-i mezkûrî mûmâileyh bi'l-vekâle zabt ve derdest tahsîl olan emvâl-i iltizâmât vesâir âidât ve mukennenâkı ahz ve kabz itdirdüp mütesellimlik vekâleti umûruna cânib-i âhardan müdâhale ve ta'arruz vukû'a gelmemesi husûsuna mezîd-i ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın sahîfe-pirâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı pâdişâhâne mûcebince mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mûmâ ileyh ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-i emr ve irâde-i mülûkâneme bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâf-ı emr ve rızâ vaz'ı tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mûmâ ileyh sin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzre bu taraftan seri'an hareket ve Tarsus'a varup mütesellimlik-i mezkûrî bi'l-vekâle zabt birle himâyet-i fukarâ ve acuze ve re'âyâ merâhimine ihtimâm ve dikkat ve livâ-i mezbûrun derdest tahsîl olan mâl-ı semere ve bedel-i mukâta'âtını yerlü yerinden ahz ve tahsîl ve mukâta'ât hazînesine ba's ve tesbîle ikdâm ve mübâderet ve hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ kimesneye gadr ve te'addî misillü hâl ve hareket vukû'ından ziyâde hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şerefyafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâil-i şehri Cumâde'l-ülâ sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Sahife: 10-11

Hüküm: 13

Bağdad cânibine gidecek askerinin afvına dâir zuhûr iden fermân-ı celîlü'ş-şân suretidir.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus sancağı mütesellimi vekîli Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

hâlâ Bağdad ve te'bîden Haleb vâlîsi olub Bağdad vâlîsi sâbık Davud Paşa'nın te'dîb ve terbiyesine me'mûr kılınan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Aliş Paşa edâmallâhu iclâlehuya kavafü'z-zahre olmak üzere Diyarbekir taraflarından me'mûr ve ta'yîn kılınan hâlâ Karahisar-ı sâhib ve Menteşa sancakları mutasarrıfı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Aliş Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ma'ıyyetiyçün Tarsus sancağından otuz nefer süvari asker tertîb olunarak asâkir-i merkûmenin serî'an ma'ıyyet-i müşârün ileyhâ itdirilmesi zımında mukaddemce bir kıt'a emr-i şerîfim tasdîr ve tesyîr kılınmış ise de bihamdillâhi te'âlâ Bağdad vâlîsi müşârün ileyh Bağdad'ın feth ve teshîri ve vâlî-i sâbıkın ahz u girifti husûslarına muvaffakiyetle gâile-i mezkûre bertaraf olunmuş olduğundan zikr olunan otuz neferin afvı husûsuna müsâ'ade-i seniyye-i pâdişâhânem bî-dirîğ ve erzân kılınmış olmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb ve mütesellim vekîli vesâir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde keyfiyeti livâ-i mezbûr ahâlîsine ifâde ve tefhîm birle taraf-ı eşref-i mülûkânem için isticlâb-ı da'vât-ı hayriye mübâderet ve bu mâdde zımında ahâlî ve fukarâdan bir akçe ve bir habbe alınmak lâzım gelür ise mütecâsir olanların haklarında müntic ve hezîmet ve nedâmet olacağı muhakkak olmağla âna göre amel ve harekete ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen mahsûs emr-i celîlü'l-kadrim ısdâru ile tesyâr olunmuşdur imdi sâlifü'z-zikr otuz neferin afv kılındığı ma'lûmunuz oldukda emr-i şerîfimi cümleye beyân ve işâ'a birle icrâ-yı irâde-i mülûkâneme mübâderet ve hilâfi vaz' ve hâlet vukû'ını tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyla amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahrîren fi evâsıt-ı Cumâde'l-ûlâ sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Sahife: 11

Hüküm: 14

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mevlânâ Tarsus kâdîsı zîde fazluhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân gümrükçisi zîde kadruhu tevki'-i

refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki müste'men tüccârının gayr-ı ez ticâret dâhiliye memleketlerinden getirüp memâlik-i mahrûsemde fûrûht eyledikleri ve memâlik-i devlet-i aliyyemden doğu vilâyetlerine götürdükleri emvâl-i ticâretin ber müceb-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâbıyla her bir mevki' ve mu'âmelât-i ticâretine kat'iyyen başka başka tanzîm olunan ta'rife defterleri mücebince resm-i gümrükleri tahsîl olunmak ve mürûr-ı ikâmet ile tefâvüt-i fiyat zuhûr itmekde olduğuna mebnî zikr olunan ta'rife defterleri râyic-i vakte tevkîf olunarak vakten be vakt tecdîd kılınmak husûsı beyne'd-düvel usûl-i makbûle ve mer'iyeden olduğuna binâen bundan akdem Nemce ve Franca ve düvel-i sâire ta'rifeleri vakt ü zamânlarında tecdîd olunub Rusyalu ta'rifesi ba'zı mevâki' hasebiyle girü kalmış olduğundan ahidnâme-i hümâyûn mücebince yüzde üç hesâbı esâs ittihâz olunarak râyic-i vakt tatbîkan Rusyalu ile müceddiden bir kıt'a ta'rife defterlerinin tertîb ve tanzîmi husûsı dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılardan hâlâ İstanbul gümrüğü emîni iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Sâlih Beğ dâme mecduhu ile gümrük-i mezbûr emîni sâbık Hacegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed Beğ zîde mecduhuya havâle olunub ânlar dahi Rusya devleti tarafından ta'yîn kılınan me'mûrlar ile bi'l-müzâkere elhâletü hazihi emti'a ve eşyânın cârî olan kıymet ve râyiclerine tatbîkan ber müceb-i ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesâbı esâs ittihâzıyla kıymet takrîr ve iktizâsına göre zamm ve ilâve kılınarak müceddiden bir kıt'a ta'rife defteri tanzîm ve tahrîr olunub defter-i mezkûrda muharrer olduğu vechile Rusya tüccârının yedd-i âhara tedâvül itmeksizin memâlik-i mahruse-i şâhânemde kendü yedleriyle memleketlerinden ve düvel-i sâire memâlikinden getirdikleri ve memâlik-i devlet-i aliyyemden gayr-ı ez memnû' olub doğu memleketleri tarafına götürdükleri emti'a-i mütenevvi'a ve eşyâ-yı sâirenin îcâb iden rûsûm-ı gümrüğünü ber müceb-i ta'rife-i cedîde tamâmen te'diye eylemek ve defter-i mezkûrdan hâric-i ez zuhûr makûlesi emti'a ve eşyânın umûr-ı katından resm-i gümrüğünü râyic-i vakte nazaran yüzde üç hesâbıyla ibrâ itmek ve bundan böyle mürûr-ı ez mâl ile emti'a ve eşyânın kıymetleri yine terakkî bulacağı melhûz olduğuna binâen işbu bin iki yüz kırk yedi senesi Saferü'l-hayrın dokuzuncu gününden i'tibâren on iki sene tekmîline değin Dersa'âdetim gümrüğü ve memâlik-i mahrûsemin hâvî olduğu bi'l-cümle taşra gümrükleri ve iskelelerde ber müceb-i ta'rife-i cedîde îcâb iden rûsûmât gümrükleri alınup on iki sene tekmîlinde kezâlik

râyc-i vakte tatbîkan fiyat vaz'ıyla başka ta'rifeler defteri tertîb kılınmak üzere terâhî-i tarafeyn ile râbîta virilmiş ve ol bâbda terkîm ve tahrîr ve tarafeynden imzâ ve temhîr kılınan ta'rifeler defteri gümrük emini mûmâ ileyh tarafından takdîm kılınmış olmakdan nâşî keyfiyet hâkipâ-yı mekârim-pîrâ-yı tâcdârânem lede'l-arz minvâl-i muharrer üzere tanzîmiyle işbu ta'rifeler cedîdeden senevî husûle gelecek fazla rûsûmâtın mukâta'ât hazînesine tahsîs kılınması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'yîn idüp ol bâbda hâtır-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı pâdişâhânem sahîfe-pîrâ-yı sudûr olmuş defter-i mezkûr aynıyla (silik) muhâsebe ve mülûkâneye kayd ve birer kıt'a sûret ihrâc itdirilerek memâlik-i mahrûsem gümrüklerine gönderilmiş olmağın i'lâmen ve tenbîhen ve mahsûsen işbu emr-i şerîf-i celflü'l-kadrim ısdâr ve başmuhâsebeden ihrâc bir kıt'a ta'rifeler cedîde defterinin sûretine matlûben ba's ve tesyâr olunmuşdur imdi bu def'a müceddiden tertîb ve tanzîm olunub (silik) tecdîd kılındığı ve bâlâda tafsil ve beyân olduğu vechile Rusya ta'rifesi tecdîd olunarak ta'rifeler cedîde-i mezkûre üzere iktizâ iden resm-i gümrük-i bidâyet tahsili işbu iki yüz kırk yedi senesi Saferü'l-hayrının dokuzuncu gününden i'tibar olduğu ve zikr olunan ta'rifeler cedîdeden husûle gelecek fazla rûsûmât mukâta'ât hazînesine âid olduğuna binâen rûsûmât-ı mezkûre başkaca sebt-i defter olunarak hâsılâtı defteriyle ma'an hazîne-i merkûmeye irsâl ve teslîm kılınmak irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâsından idüğü siz ki kâdî ve gümrükci-i mûmâ ileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda mazmûn fermân-ı hümâyûnumu sicill-i mahfûza ve gümrük defterine kayd ve keyfiyeti lâzım gelenlere i'lân ve işâ'at birle müceb ve muktezâsı üzere amel ve harekete ihtimâm ve dikkat işbu sene-i mübâreke Saferü'l-hayrının dokuzuncu gününden i'tibâren tahsîl birle ol vechile îfâ-yı levâzım-ı kâr-ı güzârı ve sadâkate sa'y ve gayret ve hilâfından begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılınız tahrîren evâhir-i şehri Rebî'ü'l-evvel sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Sahife: 12-13

Hüküm: 15

Rusya Devleti ile Devlet-i Aliyye beyninde cârî olan mu'âhedât memâlik-i mahrûseye âmed-şodd iden Rusya teba'asının gerek memâlik-i mahrûseye getirdiği ve gerek memâlik-i mahrûseden götürdüğü emti'adan üzerlerine edâsı lâzım gelen gümrük rüsûmâtını yüzde üç tahsîs iderek işbu esâs kat'î ve ta'yînden beri olub lakin devleteyn-i mu'âhedeteyn emti'a-i mezkûrûnun zûr teceddüd kıymeti takdîriyle ahz olunacak resm-i gümrüğüne dâir Rusya tebe'asıyla gümrük ümenâsı beyninde mümkünü'l-vukû' olan münâza'adan ictinâb ve imtinâ' zımnında ol bâbda kâ'ide-i sahîha olmak üzre ta'rife-i cedîde tanzîmi lâzımeden add itmişlerdir bin yedi yüz doksan dokuz sene-i İseviyesi târihiyle müverrah ta'rifenin müddet-i mu'ayyenesi münkaziye olmuş olduğundan ve beyne'd-devleteyn ber müceb-i uhûd ta'rife-i cedîde tanzîmine karâr virilmiş idüğinden haşmetlü Rusya imparatoru cenâblarının fevka'l-âde Murahhası Edirne ilçisi Dibobir cenâbları yedinde olan ruhsatı hasebiyle tarafından Rusya tüccârı kañçıları Mister Pol Bizani ve Rusya sefâretinin baş tercümânı Mister Frankini'yi bu husûsa me'mûr ve ta'yîn birle Taganlı Zahar Zaharok bâzergân dahi dâhil-i meclis olarak taraf-ı Devlet-i Aliyyeden me'mûr buyrulan tüfenkhâne-i âmire nâzırı Tâhir Beg ve hâlâ emti'a gümrük emîni dergâh-ı âlî kapûcibaşlarından Salih Beğ Efendi ve Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan gümrükci-i esbak Mehmed Beğ Efendi ile beynlerinde bi'd-defe'at akd-i meclisten sonra işbu ta'rife defteri tanzîm olunub kable'l-izmâ ilç-i mûmâ ileyhin Dersa'âdet'den avdeti cihetiyle kesb-i te'hîr itmiş ise de asâletlü Yutnef cenâbları fevka'l-âde Murahhası Edirne ilçisi ünvanıyla ikâmet eylemek üzre Devlet-i Aliyye'ye vürûd itmiş olduğundan ta'rife-i mezkûrenin elhâletü hazihi resm-i me'lûf üzre tarafından imzâ ve mübâdelesî husûsuna ve işbu ta'rife mücebince gümrük rüsûmâtı bin sekiz yüz otuz bir sene-i İseviyesi guresinin yedinci gününde vâki' bin iki yüz kırk yedi senesi mâh-ı Saferü'l-hayrın dokuzuncu günü i'tibâren on iki sene ahz u kabz olunmasına ve işbu müddet-i münkaziye oldukda ol vaktin râyicine münâca'at ve ta'rife-i cedîdenin tanzîmiyçün emti'aya bir bahâ takdîr kılınmasına karâr virilmişdir kaldı ki işbu ta'rifede mûnderic olmayan kâffe-i emti'a ve eşyâ için yüzde üç resm virile.

Çelik tiryeste Kantar 1 Baha 90 kadim <u>90</u> zamm 180	Çelik Rusya Kantar 1 Baha 90 kadim <u>40</u> zamm 130	Mantar kâvî Kıyye 1 Baha 2 kadim <u>4</u> zamm 6	İğne Adet 1000 Baha 5 kadim <u>3</u> zamm 8	Alaca Rusya kebir Top 1 Baha 33 kadim 40 zamm <u>8</u> zamm 120	Sarı cebr Kıyye 1 Baha 6 kadim <u>11</u> zamm 17
Alaca Rusya sagîr Top 1 Baha 30 kadim <u>40</u> zamm 70	Ağaç kâvî Kıyye 1 Baha 5 kadim <u>8</u> zamm 13	İç badem Kantar 1 Baha 100 kadim <u>150</u> zamm 250	Kabuklu badem Kantar 1 Baha 25 kadim <u>40</u> zamm 65	Kehribar-ı has Kıyye 1 Baha 300 kadim <u>240</u> zamm 540	Rusya mahsuli olarak lenger timuru Kantar 1 Baha 30 kadim <u>62</u> zamm 92
Ark Aded 1 Baha 3 kadim <u>3</u> zamm 6	Cıva Kıyye 1 Baha 18 kadim <u>22</u> zamm 40	Sim kâre Kantar 1 Baha 120 kadim <u>105</u> zamm 225	Harir kalcine Deste 1 Aded 12 Baha 160 kadim <u>120</u> zamm 280	Kıryas başte-i sagîr. Top 1 zirâ 12 090 kadim <u>140</u> zamm 230	Revgan-ı pelesenk Kıyye 1 54 kadim <u>46</u> zamm 100
Revgan-ı sâde-i Rusya. Kantar 1 70 kadim <u>72</u> zamm 142	Sarı portakal Kantar 1 50 kadim <u>50</u> zamm 100	Dal ve portakal ve karfanyuk(?) Kantar 1 160 kadim <u>390</u> zamm 550	Enva' sandal ağacı kantar 1 80 kadim <u>85</u> zamm 165	Yünden berata- i akunci ve hurb Deste 1 24 kadim <u>51</u> zamm 75	Bor Kıyye 1 4,5 kadim <u>5,5</u> zamm 10
Tehî bakkâl Adet 100 45 kadim <u>55</u> zamm 100	Katranlı ve katransız alât ve gumân kantar 1 45 kadim <u>47</u> zamm 92	Kakan Kıyye 1 9 kadim <u>3</u> zamm 12	Timur heğbe kilidi adet 100 45 kadim <u>25</u> zamm 70	Şiyak enli fertek şalisi flemenk top 1 zira 35 090 kadim <u>200</u> zamm 290	Şiyak ensiz fertek şalisi tiryeste top 1 zira 35 075 kadim <u>110</u> zamm 185
Kafuri Kıyye 1 45 kadim <u>05</u> zamm 50	Darcın Kıyye 1 36 kadim <u>04</u> zamm 40	Timur top Kantar 1 30 kadim <u>40</u> zamm 70	Yağcı hars Kıyye 1 30 kadim <u>50</u> zamm 80	Masad ve kadim kibresi kantar 1 20 kadim <u>40</u> zamm 60	Kakule Kıyye 1 40 kadim <u>50</u> zamm 90
Kağıd lageb Deste 1 2,5 kadim <u>9,5</u> zamm 12	Hubar Kantar 1 60 kadim <u>70</u> zamm 130	Kırmızı hubar Kantar 1 20 kadim <u>30</u> zamm 50	Esfidac-ı frenği Kantar 1 150 kadim <u>130</u> zamm 280	Sâgri-i kadim Adet 1 3 kadim <u>4</u> zamm 7	Şem' ve revgan-ı Rusya kantar 1 60 kadim <u>62</u> zamm 122
Kendir-i hass- ı Rusya kantar 1 36 kadim <u>36</u> zamm 72	Tel Rusya Kantar 1 160 kadim <u>120</u> zamm 280	Rusya mahsûli şem'-i asel külçe ve ma'mûl kantar 1 240 kadim <u>260</u> zamm 500	Mikras ve hâkî Rusya deste 1 04 kadim <u>31</u> zamm 35	Mismar-ı Rusya Kantar 1 50 kadim <u>70</u> zamm 120	Mismar-ı Tiryeste Kantar 1 090 kadim <u>160</u> zamm 250

Mismar-ı Flemenk Kantar 1 120 kadim <u>140</u> zamm 260	Karanfil Kıyye 1 54 kadim <u>46</u> zamm 100	Fürmüz Kıyye 1 180 kadim <u>090</u> zamm 270	Balık tutkalı Kıyye 1 08 kadim <u>12</u> zamm 20	Seyyen tutkal Kantar 1 100 kadim <u>070</u> zamm 170	Mercan-ı hass Kıyye 1 200 kadim <u>150</u> zamm 350
A'la tesbihlik dizi mercan kıyye 1 400 kadim <u>470</u> zamm 870	Vasat tesbihlik dizi mercan kıyye 1 300 kadim <u>300</u> zamm 600	Edna tesbihlik dizi mercan Kıyye 1 200 kadim <u>200</u> zamm 400	Urgan-ı Rusya Kantar 1 18 kadim <u>40</u> zamm 58	Döşte penbe hindi Kıyye 1 50 kadim <u>40</u> zamm 90	Tokmak kayışı Çift 1 5 kadim <u>5</u> zamm 10
At yelesi Kantar 1 060 kadim <u>100</u> zamm 160	Kebabe Kıyye 1 06 kadim <u>14</u> zamm 20	Kavsele-i Rusya Adet 1 15 kadim <u>40</u> zamm 55	Kükürk kavsele Rusya adet 1 06 kadim <u>14</u> zamm 20	Telatin Rusya-i kebir kıyye 1 4,5 kadim <u>7,5</u> zamm 12	Telatin-i Bulgari Kıyye 1 3 kadim <u>3</u> zamm 6
Kavsele-i tabani Adet 1 3 kadim <u>5</u> zamm 8	Kükürk kavsele-i Rusya adet 1 06 kadim <u>14</u> zamm 20	Telatin-i Rusya-i kebir kıyye 1 4,5 kadim <u>7,5</u> zamm 12	Telatin-i Bulgari Kıyye 1 3 kadim <u>3</u> zamm 6		

Sahife: 14-15

Hüküm: 15

Kavsele-i tabanî Adet 1 3 kadim <u>5</u> zamm 8	Kimyon Çift 1 40 kadim <u>60</u> zamm 100	Dendaf-ı mâhî Kıyye 1 42 kadim <u>14</u> zamm 38	Kahve-i frenğî Kıyye 1 19 guruş Fakat gümrüğe dair gerek bayi' ve gerek müşterisi tarafından ahar resm taleb olunmaya	Kahve-i Yemen Kıyye 1 09 kadim <u>15</u> zamm 24	Çuka İngiliz şalı ve ma'hûd vesâire Kise 1 zira 95 0420 kadim <u>1080</u> zamm 1500
Çuka Londra-i İngiliz kise 1 180 kadim <u>320</u> zamm 500	Çuka-i sâye-i Viranko Zira 55 1440 kadim <u>1810</u> zamm 3250	Paris çukası vasat edna zira 55 0600 kadim <u>1150</u> zamm 1750	Çuka-i Leh Zira 55 270 kadim <u>160</u> zamm 430	Adî Rusya Top 1 zira 60 020 kadim <u>030</u> zamm 050	Fransız ve Flemenk çukaları zirâ' 55 850 kadim <u>850</u> zamm 1700
Nîm Fransız çukası Zirâ 55 425 kadim <u>425</u> zamm	France rakısı Kıyye 1 2 kadim <u>6</u> zamm 8	Hesâme ve kiral vesâir rûh Adet 100 090 kadim	Abanos ağacı Kantar 1 108 kadim <u>162</u> zamm 270	Ayn-i sertan Kıyye 1 5 kadim <u>9</u> zamm 14	Toplu iğne Adet 1000 3 kadim <u>5</u> zamm 8

850		<u>110</u> zamm 200			
Mâhî çelin Çift 1 03 kadim <u>10</u> zamm 13	Çelin midye Çift 1 03 kadim <u>10</u> zamm 13	Kal'î Kantar 1 270 kadim <u>380</u> zamm 650	Ma'mûl kal'î unu Kantar 1 320 kadim <u>430</u> zamm 750	Envâ' matlâ dîbâ-yı Acem-i Efrenci Zirâ' 1 24 kadim <u>26</u> zamm 50	Telli hatâi-i Frengi Zirâ' 1 14 kadim <u>16</u> zamm 30
Sâde hatâi-i frengi Zirâ' 1 7 kadim <u>8</u> zamm 15	Tırpan Adet 1 1,5 kadim <u>9,5</u> zamm 11	Beyaz teneke varil Adet 450 200 kadim <u>300</u> zamm 500	Ehl-i hamr-ı Rusya Kantar 1 27 kadim <u>21</u> zamm 48	Ehl-i hamr-ı İngiliz Kantar 1 27 kadim <u>38</u> zamm 65	Kırım keçesi Adet 1 5 kadim <u>5</u> zamm 10
Alaca Kırım kiçesi Adet 1 9 kadim <u>16</u> zamm 25	İstavli-i Rusya Kantar 1 060 kadim <u>060</u> zamm 120	Deşte keltân-ı Rusya kantar 1 075 kadim <u>100</u> zamm 175	Deşte-i teyme-i Hotin kıyye 1 07 kadim <u>11</u> zamm 18	İnce ve kalın timur tel Kantar 1 90 kadim <u>90</u> zamm 180	Sincâb-ı hâmir Kıyye 1 33 kadim <u>29</u> zamm 62
Sincâb-ı hâmir-ı siyâh kıyye 1 060 kadim <u>040</u> zamm 100	Sincab-ı hâmir-ı seyr Kıyye 1 080 kadim <u>040</u> zamm 120	Terbiye olmuş siyah sincab adet 10 deste 1 20 kadim <u>10</u> zamm 30	Terbiye olmuş sincab deste 1 Adet 10 10 kadim <u>10</u> zamm 20	Kakum soruk 1 Adet 40 54 kadim <u>41</u> zamm 95	Lazkiye soruk 1 Adet 40 20 kadim <u>10</u> zamm 30
Azak dilkusı Adet 1 21 kadim <u>39</u> zamm 60	A'lâ kırmızı dilku-i Rusya adet 1 40 kadim <u>30</u> zamm 70	Bayağı dilku Adet 1 7,5 kadim <u>7,5</u> zamm 15	Siyah dilku Çift 1 500 kadim <u>300</u> zamm 800	Beyaz dilku Adet 1 12 kadim <u>08</u> zamm 20	Dilku hurdesi Kıyye 1 20 kadim <u>15</u> zamm 35
Beyaz ve kırmızı dilku boğazı Çift 1 9 kadim <u>6</u> zamm 15	Hurde Adet 1 09 kadim <u>11</u> zamm 20	Post tavşan Rusya 1 Adet 100 060 kadim <u>060</u> zamm 120	Beyaz tavşan Rusya berk adet 1 24 kadim <u>18</u> zamm 42	Karsık Adet 1 6 kadim <u>7</u> zamm 13	Siyah kedi Adet 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5
Zerdeva Adet 1 09 kadim <u>10</u> zamm 19	Zerdeva hurdesi Kıyye 1 180 kadim <u>010</u> zamm 190	Ayu döşü Adet 1 16 kadim <u>24</u> zamm 40	Vaşak Rusya Adet 1 45 kadim <u>51</u> zamm 96	Pösteksar(?) Adet 1 8 kadim <u>8</u> zamm 16	Hadd-i ma'medi Adet 1 4 kadim <u>8</u> zamm 12
Ednâ Leh semurı ta'bir olunur vasat ednâ semurı çift 1 100 kadim <u>015</u> zamm 115	A'lâ Rusya semurı Çift 1 240 kadim <u>150</u> zamm 390	Bec semurı Çift 1 54 kadim <u>46</u> zamm 100	Semur nâfesi Çift 1 12 kadim <u>11</u> zamm 23	Semur kuyruğu Adet 1 2 kadim <u>7</u> zamm 9	Semur hurdesi Kıyye 1 650 kadim <u>070</u> zamm 720
Semur parça ve tırnak	Kuzu postu Adet 100	Alaca göçen Adet 1	Göçen Adet 1	Göçen ve dilku hurdesi kıyye 1	Kulebdan şerit Dirhem 1

hurdesi kıyye 1 300 kadim <u>100</u> zamm 400	060 kadim <u>090</u> zamm 150	1,5 kadim <u>3,5</u> zamm 5	1,5 kadim <u>3,5</u> zamm 5	21 kadim <u>09</u> zamm 30	2,5 kadim <u>2,5</u> zamm 5
Efrenç enli berencik Top 1 120 kadim <u>080</u> zamm 200	Efrenç ensiz berencik Top 1 072 kadim <u>058</u> zamm 130	Siyah zencebil Kantar 1 080 kadim <u>050</u> zamm 130	Beyaz zencebil Kantar 1 160 kadim <u>070</u> zamm 230	Gomalak Kıyye 1 25 kadim <u>10</u> zamm 35	Katran ve zift Kantar 1 04,5 kadim <u>13,5</u> zamm 18
Alacehr-i bahr-ı siyah kıyye 1 02 kadim <u>1,5</u> zamm 3,5	Alacehr-i Acem Kıyye 1 02 kadim <u>16</u> zamm 18	Tohum-ı kendir ve kettan-ı Rusya kise 1 kıyye 20 06 kadim <u>07</u> zamm 13	Tohum-ı kendir-i Rusya kise 1 kıyye 20 6 kadim <u>7</u> zamm 13	Kanarya yemi Kise 1 kıyye 2 06 kadim <u>12</u> zamm 18	Kubbe boncuğu Kantar 1 135 kadim <u>075</u> zamm 210
Revgan-ı bezir-i Rusya kantar 1 65 kadim <u>30</u> zamm 95	Çit Rusya Top 1 40 kadim <u>32</u> zamm 72	Enva' çadır Kıyye 1 36 kadim <u>99</u> zamm 135	Dandakfil Kıyye 1 10 kadim <u>35</u> zamm 45	Sığır dili ve sucuk Kantar 1 84 kadim <u>66</u> zamm 150	Ağaç mantarı Kantar 1 24 kadim <u>46</u> zamm 70
Kuyumcı eksesi Deste 1 4 kadim <u>5</u> zamm 9	Samanlı ekse Deste 1 3 kadim <u>4</u> zamm 7	Kettan Rusya Kantar 1 30 kadim <u>70</u> zamm 100	Tiryeste gayriyesi 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5	Enva'-ı gayriye 100 120 kadim <u>080</u> zamm 200	Rusya'nın mefrûz ve seferiyesi kıyye 1 1 kadim <u>1</u> zamm 2
Besbase Kıyye 1 090 kadim <u>110</u> zamm 200	Kudret helvası Kıyye 1 7 kadim <u>4</u> zamm 11	Keçi ve kuzu gerisi Adet 1 7,5 kadim <u>7,5</u> zamm 15	Karaca gerisi Adet 1 7,5 kadim <u>7,5</u> zamm 15	Melse Adet 1 2 kadim <u>2</u> zamm 4	Gayr-ı Rusya Kantar 1 90 kadim <u>70</u> zamm 160

Sahife: 16-17

Hüküm: 15

Sülukiye Kantar 1 75 kadim <u>75</u> zamm 150	Enli hâre Zirâ' 1 9 kadim <u>11</u> zamm 20	Ensiz hâre Zirâ' 1 6 kadim <u>6</u> zamm 12	Mâhî (silik) Kantar 1 25 kadim <u>35</u> zamm 60	Revgan-ı zeyt Kantar 1 065 kadim <u>080</u> zamm 145	Beyâz hâssa ve mermeri zirâ' 26 top 1 Zirâ 32 top 1 70 kadim <u>25</u> zamm 95
Ceviz-i Beva Kıyye 1 60 kadim <u>40</u> zamm 100	Hardal Kantar 1 150 kadim <u>020</u> zamm 170	Hümayun Zira 32 top 1 60 kadim <u>60</u> zamm 120	Morina turesi Kıyye 1 2 kadim <u>5</u> zamm 7	Ceviz-i Hindi Adet 1 1 kadim <u>2</u> zamm 3	Encuye ve kibre ve zeytun ve revgan-ı zeyt-i France 1 2 kadim

					<u>5</u> zamm 7
Kağıd fisdık ve ay tamga ve terfabu ve kanbane üzerine 1 18 kadim <u>37</u> zamm 55	Şamata teli Sandık 1 080 kadim <u>120</u> zamm 200	Post kunduz Adet 1 09 kadim <u>16</u> zamm 25	Cild-i Hamavi Adet 1 25 kadim <u>75</u> zamm 100	Cild-i esb Adet 1 7 kadim <u>8</u> zamm 15	Cild-i bakrusye Adet 1 10 kadim <u>25</u> zamm 35
Post-ı bute becare Adet 1 21 kadim <u>14</u> zamm 35	Post-ı bute-i yonkal Adet 1 3 kadim <u>5</u> zamm 8	Poste-i Kırım Adet 1 6 kadim <u>6</u> zamm 12	Poste-i Rusya Adet 1 21 kadim <u>13</u> zamm 34	Keçi derisi Rusya Adet 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5	Keçi kılı Rusya Kantar 1 40 kadim <u>35</u> zamm 75
Fildişi tarak Deste 1 30 kadim <u>42</u> zamm 72	Palancı encu Deste 12 54 kadim <u>46</u> zamm 100	Mehu Herat ma'a Encu ve koyun sa'ati beherine yüzde iki guruş gümrük alına	Ham kermeşek Demet 1 / 100 12 kadim <u>18</u> zamm 30	Kurşun Kantar 1 060 kadim <u>108</u> zamm 168	Tüfenk Rusya Kıyye 1 4 kadim <u>2</u> zamm 6
Boyar Kantar 1 240 kadim <u>118</u> zamm 358	Bahâ cedîd Kıyye 1 6 kadim <u>8</u> zamm 14	Balık yumurtası Kıyye 1 09 kadim <u>11</u> zamm 20	Koçansız at kuyruğu Kıyye 1 5 kadim <u>7</u> zamm 12	Koçanlı at kuyruğu Kıyye 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5	Fena kına Kıyye 1 24 kadim <u>16</u> zamm 40
Ustura Deste 1 3 kadim <u>9</u> zamm 12	Ravend Kıyye 1 40 kadim <u>40</u> zamm 80	Rom bakkâl Dirhem 1 / 200 4 kadim <u>4</u> zamm 8	Aşı boyası Kantar 1 30 kadim <u>15</u> zamm 45	Rom Kıyye 1 8 kadim <u>4</u> zamm 12	Veroya'dan gelen birinciden yüzde yigirmi tenzil ile yüde üç guruş gümrük alına
Envâ' dişte-i şerit Top 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5	Harîr elvân ince şerit efrenci top 1 05 kadim <u>20</u> zamm 25	Berbut ve seklem çuval 10 66 kadim <u>84</u> zamm 150	Gühercile Kantar 1 100 kadim <u>140</u> zamm 240	Habarniye Kıyye 1 21 kadim <u>29</u> zamm 50	Atlas filortin Zirâ' 1 11 kadim <u>14</u> zamm 25
Atlas vitrin Zirâ' 1 09 kadim <u>11</u> zamm 20	Atlas ve hatâî telli sakız kıyye 1 300 kadim <u>300</u> zamm 600	Sabun Kantar 1 65 kadim <u>90</u> zamm 155	Nişadır Kantar 1 400 kadim <u>440</u> zamm 840	Şekerli şurub Kıyye 100 135 kadim <u>115</u> zamm 250	Muyhandır Kıyye 1 5 kadim <u>10</u> zamm 15 Defter-i mahalle nakl olunmuşdur
Kükürd Kantar 1 18 kadim <u>22</u> zamm 40	Selamet Kıyye 1 45 kadim <u>72</u> zamm 117	Şeker-i hâmm-ı siyah kantar 1 150 kadim <u>090</u> zamm 240	Envâ' harîr hâmırdan beher yüzde üç alına	Rusya mahsülü bayağı Kantar 1 24 kadim <u>26</u> zamm 50	Şeker kelle ve gabar Kantar 1 300 kadim <u>210</u> zamm 510
Revgan-ı	Canfes filortin	Sandal-ı	Kaliçe Rusya	Basma	Doru hacar

davar ve hurûş-ı Rusya Kantar 1 50 kadim <u>60</u> zamm 110	ve france zirâ 1	frengi Zirâ' 1 07 kadim <u>13</u> zamm 20	Dâne 1 9 kadim <u>9</u> zamm 18	çukadan Flemenk kaliçesi top 1 300 kadim <u>300</u> zamm 600	Kantar 1 63 kadim <u>63</u> zamm 126
Kunduz hebası Kıyye 1 108 kadim <u>142</u> zamm 250	Çay Kıyye 1 27 kadim <u>27</u> zamm 54	Tetrementi Kantar 1 150 kadim <u>150</u> zamm 300	Tırpan altun mâhî ve bayağı Kıyye 1 36 kadim <u>36</u> zamm 72	Kebir kıryas muşamma-ı Rusya Top 1 45 kadim <u>75</u> zamm 120	Kıryas ravendik-i Rusya top 1 33 kadim <u>27</u> zamm 60
Ada bezi Kıyye 1 08 kadim <u>22</u> zamm 30	Kıryas-ı envâ' urba Top 1 180 kadim <u>020</u> zamm 200	Rusya mahsûli olan safra ta'bir olunur safralık kıryâs ve bayağı vesâire A'lâ top 1 021 kadim <u>159</u> zamm 180	Top 1 21 kadim <u>39</u> zamm 60	Beryutal Zirâ' 6 30 kadim <u>45</u> zamm 75	Enli kıryas-ı Rusya Top 1 14 kadim <u>22</u> zamm 36
Beryuta-i Rusya Kantar 1 30 kadim <u>40</u> zamm 70	Timur bac-ı Rusya Kantar 1 040 kadim <u>136</u> zamm 176	Kadife vesâire kemha-i Efrenci Zirâ' 1 50 kadim <u>70</u> zamm 120	Kadife telli kemha-i Efrenci zirâ' 1 50 kadim <u>70</u> zamm 120	Zengar Kantar 1 600 kadim <u>600</u> zamm 1200	Zencefre Kıyye 1 21 kadim <u>59</u> zamm 80
Tuzlu sığır eti Kantar 1 18 kadim <u>44</u> zamm 62	Lahm-i kadid-i siyah ve kazan kantar 1 24 kadim <u>51</u> zamm 75	Camid ve teryek-i vasat sandık 1 Adet 600 240 kadim <u>360</u> zamm 600	Camid ve teryek-i sagir sandık 1 Adet 600 160 kadim <u>240</u> zamm 400	Nim zirâ' ve tiryek sandık 1 adet 300 360 kadim <u>540</u> zamm 900	Camid-i Bec Sandık 1 kutu 1 1000 kadim <u>1600</u> zamm 2600
Zac-ı Kıbrıs Tiryeste ve tiryek kantar 1 25 kadim <u>29</u> zamm 54	Zac-ı Kıbrisi İngiliz Kantar 1 25 kadim <u>83</u> zamm 108	Kılebdan-ı Rusya kağıd 1 dirhem 80 200 kadim <u>120</u> zamm 320	Şal-ı Hindi a'lâ hamekli derunluk ve marbahlı ve mekdarlı ve rızyâi Adet 1 460 guruş Bu def'a dahi	Şal-ı Hindi car-ı vasat ednâ adet 1 2736 guruş Bu dahi	Şal-ı Hindi hamekli rızyâi derunluk ve hamavri vasat edna adet 1 2736 guruş Bu dahi
Şal-ı Hindi boğca vasat edna adet 1 1296 guruş Bu dahi	Şal-ı Hindi ve boğca ve fermayiş ve kenarları ve köşeleri dallı ve a'lâ câr fermayiş kenarlı ve a'lâ köşeleri	Franceden gelen Hind taklidi beş zirâ' kuşak adet 1 540 guruş bu dahi	Toprak tabak ma'a zerkamez ve hurde ayine kat'adesi üzre yüzde üç guruş gümrük altına Bu dahi	Şayi'a-i France Deste 1 540 guruş Bu dahi	Şâyi'a-i İngiliz Deste 1 1400 guruş Bu dahi

	hamekli ve beldarlı adet 1 3168 guruş bu dahi				
Şâyi'a-i Tiryeste Deste 1 440 guruş Bu dahi	Şâyi'a-i Rusya Deste 1 360 guruş Bu dahi	Yalancı tel ve kilebdan-ı Rusya Kıyye 1 105 guruş Bu dahi	Kâzib pul ve tırtıl-ı Rusya kıyye 1 165 guruş Bu dahi	Kâzib pul ve tırtıl-ı Tiryeste ve France Kıyye 1 240 guruş Bu dahi	Keçe ve taba ve timur ve tahta ve sac Rusya Kıyye 1 5 guruş Bu dahi
Telli esfakiye ve sandık zirâ' 1 108 guruş Bu dahi	Envâ' çit İngiliz Top 1 zirâ' 40 195 guruş Bu dahi	Çit-i Nemce Top 1 zirâ' 36 320 guruş Bu dahi	Vasvice-i sagir Top 1 zirâ' 18 160 guruş Bu dahi	Elvan sim pul ve tırtılve tel dirhem 7 Bu dahi	Çizme Rusya Adet 1 7 guruş Bu dahi
Çizme-i İngiliz ve France çift 1 250 guruş Bu dahi	Sanbaye hamrı Bakkal 1 50 guruş Bu dahi	Ay tamga kâğıd boyende kâğıd yazu Rusya a'lâ ve edna Top 1 adet 288 70 guruş bu dahi	Rusya diyarı tarafından gelen çukalarından yüzde kıyas ile gümrük alma Bu dahi		

Sahife: 18-19

Hüküm: 15

Basma çukadan Nemce kalıçesi Top 1 150 kadim <u>150</u> zamm 300	Alaca Haleb Top 1 27 kadim <u>27</u> zamm 54	Alaca Asitane Zira 1 4 kadim <u>4</u> zamm 8	Alaca Şam Top 1 33 kadim <u>42</u> zamm 75	Alaca Diyarbekir hilâli top 1 zira 16 36 kadim <u>27</u> zamm 63	Belbeden alaca Diyarbekir top 1 10 kadim <u>15</u> zamm 25
Alaca Mağnisa Top 1 07 kadim <u>15</u> zamm 22	Alaca Yenişehir Fenar top 1 15 kadim <u>24</u> zamm 39	Şab Kantar 1 36 kadim <u>64</u> zamm 100	Sade çiçekli hâkî Top 1 zira 10 --- kadim 180 zamm Bu def'a idhâl	Sade çiçeksiz hâkî Top zira 10 115 guruş Bu dahi	Memâlik-i İslamiye mahsulatından mübaya'a ve diyar-ı Rusya'ya gönderdikleri anason Kantar 1 040 kadim <u>115</u> zamm 255
Sim evânî Dirhem 1 1,5 kadim	Rusya diyarı mahsuli olarak anason	Palamut Kantar 1 08 kadim	Hasır süpürgesi Adet 100	Penbe üskufesi ve çorab kıyye 1	Beyaz elvan boğasi Top 1 zira 7

<u>3,5</u> zamm 5	Kantar 1 20 kadim <u>40</u> zamm 60	<u>12</u> zamm 20	45 kadim <u>45</u> zamm 90	16 kadim <u>34</u> zamm 50	07 kadim <u>14</u> zamm 21
Kamcıbaşı Kantar 1 30 kadim <u>35</u> zamm 65	Frenk şalisinden İstanbul şalisinden ve Şam alacasından duhan kisesi adet 1 2 kadim <u>3</u> zamm 5	Çakmak Adet 100 06 kadim <u>09</u> zamm 15	Ahşır Kantar 1 9 kadim <u>11</u> zamm 20	Nühas kahve ibriği Kıyye 1 12 kadim <u>28</u> zamm 40	Muhayyer Tosya Top 1 25 kadim <u>25</u> zamm 50
Harnub Kantar 1 6 kadim <u>8</u> zamm 14	Hıyarşenbih Kıyye 1 05 kadim <u>13</u> zamm 18	Kelila kuşağı Asitane 1 16 kadim <u>26</u> zamm 42	Kelila kuşağı Haleb top 1 16 kadim <u>46</u> zamm 62	Enli Hama kuşağı ve ensiz 1 22 kadim <u>26</u> zamm 48	Enva' karacalar kuşağı adet 1 4 kadim <u>8</u> zamm 12
Şâlî Ankara ve sof Top 1 200 kadim <u>175</u> zamm 375	İstanbul kârî sırmalı enli kulan adet 1 12 kadim <u>55</u> zamm 67	İstanbul kârî sırmalı ensiz kulan adet 1 08 kadim <u>42</u> zamm 50	İstanbul kârî sade enli kulan adet 1 8 kadim <u>6</u> zamm 14	İstanbulkârî sade ensiz kulan adet 1 6 kadim <u>2</u> zamm 8	Donluk beyaz ve elvan şal mağrib adet 1 70 kadim <u>80</u> zamm 150
Beyaz şâl-ı Mağrib Adet 1 12 kadim <u>18</u> zamm 30	Elvan şal Mağrib Adet 1 24 kadim <u>26</u> zamm 50	Şal-ı Mısır Adet 1 09 kadim <u>11</u> zamm 20	Kettân Kantar 1 18 kadim <u>27</u> zamm 45	Servi sandığı kebir ve sagir adet 1 30 kadim <u>20</u> zamm 50	Ceriş Kantar 1 100 kadim <u>100</u> zamm 200
Asefî recel Kıyye 1 2 kadim <u>4</u> zamm 6	Pekmezi recel Kıyye 1 45 kadim <u>45</u> zamm 90	Kiriş Deste 1 09 kadim <u>16</u> zamm 25	Geyik boynuzu Kantar 1 44 kadim <u>36</u> zamm 80	Penbe Haleb Kantar 1 100 kadim <u>240</u> zamm 340	Rişte ve penbe Kıyye 1 09 kadim <u>11</u> zamm 20
Kırmızı ve elvan rişte bez kıyye 1 09 kadim <u>16</u> zamm 25	Rişte penbe sakız (silik) kıyye 1 09 kadim <u>16</u> zamm 25	Sade kadife yalın Çift 1 35 kadim <u>90</u> zamm 125	Kırk telli yalın Çift 1 (silik)	Sade ve döşeme yalın Çift 1 (silik)	Telli pervazlı Bilecik yasdığı çift 1 55 guruş Bu dahi
Sade Bilecik yasdığı Çift 1 45 45	Beledî yasdık Çift 1 10 kadim <u>20</u> zamm 30	Çerkes bıçağı Adet 10 15 kadim <u>15</u> zamm 30	Kutnı Bursa ve Asitane top 1 zira 15 35 kadim <u>35</u> zamm 70	Ma'mûl İzmir yorganı adet 1 24 kadim <u>36</u> zamm 60	Tokad yorgan yüzü gülü adet 20 120 kadim <u>130</u> zamm 250
Kıbrıs yorgan yüzü Adet 1 10 kadim <u>25</u> zamm 35	Hemşin kaşık Adet 100 06 kadim <u>16</u> zamm 22	Ağaç kaşık Adet 100 2 kadim <u>4</u> zamm 6	Meşin Adet 1 2 kadim <u>5</u> zamm 7	Nühasî Hâmid(?) Kantar 1 180 kadim <u>480</u> zamm 660	Nühas evânî Kıyye 1 06 kadim <u>14</u> zamm 20

Nühâs Hâmid Tophane kantar 1 150 kadim 300 zamm 450	Nühas hurdesi Kıyye 1 04 kadim <u>11</u> zamm 15	Hurma Kantar 1 20 kadim <u>52</u> zamm 72	Sultanî hurma Kantar 1 48 kadim <u>42</u> zamm 90	Darcın şekerlemesi Kıyye 1 120 kadim <u>080</u> zamm 200	Şekerleme Kıyye 1 12 kadim <u>12</u> zamm 24
Dişar-ı İslamiye'de i'mâl olan aba Top 1 zira 20 09 kadim <u>36</u> zamm 45	Çuka kenarı Kantar 1 170 kadim <u>230</u> zamm 400	Doğanlı kuburevir Adet 1 02 kadim <u>10</u> zamm 12	Princ depov Adet 1 02 kadim <u>10</u> zamm 12	Akgünlük Kantar 1 110 kadim <u>150</u> zamm 260	Sünger Kıyye 1 16 kadim <u>12</u> zamm 28
İstanbul'un envâ' penbe ve elvan olarak Tonluk 1 zira 5 220 kadim <u>260</u> zamm 480	Alaca kermesud şalı Asitane zira 1 4 kadim <u>4</u> zamm 8	Burusa'nın kermesud ve citari ve alacası Top 1 zira 10 35 kadim <u>45</u> zamm 80	Tamgane Tonluk 1 zira 5 72 kadim <u>72</u> zamm 144	Adna fes Tunus Deste 1 adet 12 054 kadim <u>141</u> zamm 195	Çitari Haleb Top 1 36 kadim <u>44</u> zamm 80
İncir tobra ve kutu Kantar 1 15 kadim <u>30</u> zamm 45	Dizi tabak inciri Adet 1000 070 kadim <u>050</u> zamm 120	Dizi tabak inciri Adet 1000 36 kadim <u>36</u> zamm 72	Deşte Ankara Kıyye 1 21 kadim <u>24</u> zamm 45	Yerli tavşan Adet 100 060 kadim <u>140</u> zamm 200	Gedik boya Kantar 1 045 kadim <u>115</u> zamm 160
İstanbulkârî kulebdanlı abdest fotası adet 1 050 kadim <u>100</u> zamm 150	Hamakârî kulebdanlı abdest fotası adet 1 22,5 kadim <u>47,5</u> zamm 70	Burusakârî sâde abdest fotası adet 1 30 kadim <u>50</u> zamm 80	Deşte ve emrud ve elma ve giran hurdesi kantar 1 18 kadim <u>42</u> zamm 60	Berincek Asitane Top 1 zira 20 22,5 kadim <u>97,5</u> zamm 120	Zamk-ı Arabî Kıyye 1 6 kadim <u>5</u> zamm 11
Alacehre bahr-ı sefid Kıyye 1 2 kadim <u>4,5</u> zamm 6,5	Refte tohumu Kantar 1 25 kadim <u>25</u> zamm 50	Habbü'l-leziz Kantar 1 27 kadim <u>43</u> zamm 70	Ardıc tohumu Kantar 1 45 kadim <u>15</u> zamm 60	Helva pekmez Kantar 1 60 kadim <u>90</u> zamm 150	Çit Tokad Top 1 15 kadim <u>10</u> zamm 25
İstanbul ve Anadolu çiti top 1 zira 22 15 kadim <u>10</u> zamm 25					

Sahife: 20-21

Hüküm: 15

Cihet-i Diyarbekir Darb $\frac{1}{10}$ $\frac{10}{50}$	(...)	(...)	(...)	(...)	Küttab-ı Mısıriye Müstar $\frac{1}{75}$ $\frac{125}{200}$
Müdesenin Müstar $\frac{1}{154}$ $\frac{146}{200}$	Sethiyan $\frac{1}{3}$ $\frac{14}{25}$	Sakız kerresi $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$	Müstaki $\frac{1}{16}$ $\frac{19}{35}$	Kahve diğer mâni $\frac{1}{2}$ $\frac{12}{18}$	Basma şekeri İstanbul tevâb $\frac{10}{20}$ $\frac{50}{50}$
Beyaz basma şekeri tevkad top $\frac{10}{12}$ $\frac{12}{24}$	İstanbul Kâr-ı kıldığı ivselik $\frac{1}{30}$ $\frac{20}{50}$	İstanbul Kâr-ı tedkenarlı ivselik $\frac{1}{2}$ $\frac{9}{15}$	Nâdezenin Müsâr $\frac{1}{12}$ $\frac{21}{33}$	Fezek müstar $\frac{1}{24}$ $\frac{28}{52}$	Ceviz $\frac{1000}{3}$ $\frac{4}{7}$
Yalduzluk $\frac{100}{45}$ $\frac{55}{100}$	Harac işyerluk $\frac{1000}{050}$ $\frac{100}{150}$	Sadeluk $\frac{1000}{30}$ $\frac{45}{75}$	Envâh-ı Zeytun Müstâd $\frac{1}{24}$ $\frac{26}{50}$	Portakal ve turhi $\frac{1000}{25}$ $\frac{55}{80}$	Zerbih Müstar $\frac{1}{66}$ $\frac{66}{132}$
İnce dalından ve basma hase-i Rerah zop degri $\frac{27}{1}$ $\frac{25}{100}$ $\frac{065}{165}$	Şimşir tarak $\frac{100}{6}$ $\frac{14}{20}$	Ağaç tarak $\frac{100}{3}$ $\frac{7}{10}$	Kemik tarak $\frac{100}{35}$ $\frac{45}{80}$	Sade saçaklı beş-istan zerâh $\frac{1}{3}$ $\frac{4}{7}$	Çakmak Taşı $\frac{1000}{9}$ $\frac{1}{26}$ $\frac{3}{35}$
Songar taşı Müstar $\frac{1}{45}$ $\frac{25}{70}$	Selvi tahtası ve ağacı $\frac{1}{25}$ $\frac{11}{36}$	Ceviz Tahtası Müstar $\frac{1}{12}$ $\frac{13}{25}$	Rezâk-ı Üzüm Müstar $\frac{1}{27}$ $\frac{33}{60}$	İzmir siyahı Müstar $\frac{1}{15}$ $\frac{18}{33}$	Kuş üzümü Müstar $\frac{1}{12}$ $\frac{13}{25}$
Meyve ve saire kuş üzümü müstar $\frac{1}{24}$ $\frac{38}{62}$	Beyaz Camer sakızı Müstar $\frac{1}{85}$ $\frac{45}{130}$	Sarı Camer sakızı Müstar $\frac{1}{30}$ $\frac{30}{60}$	Belgü Taşı $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{4}$	Semleb $\frac{1}{5}$ $\frac{10}{15}$	Asfur müstar $\frac{1}{130}$ $\frac{170}{200}$

İlvan herir <u>1</u> 60 <u>220</u> 280	Ėazedân ve ibreşim ve cerreşert ve Ėated <u>1</u> 80 <u>270</u> 350	Peştamal-1 istane ve burevas <u>1</u> 18 <u>37</u> 55	Peştamal-1 cehri ve hâreseb <u>1</u> 7 <u>23</u> 30	Peştamal-1 selânin <u>1</u> 20 <u>40</u> 60	Peştamal-1 vâsika <u>1</u> 180 <u>270</u> 450
Geryan benetop rehahı <u>20</u> 9 <u>21</u> 30	Beyaz istartop rehahı <u>20</u> 9 <u>19</u> 28	Hilâl-1 Gömlek Top <u>20</u> 40 <u>90</u> 130	Hâvelû düşme selanın hâvisi <u>1</u> 9 <u>66</u> 75	Geryas rized <u>1</u> 60 <u>165</u> 225	Memâlik-i muharrer râmesi 1 <u>4</u> 5
Ketre <u>1</u> 15	Kalın kaşık İngiliz <u>1</u> 40	Nema <u>1</u> 80			

Sahife: 20-21

Hüküm: 16/1

Tarihi: Fî 21 S Sene 247

Bâ'isü'l mersele 'âmid-i ersiman oldur ki

Sıhhat nekâmında olan Mümine Hatun bundan akdem müteveffâ Eşincioğlu Ahmed'in zevcesi olup Ahmed fevt olduğu ivânede vârisetden ferzâsının tarafından vekil müseccel zevc-i balâ ve ferâzet-i Mustafa nümân ve rüşd-i mâ'rifetleri ve mâ'rifet-i 'âşrifeye tahrir ve terkim ve bi'l vârise taktim olunub müteveffâ-yı merkumun cûde fâ'iyet yüz altmış beş guruş deyûnu olup taht-ı hususuna yüz üç guruş otuz biri pâre âsîyan edib deyûnu olan merkum cevd-i fâ'ie yüz altmış beş guruş mezbure zevcin idâ edib ve taht-ı husûsuna isyan eden yüz üç guruş otuz biri pâre mûkâbil medine-i mezburede vâk'i mâ'lûmun el-mahdûd el-cibrân evvel bir bab Tahtalı menzile mutasarrıf olup müteveffâ-yı merkumun karındaşları bu vecihle ve bu külliye tlü vusûlü mezbure Mümine Hatun mevsûf oluyor de mezbure zevcin idâ edib ve taht-ı husûsuna isyan eden yüz üç guruş otuz biri pâre mûkâbil medine-i mezburede vâk'i mâ'lûmun el-mahdûd el-cibrân evvel bir bab Tahtalı menzile mutasarrıf olup müteveffâ-yı merkumun karındaşları bu vecihle ve bu külliye tlü

vusulü mezbure Mümüne Hatun mevsuf oluyor deyû ref'ele mûkâbil etmişlerse de dahi fetâdâ-yı şerife merâcemin olunub ber mûceb-i fetedâ-yı şerife bundan akdem merkum eş- Şeyh Ahmed fevt olduğu hengâmede deyûnuna verdiği ve semk-i husûsa mûkâbi-ı menzil-i mezkure mutasarrıf olduğuna yine lazım gelir deyû cedâl-ı bâ sevâl yedlerine havâle olunub müsellâh ber Abdullâh ve müsellâh Mehmediye nâm-ı kimesneler meclis-i şer'î hizâr olub şöyle şehâdet ettikleri mezbur hatun müteveffâ-yı merkum işbu oğlu Eşinci oğlu Ahmed cevre-i fakîye yüz altmış bel guruş deyûn alıp deyûn-ı mezkure mahalle-i ivâ edi ve muhâssa olan yüz üç guruş otuz yedi pâre cem'an iki yüz altmış sekiz guruş otuz yedi pâre edib olmakdan meblâğ-ı mûkâbele ve menzil-i mezkure üç yüz guruş baha takrir olunub otuz bir guruş üç pâre vârise-yi mezbure mimine verilmek fevlîl mutasarrıf olduğuna bizler şehâdet ederiz ve dahi idâre-yi şehâdet-i şer'î ederiz idâ-yı şehâdet-i şer'î etmeleriyle hâyz-ı kabul sabık misüllü mutasarrıf olmasına tenbiye-i şer'î olduğu mâ vâk'î bit taleb ve imlâ olundu.

Fî 21 S Sene 247

Sahife: 22

Hüküm: 16/2

Tarihi: Fî 2 L Sene 1247

Devletlü Osman Paşa Efendimiz hazretlerine virilen ta'yînât kayd-şod 2 N sene 1247

Nân-ı azîz Kıymet 2800	Lahm Kıymet 200	Revgan-ı sade Kıymet 15	Pirinç Kıymet 60	Tuz Kıymet 15	Şem'-i revgan Kıymet 2
---------------------------	--------------------	----------------------------	---------------------	------------------	---------------------------

Devletlü vüzerâ efendilerimize ve asâkir-i sâire için virilen davarın a'lâ ve keçi yigirmişer ve esbin a'lâsı on beşer guruşdan karar virilüb kazalardan matlûb ve Mart'larına mahsûb olduğu kayd-şod

Fî 27 N sene 247

Gökçeli Davar Adet 90	Elvanlı Davar Adet 70	Ulaş Davar Adet 50	Nemrun Davar Adet 70	Karakayalu Davar Adet 50	Tekeli aşireti Davar Adet 70
Ömer Mahallesi Bargir Adet 1	Yenimahalle Bargir Adet 1	Küçük minare Bargir Adet 2	Kızılmurad Bargir Adet 1	Sofular mahallesi Bargir Adet 1	Camiünnur mahallesi Bargir Adet 2
Zimmiyan Bargir Adet 3	Debbağhane mahallesi Bargir adet 2	Cami-i atik mahallesi Bargir Adet 1	Müfti Mahallesi Bargir Adet 1	Sakızlı Mahallesi Bargir Adet 1	Çataklı Mahallesi Bargir Adet 1
Bağçeler Bargir Adet 3	Zaim Ağa Adet 2	Ömerzade Adet 3	Ayan Ağa Adet 3	Yakup Ağa Adet 2	Han Ağası Adet 1
Alaybeği Ağa Adet 1	Şakir Ağa Adet 1	Dervişzâde Adet 1	Süleyman Beğzade Adet 1	Küçükzâde Adet 3	Durzâde Adet 2
Hacı Hasanzade Adet 2	Gökçeli Adet 3	Karakayalu Adet 3	Tekelizâde Adet 3		

Bundan akdem mukteza-yı irade-i seniyyem üzere Dersaadetüm'den Konya'ya sevk ve i'zâm olunan süvari ve piyade asakir-i mansure alaylarının bi-mennihi te'âla icabına göre ilerüye sevk ve i'zamı musahhahım(?) olduğına mebni gerek asâkir-i mezkurenin ve gerek top sair mühimmat-ı lazımenin kolaylıkla geçirilmek üzere Konya'dan Adana'ya varınca tesviye ve tathiri ve köpri vesair mahallerinin usul-i hendeseye tatbikan tanzimi humbarahâne-i amiremin baltacı (silik) alay iftiharü'l-ümerai'l-mükerremmin Hafız Beğ zide ikbalehunun kaimmakamı kıdvetü'l-emacid ve'l-a'yan Bekir Beğ zide mecduhunun me'mur ve ta'yin kılınması hala bi'l-istiklal asakir-i mansure seraskeri düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezirim Husrev Mehmed Paşa edamallâhu te'âla iclalehu ifade ve inha idüp vak'a zikr olunan alayların ve top vesaire mühimmât-ı mukteziyenin suhuletle imrariyçün icab iden mahallerin tathir ve tesviyesi ehemmi ve elzem olduğundan müşarün ileyh inhası ve ol babda şeref-riz-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahanem mantûk-ı münifi üzere mûmâ ileyh me'mur ve irsal kılınmış olmakdan naşi siz ki vezir-i müşâr ve kuzat ve nüvvâb vesair muma ileyhimsiz kaimmakâm-ı muma ileyh ol tarafa lede'l-vürud ve Konya'dan Adana'ya varınca vaki' merahilin tathir ve

tesviyesi için zir-i hükümet ve iradenizde kain taleb idecek amele ve keraste vesair edavat-ı mukteziyenin tıbk-ı re'y ve tertibi vechile seri'an tedarik ve i'tasına ve bunlardan ma'âda muavenet-i icabiyenin icrasına bi'l-ittifak mezid-i ihtimam ve sarf-ı makderet eylemeniz fermanım olmağın i'lâmen ve tenebbühen ve ihtimamen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ile tesyar olunmuştur imdi bu babda beyan olunduğu vechile Konya'dan Adana'ya varıncaya değin merakile li ecli't-tathir kaimmakam tarafınızdan taleb ideceği amele ve keraste vesair alat-ı lazımenin tıbk-ı re'y ve tertibi vechile ale'l-acele tedarik ve i'tası ve mu'âvenet-i lazımenin dahi ifası hususunda (silik) ikdam ve mübaderet eylemeniz irade-i seniyyem muktezasından idüğü ve bu babda iğmaz ve rehavet ve kusur (devamı kesik)

Sahife: 23

Hüküm: 17/1

Tarihi: Fî 25 L Sene 247

Medine-i Tarsus mahallatından Küçük Minare Mahallesi sakinelerinden Meryem binti İsmail bundan akdem zevci Ahmed hal' eylediğini medine-i mezbûr sakinlerinden Seyfi Ali Zeytoğlu Yusuf huzûr-ı şer' de edâ-yı şehadet idüb mezbûre Meryem'in ahara tezevvüc olmasına kibel-i şer' den ruhsat virildiği işbu mahalle kayd-şod.

25 Râ Sene 247

Sahife: 23

Hüküm: 17/2

Medine-i Halebü'ş-şehbada mütemekkin Sardunya Baylosı ragabetlü Hacı Pavli Nadi tarafından âharı tevkile vekil olduğu Mihail Sone veledi Cebre ve Fethullah veledi Anton şehadetleriyle sabit olan baş tercümanı Hekimoğlu Oluvis veledi Anton meclis-i şer'-i hatır-ı lazımü't-tevkerde işbu hamil-i rakime Abdullah veledi Huri Zuhdiye muvâcehesinde bi'l-vekale ikrâr-ı tamm ve takrir-i kelam idüb müvekkilim baylos-ı mesfûrun şeriki olub Tarsus kasabasında mütemekkin iken bundan akdem halik olan Hekimoğlu Şükri veledi Anton'un yanında ve zimmetinde ve salifü'z-zikr Tarsus ve Adana kazalarında mahall-i ma'lûmede ve ma'lûmü'l-

esâmi kimesneler zimmetlerinde halik-i mersûmun yedd ve ma‘rifetiyle virilmiş olan müvekkilim baylos-ı mesfûrun malından ber mûceb-i defter-i müfredat hukukunu ashabına vaz‘ü’l-yedd olanlardan mahallerinden taleb ve ahz ü kabz ve makbuzunu kendüye ihale ve teslim ve mütevakkıf olduğu umurun küllisine mersûm Abdullah’ı vekil nasb ve ta‘yin eyledi dedikde ol dahi vekalet-i mezkûreyi kabul ve merâsimini mahallinde edaya ta‘ahhüd itmeğin ma hüve’l-vaki‘ bi’l-ibtiga sebt ü imla olundı fi’l-yevmi’s-salis min şehr-i Şevvali’l-mükerrerrem sene seb‘a ve erba‘in ve mieteyn ve elf.

Şühûdü’l-hâl:

Muhzır Abdüllatif

Muhzır Abdülvehhab

Katırcı Abdullah veledi Tanos

Fethullah İstimat

Sahife: 23

Hüküm: 18

Tarihi: Fî 15 L Sene 247

Ma‘rûz-ı da‘i-i devam-cûy-ı ömr-i devletleridir

İki mah mukaddem reaya tairesinden Belos Nikola ve Rezkale Tarad naman zimmîlerin Tarsus’dan işтира idüb Lazkiye İskelesine ihrac idecekleri dört yüz Tarsus keyli hintayı sefineye tahmilen bu tarafa götürmeğe murad itmişler ise de tarâf-ı Mısır bilâd-ı saireye götürülmesine dair şeref-südûr buyrulmuş olan emr-i ali mucebince men‘ olunmuş olub Lazkiye mahkemesinden i‘lâm-ı şer‘i ile ol tarafa vürûdlarında hinta-i mezkurı vaz‘-ı sefine idüb Lazkiye sancağında bir müddetden berü vuku‘bulan kaht-ı galla ile ahali ve fukarasının killet-i zehairden duçar oldukları muzayakalarına medar olmak üzere diyar-ı ahara götürmeyüb Lazkiye’ye götürmek üzere mersumandan huzûr-ı şer‘de kefile rabt olunarak yedlerinden bir kıt‘a hüccet-i şer‘i ahz olunub hintanın celbi için Hüseyin Reis ve Ali Reis naman kimesneler ol tarafa i‘zâm olundığı ma‘lûm-ı devletleri buyrulmak için huzûr-ı alilerine arz ü i‘lâm olundı.

Fî 15 Râ Sene 247

Sahife: 24-25

Hüküm: 19

Tarihi: Fî 23 Zâ Sene 247

Sa'âdetlü Meveddetlü Halâskârım Efendi Muhterem Hazretleri

Tüccâr tâifesinden Bos Nikola zimmînin zîr-i irâde-i sa'âdetlerinde olan Tarsus İskelesinde dört yüz keyl zahîresi olup zehâirin Lazkiye'de fukarâyâ fûruht olunmak ve derkâr olan zarûretten vâreste kılınmak üzere zahîre-i merkûmenin Lazkiye İskelesine nakli zımnında mahsûs me'mûr ta'yîn olunmuş ve mûmâna'at olunmayacağı derkâr ise de zahîre-i mezkûre şâyed ilerüde olan iskelelere nakl olunur mülâhazalarına mebnîl bu tarafda huzûr-ı şer' de ta'ahhüd ve i'lâm rabtıyla i'lâm-ı mezkûr ol tarafa gönderilmiş ve cânib-i sa'âdetleri dahi zahîre-i merkûmeyi münâsib sefîneye tahmîlen ve reisine dahi tenbîhen ve cânib-i şer'-i Ahmediyeden hüccete rabt olunarak doğru Lazkiye'ye nakli husûsuna himmet eylemeleri ve zahîrenin bu tarafda eşedd-i lüzûmı ve iktizâsına mebnî bir ân akdem gelür sefînelere tahmîlen sâ'at îsâline ikdâm ve sarf-ı hamîyyetleri me'mûlıyla şukkâ-i mahsûsamız tahrîrine bâdî olmuşdur bimennehu te'âlâ bi'l-vüsûl ma'lûm-ı hamîyyetleri oldukda ol vechile harekete mübâderet ve her kangı sefîneye tahmîlen irsâl ve tesyâr olduğunu tarafımıza inhâ ve iş'âra müsâra'at buyurmaları me'mûl-ı hâlisânemizdir. 23 Zâ sene 247

Sahife: 24-25

Hüküm: 20

Zahîre sâhibi Beyrutlı Rızkullâh ve Bos gemici Solcaadalı Anasdas

Zahîreye kefil Sardunya Konsolosu Kontezina ve Fransız tercümânı Boleki

Hınta keyl

Tarsus

280

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-ke'lâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid

ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus sancağı mütesellimi Ragıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle efrâd-ı ahâlî zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki cümleye beyândan müstağnî olduğu vechile Mısır vâlisî Mehmed Ali Paşa fi'l-asl (silik) nâsdan bir şahs iken eyâlet-i Mısır gibi bir hıttâ-i vus'aya nâil olmuş ve sonralar dahi Devlet-i Aliyyemden mes'ûlât-ı vâkı'asının ekserîsine müsâ'ade-i seniyye-i şâhânem erzân kılınarak sâye-i saltanat-ı seniyyemde günden güne mazhar-ı sırr u sâmân ve meşâ'im-i ni'm-i bî-gîrân olmak hasebiyle hakkında lütf ve inâmeşâ'im-i ni'm-i bî-gîrân olmak hasebiyle hakkında lütf ve inâyet-i pâdişâhânem mütezâyid oldukca kendüsi dahi farîza-i ubûdiyetine dikkatini artırmak lâzım iken bi'l-akis gurûr ve istikbâl râvîlerine giderek ve rivâyet cibiliyeti iktizâsınca nânkörlük yolunu tutarak taraf-ı saltanat-ı seniyyeme hıyânet ve ihânet-i vâhiye-i fâsidelere düşdüğü mukaddemden bilinmiş ve hatta geçen sene dahi İşkodralı Mustafa Paşa'yı iğvâ ve ihtilâl ile Arnavutluğun ve Rumili'nin ihtilâline çabaladığı ve Mısır'a gitmiş olan Ohri'li Celâl Beğ ve Duhân gümrüğü emîni esbak Kosovalı Mustafa dedikleri şahıslar vâsıtasıyla paşa-yı mûmâileyh tarafına akçe ve mühimmât ve zehâyir ile mu'âvenet ideceği peyder pey görünmüş olup elyevm derdest olan evrâkdan tebeyyün itmiş ve paşa-yı mûmâileyh dahi habîs-i merkûma se'b ve la'n iderek ikrâr ve i'tirâf eylemiş iken yine tecâhül ve müsâmaha olunmuş ve bundan (devamı kesik)

Sahife: 24-25

Hüküm: 21

Tarihi: Fî 15 Zâ Sene 1247

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Tarsus mütesellimi Râgıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ordû-yı hümâyûnum ma'iyetinde tahâşşüd idecek asâkir-i nizâmiyenin takım takım ilerü Antakya'ya doğru sevk ve i'zâmı musammem ve mukarrer olduğuna binâen ta'yînât-

ı lâzımleriyçün Edne eyâleti dâhilinde verâsında kâin Tekfur ve Çatalçeşme ve Minareli Hân ve Oturağıyla Edne ve Misis ve Kurdkulağı ve Payas ve Yayla merhalelerine külliyyetli zehâyir mübâya‘a ve izhâr eylemek üzre Dergâh-ı mu‘allâm gedüklülerinden kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Hüseyin zîde mecduhu muktezâ-yı irâde-i seniyyem üzre mahsûs me‘mûr ve ta‘yîn kılınmış ve ale’l-hesâb olarak mukâta‘ât hazînesinden kendisine yüz elli bin guruş dahi i‘tâ olunmuş idüğüne mebnî muktezâ-yı me‘mûriyeti üzre zıkr olunan merhalelerin her birine beher kantarı yüz seksen vakiyye olmak üzre seksener kantâr dakîk ve beher kilesi yüz otuz kıyye olarak yüz ellişer Edne kilesi şa‘ir tertîb ve mübâya‘a iderek zehâyir-i mezkûre Tekfur ve Çatalçeşme ve Minareli Hân tertîbine mahsuben Tekfur Yaylağında iki yüz elli ve kûsûr merhaleler tertîbine mahsûben Edne’de dört yüz otuz keyl şa‘ir der-anbâr eylemiş ise de zıkr olunan zehâyirin mahâll-i merkûmeye nakli külliyyetlü deveye muhtâc olduğundan bahisle zehâyir-i mezkûrenin mahâll-i merkûmeye nakli zımnında münâsib olan mahallerden mikdâr-ı vâfi şetrân tertîb kılınması hususı gedüklü-yi mûmâ ileyh ile Edne mütesellimi kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Ali Beğ zîde mecduhu tarafından ordu-yı hümâyûnuma takdîm kılınan ma‘rûzâtda derc ve inhâ olunmuş olub asakîr-i nizâmîye vesâirenin savb-ı me‘mûrlarında ve gerek esnâ-yı râhda uğradıkları merhalelerde ta‘yînât mâddesinden dolayı zarûret ve müzâyakadan vikâyeleri nezd-i mekârim-vefr-i pâdişâhânemde matlûb ve mültezim ve zıkr olunan zehâyirin dahi merâhil-i merkûmeye nakli altı yüz mehar şetrânın vücûdına mütevakkıf olduğu emr-i gayr-ı mübhem olduğuna binâen mezkûrû’l-mikdâr şetrânın Menemenci aşîretiyle Edne ve Tarsus sancaklarından tertîb kılınması husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk itmiş ve keyfiyet Bereketlü ma‘deni emîni Dergâh-ı mu‘allâm kapucıbaşlarından iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Halil Beğ dâme mecduhu ile Edne sancağında vâki‘ kazâların hükkâmına ve mütesellim ve sâir lâzım gelenlere mahsûs emr-i şerîfimle bildirilmiş olmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde bir ân ve bir dakîka tevakkuf ve ârâmı tecvîz itmeyüp (...) sapmayub matlûb olan altı yüz mehâr şetrândan livâ-i mezbûr hissesine isâbet iden develeri derhâl cem‘ ve tedârik birle serî‘an ve âcilen Edne’ye sevk ve irsâle kemâl-i ikdâm ve müsâra‘at eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ordû-yı hümâyûnumdan mahsûsen işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr ve (boş) ile tesyâr olunmuşdur imdi mezkûrû’l-mehâr şetrândan liva-i mezbûr hissesine isâbet

eden develerin ne vechile ve ne tarîkle olur ise serî'an tedârikiyle bir ân akdem ve bir sâ'at mukaddem Edne'ye erişdirilmesi sizden kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve rehâvet ve i'zâr-ı vâhiye îrâdiyla imrâr-ı vakte cesâret olunmak lâzım gelür ise bu keyfiyet ta'yînât maddesine sekte ve halel îrâsını müceb olacağından mütecâsir olanların te'dîbât-ı lâyıkaları icrâsına ibtidâr olunacağı ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-yı emr ve irâde-i mülûkâneme mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâfindan begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafte-i sudur olan ferman-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımu'l-imtisalimin mazmun-ı ita'at-makrunuyla amel ve hareket ve hilafından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timad kılısız tahriren fi evail-i şehri Zi'l-hiceti's-şerife sene seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Sahife: 26

Hüküm: 22

Medine-i Tarsus kazası muzafatından Kara Fakı Karyesi sakinlerinden ve zâtı zeyl-i kitabda müslimin tarifleriyle muarrefe olan Emine Hatun ibneti Mehmed meclis-i şer'-i şerif-i enverde zevc-i dahili ve muhali'i işbu ba'isü'l-kitab Mahmud bin İsa mahzarında ikrar-ı tamm ve tabir-i ani'l-meram idüb mezbûr Mahmud mukaddema zevc-i dahilim olub lakin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamağla zimmetinde mütekârrer ve ma'kûd-ı aleyh olan ma'lûmü'l-mikdar mihr-i müeccelim ile nafaka-i iddet ve müennes süknam kendi üzerime olmak üzre işbu tarih günü beni muhala'a-i sahiha-i şer'iyye ile hal' eylediğinde ben dahi hal'-i mezkurı ba'de'l-kabul hukuk-ı zevciyete ve ibtida zevciyetden tarih-i mezkûra gelince sair cemi'-i hukûk-ı şer'iyyeye müte'allika amme-i deavi ve kaffe-i mutalebatdan mezbûr Mahmud'un zimmetini ibrâ-yı âmm-ı sahih-i şer'î ile ibrâ ve iskat eylediğimde kezalik mezbûr Mahmud dahi benim zimmetimi ibrâ-i âmm-ı sahih-i şer'î ile ibrâ ve iskat ve tarafeynden herbirlerimiz ber vech-i muharrer âharın ibrasını kabul idüb bu vechile kat'-ı münaza'a ve muhala'a olunduk diyü tarafeynden her biri başka başka ve her birerleri aharı tasdik itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tasi' min Zi'l-hiceti's-şerife lisene seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

Muhzır Hasan Ağa / Muhzır Ahmed Ağa / Muhzır Mustafa Ağa / Hademe-i şeri'at Mehmed / Tarsusî Yedek Süleyman / Karye-i mezbureli Yusuf bin Yusuf / Çiftçibaşı Ali bin Ahmed

Sahife: 26

Hüküm: 23/1

İzzet-me'âb-ı şeriat-nisâb kuzzât-ı kiramdan Mevlana es-Seyyid Ahmed Rıf'at Efendi kam-yâb-ı ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inha olunur ki ber vech-i ma'îşet mutasarrıf olduğum Tarsus kazasının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi işbu sene-i seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf Zi'l-hicce'ti's-şerifesi gurrelerinden tarafımızdan cenabınıza ihale ve tefviz olunmuşdur gerekdir ki kaza-i merkûmı gurre-i mezkûreden zabt ve beyne'l-ahali icra-yı ahkâm-ı şer'-i âlî ve vâki' olan mevtâ-yı askerîye muhallefâtını dahi tahrir ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksim eyleyüb cadde-i şeriat-i garradan sermu inhirafa cevaz göstermeyerek tenfiz-i evâmir-i padişahînin icrâsına mübâderet eyleyesin.

Sahife: 27

Hüküm: 23/2

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

'An asl Geylanlı olub Tarsus kuralarından Semeroğlu Karyesinde vefat iden Ali nam müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle teslîm.

Fî 27 Câ Sene 53

Karye-i mezkurda Rüşdü'de iblağı 208,5 guruş

Guruş

208,5 Yekün-i mine'l-ihracat

042 Resm-i 'adi 21 / Kâtibiyye 3,5 / Muhziriyeye 2,5 / Hüddâmiye-i

beytü'l-mâliye 10,5 guruş 4 pare

166,5 Sahnü'l-bâkî

Sahife: 27

Hüküm: 23/3

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

‘An asl Çirmenli olub Tarsus kuralarından Ali Fakı Karyesinde vefat eden Süleyman’ın terekesinden beytü’l-mâle teslim.

Fî 27 Câ Sene 53

Ali Fakı’da Monla Mustafa’da iblağı 180 guruş

Guruş

180 Yekün-i ihracat

036 Resm-i ‘adi 18 / Kâtibiyye 2,5 / Muhziriyeye 2,5 / Hüddâmiyye 4 /

Beytü’l-mâliye 9 guruş

144 Sahnü’l-bâkî

Sahife: 27

Hüküm: 23/4

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

‘An asl Van’lı olub Tarsus kuralarından Yüksek Karyesinde fevt olan İbrahim nam müteveffânın terekesinden beytü’l-mâle teslim.

Fî 27 Câ Sene 53

Karye-i mezkûrda Monla Ali oğlu Mustafa’da iblağı 200 guruş

Guruş

200 Yekün-i ihracat

040 Resm-i ‘âdi 20 / Kâtibiyye 3 / Muhziriyeye 2 / Hüddâmiyye 5 / Beytü’l-

mâliye 10 guruş

160 Sahnü’l-bâkî

Sahife: 27

Hüküm: 23/5

Tarihi: Fî 29 Câ Sene 53

‘An asl Isparta tarafından olub medine-i Tarsus Karayoğurt Pazarı’nda kahvede fevt olan Hasan’ın terekesi

Fî 29 Câ Sene 53

Guruş

Koynundan çıkan 56 / eşya bahası 23,5 guruş

79,5 Yekün-i ihracat

25 Techiz tekfin 25 guruş

54,5

011 Resm-i ‘âdi 5,5 / Kâtibiyye 1 / Muhziriyye 0,5 / Hüddâmiyye 1 / Beytü’l-mâliye 2,5 guruş

43,5 Sahnü’l-bâkî

Kırk üç buçuk guruş Beytü’l-mâl emini Hacı Ali Ağa’ya teslim olundu.

Sahife: 27

Hüküm: 23/6

Tarihi: Fî 13 M Sene 254

‘An asl Nevşehirli olub Tarsus kuralarından Cıldırım Karyesinde fevt olan Ahmed nam müteveffânın terekesinden beytü’l-mâle teslim.

Merkeb bahası 7 guruş

Eşya baha 28,5 guruş

Nakl-i mevcûd 395 guruş

499,5 Yekün

050 Techiz tekfin 50 guruş

449,5

090 Resm-i ‘âdi 45 / Kâtibiyye 7 / Muhziriyye 7 / Hüddâmiyye 8,5 / Beytü’l-mâliye 22,5 guruş

359,5 Sahnü’l-bâkî

Yalnız üç yüz elli dokuz guruş yigirmi pare beytü’l-mâle teslim

Pederi gelüb vekil ve asıl varis olduğımı huzûr-ı şer‘de sabit itmeğle üç yüz elli dokuz guruş teslim olunduğı kayd şod

Fî 13 M Sene 254

Sahife: 28

Hüküm: 24

Tarihi: Fî evâil-i M Sene 48

Mefâhirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Hersek’den Ankara tarîkiyle zikr olunan mahalle varınca yol üzerinde vâki‘ kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-a‘yân ve voyvodagan vesâir zâbitân ve bi’l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevki‘-i refi‘-i-i hümâyûn vâsil olacak hâlâ Mısır ve Girid ve Habeş vâlisi ve Çirmen sancağı mutasarrıfı ve bi’l-istiklâl Anadolu cânibi serdâr-ı ekremi düstûrü’l-mükerrem müşîri’l-mufahham nizâmü’l-âlem nâzım-ı menâzımü’l-ümem vezîr-i me‘âlî-semîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehu ve zâik-i bi’t-te’bîd-i iktidârehu ve ikbâlehu ma‘iyyetinde bulunmak üzere beşer-i yevâim mühimmâtıyla ma‘â kapaklık üç kıt‘a sür‘at topu ve iki yolluk askerin matbah takımı ve eşyâ-yı sâiresi bu def‘a Tophâne-i âmiremden ihrâc olunarak bir nefer gavvâs mübâşeretiyile bahren Hersek’e gönderilmiş olduğundan bahisle zikr olunan top ve mühimmât ve eşyâ-yı sâirenin gavvâs-ı merkûm mübâşeretiyile Hersek’den serdâr-ı ekrem müşârün ileyhin bulunduğu mahalle varıncaya değin dâhil oldukları kazâların nakline muktezî otuz dört kıt‘a arabanın seri‘an tedârik ve i‘tâsıyla kazâ be kazâ imrâr ve sâlimen savb-ı maksûda irsâli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ tophâne-i âmirem nâzırı iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Arif Beg dâme mecduhu bâ takrîr ifâde itmeğle siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz vech-i meşrûh üzre amel ve harekete ziyâde ihtimâm ve harekete bi’l-ittihâd sa‘y ve gayret ve hilâfindan tehâşî ve mübâ‘adet eylemeniz babında.

Fî evâil-i M Sene 48

Sahife: 28

Hüküm: 25

Tarihi: Fî evâil-i M sene 248

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Hersek'den Ankara tarîkiyle zikr olunan mahalle varınca yol üzerinde vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve voyvodegân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâlâ Mısır ve Girid ve Habeş vâlîsi ve Çirmen sancağı mutasarrıfı ve bi'l-istiklâl Anadolu cânibi serdâr-ı ekremi düstûr-ı ekrem müşirü'l-mufahham nizâmü'l-âlem nâzım-ı menâzimü'l-ümem vezîr-i me'âlî-semîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ ve zâik-i bi't-te'bîd-i iktidârehu ve ikbâlehu ma'ıyyetiyçün Tophane-i âmirenden birinci tabur binbaşısı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Emîn zîde kadruhu kumandasıyla bu def'a ihrâc olunan mühimmât ve kapaklı üç kıt'a sür'at topu ve iki bölük topcı neferin bu taraftan bahren Hersek'e gönderilmiş olduğundan bahisle binbaşısı mûmâ ileyhın sathen beyninde olan neferât-ı merkûme vesâire ile Hersek'den serdâr-ı ekremim müşârün ileyhimin bulunduğu mahalle vüsûlüne değin yedine virilen ta'lîmnâme mûcebince muktezî olan ta'yînât mevcûd hayvânâtın yem ve yiyecek me'kûlâtları kazâlar taraflarından serî'an tedârik ve i'tâ ve ba'dehu bahâları mesârifât hazînesinden virilmek üzere binbaşı mûmâ ileyh yedinden bir kıt'a sened ahz ve bu tarafa irsâl ve isrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı ricâl-i Devlet-i Aliyyemden hâlâ Tophâne-i âmirem nâzırını iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Arif Beg dâme mecduhu tarafından bâ takrîr ifâde olunmakdan nâşî siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz vech-i meşrûh üzere amel ve harekete dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûs işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi binbaşı-i mûmâ ileyhimin istishâbında olan neferât-ı merkûme vesâire ile cânib-i müşârün ileyhe varıncaya değin dâhil oldukları kazâlarda lâzım gelen ta'yînât ile hayvânât-ı mezkûrenin yem ve yiyecekleri ber minvâl-i muharrer kazâlar taraflarından bilâ te'hîr virilerek müreffehen sayb-ı maksuda îsâlleri irâde-i seniyyem muktezâsından idüğü ve bunlara ta'yînât husûsunda bir gûna zarûret ve müzâyaka çekdirilmek misillü vaz'a bir vechile rızâ-yı hümâyûnum olmadığı ma'lûmunuz oldukda âna göre amel ve

harekete bi'l-ittifâk begâyet i'tina ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i M Sene 248

Sahife: 28-29

Hüküm: 26

Tarihi: Fî Selh-i S Sene 48

Tarsus kazâsına muzâfe Baltalu Karyesi sâkinlerinden sâhib-i arz-ı hâl Mustafa ibni Ebubekir bi't-terâzî kazâ-i mezbûr mahkemesinden meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde kazâ-i mezkûr mahallâtından Müfti Mahallesi sâkinlerinden derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr-ı'ism gâib-i ani'l-meclis Mir Şakir'in hâlâ çift şer'îki el-Hâcc Mehmed bin İsmail muvâcehesinde bin ücret ile amelelik ider makûlesinden olub ben bundan iki ay mukaddem mezbûr Mir Şakir'in sâbıkâ çift şer'îki gâib-i ani'l-meclis Seyfullah nâm kimesneye ma'lûmü'l-mikdâr ücret mukâvelesiyle müddet-i ma'lume ekincilik ve unculuk hıdmetlerini idüp ve bâ defter-i müfredât emriyle Mısır ve mahkeme gerek ücretim ve gerek Mısır memnûn lede'l-muhâsebe cem'an iki yüz elli guruş gâib-i mezbur Seyfullâh zimmetinde alacak hakkıma mezbur el-Hâcc Mehmed bundan akdem kefil ve zâmin olmağla binâen aleyh meblâğ-ı merkûm iki yüz elli guruş mezbûr el-Hâcc Mehmed'den hâlâ taleb iderüm diyü da'vâ ve îkân-ı beyyineden ızhâr-ı acz idüp istihlâf ve mezbûr el-Hâcc Mehmed'e bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î üç kere yemîn teklîf olundukda yemînden tekeffül itmeğın mücebince meblâğ-ı merkûm iki yüz elli guruş müdde'î-i mezbur Mustafa'ya bi't-taleb edâ ve teslîme mezbûr el-Hâcc Mehmed'e tenbîh olunduğu tescîl ve huzur.

Fî Selh-i S Sene 48

Sahife: 28-29
Hüküm: 27/1
Tarihi: Fî selh-i S Sene 48

Kıyasî-i arz-ı hâlde yalnız Osmân bin (silik) bi't-terâzî Tarsus kazası mahkemesinde meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde kazâ-i mezkûr mahallâtından Müfti Mahallesi sâkinlerinden derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrî'l-ism gâib-i ani'l-meclis Mîr Şakir'in çift şerîklerinden el-Hâcc Mehmed'in kezâlik çift şerîki hâric-i ez arz-ı hâl Uryeli Hasan muvâcehesinde ben ücret ile amelelik ider makûlesinden olub bundan akdem ben mezbûr Hasan'a bu sene yedişer guruş mukâvelesiyle on bir gün ekincilik ve haftalığı yigirmi guruş mukâvelesiyle bir hafta ot kazıcılık ve haftalığı yigirmi iki guruş mukâvelesiyle diğer bir hafta yine ot kazıcılık haftalığı yigirmi beş guruş mukâvelesiyle diğer bir hafta dahi ot kazıcılık hizmetlerini idüp ve emriyle umûr-ı ma'lûmesine yedi buçuk guruş masrûfumu ve mezbûr el-Hâcc Mehmed'in sâbıkâ çift şerîki gâib-i ani'l-meclis Seyfullâh zimmetinde cihet-i ma'lûmeden yüz guruş alacak hakkım olub meblağ-ı merkûm yüz guruşumun bana edâ ve teslîme mezbûr Hasan kefil ve zâmin olmağla binâen aleyh ol vechile ve ber minvâl-i muharrer üzre mezbûr Hasan zimmetinde min haysi'l-mecmû' iki yüz elli bir buçuk guruş hakkım olub meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr iki yüz elli bir buçuk guruş mezbûr Hasan'dan hâlâ talep iderim diyü da'vâ ve mezbûr Hasan'dan suâl olundukda mazanneye minvâl-i muharrer üzre olduğunu bitemâmihâ ikrâr ve i'tirâf itmeğın iktizâ iden meblâğ-ı mecmû'-ı merkûm iki yüz elli bir buçuk guruş müdde'î-i mezbûr Osmân'a bi't-taleb edâ ve teslîme mezbûr Hasan'a tenbîh olunduğu tescîl ve huzûr . Fî Selh-i S Sene 48

Sûret-i Tahvîl

Hınta keyl 14

Beher kilesi yetmiş guruşdur

Kıymeti

980

140 Teslim

840

Sahife: 28-29

Hüküm: 27/2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Bin iki yüz kırk sekiz senesi Rebiülevveli'nin yedinci günü doksan bir gün va'desiyle hâfîzü'l-temessük Bozok Sancağından Emenek Kazasından Uzunköylü Emirza'nın oğlu Aziz ve Mehmed Ağaların yedlerinden ber vech-i bâlâ ahz eylediğimiz on dört kile hintanın beher kilesi yetmiş guruş fiyatıyla cihet-i kimyon bahası dokuz yüz seksen guruş virecek deynimizdir te'kîdü'l-asl meblağ-ı mezkûrun dahi dört yüz doksan guruş ider vâcibü'l-edâ ve lâzım deynimizdir inşâallâhu te'âlâ va'desi hulûlünde meblâğ-ı mezkûrî mûmâ ileyhimâya edâ ve teslîm eyledükde deyn-i tahvîlimiz girüye redd ve şakk oluna.

Ve imza ve mühür şodd

Yusuf – Tarsus

Durmuş – Tarsus

Ali Sarı – Tarsus

İsmail – Tarsus

Merkûmlar hinta-i mezkûrun meblâğı olan sekiz yüz kırk guruşu merkûm Azîz ve Mehmed'e teslîm olundu işbu mahalle şerh virilmiştir.

Sahife: 28-29

Hüküm: 28/1

Nefs-i Tarsus'da Yatakcı İbrahim Ağa'nın Kahvesinde işbu târîh günü vefât eden ismi ve vilâyeti ma'lûm olmadık nâm bikârın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından câhızda olan eşyâsı ma'rifet-i şer'-i şerîf ve emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetiyle fûrûht ve nakdi üzerinde hurûc iden meblağın defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-âşir min Rebiülevvel lisene semân ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Pâre

0180 Fes adet 1

0240 Atik gömlek adet 1 ve atik dizlik adet 1 ve palan adet 1

0130 Atik silahlık adet 1 ve atik palaska adet 1

0200 Müsta‘mel aba adet 1

0100 Fişek deste 1,5

0120 Atik şal adet 1

1540 Nükûd-ı mevcûdiyesi

2540

1120 Techîz ve tekfîn

1400

0034 Guruşda beher parden resm-i ‘âdî

1466

0100 Kâlemiyye ve kaydiyye

1366

0100 Muhzırıyye

1266

0040 Hüddâmiyye

1226

0326 Emîn-i beytü’l-mâl uşaklarına hıdmet

0800

0160 Hums bahâ

0640 Sahnü’l-bâkî altı yüz kırk pâre ki ya‘ni yalnız on altı guruş emîn-i beytü’l-mâl zimmetinde kalmışdır.

Mısr-ı Kahire’ye tâbi‘ Filibos Karyesinden İbrahim nâm kimesne işbu târîh-i vesîka günü nefsi Tarsus kazâsında bilâ veled fevt olduğundan zâhirde olan terekesi

ma'rifet-i şer' ve emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetiyle tahrîr defteridir ki zikr olunur.

Fî 8 R Sene 48

Pâre

50 Cem'an nakd ve gerek eşyâ bahâ

25 Techîz ve tekfîn

25

<u>Kalemiyye</u> 2	<u>Kâtibiyye</u> 2,5	<u>Hüddâmiyye</u> 1	<u>Muhzırıyye</u> 3	<u>Hüddâm-ı emîn-i beytü'l-mâl 5</u>
-----------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	--

13

12

2,6 Hums

9,24 Sahnü'l-bâkî dokuz guruş yigirmi dört pare emîn-i beytü'l-mâl elindedir.

Sahife: 30

Hüküm: 28/2

Tarihi: Fî 15 Râ Sene 47

Fî'l-asl Ankaravi Kazasından olub işbu tarih günü nefis-i Tarsus'da Yeni Han'da vefat eden Mehmed'in zahirde varis-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından terekesi ma'rifet-i şer'-i şerif ve emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetleriyle fûrûht ve indinde mevcûd nükûd defteridir ki beyan kılınır.

Fî 10 Râ sene 48

Guruş

285 Bargir re's bahası

027 Hırdavat

312

67,5 Techiz tekfîn

244,5

6 Resm

238,5

<u>8,5</u>	Kâlemiyye
230	
<u>4</u>	Kandiliyye
226	
<u>4</u>	Muhziriyye
222	
<u>2</u>	Hüddâmiyye
220	
<u>20</u>	Emin-i beytü'l-mâl uşaklarına
200	
<u>40</u>	Hums minha
160	Sahhü'l-bâkî yalnız yüz altmış guruş emin-i beytü'l-mâl zimmetinde kalmıştır.

Bi-emrillâhi te'âla vefat iden Rumili el-Hacc Süleyman'ın tereke-i muhallefâtı beyan kayd-şod

Fi 15 Ca Sene 48

Guruş

56	Nakden
<u>08</u>	Gömlek
64	
<u>47,5</u>	Techiz tekfin minha
16,5	
<u>03</u>	Hums ihrac
13,5	
<u>13,5</u>	Kâtibiyye 2,5 / Muhziriyye 5 / Emin-i beytü'l-mâle hizmet 6 guruş
00	

Sahife: 31

Hüküm: 28/3

Tarihi: Fî 11 L Sene 247

İçil Sancağından Anamur Kazasından ve başıbozuk asakirinin kassabbaşı olub ordû-yı hümayun-ı nusret-makrûn-ı şahânedan avdet ve Tarsus kazasına vurûdlarında bi-emrillâhi teala vefat iden sa'âdetlü Abdülmuin Beğ'in (...) mevcut cümle terekesi ma'rifet-i şer'-i şerif ve Tarsus kazası vücûh ve eşref-i efendiyân ve agavat ve müteveffâ-yı mumâ ileyhin kitabet ve imamet hizmetlerinde olan Halil Efendi vesair malûmu'l-esâmi tabi'leri ma'rifetleriyle tahrir ve terkim defteridir ki ber vech-i ati zikr û beyân ve tafsil ve ayân kılınır.

Fî 15 Ra Sene 48

Tekelizade Hasan Ağa'nın aşiretinden Küçükler obasından Sofioğlu İbrahim'e iki bin çift merkûb yedine teslim ve efendi-i mumâ ileyh tarafına irsâl olduğunu işbu mahalle kayd şod.

Sahife: 31

Hüküm: 29

Tarihi: Fî 11 L Sene 47

Hakimü'l-vakt bulunan faziletlü Mustafa Sadık Efendi'nin Hadice Hanım'dan iştirâ eylediği menzillerin temessüki işbu mahalle kayd şod

Fî 11 L Sene 248

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

Bin iki yüz kırk sekiz senesi mah-ı Şevval-i şerifin dokuzuncu günü medine-i Tarsus mahallatından Kızıl Murad Mahallesinde vaki' Zeytunlu Menzil dimeğle maruf olan menzil kıbleten tarik-i amm şarken cennet-mekan Koca Müfti'nin vakf menzil ve Civalekli Mehmed Efendi Menzili şimalen Hüseyin Efendizade'nin İlyas ammizade Hafız Efendi'ye bey' eylediği menzil ve garben tarik-i amm işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ve mümtâz olan menzil ve derûnunda beş bab menzil tahtani beyt ve müştemil havlisi ve bi'l-cümle tevâbi'i ve levâhıkı ve bir zeytun ağacı dahi

dahilinde olmak üzere hala taht-ı tasarrufumda ve mülk-i sarihim iken mülk-i müşterâsına talib ve ragıb olan Tarsus eşrafından ve hala hakimü'l-vakt olan Erbaczade faziletlü es-Seyyid Mustafa Sadık Efendi hazretlerine kendi hüsn-i rızam ve ihtiyarım ile iki bin guruş bedeline bey'-i sahih-i şer'î ile bey' ü teslim ve temlik eyledim ol dahi ahz ü kabul ve tesellüm ve temellük itmeğle semen-i mübeyyi' olan meblâğ-ı mezkurı yedinden tamamen ve kamilen ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrda asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub efendi-i mumâ ileyhin mülk-i müşterasıdır keyfemayeşa ve yehtar zabt ve mutasarrıf olmak için işbu zabt temessüki tahrir ve i'ta olunmuşdur gerekdir ki tarafımızdan ve tarâf-ı ahardan ferd manî' ve müzâhim olunmaya ve's-selam

Şühûdü'l-hâl:

Faziletlü es-Seyyid Ebubekir Efendi

Müftizade es-Seyyid el-Hacı Ahmed Efendi

Abdülbaki Said Efendi

Levendzade Hacı Mehmed Efendi

Sahife: 32

Hüküm: 30

Tarihi: Fî 11 L Sene 47

Cümle hitâya vurûd eden emr-i sûret-i işbu mahalle kaydıdır.

Fî 19 H Sene 47

Şer'î cenâb Tarsus nâibi Faziletlü Efendi Zir Ali vakdete'l imâced-i valâ'yan mütesellimi Yakup Ağa vurûd-ı ahâli ve şer'î şerifelerinden müfârede inhâ olunan işbu kırk yedi senesine mahsuben Tarsus sancağının berât-ı ibtidasından dört kısım kadar va'ki olan müsârefatın mâ'rifet-i şer'î şerife ve cümle mâ'rifetleriyle tahrir ve terkim olunan müsârefen defterinin natık olduğu üzere livâ-ı Tarsus'un hâvi olduğu kaza tâ'dil ve tasvîr-i şurudât-ı re'aya olunarak bundan akdem tevz'î ve taksim olunan ve bu def'a üzerine ilave kılınan mâ'lûm olamdır mebâliğ ile haric-i defter-i vâlâya verilen emvâl-ı mürûresinin yerlerinden ve icab ve iktiza eden mahallerden cem'î tamamen ve kemâlen tahsiline mübadeden ve bu maddeye inkisal sureti

göstermiş olunan mevkûlelerin hafilerine gelmek üzere isim ve şehirlerini bil i'lâm şer'î tarafımıza arz ve ifadeye dikkat ve muhattabın halisi dahi işbu defterde olan matlubatdan ma'âda bulunan namıyla fikrâ-yı cem'e vücûd kılınmasından tevk'î ve müba'âdan eylediği babında divân-ı ser'âsker-i Mısriye ve mürâhil kılındı işbu buyruldu tahrir ve ta'rifimize bahş kılınmıştır.

Sahife: 32

Hüküm: 31

Tarihi: Fî 11 L Sene 48

Hakimü'l-vakt bulunan faziletli es-Seyyid Mustafa Sadık Efendi'nin halilesi Fatıma Dudu Hatun'a hibe eylediği menzilin feragat temessüki işbu mahalle kayd şod.

Fî 11 L Sene 48

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

Bin iki yüz kırk sekiz senesi mah-ı Şevval-i şerifin on birinci günü medine-i Tarsus mahallatından Kızıl Murad Mahallesinde vaki' Zeytunlu Menzil dimeğle ma'rûf olan menzil kibleten tarik-i amm şarken Koca Müfti'nin vakf eylediği menzil şimalen Civalaklı Mehmed Efendi menzili ve Hüseyin Efendi'nin İlyas ammizade Hafız Efendi'ye bey' eylediği menzil garben tarik-i amm işbu hudûd-ı rabi'a ile mahdûd ve mümtaz olan menzil ve derûnunda beş bab tahtani beyt ve müştemil havlisi ve bi'l-cümle tevabi'i ve levahıkı ve bir zeytun ağacı dahi dahilinde olmak üzere hala taht-ı tasarrufumda ve mülk-i sarihim iken halilem Fatıma Dudu Hatun'a kendi hüsn-i rıza ve ihtiyarımla hibe-i sahihü'sş-şer'le hibe ve teslim eyledim ol dahi ahz ve kabul ve temellük itmeğle ba'de'l-yevm menzil-i mezkurlarda asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub halilem mezbûrenin mülk-i sarihidir keyfemayeşa ve yehtar zabt ve mutasarrıf olmak için işbu zabt temessüki tahrir ve i'ta olundu gerekdir ki tarafımızdan ve taraf-ı ahardan ferd mani' ve müzahim olunmaya tahriren fi yevmi'l-ihda ve aşer min şehr-i Şevval sene seman ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Urfalı Serkiz zimmî hıdmet eylediği zu'm-ı batıladan rucu' ve din-i Muhammediye'yi kabul islamlarla müşerref olub Mehmed ismiyle tesmiye kılındığı kayd şod.

Fî 29 R Sene 249

Sahife: 33

Hüküm: 32

Tarihi: Fî 28 L Sene 1247

Elhamdülillâhi'l-vakıf-ı alâ külli hâl âlemü'l-gayb ve şehâdetü'l-kebirü'l-müte'al ve's-salâtu alâ seyyidina'l-meb'usû'l-beyanû'l-haram ve'l-helâl ve alâ alihi ve ashâbihi hayrû'l-ashab ve münirü'l-eâl amma ba'd işbu vesikâ-i şer'iyeye leffi dinin tahrir ve inşasına ba'is ve badî oldur ki medine-i Tarsus mahallatından Çataklı Mahallesinde vaki' üç bab tahtani menzil ve havlu-yı müştemil ve bir zokak kapısı ve kenif ve havlu-yı mezkûrun ittisalinde içeri tarafında dört bab tahtani menzil ve yine havlû-yı müştemil ve derûnunda iki dut ağacı ve havlu kapısı ve kenif kıbleten Yulafoğlu'nın menzili ve nalbend Süleyman'ın oğlunun menzili ve şarken Nalbend Küçük Ali'nin menzili poyrazen başı çıkmaz zokak garben Hacı Güllü'nün oğlu menzili işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ve mümtaz olan yedi bab tahtani menzil ki iki kıt'a havlu-yı şamil mülk-i müşteram olub dünya dar-ı fena ve ahiret dar-ı beka ni'amî-i zill-i zail ve mukîmî-i cenef-i dahil olduğunu eşhedü enlâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdhû ve resulûhu amentü bi'llâh ve bikitâbihi ve rasûlihi ve'l-yevmi'l-ahir ve bima câe bihi Muhammeden ve bima kâle zemzemesinden beher-yab olmak emniyesiyle tahkik bilüb şu vechile hayrat ve hasenata kasd ve murâd eylemeğle zikri sabık havlularım bi-cemi'i't-tevabi' ve'l-levahık ve'l-hudûd ve'l-murafık mülk-i sarihimi hasbeten lillâh ve taleben bi-merzatihi (...) mahallemizde vaki' hududlar müseccel-i şerifine vakf-ı sahih-i şer'î ile vakf eyledim şöyle şart eyledikleri kendümüz hayatda oldukca sakın ve mutasarrıf olub kendimiz mütevellî oluruz vakta ki kavvâs-ı kazadan tayr-ı ecel nazil olub dâr-ı dünyadan dûar-ı ukbaya irtihalim evanında kızım Fatıma sakın ve mutasarrıf ve mütevellî olub ba'de vefatiha evlâd-ı evlad batnen ba'de batnen ve karnen ba'de karnen zükuren ve inasen alâ tariki'l-irs ba'de't-termim ve't-ta'mir baki hasılatını

beynlerinde taksim idüb ve hıyanetden hazer eyleyüb ve ba'de'l-inkiraz iyazen billâhi teala müseccel-i mezkûrun müderrisi olan kimesneye menut olub ta'mir ve termiminden bâkiye mutasârrıf ola işbu şurût sahih-i şer'î ile vakf eylemiş olduğımı müş'ir şahideyn-i müslimin mahzarlarında işbu vakfname tahrir ve imla olundu âlimen bi'l-hilaf beyne'l-eimmetü'l-eslaf imameynü'l-harameyn hazeratının mezheb-i şerifleri ve kavli-i sadık ve münifleri üzre menazil-i mahdûd-ı mezkûrun ulada vakfiye saniyen şurût ve kuyudunun hükmi mahkeme-i şer'î ve vakf-ı mer'î iktizasınca min ba'd nakîz-i mahall ve tebdil ve tegayyürü mümteni'-i ihtimam (...)

Fî 27 B Sene 1348

Sahife: 34

Hüküm: 33

Medine-i Tarsus kurâlarından (silik) Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emrillâhi te'âlâ vefât iden Meryemoğlu Mehmed nâm müteveffânın sulb-i sagîr oğlu Hasan nâm sagîrin vasîsi dayısı Hasan bin Ya'kûb nâm kimesnenin meclis-i şer'a ihzâr etdirdiği yine karye-i mezkûr sâkinlerinden Receb bin Hasan nam kimesne üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm idüb vasîsi olduğum sagîr-i mezbûrun karye-i mezbûrda vâki' pederinden müntakil ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tahmînen üç dönüm mikdârı olub hamûn-ı mezkûr-ı müdde'â-i aleyh-i mezkûr on iki senedir fuzûlî zabt idüb mutasarrıf olur takrîri tahrîr ve mûceb-i şer'îsi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akdû'l-inkâr müdde'â-i aleyh Receb cevâbında târîh-i kitâbdan on altı sene akdem hamûn-ı mezkûr-ı sagîr-i mezkûrun pederi Meryemoğlu Mehmed nâm kimesne hâl-i hayâtında yüz elli guruş bedelle bey' idüb bu iştirâ ve kabûl eyledim mülk-i müşterâmdır diyü ref'le mukâbele idüb ba'de'l-istintâk vasî-i merkûm ref'-i meşrû'asını inkâr idicek müdde'â-i aleyh merkûmun da'vâ-yı meşrû'asını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Hasbioğlu İbrâhîm ve Mansûr oğlu Mehmed nâmân kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'-i envere hâzırân olub şöyle edâ-yı şehâdet iderler ki işbu karye-i mezkûrda vâki' ma'lûmetü'l-hudûd olan bir kıt'a hamun ki tahmînen üç dönüm târîh-i kitâbdan on altı sene akdem müteveffâ Meryemoğlu Mehmed işbu ba'isü'l-kitâb Receb bin Hasan nâm kimesneye hâl-i hayâtında yüz elli guruş bedeline bey'-i

sahîhü'ş-şer'le bey' idüb işbu ham3un-ı merkûmun mülk-i müşterâsıdır bizler bu vechile şâhidiz ve şehâdet dahi ideriz diyü her birerleri edâ-yı şehâdet itmeleriyle ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri inde'ş-şer' (...) olub vasî-i merkûmun da'vâsı bî vech-i şer'î mu'ârazadan ref' ve men' olduğu mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ ve Receb yedine vaz' ve i'tâ olundu hurire mine't-tâsi' aşer min şehr-i Şevvâl sene selâse ve hamsîn ve mieteyen ve elf.

Hâfizzâde fazîletlü Ahmed Efendi

Bozzâde Ahmed Efendi

Muhzır Mustafa ve Muhzır Ahmed

Monlâ Nu'mânzâde İsmâ'îl Efendi

Sahife: 34

Hüküm: 34

Tarihi: Fî 25 L sene 1248

Müteveffâ Daredevî Alî Efendi'nin vârisinin hüccetinin sûretidir

Fî 25 L Sene 1248

Darendeli müteveffâ Alî Efendi'nin verâsetinden kalan vekîl yedinde olan hüccetinin sûreti

Ma'rûz-ı dâ'îlerine arz ve i'lâm olunur ki

Kaza-i Darendede Mahallâtından Hâcî Mehmed Mahallesi sâkinlerinden Alî Efendi bin Fethullâh nâm kimesne bi-emrillâhi te'âlâ fevt olub Tarsus'da olmağla vereseleri vâlidesi Cemîle Hâtûn ve yine hemşiresi (silik) Hânım ve yine Züleyhâ nâmûn kimesneler mahfel-i kazâda hâzırûn olub takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb merhûmun vereseleri hisselerine isâbet iden eşyâ ve nükûd her nesi var ise (silik) bir vekîl-i velâyet olmağla ammîsi oğlu Şerîf Mehmed Efendi'yi vekîl idüb merkûm dahi velâyeti kabûl idüb şâhidler huzûrlarında kıbel-i şer'-i şerîfden bize bir i'lâm vir demeleriyle merkûm dâ'îleri arz ve i'lâm olundu bi't-taleb haze'l-kitâb ve Darendede mahkemesinden merkûm Şerîf Mehmed Efendi yedine imlâ ve i'tâ olundu ve's-selâm. Fî 15 Ş Sene 253

Taşcıoğlu Feyzullâh

Ve yine Taşcıoğlu Mustafa

Ve Hamza Paşaoğlu Musa oğlu Mehmed

Merhûm Alî Efendi'nin eşyâsından vârisine virilen üç yüz elli guruşdur kayd şodd

Kırk guruş harc-ı mahkeme yigirmi guruşu mîrîye verilmişdir cem'an altmış guruş mebâliğ-i mezkûrdan ihrâc sahhü'l-bâkî iki yüz doksan guruş vekîl Şerîf Efendi'ye teslim olunduğu işbu mahalle kayd şodd.

Fî 21 L sene 53

Müteveffiyeye zevcesinden olacak ırs-ı rû'yet olunmamışdır.

Fî 15 L Sene 53

Sahife: 35

Hüküm: 35

Tarihi: Fî 12 Câ Sene 48

Devletlü İbrâhîm Paşa Hazretlerinden gelen işbu buyrulduğu

Şeri'at-meâb medîne-i Tarsus nâibi Fazîletlü Efendi zîde fazlulu inhâ olunur ki selefîiniz efendi hazretlerinin müddet-i hıdmeti temâm olduğundan yerine ahkâm-ı şer'ıyyeyi îfâ ve icrâ idecek muttasıf ve mütedeyyin bir nâibin vücûdı (kesik) ve lâzım olmağla senin sıfat-ı mezkûre ile mavsûf ve ma'rûf olduğundan işbu mâh-ı Cemâziye'l-evvel'in on beşi i'tibârından zabt olunmak üzere medîne-i mezbûrenin niyâbeti uhdenize tevcîh olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda gıyâbınızda me'mûl olan diyânet ve hakkâniyet-i lâzimesince bundan böyle vukû'bulan da'vâda ber nehc-i şer'-i şerîf ru'yet ve ihkâk-ı hakk mübâderet ve mütesellimimiz ağa hazretleriyle bi'l-ittifâk fukarâ ve zu'afâyı dest-i mezâlim ve tafsîlâtdan muhâfaza birle emvâl-i mîrînin vakt û zamânıyla tahsîline dikkat ve müsâra'at eylemen bâbında dîvân-ı seraskerîden işbu buyruldu ısdâr ve tesyâr olunmuşdur bi mennehu te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki mücebince amel ve hareket olunsun diyü. Fî 12 Câ Sene 48

Sahife: 35

Hüküm: 36

Tarihi: Fî 12 Câ Sene 48

Devletlü İbrâhîm Paşa hazretlerinden gelen emr işbu mahalle kayd şodd

12 Câ Sene 48

İftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân Tarsus mütesellimimiz sa'âdetlü Ya'kûb Ağa zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bi'l-cümle vücûh vesâir iş erleri zîdet mekâdirihum inhâ olunur ki ordû-yı mansûre için satın alınmak üzere külliyyetlü hayvânâtın iktizâsı olmağla Adana eyâletinin hâvî olduğu âidin ve kazâların tahammüllerine göre bârgîrler tevzî' olunmuş olduğundan derûn-ı Tarsus ve tevâbi'i kazâlara dahi iki yüz re's bârgîr isâbet itmeğle mezkûr bârgîrleri dinc ve tûvân olarak derûn-ı Tarsus ve kazâlarından tedârik idüb bahâları bu taraftan verilmek üzere bu tarafa sevk ve irsâle gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı merhâle-i Adana ve cânib-i seraskerîden işbu buyruldu tahrîr ve tarafınıza ba's ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Sahife: 35

Hüküm: 37/1

Tarihi: Fî 24 C Sene 49

Medîne-i Tarsus kazâsından Tekeli Viran Karyesinde sâkine Horospin nâm zimmîye hizmet eylediği dîn-i bâtıleden rücû' idüb dîn-i Muhammediyeyi kabûl ile müşerref olub Hadîce ismi ile tesmiye kılındığı işbu mahalle kayd şodd.

Fî 24 C Sene 49

Sahife: 35

Hüküm: 37/2

Tarihi: Fî 15 S Sene (Silik)

Medîne-i Tarsus kurâlarından Frenkler Karyesinde bundan akdem bi emrillâhi te'âlâ vefât eden Celîl Ağa nâm müteveffânın terekesinden sahhü'l-bâkî kalub beytü'l-mâle teslîm olan beyân.

1225 guruş

Fî 15 S Sene (Silik)

Sahife: 36

Hüküm: 38

Tarihi: Fî 29 Ş Sene 248

Bâ'isü'l-mürsele Nemrun kal'ası dizdârı Yûsuf Ağa ve neferâtları ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Nemrun bölgesi derûnunda Suretce mezra'asını bundan akdem bâ berât-ı şerîf-i âlîşân ve ber müceb-i su'de ta'şîr idegelmiş iken mezra'a-i mezbûrî beğlik diyü iddi'â etmişler ise dahi mezra'a-i mezbûr beğlik olmayub kemâ fi's-sâbık ta'şîr eylemeniz için kıbel-i şer'iden işbu mürâsile tahrîr ve yedinize i'tâ olundu.

Fî 29 Ş Sene 248

Medîne-i Tarsus mahallâtından Sakızlı Mahallesi sâkinlerinde Nasraoğlu Hasan huzûr-ı şer'a gelüb karındaşı Süleyman'ın Cedîr Ali'nin Mehmed'de yüz elli guruş alacağı ve yigirmi beş guruş fâiz vardır diyü iddi'â eyledükde merkûm Cedîr Ali'ye ve oğlu Mehmed'e suâl olundukda Süleyman'ın hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde verdim ödeşdim diyü cevâb eyledükde ikrârına muvâfık ve iddi'âsına mutâbık yine havâle olundukda Mehmed ve yigirmi beş Mehmed huzûr-ı şer'a gelüb bizden muvâcehesinde edâ eyledi diyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eyleyüp merkûm Hasan mu'ârazadan men' olunduğu işbu mahalle kayd şodd

Fî gurre-i N Sene 48

Sahife: 36

Hüküm: 39

Tarihi: Fî 7 L Sene 48

Hâcî Süleymân'ın Nemrun Yaylağında olduğu bağ temessüki işbu mahalle kayd şodd.

Fî 7 L Sene 48

Bâ'is-i Tahrîr-i Hurûf Budur ki

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Şevvâl-i şerîf'in yedinci günü mahsûben hâlâ yaylak-ı Nemrun'da kal'a uğrunda vâki' bir kıt'a bağ tahmînen on dönüm mikdârı olub kıbleten Dâde Begzâde es-Seyyid Mustafa Beg bağı şarken Kal'alı Hacı Ahmed bağı boyrazen Şeyhin oğlunun bağı garben tarîk-i verâda işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ve mümtâz olan bağ-ı mezbûr ve dâhilinde tahtânî bir çardak ve ma'ıyyetinde bir hazîre ve derûn-ı bağda mefrûş eşcâr-ı müsmire ve çardak önünde bir tahta ve hudûd komşusun sâlifü'l-beyân Dâde Beğ'in oğlu bağı olub bu vech üzre olan bâğ sâbıkâ ehlîm Hâcî Hızır oğlu yeğeni merhûm Mustafa'nın mülk-i sarîhi olub yetimlerine isâbet eyleyüb ve ba'de vefât bir mikdâr deyni kalmağla deyne vefâ edecek mâlî olmadığından işbu bağ fûruht birle deynini te'diye eylemek ber nehc-i şer'î îcâb eyledükde vesâyetim hasebiyle tâlib ve râgib hân ağası tâbi' işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid el-Hacc Süleymân yalnız dört yüz elli guruş bedeline bey'-i sahîhü'ş-şer'le bey' u temlîk olunub ve semen-i mübeyyi' olan meblağ-ı mezbûrî bitemâm te'diye ve teslîm etmeleriyle yedd-i merkûme işbu ferâgat ve kasr-ı yedd temessüki ketb ve i'tâ olunmuşdur bundan böyle mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr zabt ve mutasarrıf oluna.

Kerîme-i merhûm (imza)

Vâsî-i yetîm Fâtîma (imza)

Şühûdü'l-hâl:

Boz Ali'nin oğlu Monla Durmuş

Balcı Yusuf oğlu es-Seyyid Usta Mehmed

Çavuş'un karındaşı Tatar Hüseyin

Na‘lbend Mustafa

Ve ma‘a mazmûn-ı haze‘l-temessük-i abdî es-Seyyid Mustafa Sâdik el-müvellâ-i vakf bi medîne-i Tarsus

Sahife: 37

Hüküm: 40

Tarihi: Fî 5 S Sene 48

Tarsus kazâsı mahallâtından Câmi‘ü’n-Nûr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdullah bin Süleymân’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmühân Hâtûn ile zevce-i menkûha-i metrûkesi gâib-i ani‘l-meclis Hesnâ Hâtûn ve vâlidesi ve sulbî kebîr oğlu gâibân-ı ani‘l-bedel Züleyhâ Hâtûn ve Mustafa ve sulb-î sagîr oğulları Mehmed ve Ahmed nâmân kimesnelere ba‘de‘l-inhisâr terekesi zevce-i mezbûre Ümmühân Hâtûn’un bi‘l-verâse ve sagîrân ve gâibân-ı mezbûrâna kıbel-i şer‘den vasî ve kayyûm nasb ve ta‘yîn kılındığı hâlde talep ve ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve takdîm ve beyne‘l-verese bi‘l-farziyyeti‘ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân kılınır.

Fî 5 S Sene 48

Nühas kıyye 10 fi 12 120 guruş	Köhne yorgan adet 3 60 guruş	Köhne yasdık adet 4 20 guruş	Döşek adet 3 45 guruş	Fenar ve kahve timuru 12 guruş
Havan adet 1 10 guruş	Fincan adet 2 Kütahya adet 3 3 guruş	Zarf adet 4, kahve ibriği adet 1, cedid kürk adet 1, dibek adet 1 9 guruş	Müsta‘mel çul 5 guruş	Köhne kalbur adet 1, ve köhne elek adet 1, mir‘at adet 1 5 guruş
Müsta‘mel cübbe adet 1 80 guruş	Cedid Şetârî entâri adet 1 42 guruş	Müsta‘mel Trablus kuşak 40 guruş	Safir adet 2, sandık cedid adet 2, müsta‘mel fermâne adet 1 28 guruş	Müsta‘mel fes adet 1, sarık adet 1 9 guruş
Mahalle-i mezbûrede vâki‘ menzil 600 guruş	Def‘a menzil 500 guruş	Önü tahtalı sofa 200 guruş	Dükkân 300 guruş	Müsta‘mel dizlik adet 1 3 guruş
Nükûd-ı mevcûde 131 guruş	Kaşık adet 10, çuval adet 1 4 guruş	Heğbe adet 1 3 guruş	Sagîr ve kebîr cedid ayak bağları çift 19 ve pabuc çift 2 52 guruş	Somaki taşı adet 1 Kırmızı sahtiyan adet 1 Mušta adet 4 15 guruş

Kebir yemeni kalıbı çift 7 14 guruş	Belâkî iskemle 9 7 guruş	Havan kutusu adet 1, Kumaş yemeni keveni çift 3, küçük yemeni çift 1 5 guruş	Ceriş ma'a kutu ve suyuluk 17 guruş	Nısf kösele 1 guruş
Çekmece 3 guruş	Terazi ve dirgan 6 guruş	Hırdavât-ı menzil 20 guruş		

Cem'an yekûn

2469 guruş 8 pâre

Cem'an iki bin dört yüz altmış dokuz guruş sekiz pâredir

El-ihracât

Techîz tekfîn	71	guruş
Menzil yedinden müsbet	200	guruş
Resm-i kısmet-i âdî	53	guruş
Kâtibiyye	6	guruş
Muhziriyye	5	guruş
Hüddâmiyye	3	guruş

Evvel emrde mezbûre Ümmühân mihrini isbât idemeyüp ikâme-i beyyineye kadar mihri alâ hâlihi terk ve mezbûre Hesnâ dahi her ne kadar meclis-i şer'a da'vet olundu ise de hâzire olmamağla ânın mihri dahi hâlî üzre terk olunmağla binâen aleyh mikdâr-ı mihrileri beyân ve tahrîr kılınmamıştır.

Sahhü'l-bâkî

2131 guruş 8 pare yalnız iki bin yüz otuz bir guruş sekiz pâredir

Hisse-i zevce-i mezbûre Ümmühân	133 guruş 8 pâre
Hisse-i zevce-i mezbûre Hesnâ	133 guruş 8 pare
Hisse-i ümm-i mezbûre Züleyhâ	355 guruş 8 pâre
Hisse-i ibn-i mezbûr-ı kebîr Mustafa	503 guruş 8 pâre
Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr Mehmed	503 guruş 8 pâre
Hisse-i ibn-i mezbûr-ı sagîr Ahmed	503 guruş 8 pâre

Sahife: 38

Hüküm: 41

Tarihi: Fî 3 C Sene 48

Bais-i defter-i kassam oldur ki

Medine-i Tarsus muzafatından Kason kuralarından Kanber Höyüğü Karyesi sakinlerinden iken bundan akdem bi emrillahi teala vefat iden Mehmed nam müteveffânın tereke-i muhallefâtı zevce-i menkuhâsı Emine ve sulb-i oğulları Osman ve Mustafa ve Hurikızı nâmûn vereseleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerif tahrir ve terkim olunan kassam defteridir ber vech-i ati zikr u beyan olunur.

Fî 3 C sene 48

Guruş

0153 Döşek 2 adet 35 guruş / Yorgan 2 adet 30 guruş / Yasdik 6 adet 28 guruş / Köhne döşek 2 adet 15 guruş / Köhne minder 15 guruş / Köhne kilim 2 adet 30 guruş / Kutnu entari 1 adet 4 guruş

0075 Köhne çuval 1 adet 15 guruş / Sandık 1 adet 5 guruş / Çuval 6 adet 20 guruş / Harar 1 adet 5 guruş / Sofra 1 adet 5 guruş / eteği 1 adet 5 guruş / hançer 1 adet 15 guruş

1446 Sagir timur 6 adet 35 guruş / Kazma 9 guruş / Koza kantar 6 çeki 650 guruş / Hınta 5 kile 400 guruş / Şair 4 kile 200 guruş / Öküz 6 re's 540 guruş / Sim 6 dirhem 12 guruş

0395 Çekene(?) 6 batman 25 guruş / Düğe 2 adet 40 guruş / Tosun 1 adet 20 guruş / Bargir 1 re's 100 guruş / Tay 1 re's 150 guruş / Araba 1 adet 50 guruş / Dükkan 2 adet 10 guruş

1860 Saman 20 yük 150 guruş / Boğagi(?) 1 adet 5 guruş / Anbar 1 adet 15 guruş / Kahve takımı 1 adet 10 guruş / Menzil 3 adet 1000 guruş / Dinek 1 adet 500 guruş / nakid meblağ 100 guruş

0485 Bakır 16 kıyye 160 guruş / Tüfenk 1 adet 100 guruş / Kılıç 1 adet 60 guruş / Güğüm 1 çift 50 guruş / Sini 1 adet 25 guruş / Kazan 1 adet 60 guruş / Döşek 1 adet 15 guruş / Yorgan 1 adet 15 guruş

0323 Kilim 3 adet 60 guruş / Seccade 1 adet 15 guruş / Yasdık 1 adet 8 guruş /
Ibrık 1 adet 20 guruş / Kahve cezvesi 1 adet 15 guruş / Abdest leğencesi 1 adet 20
guruş / Kefere karyesinde Kel Osman'dan matlub 185 guruş

0861,5 Canbaz cem'ine giden matlub 100 guruş / zuhurat

5723

Düyunı:

0100 Techiz tekfin

5623

0260 Kâlemiyye 135 guruş / Kâtibiyye 35 guruş / Hüddâmiyye 15 guruş /
Muhziriyeye 15 guruş / ehli Hadice'nin mihri

5367

2070 Kahveci Sinan 40 guruş / Ehli Emine'nin mihri 250 guruş / Aşık Alioğlu'na
1000 guruş / Kiracı Ahmed Ağa'ya 280 guruş / Yusuf'a 400 guruş / Ahmed'e 100
guruş

3297 Sahnü'l-baki

Sahife: 39

Hüküm: 42

İki yüz kırk yedi senesine mahsuben Tarsus mukata'ası ve mütesellimliği
hacegan-ı divan-ı hümayundan atûfetlü Mehmed Ragıb Efendi'ye bâ-emr-i ali ihale
ve tefviz buyrulmuş ise de mukata'a ve mütesellimlikden sarf-ı tahvili hasebiyle
ru'yet-i hesab lazım gelmiş olduğundan marifet-i şer' vechile vücûh ve eşrâf-ı belde
ve cümle ahali-i mahallin marifetleriyle yegan yegan rûyet-i hesab olunub efendi-i
mumâ ileyhin sene-i merkuma mahsuben Tarsus mukataası malından gerek semere
ve gerek mürettebat ve muayyenât-ı mukata'adan bi'l-cümle ahz û kabz olunmuş
oldığı yetmiş bir bin dört yüz on dört guruşun müfredâtı ber vech-i ati zikr û beyan
olunur.

Fî 7 R Sene 48

42500 nısf semere-i mukataa-i Tarsus

01924 kuralardan avarız malından

01200 meygedelerden dört aylık

<u>02000</u>	yularcılıktan
51874	
00200	Nemrun'dan yemlik
00200	Cingan karyesinden
03000	Ermeni ve rum kenisalarından
<u>03500</u>	Kassablardan
58770	
12000	Tarsus ihtisabından
00040	Bedevicilerden(?)
<u>00600</u>	Değirmancılardan
71414	

Yalnız yetmiş bir bin dört yüz on dört guruşdur

Sahife: 39

Hüküm: 43

Arabacı Mehmed'in yedine verilen hüccet

Medine-i Tarsus sakinlerinden arabacı esnafından arabacı Mahmud ve arabacı Hüseyin ve arabacı Yusuf nâmûn kimesneler meclis-i şer' de arabacı Mehmed nam kimesne muvacehesinde şöyle takrir-i kelam ve ifade-i ani'l-meram iderler ki bundan akdem şirket üzere (silik) tarafına irsal eylediğimiz işbu arabacı Mehmed'in fûruht eylediği şeylerden cemi' mesarif ihrac olunduktan sonra ba' de külli hesab sahhü'l-baki hisselerimize isabet iden üçer yüz guruş kârı merkum işbu ba'isü'l-kitab arabacı Mehmed yedinden bitemamiha ahz u kabz olunub kâra mütevellid amme-i davadan zimmetlerimizi ibra-i âmmla ibra ve iskat-ı hakk eyledik dediklerinde merkum dahi ibra-i kabul eylediği ma vaka'a bi't-taleb ketb ü imla ve merkum arabacı Mehmed yedine vaz' ve i'ta olundu hurire min şehri Şevvalü'l-muazzam (silik)

Şühûdü'l-hâl:

Hafizzade Ahmed Efendi – Yeşilbaşzade Mustafa Beğ – Evliyazade Hafız Bozzade Ahmed Efendi – Süleyman Efendi'nin oğlu es-Seyyid Mehmed Efendi – Muhzır Ahmed (silik)

Sahife: 40

Hüküm: 44

Tarihi: Fî 21 M Sene 247

Mefahirü'l-kuzzat ve'l-hükkam me'adinü'l-fezail ve'l-kelam Ereğli Karaman'dan Adana'ya varınca yol üzerinde vaki' kazaların kuzzat ve nüvvabı zide fazluhum ve mefahirü'l-emasil ve'l-akran a'yan vesair zabitan ve vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olıcak ma'lum ola ki asakir-i hassa-i şahanem mirlivalarından ordu-yı hümayunumda olan emirü'l-ümerai'l-kiram Dilaver Paşa damet mealihi zir-i idare ve kumandasında olan iki alay piyade ve miralay iftiharü'l-ümerai'l-mükerremi Hafız Beğ zidet mealihinin kumandasında bulunan bir alay süvari asakir-i hassa-i şahanem ile Adana'ya i'zam olunmuş ise de esna-yı rahda kain bazı kazalar taraflarından araba ve bargir i'tasında iğmaz ve rehavet vuku'ıyla zikr olunan alayın ikişer üçer gün tevkif olunmakta oldukları bi'l-ihbar tahkik kılınup marru'z-zikr alayların araba ve hayvanata intizaren ol vechile meks u tevkifleri kazalar a'yan ve zabitanının adem-i mübaderet ve gayretlerinden neş'et eylediği zahir ve bu keyfiyet min külli'l-vücuh rıza-yı meyamin-irtiza-yı mülukaneme münafi ve mugayir olmakdan naşi siz ki kuzzat ve nüvvab ve a'yan vesair muma ileyhimsiz paşayı muma ileyh müstahıb-ı muayyeni olan salifü'z-zikr alaylar ile Ereğli Karaman'dan Adana'ya varınca her kangınızın taht-ı hükümet ve kazasına dahil olur ise asakir-i merkumenin ihmal ve eskalleriyle mevcut olan top ve mühimmatın nakline muktezi araba ve hayvanatın ve gerek tayinat-ı lazımlerinin tamamen ve kamilen derhal i'tasıyla birbirinize irsal ve müreffehen ve salimen Adana'ya irsali hususuna kemal-i ikdam ve gayret ve virilen tayinatın mikdar-ı kemiyyetini mübeyyin müdirleri yedinden makbuz senedatı ahz iderek i'lamlarıyla beraber ordu-yı hümayunuma takdime mübaderet eylemeniz fermanım olmağın tenbihen ve te'kiden ve ikdamen ve ihtimamen mahsusen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ve irsal ve tesyar olunmuşdur imdi şu alayları panayır ise rehz yapup balada beyan olunduğu vechile Adana'ya irişdirilmesi kat'a matlub-ı padişahanem idüğü ve bundan sonra dahi bir mahalde araba ve hayvanata intizaren meks ve tevkifleri lazım gelür ise ol kazanın hakimi ve zabitanının icra-yı te'diblerinde dakika fevt olunmayacağı ma'lumunuz oldukda âna göre amel ve harekete bi'l-ittifak sarf-ı vüs' ve kudret ve hilafı vaz'ı tecviz ile mazhar-ı muaheze ve itab olmakdan begayet hazer ve mücanebet eylemeniz babında. Fî evâhir-i M Sene 248

Sahife: 40-41

Hüküm: 45

Tarihi: Fî 21M Sene 247

Mefahirü'l-kuzzat ve'l-hükkam me'adini'l-fezail ve'l-kelam Tarsus sancağında vaki' kazaların kuzzat ve nüvvabı zide fazluhum ve kıdvetü'l-emacid ve'l-a'yan hacedan-ı divan-ı hümayunumdan Tarsus mütesellimi Mahmud Ağa zide mecduhu ve mefahirü'l-emasil ve'l-akran a'yan-ı vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olıcak ma'lum ola ki Tarsus sancağında kain Kazganlu ve Mersin iskelelerinin salik-i rah-ı zülal olan asker bir fi'al-i mazarriyeden muhafazaları zımnında canib-i vilayetden beherine yiğirmişer otuz nefer asker ile bir nefer bölükbaşı tayin olunmuş olduğu tahkik kılınup zikr olunan iskelelerin sath-ı nazar-ı muhalefin olmaları hasebiyle mezkuru'l-mikdar neferat ile emr-i muhafazaları mümkün olamayacağı zahir ve bu cihetle beherine mikdâr-ı vafi asker tayin ve iktizası vechile tabyalar inşa ve toplar vaz'ıyla istikmâl-i esbab-ı muhafaza ve mümâresesi vacibeden idüğü bedihi ve bahir olmakdan naşi marrû'z-zikr iskelelerin canib-i vilayetden lüzum ve iktizası mikdar asker ikamesiyle memleketce muhafazaları hususuna (kesik) ve mevki'lerine göre usul-i hendeseye tatbikan tabyalar inşa ve tanzimi zımnında ordu-yı hümayunumdan bir nefer mühendis ve yiğirmi dört nefer topcı ve mühimmatı ile (silik) kıt'a top dahi gönderilmiş ve asker Mısriyye canibinden ol taraflara bir güne sarkındılık vuku'ı ihsas olunub da Tarsus tarafından haber geldiği gibi derhal külliyyetlü asker istishabıyla bi'n-nefs irişüp lazime-i muaveneti icra eylemeleri hususu dergah-ı muallam kapucıbaşılardan Bereketlü madeni emini iftiharü'l-emacid ve'l-ekarim Halil Beğ dame mecduhu ile hassam silahşörlerinden Niğde mütesellimi kıdvetü'l-emacid ve'l-a'yan Said zide mecduhuya mahsus emr-i şerifimle tavsiye ve tenbih kılınmış olmakdan naşi sen ki mütesellim-i muma ileyhsin vusul-i emr-i şerifimde mukteza-yı gayret ve sadakatin üzre zikr olunan Kazganlu ve Mersin İskelelerinin mevkilerine göre mühendis-i mumâ ileyh marifetiyle müceddiden tabyalar inşa ve tanzim ve mikdar-ı vafi asker ikame ve tayin iderek memleketce muhafaza ve mümâreseleri esbabının istihsal ve istikmaline i'tina ve dikkat ve bundan böyle asakir-i Mısriyye canibinden ol taraflara bir güne sarkındılık emaresini ihsas eylediğin gibi maden-i mezkur emini kapucıbaşı ve mütesellim-i mumâ ileyhimaya tarafından derhal kağıdlar itare birle celb iderek bi'l-ittihad mukabele ve murafaa ve

kahr u tenkileriyle zikr olunan iskelelere isal-i rahne ve hasar vukua gelmemesi emr-i ehemmine sarf-ı vüs' ve makderet eylemen fermanın olmağın tenbihen ve ihtimamen Anadolu ordu-yı hümayunumdan mahsusen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ve (boş) ile tesyar olunmuşdur imdi zikr olunan iskelelerin balada beyan olunduğı vechile memleketce muhafazaları esbabının istihsaline mezid-i i'tina ve dikkat eylemen irade-i aliyyem muktezasından idüğü ve bu babda iğmaz ve tesamüh misillü vaz' u halet vuku'ı bir vechile caiz olmadığı ma'lumun oldukda ber vech-i meşruh amel ve hareketle ifa-yı levazım-ı kârgüzarî ve sadakata nisar-ı nakdine-i cehd ve takat ve siz ki kuzzat ve nüvvab vesair muma ileyhimsiz mazmun emr-i şerifim sizin dahi meczumunuz olarak zikr olunan iskelelerin balada beyan olunduğı vechile memleketce muhafaza ve mümareseleri emrine bi'l-ittifak mezid-i sa'y ve gayret ve hilaf-ı rıza vaz' u halet vuku'ını tecviz ile mes'ul ve mu'ateb olmakdan begayet tevakki ve müba'adet eylemeniz babında.

Fî evâhir-i M Sene 248

Sahife: 41

Hüküm: 46

Tarihi: Fî Evvel-i âhir M 1247

İftiharü'l-emacid ve'l-ekarim camiü'l-mehamid ve'l-mekarim el-muhtass bimezid-i inayeti'l-meliki'd-daim Dergah-ı muallam kapucıbaşılarından Bereketlü madeni emini Halil Beğ dame mecduhu ve mefahirü'l-kuzzat ve'l-hükkam meadini'l-fezail ve'l-kelam Niğde sancağının havi olduğu kazaların kuzzat ve nüvvabı zide fazluhum ve kıdvetü'l-emacid ve'l-a'yan hassam silahşörlerinden Niğde sancağı mütesellimi Said zide mecduhu ve mefahirü'l-emasil ve'l-akran a'yan ve vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olıcak ma'lum ola ki Tarsus sancağında kain Kazganlu ve Mersin iskelelerinin salik-i rah-ı zülal olan asker-i bed-fi'al-i Mısriyyeden muhafazaları zımında canib-i vilayetden beherine yiğirmişer otuz nefer asker ile bir nefer bölükbaşı tayin olunmuş olduğu tahkik kılınub zikr olunan iskelelerin sath-ı nazar-ı muhalefîn olmaları hasebiyle mezkuru'l-mikdar neferat ile emr-i muhafazaları mümkün olamayacağı zahir ve bu cihetle beherine mikdar-ı vafi asker tayin ve iktizası vechile tabyalar inşa ve toplar vaz'ıyla istikmal-i esbab-ı muhafaza ve mümaresesi vacibeden idüğü bedihi ve bahir olmakdan naşı

marru'z-zikr iskelelerin Tarsus tarafından lüzum ve iktizası mikdar asker ikamesiyle memleketce muhafazaları hususuna irade-i aliyyem taallukuyla ol babda keyfiyet Tarsus sancağından vaki' kazaların hükkamına ve Tarsus mütesellimine vesair lazım gelenlere mahsus emr-i şerifimle tavsiye ve tenbih kılınmış ve mevkilerine göre usul-i hendeseye tatbikan tabyalar inşa ve tanzimi zımnında ordu-yı hümayunumdan bir nefer mühendis ve yigirmi dört nefer topcı ve mühimmatıyla iki kıt'a top dahi gönderilmiş olub ancak bundan böyle asker-i Mısriyye canibinden bir güne sarkındılık vuku'a geldiği takdirce yalnız liva-yı mezbur ahalisi mukavemete muktedir olamayacakları derkar ve bu cihetle semt ve münasib olan mahallerden külliyyetlü asker ile imdad ve muavenet olunması vacibeden idüğü bedihi ve aşikar olmakdan naşi siz ki maden emini kapucıbaşı ve mütesellim-i muma ileyhimasız vüsul-i emr-i şerifimde mukteza-yı gayret ve sadakatiniz üzre heman hazır ve müheyya bulunarak asakir-i Mısriyye tarafından mahall-i merkumeye sarkındılık emaresi ihsas olunub da Tarsus mütesellimi muma ileyh tarafından haber geldiği gibi derhal ikiniz birden külliyyetlü asakir istishabıyla bi'n-nefs hareket ve varup muavenet-i icabiyenin icrasına kemal-i ikdam ve mübaderet eylemeniz fermanın olmağın tenbihen ve ihtimamen Anadolu ordu-yı hümayunumdan mahsusen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdar ve (boş) ile tesyâr olunmuşdur imdi balada beyan olundığı vechile şimdiden hazıre ve amade bulunarak mütesellim-i muma ileyh tarafından tarafınıza haber zuhur eylediği gibi dakika-i vahide tevakkuf ve ârâmı tecviz itmeyüb heman külliyyetlü asker istishabıyla bi'n-nefs hareket ve varub lazıme-i mu'âvenetin icrâsına sarf-ı vüs' ve makderet eylemeniz kat'î matlub-ı padişahanem ve bu babda iğmaz ve rehavet ve imrar-ı vakt misillü vaz' û halet sonra hakkınızda müceb-i kemal-i mesuliyet ve vehamet olacağı malumunuz oldukda ber vech-i meşruh amel ve hareketle icra-yı mukteza-yı kargüzari ve sadakate ve münevver-i ikdam ve dikkat ve hilafından begayet tevakki ve müba'adet eyleyesiz ve siz ki kuzzat ve nüvvab vesair muma ileyhimsiz mazmun-ı emr-i şerifim sizin dahi meczumunuz olarak lede'l-icab kapucıbaşı ve mütesellim-i muma ileyhimayı külliyyetlü asker ile derhal ihrac ve savb-ı mezbura i'zam ve isale mezid-i sa'y ve gayret ve hilaf-ı rıza vaz' u halet vuku'ını tecviz ile mes'ul ve mu'ateb olmakdan begayet tevakki ve müba'adet eylemeniz babında.

Sahife: 43
Hüküm: 47
Tarihi: Fî M Sene 247

İftiharü'l-emacid ve'l-ekarim camiü'l-mehamid ve'l-mekarim el-muhtass bimezid-i inayeti'l-meliki'd-daim Dergah-ı muallam kapucıbaşlarından Bereketlü madeni emini Halil Beğ dame mecduhu ve mefahirü'l-kuzzat ve'l-hükkam meadini'l-fezail ve'l-kelem Niğde ve Tarsus ve Adana sancaklarında vaki' kazaların kuzzat ve nüvvabı zide fazluhum ve mefahirü'l-emacid ve'l-a'yan Hacegan-ı divan-ı hümayunundan Tarsus mütesellimi Mehmed Ragıb ve Hassam silahşörlerinden Niğde mütesellimi Said ve Adana mütesellimi Hacı Ali Beğ zide mecduhum ve mefahirü'l-emasil ve'l-akran a'yan ve vücuh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhum tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olıcak ma'lum ola ki bu esnada ba'zı hasus ve eşkıya makuleleri Ulukışla nam mahalden Adana'ya varınca vaki' mahallerde geşt ü güzar ile fukarâ-yı ra'ıyyet ve amed-şod iden ulaklara vesair ebna-yı sebile sarkındılık iderek katl-i nüfus ve gasb-ı emval misillü enva' hıyanet ve mel'anete ictisar itmekde oldukları bu defa bi'l-ihbar tahkik kılınup mütesellimler ve kazalara a'yanlar nasbından maksud zat-ı hilafet-simat-ı padişahaneme vedi'a-i Cenab-ı Rabb-i izzet olan fukara-yı ra'ıyyet ve ebna-yı sebinin her halde hıfz u sıyanetleri hususuna daimen ve müstemiren ikdam ve sa'y-i na-ma'dud eylemeleri iradesine mebni iken eşkıya-yı merkumenin zikr olunan mahallerde bî-mehaben geşt ü güzar ve ol vechile mezalim ve te'addiyata ictisarları mücedded mütesellimler ve kazalar a'yanları mûmâ ileyhimin maslahatı layıkıyla tutulmayup iğmaz ve tesamühlerinden neş'et eylediği zahir ve bu keyfiyet min külli'l-vücuh rıza-yı meyamin-irtiza-yı mülukaneme münafi ve mugayir olmakdan naşi siz ki maden emini ve kuzzat ve nüvvab ve mütesellimler vesair muma ileyhimsiz zikr olunan Ulukışla'dan Adana'ya varınca taht-ı hükümetinizde kain mahallere mahsus âdemler irsal iderek alâ eyyi hal eşkıya-yı merkumenin buldurulup i'dam ve izaleleriyle fukara-yı ra'ıyyet ve ebna-yı sebinin şerr ve mazarratlarından tahlisleri emrine kemal-i ikdam ve mübaderet ve bundan başka mahall-i mezkureye iktizasına göre müceddeden derbendler inşa ve tanzim ve mikdar-ı vafi asker dahi ikame ve tayin birle bade'l-yevm amed-şod iden me'murin ve hademe ve tataran ve hazain-i miriye vesair ulakların yanlarına mikdar-ı kifaye neferat takribiyle birbirinize irsal ve emnen ve salimen savm-ı maksuda imrar ve isallerine ve'l-hâsıl zir-i idarenizde kain mahallerde hiç ferde mikdar-

ı zerre rahne ve hasar vuku‘a gelmemesi esbabının istihsal ve istikmaline sarf-ı vüs‘ ve makderet eylemeniz fermanım olmağın i‘lamen ve tenbihen ve ikdamen ve ihtimamen Anadolu ordû-yı hümayûnumdan mahsusan işbu emr-i celilü’l-kadrim ısdarıyla tesyar olunmuşdur imdi balada muharrer olan emr ve tenbihat-ı padişahanemin kemayenbağı kamilen icrasıyla bir vakitte hilafı vaz‘ u halet vuku‘a gelmemesi emrine bi’l-ittifak kemal-i ikdam eylemeniz kat‘î matlub-ı padişahanem idüğü ve bu babda iğmaz ve tesamüh misillü vaz‘ û halet sonra hakkınızda muceb-i kemal-i mesuliyet ve vehamet olacağı malumunuz oldukda ber vech-i meşruh amel ve hareketle icra-yı emr ü irâde-i mülukâneme bi’l-ittihad (kesik) ve hilafından begâyet tevakki ve müba‘adet eylemeniz babında

Fî Evâhir-i âhir M sene 248

Sahife: 44

Hüküm: 48

Benim kuvvet-mendim Paşa

Adana mütesellimi bulunan Ali Beg hasbe’l-hâl Adana’da terki câ‘iz olmadığından mûmâ ileyhın Dersa‘âdete irsâliyle Çirmen ve Kocaili askerinden ma‘iyyetinize bin nefer asker virerek sizi Adana’da tevkîf ve takviye-i nüfûzunuzun îcâbına ve sevâhilinin muhâfazası iktizâsına binâen sevâhili muhâfaza şartıyla Adana eyaletinin (...)

Medîne-i Tarsus muzâfâtından Kasun Kasabası’nda vâki‘ Bulgar Aşk Zâviyesi vakfının misf-ı hisse zâviyedârlığına es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Alî ibn-i es-Seyyid el-Hâcc Osmân nâm karındaşlar ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezbûr es-Seyyid Ahmed bilâ veled fevt olub yeri hâlî ve rub‘ hissesi mahlûl olmağla yerine erbâb-ı istihkâkdan rub‘-ı âhirine mutasarrıfı müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı ve müşteriki işbu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî es-Seyyid Alî ibn-i es-Seyyid el-Hâcc Osmân zîde salâhuhû her vechle lâyıq ve mahall-i müstehak olmağın rub‘ hisse zâviyedârlık-ı mezkûre karındaşı ve müşteriki müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden merkûma tevcîh olunub yedine berât-ı âlîşânım virilmek bâbında Kasun kazâsı nâibi Mevlânâ Abdurrahmân Şükrü zîde ilmühû arz etmeğın mücebince merkûma tevcîh ü sadaka idüb bu berât-ı hümayûn-ı sa‘âdet-makrûnu virdim ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm merkûm es-Seyyid Alî ibni es-Seyyid el-Hâcc Osmân zîde salâhuhû varub zikr olunan zâviye

vakfının müteveffâ-yı mezbûr karındaşı ve müşteriki yedine rub‘ hisse zâviyedârlığına mutasarrıf olub hidmet-i lâzimesin mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra rub‘ hisse vazîfe-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devlet için duâya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîran fi‘l-yevmi’l-hâmis ve‘l-ısrîn min şehr-i Saferu‘l-hayr min semânin ve erbe‘în ve mi‘eteyn ve elf.

Sahife: 44

Hüküm: 49

‘An-asl Kayseriyyeli olub medîne-i Tarsus’da Hindi Hâm’nda kozacılıkla sâkin iken bundan bir sene akdem firâr eden Palâncı Memişoğlu Karakollukcı nâm ferrârın odası derûnunda zuhûr idüb ma‘rifet-i şer‘le Harputlu Anton nâm zimmîye teslîm olunan kozası fi 280 Kayseriyyeli Ömer Efendi’ye teslîm olunan

<u>Kantâr</u>	<u>çeki</u>	<u>batmân</u>	<u>Çeki/Batmân</u>	
1	3	2,5	80	
	340		120	460 guruş

Çekinin ve koza eski olduğu kayd-ı şod

Sahife: 45

Hüküm: 50/1

Tarihi: Fî 21 Ş Sene 48

Kazanlı Hânân-ı Hazret-i Veliyyü’n-ni‘amîlerinden Hüseyin Tatar’ın Yutânî Hasan’a verdiği mektûb işbu mahalle kayd şodd.

Fî 21 Ş Sene 48

İffetlü ismetlü hakîkatlü ehl-i beytim halâlim kadın huzûrlarına derûn-ı muhabbet ve kesîr-i meveddetden birle selâm-ı râvân ihdâ olunub hâl-ı hâtır-ı âtırlarınız istifsâr kılınır hemedân-ı hıfz-ı Hudâda olasız tarafımızdan istifsâr-ı şerîf olunur ise bi-hamdihî Sübhânehû ve Te‘âlâ vücûdumuz sıhhatde mevcûd olub mâh-i Şa‘bân-ı şerîfin on yedinci günü selâmetle Tarsus’a dâhil olduk bir dürlü elem üzre

olmayasız bi-hamdillâhi Te‘âlâ yeğânim Hasan Ağa-yı halefi selâmet buldum ve tarafınıza dahi irsâl olunmuşdur her hâlde mukayyed olasız bana olan ikrâmınızı kendüne ikrâm eyleyesiz her hâlde sizlere tavsiye olundu hâtırına mürâ‘at eyleyesiz Mevlâ-yı Müte‘âl nasb ider ise kerîmemizi vermek murâd eyleyedim cevâbını dahi eyledim ma‘lûmunuz oldukda mektebe göndermeğe sa‘y û gayret eyleyesiz mektebden hâlî etmeyesiz ol tarafda iffetlü vâlidem huzûrlarına selâmlar olunur hâtır-ı âtırları su‘âl ve de teşrîfleri pûs olunur ol tarafda diyemez kadına ve kerîmelerine ve torunlarına ve ondan Mehmed Efendime ve mahdûm-i mükerrerlerine ve hânesi tarafına ve vâlidesi kadına selâmlar olunur müte‘âllel hâtırları su‘âl olunur ve Ahmed Ağa‘ya selâmlar olunur hâtırları su‘âl olunur ve mahdûmüne dahi selâmlar olunur Mevlâ-yı Müte‘âl Hazretleri‘nden niyâzımdır ki Zübde-i dünyâ ile mülâkatımızı nasb eyleye Emîn-i bi-câh-i Seyyidi‘l-mürselîn hemân bundan böyle tarafımızı derûn hâtırdan ve da‘avât-ı hayriyyeden ferâmûş buyurmahları me‘mûldür.

Fî 21 Ş Sene 48

Benim Sultânım Mehmed Efendi ve Ahmed Efendi cenâbınızdan me‘mûl idüyüm ki yeğânım Hasan‘ın üzerine mukayyed olunub mektebden gerüye koymayasız her hâlde tefehhüd-i evlâd ta‘ahhüd olunub irsâl olundu bu gûnâ hareketleri me‘mûldür.

Sahife: 45

Hüküm: 50/2

Tarihi: Fî 25 Râ Sene 249

Vidinli Süleymân Konya‘ya gitmek için sâbık Buldur(?) mütesellimi atûfetlü Ahmed Beğ gavvâsı Mehmed Gavvâs kefâletiyle Konya‘ya izin virildiği kayd şodd.

Fî 25 Râ Sene 249

Sahife: 45

Hüküm: 50/3

Tarihi: Fî 15 S Sene 1253

‘An asl Çörmek’den olub Tarsus kurâlarından Tekfûr Karyesinde Karakös zimmînin evinde fevt olan Ömer’in terekesinden beytü’l-mâle teslîm sahhü’l-bâkî 163 guruş

Fî 15 S Sene 1253

Sahife: 45

Hüküm: 50/4

Tarihi: Fî 15 S Sene 1253

‘An asl (boş) olub Tarsus kurâlarından Tekfûr Karyesinde vefât iden Hasan nâm müteveffânın terekesinden beytü’l-mâle teslîm olunan sahhü’l-bâkî 422 guruş

Fî 15 S Sene 1253

Sahife: 45

Hüküm: 50/5

Tarihi: Fî 17 S Sene 1253

‘An asl Harput kurâlarından Keserek Karyesinden olub Tarsus kurâlarından Kürt Musa Karyesinde hâlike olan Makdisi Habvar nâm hâlikenin terekesinden beytü’l-mâle teslîm sahhü’l-bâkî 340 guruş

Fî 17 S Sene 1253

Sahife: 46

Hüküm: 51/1

Tarihi: Fî 3 C Sene 1253

‘An asl Karaçorlu olub Tarsus kurâlarından Kacar Höyüğünde fevt olan Hasan nam müteveffânın terekesinden beytü’l mâle teslimi.

Fî 3 C Sene 1253

Karye-i mezkur yekûn 2000
 Kacar Höyüğünde Mahmud’a 700
 Karye-i mezkurede Bekir’in oğluna 400
 Karye-i mezkurede Ömer’e 200

Tereke

0992

1299 Yekûn

3799 İhraç

<u>Resm-i gayri</u>	<u>Kâtibiye</u>	<u>Hüddâmiyye</u>	<u>Muhziriyye</u>	<u>Beytü’l mâl</u>
380	45	100	45	190

0760

3039 Sahnü’l bâkî üç bin otuz dokuz guruş beytü’l mâl emini el-Hacc Ali Ağa’ya teslimi.

Sahife: 46

Hüküm: 51/2

Tarihi: Fî 5 C Sene 53

‘An asl Harputlu olub Tarsus kurâlarından Halkalı Karyesinde mürd olan Kırkor nam müteveffânın terekesinden beytü’l mâle teslimi.

Fî 5 C Sene 53

<u>Bargir kile</u>	<u>Hınta kile</u>	<u>Şa'ar kile</u>
412	225	2

6970 Sahnü'l bâkî yalnız altı bin dokuz yüz yetmiş guruş beytü'l mal emini el-Hacc Ali Ağa'ya teslimi.

Sahife: 46
Hüküm: 51/3
Tarihi: Fî 9 C Sene 53

'An asl Kerkütlü olub medine-i Tarsus kurâlarından Yüksek Karyesinde fevt olan Davud'un terekesinden beytü'l mâle teslimi.

Fî 9 C Sene 53

el-Hacc Mehmed bargir kile

2 Yekûn

360

072

288

<u>Resm-i 'âdi</u> 36	<u>Kâtibiyye</u> 9	<u>Hüddâmiyye</u> 42	<u>Muhzırıyye</u> 42	<u>Beytü'l mâl</u> 18
--------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------

Sahnü'l bâkî yalnız iki yüz seksen sekiz guruş beytü'l mâle teslim olundu.

Sahife: 46
Hüküm: 51/4
Tarihi: Fî 27 C Sene 1253

'An asl Kayserili olub Tarsus kurâlarından Ömeroğlu Karyesinde sakin iken Büyük Taş Köprüsünde boğulan Mustafa'nın terekesinden beytü'l mâle bâ kassâm sahnü'l bâkî teslim olunan.

Fî 27 C Sene 1253

Sahife: 46

Hüküm: 51/5

Tarihi: Fî 9 C Sene 1253

‘An asl Antakyalı olub Tarsus kurâlarından Eskili Karyesinde mürd olan Yanya nam zimmînin terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî.

Fî 9 C Sene 1253

Sahife: 46

Hüküm: 51/6

Tarihi: Fî 3 C Sene 1253

‘An asl Kerkütlü olub Tarsus kurâlarından Yunusoğlu Karyesinde fevt olan Süleyman’ın terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî.

Fî 3 C Sene 1253

Sahife: 47

Hüküm: 51/7

Tarihi: Fî 9 C Sene 49

Medine-i Tarsus mahallatından Çanaklu Mahallesinde sakin iken bundan akdem (...) olmayub ma‘rifet-i şer‘-i şerife ve emin-i beytü’l mâl ma‘rifetiyle (...) defteri bervechi zikr olunur.

<u>Sağır leğence 1</u>	<u>Tencere ma‘a kapak1</u>	<u>Tava1</u>	<u>Sahın1</u>
15	10	62	4
<u>Bulğur külek</u>	<u>Mintak koku1</u>	<u>Çuvallık2</u>	<u>Yeşil kast1</u>
16	4	6	12
<u>Dakik sandık1</u>	<u>Köhne sandık1</u>	<u>Penbe fistan1</u>	<u>Yeşil cural</u>
2	5	5	1

Küllük1

6

84 Cem'an yekûn seksen dört guruştur.

65 Techiz tekfin

59

1742 KâlemiyyeKâtibiyyeHüddâmiyyeMuhzırıyye

2

2

2

2

DellâliyyeHâdimü'l beytü'l mâle

4

5

08 Cem'an ihraç

34 Sahnü'l bâkî emin-i beytü'l mâlKâim ve'l hacc Ali Ağa zimmetinde yalnız otuz dört guruş mevsûrdur.

Sahife: 47**Hüküm:** 51/8**Tarihi:** Fî 9 C Sene 49

Medine-i Tarsus mahallatından Şeytan Ömer'in Mahallesinde fevt olan Meryem hatunun hazırda vâris-i mâ'rifeti olmayıb mâ'rifet-i şer'-i şerife emin-i beytü'l mâl mâ'rifetiyle emvâl-ı müteveffânın defteridir berveci âkd zikr olunur.

Fî 9 C Sene 49

120 Cem'an yalnız yüz yigirmi guruştur.

120 Techiz tekfiye

090

023

73

<u>Kalemiyye</u> 3	<u>Kâtibiyye</u> 3	<u>Hüddâmiye</u> 3	<u>Muhziriye</u> 3	<u>Hadâme-i Beytü'l</u> <u>mâl</u> 15
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--

19

53 Hass-ı ihraç sahhü'l bâkî emini beytü'l mâl zimmetinde kalan elli üç guruştur.

İşbu emin-i beytü'l mâl elli üç guruş vâris-i ma'rûfi zuhûr eden Antakyalı Kızıl oğlu dimekle ma'rûf İbrahim oğlu Mustafa yedine olan Tarsus sakinlerinden Antakyalı Verdi oğlu Ali kefâyetiyle emin-i beytü'l mâl hadâmesinden Hasan mumâileyh Mustafa yedine verilmiştir.

Fî 15 M Sene 250

Sahife: 48

Hüküm: 52

Tarihi: Fî 11 L Sene 249

Meryem veledi Dermanok zimmiye virilen hüccet sureti işbu mahalle kayd-şod

Fî 11 Ş Sene 249

Medine-i Tarsus mahallatından Zimmîyan Mahallesi mütemekkinlerinden Anok veledi Nam nasraniye meclis-i şer'-i şerif-i hatır-ı lazımu't-tevkirde işbu ba'is-i haze'l-kitab yine medine-i mezkurun mütemekkinlerinden Maryem veledi Dermanok nasraniye muvacehesinde üzerine şöyle dava ve takrir-i kelam ve ifade-i ani'l-meram ider ki bundan çend sene mukaddem mürd olan oğlum Toros nam mesfur benim ammim oğlu olur diyü mal-ı müşa'ı pederime ve pederimden bana münhasıra olur diyü mal-ı metrukatından ahz eyleyüp muceb-i şer'isi matlubumdur didükde gıbbe's-sual mesfure Maryem veledi Dermanok dahi benim ammim oğlu diyü hisseme isabet iden hisse-i irsiyemi ahz eyledim benim dahi muceb-i şer'isi matlubumdur diyü cevab itmeleriyle mesfure Maryem Dermanok nasraniyenin iddiasına mutabık beyyineye havale olundukda udul-ı ahrar-ı rical-i müsliminden Mencinek oğlu Mustafa ve Leblebici Mehmed'in oğlu Danyal naman kimesneler huzur-ı şer'-i şerife gelüb şöyle eda-yı şehadet iderler ki bundan çend sene mukaddem mürd olan Toros veled-i Arazman veled-i Toros veled-i Aslak ve müddei-i aleyh Maryem'in babası Dermanok veled-i Serkiz veled-i Aslak ber

minval-i mezkur ceddleri olur birle böyle bilirüz ve böyle şehadet-i şer'iyeye ideriz diyü herbirerleri eda-yı şehadet itmeleriyle bade't-ta'dil ve't-tezkiye şehadetleri hin-i kabulde olub mesfure Anok nasraniye muarazadan men' u def' özl ve berat olduğunu mübeyyin ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve i'ta olundu hurire fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-işrin min şehr-i Şa'banü'l-muazzam sene tis'a ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Faziletli Hafizzade Ahmed Efendi

Kıracı Hasok

Kahveci Yuvan

Semerci Mehmed Ali

Baharoğlu Artin

Sahife: 48

Hüküm: 53

Ba'is-i tastir-i nemika budur ki

İşbu bin iki yüz kırk dokuz senesi mah-ı Ramazan-ı şerifin yığirminci günü mahsuben işbu ba'isü'l-vesika ammizademiz Sultanoglu el-Hacc Halil gurbetden gelüb pederinden müntakil irsini dava eyleyüp pederinden müntakil bir kıt'a bağ ve mesarifatından bir kıt'a ekinlik kendi zimmetimizde ve karındaşımız Ali ve Ahmed zimmetlerinde olub ve ma'ada bir dam ve cüz'i tereke-i muhallefat zimmetlerimizde ise de ber nehc-i şer'i iktiza iden hisse-i irsiyesi beyana çıkup zabtına geçdikde tekrar kendi hissemizi yedimize teslim idüb ve süd karındaşlarımızın hisselerini hissemizden çıkarup yedlerine teslim itdikden sonra yine kendi hissesine bizi vekil idüp teslim eylediğini müş'ir yedimizden yedine işbu sened virilmiştir vakt-i hacetde ibraz oluna ve's-selam

Ve zikr olunan ekinlik sabık ekinlik ise de şimdi bağ olmuşdur ancak bundan akdem merkum ammizademiz Sultan oğlu Hacı Halil yigirmi iki sene gurbetde olub mahsulünü yedimize mebni mahsule bedel-i sulh-ı mesalih olunmuşdur gaflet olunmaya eski bağın ve yeni bağ olan ekinlik elyevm merkum Hacı Halil'in olub ve yine bi'l-vekale tarafımıza (kesik)

Şühüdü'l-hâl:

Hamza Kethuda

Ali Kethuda

İlyas Fakı'nın oğlu İsmail Hoca (kesik)

Sahife: 49

Hüküm: 54/1

Tarihi: Fî 23 S Sene 249

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

İşbu bin iki yüz kırk dokuz senesinde Sultanoğlu Hacı Halil gurbetden gelüb sabıka bu tarafda olan mezra'asına bağ diküp ma'mûr olmağla işbu bağ bedeli bir mikdar bağ olub mezbûr bağ el-Hacc Halil'e i'ta idüb sulh ve ibrâ ve iskât olarak bir dahi dava olmamak için işbu halasnâme yedine virdik tarafımızdan ve tarâf-ı ahardan mani' olunmaya ve's-selam.

Bende Hisarlu Mehmed

Bende Ahmed

Bende Ali

Şühûdü'l-hâl:

Hacı Ali Kethuda / Hamza Ammi / İsmail Hoca / Mustafa Efendi

Sahife: 49

Hüküm: 54/2

Tarihi: Fî 23 Z Sene 249

Tekye ve Debbaghane Mahallelerinde Elif binti Osman Hatun'un vakf eylediği menazili kaydı

Fî 23 Z Sene 249

Elhamdülillahillezi ceale's-sadakate ala külli hal alemü'l-gayb ve's-şehadetü'l-kebirü'l-müteal ve's-salatu ve's-selamu ala seyyidina Muhammedü'l-meb'usü'l-beyanü'l-haram ve'l-hilal ve alâ alihi ve ashabihi'l-münhaleyn bi-adabihillezi hayrü'l-ashab ve hayrü'l-âl amma ba'd işbu vesika-i şer'iyetü'z-

zehaveynin tahrir ve inşasına ba'is oldur ki medine-i Tarsus mahallatından Debbağhane Mahallesi sakinelerinden Elif binti Osman nam hatun vakta ki dünya dar-ı fena-ni'ma zıll-i zail ve ahiret-i dar-ı beka mukimi münif-i dahil olduğunu tahkikan bilüp anan-ı azimlerinden semt-i hayrata ma'tuf va'iz-i himmet ve miknetlerin amel-i baki canibine masruf kılup meclis-i şariat-i garra ve mahfel-i münif-i tarikat-i zehrada işbu bais-i haze'l-kitab ve yine medine-i mezkur mahallatından Tekye Mahallesi sakinelerinden Abdülkayyum tekye mütevellisi Şeyh Mehmed Emin Hindî muvacehesinde şöyle takrir-i kelim ve bast-ı ani'l-meram ider ki salifü'z-zikr mahalle-i mezkurda vaki' olan iki bab fevkani ve üç bab tahtani menziller ki kibleten Topal Hacı Halil deyneği ve Debbağ Ömer menzili şarken tarik-i amm şimalen Kör Kamet zimmi menzili garben tarik-i hass salifü'z-zikr Tekye mahallesinde vaki' bir bab kahve dükkanı kibleten tarik-i amm şarken yine tarik-i amm ve poyrazen Şeyh Ahmed menzili ve tarik-i amm ve yine mahalle-i mezkurda vaki' dört bab dükkan ve üç bab muttasıl tahtani menziller ki kible ve şarken tarik-i amm ve garben Şeyh Ahmed ve Hamdi Efendi menzilleri şimalen tarik-i amm ve kabristan işbu hudud-ı erba'a ile mahdud ve mümtaz olan menaziller ve dekakinleri Abdülkayyum Tekyesi mütevellileri olan kimesnelere hasbeten li's-sabika ve taleben limerzatihi (...) vakf-ı sahih-i şer'i ve habs-i sarih-i mer'î ile vakf ve habs eyledim ve şöyle şart eyledim ki kendimiz hayatda sakin ve mutasarrıf olub bade'l-vefat menzil-i mezkurların seneviye gallesinden mütevellisi olan kimesneler ruhum için Ramazan-ı şerifde hatm itdirüp ruhuma hibe itdirmek şartıyla vakf ve habs eyledim ve mütevellisi olan Şeyh Mehmed Emin Hindi vesair mütevelliler gibi kabz ve kabul eyledikde vâkıf-ı müşarün ileyhanın ikrar ve itirafın müteveli-i merkum dahi vechen tahkik ve şifahen tasdik itmeğin imameyn-i harameyn kulları üzre vakf ve habs olunduğunu mübeyyin ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve müteveli-i mezkur yedine i'ta olundu hurire fi yevmi'l-hadi ve'l-işrin min şehr-i Zi'l-hicce sene tis'a ve erba'in ve mieteyn ve elf

Şühûdü'l-hâl:

İnayetlü Şeyh Ahmed tekye şeyhi

Şeyhin oğlu Şeyh Mehmed Nakşibendi

Kâtib-i mahkeme Mısrizade Ahmed Efendi

Faziletlü Abdülkerim Efendi

Şeyh İbrahim – Şeyh Mustafa
 Şerbetci Mehmed – Kürt Mehmed – Şeyh Ahmed'in karındaşı Mustafa
 Hüdabahşa Hindi Muhzıracı
 ve gayruhum mine'l-hazırın

Sahife: 50

Hüküm: 55/1

Tarihi: Fî 17 L Sene 249

Mâh-ı Şevvâli şerifin on yedinci günü Erzincanlı Mehmed Atâullâh Efendinin
 firar eylediği işbu mahalle kayd olunmuştur.

Fî 17 L Sene 249

Sahife: 50

Hüküm: 55/2

Tarihi: Fî 25 L Sene 1253

‘An asl Arabistanlı Hamal Ahmed’in terekesinden beytü’l mâle teslimi.

Fî 25 L Sene 1253

Sahife: 50

Hüküm: 55/3

Tarihi: Fî 11S Sene 250

‘An asl Karkutlu olub Tarsus kurâlarından Hacılar Karyesinde fevt olan nam
 müteveffânın kâfe-i emvâlinin kassamı işbu mahalle kaydıdır.

Fi 11 S Sene 250

Nakden

400 Cem‘an yekûn yalnız dört yüz guruş

165

<u>Kalemiyye</u> 10	<u>Kâtibiyye</u> 12	<u>Hüddâmiye</u> 13	<u>Muhzıra</u> 5	<u>Hüddamü'l</u> <u>Beytü'l mâl</u> 25
------------------------	------------------------	------------------------	---------------------	---

335

68

268 Sahnü'l bâkî emin-i beytü'l mâl zimmetinde iki yüz altmış sekiz guruş

Sahife: 50

Hüküm: 56

Tarihi: Fî 11 L Sene 250

Hasan Ağa Karyesinden müteveffâ Şeboloğlu İbrahim karye-i mezbur Asfaltcıbaşı Kara Mehmed'in yedi yüz yetmiş guruş alacağı olduğunu hâzır-ı şer'ide sabit edib müteveffâ-i merkûmun terkine müzâfatından lazım gelib muhellefât-ı mezkurede vâzû'l-yed Süleyman'dan deger bahasıyla muhellefât ve iki menzil alıb ma'rifet şer'iyile Mehmed'e verilip ol vecihle zimmetlerini ibrâ edildikleri kayd şodd.

Fî 11 L Sene 250

Sahife: 50

Hüküm: 57

Tarihi: Fî 13 L Sene 250

'An asl Tekye mütemekinlerinden Ağnebioğlu Veli mesâil nam zımmi Tarsus kurâlarından Manteş Karyesi sancağından Meymun Ahmed'e iki yüz yetmiş dokuz guruş alacak hakkı var deyû huzûr-ı şer'ide da'vâ eyledikde merkum Ahmed'e sual olunub ol mikdar meblağ benim mefsûre dedim yokdur diyerek de mesfûrun husûs-ı da'vâsına mütâbık-ı seniyye havâle olunub etyârından izhâr ri'âce eylediği kaydır.

Fî 13 L Sene 250

Sahife: 51

Hüküm: 58/1

Tarihi: Fî 9 S Sene 251

‘An asl Mısra ahalisinden iken medine-i Tarsus Tekye Mahallesinden vefat eden Şeyh Ali’nin hazırda vâris-i mâ‘rifeti olmadığından kâfe-i emvâle ve muhellefât-ı emin-i beytü’l mâle icâb etmekle müteveffâ-yı merkûmun defter-i kassam kaydıdır.

Fî 9 S Sene 251

Nühâs ve saire hırdavat

Mahalle-i mezbure-i menzil

384

275

659 Cem‘an yekûn altı yüz elli dokuz guruş

030

629 Techiz tekfiye

049

080

<u>Kalemiyye</u> 18	<u>Kitâbiyye</u> 8	<u>Hüddâmiye</u> 8	<u>Muhzıra</u> 5	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü’l mâl</u> 10
------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	---

032 Dellâliye

441 Duyûnât

127 Ali’ye Mehmed’e Sâbık-ı zevcesinin mihri ve nafaka

165

9

200

40

0212

0852 Sahnü’l bâkî emin-i beytü’l mâl zimmetinde sekiz yüz beş buçuk guruş mevsûrdur.

Sahife: 51

Hüküm: 58/2

Tarihi: Fî 11 L Sene 251

Eski Hamam Konağında fevt olan bikârın muhellefât-ı techiz-i tekfiyesine vefa mikdarı olub beytü'l mâlde bir akçeluk malı kalmadığı kaydıdır.

Fî 11 L Sene 251

Sahife: 51

Hüküm: 59

Tarihi: Fî 27 L Sene 51

Medine-i Tarsus'da kahvede fevt olan (...) Abdulkadir'in muhellefât-ı techiz-i tekfiyesine vefa mikdarı olub emin-i beytü'l mâl zimmetinde bir akçeluk malı kalmadığı kaydıdır.

Fî 27 L Sene 51

Sahife: 51

Hüküm: 60/1

Tarihi: Fî 11 L Sene 51

Tarsus mahallatından Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Köşker Abdullah'ın fevt-i yevmiyeye muhtaç ve mukâlis-i mekûlesinden olduğunu mahalle-i mezbûre sakinlerinden Kızıl Ahmed merkûmun oğlu Mehmed hâzır-ı şer'ide takrir eyledikleri işbu mahalle kaydıdır.

Fî 11 L Sene 51

Sahife: 52

Hüküm: 60/2

Tarihi: Fî 22 L Sene 250

Bâ emrillâh te‘âlâ Tarsus’da vefat eden (...) Mehmed’in hazırda verâseti olmadığından kâfe-i muhellefât beytü’l mâl ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şeri‘ furâğat olunan muhellefât beyanıdır.

Fî 22 L Sene 250

272 Cem‘ân yekûn

025 Techiz tekfin

258

028

<u>Kalemiyye</u> 9	<u>Kâtibiyye</u> 6	<u>Hüddâmiye</u> 6	<u>Muhzıra</u> 5	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü’l Mal</u> 12
-----------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	---

325

017

303 Dellâliye

0602 Cem‘i ihracat

2422 Sahnü’l bâkî emin-i beytü’l mâl zimmetinde iki yüz kırk iki buçuk guruş mevcuttur.

Sahife: 52

Hüküm: 60/3

Tarihi: Fî 3 L Sene 250

Tarsus’da bâ emrillâh te‘âlâ vefat eden Şebîn Karahisarlı Osman’ın muhellefâtı işbu mahalle kaydıdır.

Fî 3 L Sene 250

252 Cem‘an yekûn iki yüz elli iki guruş

025

227 Techiz tekfiye

021

<u>Kalemiyye</u> 9	<u>Kâtibiyye</u> 2	<u>Hüddâme</u> 3	<u>Muhzıra</u> 2	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü'l Mâl</u> 8
-----------------------	-----------------------	---------------------	---------------------	--

206

009 Dellâliye

197

039 Cem'an ihracat

158

Sahhü'l bâkî beytü'l mâl zimmetinde yüz elli sekiz guruş mevcuttur.

Sahife: 52**Hüküm:** 60/4**Tarihi:** Fî 13 L Sene 251

Tarsus'da bâ emrillâh te'âlâ Hazreti Bilal-i Habeşî Radiyallâhu te'âlâ anhû hazretlerinin türbe-i şerifesinde vefat eden Sucu Mustafa'nın muhellaafât kaydıdır.

Fî 13 L Sene 251

79 Cem'an yekûn yetmiş dokuz guruştur.

25 Techiz tekfin09

<u>Kalemiyye</u> 12	<u>Kâtibiyye</u> 12	<u>Hüddâma</u> 12	<u>Muhzıra</u> 12	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü'l Mâl</u> 3
------------------------	------------------------	----------------------	----------------------	--

45

04

41

08

33 Sahnü'l bâkî beytü'l mâl zimmetinde otuz üç guruştur.

Sahife: 52

Hüküm: 60/5

Tarsus'da Tekye Mahallesinde bâ emrillâh te'âlâ vefat eden Mısırlı Saliha'nın muhellefât beyanıdır.

232 Cem'an yekûn

25 Techiz tekfin

582

10

<u>Kâlemiyye</u> 12	<u>Kâtibiyye</u> 12	<u>Hüddâme</u> 12	<u>Muhâzıra</u> 12	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü'l Mâl 4</u>
------------------------	------------------------	----------------------	-----------------------	--

482

092 Hass-ı ihraç

39 Sahnü'l bâkî otuz dokuz guruş beytü'l mâl zimmetinde mevcuttur.

Sahife: 52

Hüküm: 60/6

Tarihi: Fî 27 S Sene 251

Medine-i Tarsus'da Han-ı Cedidde vefat eden asitâneli es-Seyyid Ahmed İbrahim'in sûk-i sultanda furuğat olan muhellefâtın kassâm defteridir işbu mahalle kayd şodd.

Fî 27 S Sene 251

8933 Cem'an yekûn

0053

8880 Techiz tekfiye

0427

<u>Kalemiyye</u> 222	<u>Kâtibiyye</u> 45	<u>Cezzâme</u> 45	<u>Muhâzıra</u> 15	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü'l Mâl</u> 100
-------------------------	------------------------	----------------------	-----------------------	--

8453

0175 Dellâliye

8278

1655 Hass-ı ihraç

6627 Sahnü'l bâkî

Sahife: 53**Hüküm:** 61**Tarihi:** Fî 19 S Sene 253

Bâ'is-i Defteri Oldur ki

'An asl Meralı olub medine-i Tarsus'da Bedestan nam mahallede misâfireten mûkim iken bundan akdem bâ emrillâh te'âlâ vefat eden an Karaman nam müteveffânın varisi sulb-i kızı Fadime'ye intikal eden emvâl ev eşyayı tahrir ve Meralı Kuyumcu ustası Hüseyin yedine teslim olunan kassam defteri beyanıdır.

Fî 19 S Sene 253

<u>Nakd-i Mevcut</u> 175	<u>Nim bac bağı</u> 80	<u>Nim sim</u> 25	<u>Top</u> 5	<u>Müstemil Kilim</u> 15
<u>Yorgan ve Yastık</u> 40	<u>Altun Dügme</u> 30	<u>Altun Küpe Cifti</u> 15	<u>Altun Gerdan</u> 120	<u>Kahve Degirmeni</u> 15

0280

2212 Yekûn

<u>Resm-i 'âdiye</u> 55	<u>Kâtibiyye</u> 5	<u>Muhzırıyye</u> 3	<u>Hüddâmiye</u> 3
----------------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------

0060

2149 Sahnü'bâkî iki bin yüz kırk dokuz guruş merkum Kuyumcu ustası Hüseyin'e teslim olundu işbu mahalle kaydıdır.

Sahife: 54-55

Hüküm: 62/1

Tarsus sakinlerinden Kör Durmuş'un zevcesi Fatıma bint Mehmed nam Hatunun karındaşı müteveffâ Mehmed ve Mahmud ve Ahmed nâm-ı müteveffâların pederlerinden intikal eden hisse-i eriseleri valideleri Mümine Hatunun yed-i zimmetlerinde bu ana kadar kalmış olmakla müteveffâ-yı merhum Mahmud üç nefer müteveffâ karındaşlarının hisse-i eriseleri ma'rifet-i şer'î şerifeyle âle'l târikû'l müneseha tevzi ve taksim olundukda tahvîr-i salâyetinde olan bağ ve çardak baha yedi yüz guruş ve sair eşya baha sekiz yüz elli guruşa iblağ olub ol mikdar meblâğ-ı mezkûre Fatma ile kız karındaşı Fatma ve anaları Mümine'ye tevzi ve taksim olundakda bağ-ı mezbûru Fatma bint Mehmed yedi yüz guruşa kat'î baha ile vereselerden olub nefsi-i bağ-ı mezbure Fatma'nın olduğu işbu mahale şerh verildi.

Sahife: 54-55

Hüküm: 62/2

Tarsus mahallatından Zimmîyan Mahallesinde mürd olan Meryem nam nezârinin hazırda varisi umûmi olmayıb beytü'l mâl ma'rifetiyle rû'iyet olunan kassâm defteri işbu mahalle kaydıdır.

0547 Cem'an yekûn

00932

<u>Kalemiyye</u> 132	<u>Kâtibiyye</u> 15	<u>Hüddâmeiyye</u> 15	<u>Muhâzıra</u> 10	<u>Hüddâme-i</u> <u>Beytü'l Mâl</u> 20	<u>Dellâliye</u> 12	<u>Duyun</u> 8
-------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------	--	------------------------	-------------------

Duyûn

4532

092

3612 Sahnü'l bâkî beytü'l mâl emini Hacı Ali Ağa zimmetinde üç bin altı yüz on iki guruş.

Sahife: 54-55

Hüküm: 63

Tarihi: Fî 27 L Sene 251

Tarsus'da ecel-i mü'avediyle vefat eden Mümşibaşı damadı Mehmed Hamdi bekân-ı muhellefât ve takvîr-i ma'rifetiyle kâfe-i emvâle muhellefât-ı tahrir ve defter-i kassâm olunub Konya'da vâriseleri tarafına verilmek için Tarsus'da mukâyem tercümanı bulunan yazırgâne teslim olunan muhellefât defteri kassâm işbu mahalle kaydır.

Fî 27 L Sene 251

<u>Sim me'a başlık</u> 200	<u>Sim döşeme</u> <u>Mehbib</u> 450	<u>Silahluk Çubuk</u> 32	<u>Sim Tabanca</u> 400	<u>Ref'i sim</u> <u>Tabanca</u> 180
<u>Kılınc</u> 415	<u>Şemsiye</u> 222	<u>Çuka Kokuluk</u> 140	<u>Küçük Kürek</u> 210	<u>Def'a Kürek</u> 80
(...)	<u>Şal 1</u> 390	<u>Takım 1</u> 320	<u>Fes Me'a</u> <u>Kumek1</u> 40	<u>Gömlek ve Yelek</u> <u>ve Don</u> 62
<u>Çitari Top</u> 4	<u>Altıparmak Çitari</u> 155	<u>İplik Çitari 4</u> 65	<u>Abdestlik 1</u> 70	<u>Köhne Tırablis 1</u> 50
<u>Kehribar Takım 1</u> 316	<u>Hamam Kutusu 4</u> 80	<u>Def'a Kutu</u> 47	<u>Müstemil</u> <u>Gömlek ve</u> <u>Açıkdar ve Don</u> 80	<u>Köhne Abani 1</u> 44
<u>Fes 1</u> 36	<u>Köhne Don ve</u> <u>Yemeni Seccade</u> 23	<u>Def'a Kutu 1</u> 14	<u>Sim zarf me'a</u> <u>suzan 8</u> 1472	<u>Hurc 1</u> 100
<u>Enfiye me'a</u> <u>Kavanoz 1</u> 16	<u>Tırablis 1</u> 1250	<u>Kâtip Ahmed</u> <u>Efendi'de</u> 500	<u>Kara Esb 1</u> 780	<u>Ayağı bağlı doru</u> <u>esb 1</u> 650
<u>Kara beygir ve</u> <u>doru beygir</u> 1400	<u>Nühas 4</u> 672			

10924 Cem'ân yekûn yalnız on beş bin dokuz yüz yigirmi dört guruşdur.

00000

<u>Kalemiyye</u> 398	<u>Kâtibiyye Hüddâme</u> 40	<u>Delâliye</u> 420	<u>İnce Mehmed Ağa'ya</u> <u>verilen</u> 200	<u>Araba</u> <u>duba</u> 129	<u>Def'a</u> <u>Mehmed'e</u> 22
-------------------------	--------------------------------	------------------------	--	------------------------------------	---------------------------------------

01724

14200 Balta baha 15 Kâtip Hamdi Efendi'nin Zimmetinde Kalan 500

Furuğat olunmayı bevlâkiye teslim olunan muhellefât

<u>Cudde</u> 8	<u>Uckur</u> 2	<u>Havlu</u> 2	<u>İşlemeli Havlu</u> 1	<u>Makreme</u> 1
<u>Kimal Büskül</u> 1	<u>Harir Gömlek</u> 1	<u>Dizlik</u> 1	<u>Mai Çuka Takım</u> 1	<u>Potur bağ</u> 1
<u>Merkeb</u> 1	<u>Enfiye Yemeni</u> 1	<u>Enfiye Kutusu</u> 1	<u>Sim İnam Kabı</u> 1	<u>Yazma Yemeni</u> 1
<u>Kurutaç</u> 1	<u>Mushâf-ı Şerif</u> 1	<u>Nakiye</u> 2	<u>Sim Taç</u> 1	<u>Basma Sa'at</u> 1
<u>Sim Kumkuma</u> 1	<u>Sim Ru'danlık</u> 1	<u>Fil Cam Tepsi</u> 1	<u>Bohça</u> 4	<u>Arab Kömesi</u> 1

Sahife: 55

Hüküm: 64

Tarihi: Fî 13 L Sene 1251

'An asl Darende'de iken Tarsus kurâlarından Garibler Karyesinde fevt olan Sevilolu Mehmed nam müteveffânın zûr-i el-irsâm tarafından varisi Hafız Ali zuhur edib emin-i beytü'l mâl muvâcehesinde varisi olduğunu huzûr-ı şer'ide Ali Efendi ve Aşıroğlu Ömer şehâdet edib şehâdetleri hâyiz-i kabulde oldukda merkum Hafız Ali'ye İmam Ali Efendi dahi varisi olmadığından kefil olunarak bin yedi yüz altmış guruş teslim olunduğu kayıdır.

Fî 13 L Sene 1251

Sahife: 56

Hüküm: 65/1

İftiharü'l-havass ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-müluk ve's-selatin muhtarü'l-izz ve't-temkin bi'l-fi'il Darussa'adetim ağası olub Haremeyn-i şerifeyn evkafı nazırı olan Abdullah Ağa dame uluvvuhu Divan-ı hümayunuma arz gönderüp taht-ı nezaretinde olan evkâfdan medine-i Tarsus'da vaki' Hazreti Danyal el-nebi aleyhisselam türbesinde merhum Sultan Gavri vakfının tevliyet ve türbedarlık cihetleri tevcihi hususuna dair medine-i Adana naibi mevlana es-Seyyid Veliyyüddin zide ilmuhunun vürud iden ilamına kaydı ba'de'l-ihrac keyfiyeti i'lam olunmak babında fermân-ı alişânımla Haremeyn müfettişine havale oldukda medine-i

Tarsus'da vaki' merhum Sultan Gavri nam sahibü'l-hayrın medine-i mezburda kain hazret-i Danyal el-nebi aleyhisselamın türbe-i şerifeleri vakfının yevmi iki akçe vazife ile tevliyeti ve yevmi bir akçe ile türbe-i müşarün ileyh türbedarlık ciheti derkenardan nümayan olduğu üzere ciheteyn-i mezkurteyn vazife-i mersumeleriyle Mehmed Şah el-Hindi mahlulünden bin iki yüz kırk iki senesi Muharremi'nin on yedinci gününde medine-i Tarsus naibi Abdurrahman i'lamı ve arzı ile Şeyh Mehmed Kadri el-Hindi ve Şeyh Ahmed Kadri Hindî üzerlerine ber vech-i iştirak ba'de't-tevcih mezbur Şeyh Mehmed Kadri el-Hindi bila veled fevt olub vakf hisse-i mezkureleri iki yüz kırk dokuz senesi Şabanı'nın on dördüncü gününde medine-i mezbur naibi Müftizade es-Seyyid Mehmed Gaffar ilamı ve ba arz hissedarı merkum eş-Şeyh Ahmed el-Hindi'ye tevcih olunub tevliyet ve türbedarlık-ı mezkure cihetleri elyevm ba berat-ı alişan merkum Şeyh Ahmed el-Hindi üzerinde olduğu kuyuddan ve tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkure ile türbedarlık-ı mezkur vazife-i mersume ile şart-ı vakıf ve amel-i kadim üzere bin yüz kırk dört senesinden berü Hindî'lere tevcih olagelüb ecanibden kimesneye tevcih olunmadığı ve merkum eş-Şeyh Ahmed Kadri bin İbrahim Arab taifesinden olub kendisini Hindî taifesinden add iderek ber takrib tevliyet ve türbedarlık-ı mezkurları hilaf-ı şurut-ı vâkıf ve amel-i kadim kendi üzerine tevcih itirdiği i'lam-ı mezkurdan müsteban oldukdan sonra derun-ı i'lamda mezkurü'l-ism eş-Şeyh Mehmed el-Hindî ibni Abdürrezzak el-Hindî meclis-i şer'-i münirde takrir-i kelim idüp tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkure şart-ı vâkıf ve amel-i kadim üzere Hindî taifesine tevcih olunagelir iken hilaf-ı şart-ı vâkıf ve amel-i kadim ecanibden ve Arab taifesinden Halebü'sş-şehbâ'da kain Lazkiye kasabasında Cebeliye nam mahal ahalisinden olub Hindî taifesinden hilaf-ı inha ber takrib nisf tevliyet ve nisf türbedarlık-ı mezkurları Mehmed Şah el-Hindi mahlulünden bin iki yüz kırk iki senesi Muharremi'nin on birinci gününden ve nisf-ı ahar hisselerini Mehmed Kadri el-Hindî mahlulünden iki yüz kırk dokuz senesi Şabanının on dördüncü gününde hilaf-ı şart-ı vâkıf ve amel-i kadim kendü üzerine tevcih ve berat itdirmeğle husus-ı mezkur erbab-ı vukuf bi-garaz müsliminden bade'l-istintak tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkure şart-ı vâkıf ve amel-i kadim üzere Hindî taifesinden müteveffıyan-ı merkumandan Mehmed Şah el-Hindi ve Şeyh Mehmed Kadri el-Hindi mahlullerinden ve Arab taifesinden merkum Ahmed Kadri ref'inden şart-ı vâkıf ve amel-i kadim üzere üzerine tevcih ve yedime

müceddiden berat-ı şerifim virilmek niyazıyla i'lam olunmak muradımdır didükde fi'l-hakika tevliyet-i mezkur ile türbedarlık-ı mezkurun elyevm mutasarrıfı merkum eş-Şeyh Ahmed Kadri (silik) Halebü'ş-şehba civarında Antakya kasabasında Cebeliye nam mahall ahalisinden olub ecanibden olduğu ve tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkur şart-ı vâkif ve amel-i kadim üzre Hindîlere tevcih olunagelüb Şeyh Mehmed Hindî dahi tevliyet ve türbedarlık-ı mezkurların şart-ı vâkif ve amel-i kadim üzre meşrutları olub umur-ı tevliyet-i mezkure ve kema hüve hakkaha istikamet ile idare ve ruyete muktedir ve her vechile mahall ve müstehakk idüğü hazırun-ı bi'l-meclis olan neferat-ı müsliminden ve medine-i Tarsus ahalisinden olub Asitane-i saadetimde misafireten sakinler olan el-Hacc (silik) İbrahim ve el-Hacc Ahmed bin el-Hacc Bedreddin ve el-Hacc Mehmed bin eş-Şeyh Ali nam kimesneler ihbar ve tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkur merkum eş-Şeyh Mehmed el-Hindî ibni Abdurrezzak el-Hindî üzerine tevcih olunmasını istirham itmeleriyle bu suretde tevliyet ve türbedarlık-ı mezkurlar vazife-i mersumesiyle müteveffıyan-ı merkuman Mehmed Şah el-Hindî ve Şeyh Mehmed Kadri Hindî mahlüllerinden ve Arab taifesinden Ahmed Kadri ref'inden şart-ı vâkif ve amel-i kadim üzre merkum eş-Şeyh Mehmed el-Hindî üzerine tevcih ve şurutı derciyle yedine müceddiden berat-ı şerif-i alışanım virilmek iktiza eylediğini müfettiş-i muma ileyh Ali Remzi zide ilmuhu i'lâm itmeğle mucebince tevliyet ve türbedarlık-ı mezbure ber vech-i muharrer sened-i merkum işbu rafi'-i tevki'-i refi'ü'ş-şan-ı hakani eş-Şeyh Mehmed el-Hindî ibni Abdürrezzak el-Hindî zide salahuhuya tevcih ve şurutuyla yedine berat-ı alışanım virilmek recasına arz itmeğın mucebince beratı i'ta olunmak fermanım olmağın hakkında mezid-i inayet-i padişahanem getirüp ağa-yı muma ileyhın arzı mucebince bin iki yüz elli senesi Şabanı'nın beşinci gününden bu berat-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki eş-Şeyh Mehmed el-Hindî ibni Abdürrezzak el-Hindî zide salahuya varup müteveffıyan-ı mezburanın mahlüllerinden ve merkumun ref'inden tevliyet ve türbedarlık-ı mezkure ber muceb-i şart-ı vâkif mutasarrıf olub eda-yı hıdmet itdikden sonra tayin olunan yevmi üç akçe vazifesin erzak-ı müşarün ileyh mahsulünden alup mutasarrıf ola şöyle bile alamet-i şerife itimad kıla fi'l-yevmi's-sani aşer min şehri Şaban-ı şerif sene hamsin ve mieteyn ve elf.

Sahife: 57

Hüküm: 65/2

Yalnızdam Karyesinde fevt olan Seylo'nun muhalefat bahası beyan-ı ber muceb-i defter-i kassam.

Guruş

1156

0040 Techiz tekfin

1116

0083 Kâlemiyye 28 / Kâtibiyye 15 / Hüddâmiyye 15 / Hüddâm-ı beytü'l-mâl 25 guruş

1033

0023 Duyunat

1010

0165 Mihr-i müeccele zevcesine 125 guruş / Dellâliye 40 guruş

0845

0212 Hisse-i rub'

0633

0126,5 Humus

506,5 Sahnü'l-bâkî emin-i beytü'l-mâl zimmetinde beş yüz altı buçuk guruş mevcuddur.

Sahife: 58

Hüküm: 66

Tarihi: Fî 23 L Sene 250

El-Hamdü lillâhi'l-vâkıfû alâ küllî hâli âlemi's-şehâdeti ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Resûlihî Muhammedini'l-meb'ûsi'l-beyânü'l harâm ve'l-helâl ve alâ âlihî ve eshâbihî hayri'l-eshâbi ve hayri'l-âla işbu bâ'is-i hâza'l-kitâb medîne-i Tarsus mahallâtından Câmî'-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve râğübü'l-hasenât Mustafa bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf ve mahfel-i dîn-i münîf li-ecli't-tescîl ve'l-emri'l-itmâm ve't-tekmîl mütevellî nasb û ta'yîn eylediği işbu

râfi‘u’l-kitâb-ı ferrâş Şeyh Mustafa bin Ömer mahzarında bi’t-tav‘ ve’r-rızâ şöyle ikrâr ve i’tirâf ider ki Nemrun Yaylağında Cum‘a yakasında silk-i mülk-i sarf-ı sahîhimde ve müşterâ-yi sarîhimde olan üç dönüm mikdârı bağ ve derûnunda olan eşcâr-ı müsmire ve tahtânî bir bâb menzil ve çardak ve kasîr-i müştemilesiyle kıbleten tarîk-i âmm şarken Karaoğlan’ın Hâfız Efendi bağı boyrazen Hâfız Efendi’nin harâbe bağı garben Molla Hamza bağı işbu hudûd-ı erba‘asıyla mahdûd ve mümtâz olan mülk bağı hasbeten lillâhi Te‘âlâ ve talaben li-merzâti Rasûlillâh vakf-ı sahîh-i şer‘le ve habs-i sarîh-i mer‘î ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta‘yîn eyledim ki bâğ-ı merkûma kendim hâl-i hayâtda iken sâkin ve muatasarrıf olub ve ba‘de vefâtihî hâlen taht-ı nikâhımda olan Kerîme binti Veliyyüddîn nâm hâtûn sâkin ve mutasarrıf ve mütevellî olub ve ba‘de vefâtihî Câmî‘-i Atîk-i şerîfin her kim ferrâş olur ise mutasarrıf ve mütevellî olub ve mütevellî olan kimesne sâ‘ir evkâf mütevellîleri gibi kabz eylemek üzere İmâmeynü’l-Harâmeyn kavli-i şerîfleri vechle bâğ-ı mahdûd-ı mezbûrun evvelen vakfiyyetini ve sâniyen meşrût ve kuyûdunun sıhhati ve lüzûmuna hükm-i şer‘î vakfen min ba‘d vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub nakz ü nakîzine mecâl ü muhâl olduğuna ve Fe-men beddelehû ba‘de mâ-semî‘a veinnemâ ismühû alellezîne yubeddilûnehû innallâhe semî‘un alîm.

Fî 23 L Sene 250

Sahife: 58

Hüküm: 67

Tarihi: Fî 5 M Sene 251

Tarsus’da Hân-ı Cedîd’de bi-emrillâhi te‘âlâ vefât iden Trabluslu Dâş Osmân’ın Tarsus’da mevcûd kâffe-i emvâl ve muhalledât ve zimemâtını müteveffâ-yı merkûmun olmayub asıl mâl sâhibi Trablus’da Alemdaroğlu Hacı Hasan’ın olub ve merkûm Hacı Hasan kâffe-i emvâlini ahz ü kabz ve tarafına îsâle bâ hüccet-i şer‘î İskenderiyeli el-Hâcc Ahmed Ağayı vekîl eylediğini Daş Ahmed bin Îsâ Sa‘îd bin Mes‘ûd nâmân kimesneler edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eyledikleri işbu mahalle kayd-ı şodd ve merkûm el-Hâcc Ahmed Ağa dahi vekâleti müdâvemeten kabûl eylediği kayd şodd.

Fî 5 M Sene 251

Ve mazmûn-ı hüccet Seyyid İbrâhim Seyyid Abdullâh dahi mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Ağa ile bi'l-ma'yye vekîl olub vekâleti kabûl eylediği kayd şodd.

Fî 5 M Sene 251

Sahife: 59

Hüküm: 68

Bâ meclis-i şer'î şerîf ve mahfili'l-hükmü'l-münîf Trablusşâmi'l-Mahmiye ecellehü'llâhü Te'âlâ ledâ mütevellihâ mevlânâ ve seyyidinâ umdeti'l-ulemâ'i-l-a'lâm zübdeti'l-kuzâti ve'l-hükkâm muhtâri'l-mevâlî'l-izâmi'l-hâkimi's-şer'î't-tâbi' hatemehû'l-a'lâ nâlehû minnâ ba'de in-kâne nasbühü Mevlânâ hükm-i eşeddü'l-mûmâileyh elhurmetü'l-med'uvveti Huzme binti Ahmed Ağa dokuzlu vasıyyen şer'ıyyen ve mütekellimen şer'ıyyen alâ evlâdihâ'l-kârîni an-dereceti'l-bülûğ ve hemâkili min Abdülkâdir ve Hasan el-hâsılın lehâ min zevcihâ Dâş Osmân Mısıryi'l-müteveffâ fî bender-i Tarsus min zû-selâseti eşhürin hazret-i'l-âni'l-mücrime ve kavmühû'l-müreffeh bi-ta'rîf-i ehli'l-meclis ve'l-kâbil bâliğ Mehmed ibni'l-müteveffâ merkûm ve (...) enfüsehüm asâleten ve vesâyeten ve'r-racülü'l-med'uvvü umdeti'l-tüccârü'l-kirâm el-Hâcc Ahmed ibn-i Hacı Hüseyin bendâk-ı(?) İskenderâni'l-kâtı'a(?) fî beldet-i Tarsus vekâleten ve mutlakâten muvaffâkân li-re'yihî(?) bi'l-kabzi'l-kâmili metrûketen mısrahüm el-müteveffâ hünâlike ve en-yetenâvelehû (?) müteveffâ fî-zimemi vekâletin şer'ıyyetin mevkûfeten alâ kabûli'l-vekîli el-Hâcc Ahmedî'l-merkûm ve emru Mevlânâ ve Seyyidinâ el-hâkimi's-şer'ıyyi mûmâ ileyh yütesattiruhâ bi-satratın min şehr-i sâbi' ve ısrîn min-şehr-i Muharrem ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

er-Re'îs İbrâhîm ibn-i Enûs

es-Seyyid Mehmed ibn-i Hatîf

Sahife: 59

Hüküm: 69

Tarihi: Fî gurre-i S Sene 251

Medîne-i Tarsus'da bi-emrillâhi Te'âlâ vefât iden Rûmilili Mustafa'nın hâzırda vâris-i ma'rûfî olmayub müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i muhallefâtı emîn-i beytü'l-mâl marifeti ve marifet-i şer'î-i şerîf tahrîr olunan kassâm defteridir.

Fî gurre-i S Sene 251

Cem'an yekûn

Guruş

158

025 Techîz tekfîn

133

016 Harc-ı mahkeme

117

012 Hüddâm-ı beytü'l-mâl

105

021 Hums

084 Sahnü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde seksen dört guruşdur

Sahife: 60

Hüküm: 70

Tarihi: Fî 15 L Sene 251

Tarsus mahallatından Kızıl Murad Mahallesi mescid-i şerifde bâ emrillahi te'âlâ vefat iden (boş) müteveffânın hâzırda varîs-i marûfî olmayub kaffe-i emvâl-i muhallefâtı emîn-i beytü'l-mâl ma'rifeti ve marifet-i şer'î tahrir olunan kassam defteridir. Fî 15 L Sene 251

Guruş	Cem'an yekün
75	
<u>25</u>	Techiz tekfin
50	
<u>06,5</u>	Harc-ı mahkeme
43,5	
<u>04,5</u>	Hüddam-ı beytü'l-mal
39	
<u>08</u>	Humus ihrac
31	Sahhü'l-bâkî emin-i beytü'l-mâl zimmetinde otuz bir guruşdur.

Sahife: 60

Hüküm: 71/1

Tarihi: Fî 12 L Sene 251

Tarsus kuralarından Tiznek Karyesinde fevt olan Baba Kürdi Abdullah'ın zevcesinden gayrı hazırda varis-i marufi olmadığından muhalledatı zevcesi marifeti ve emin-i beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerif tahrir olunan kassam defteridir.

Fî 21 L Sene 251

Guruş	Cem'an yekün iki bin iki yüz altmış dört guruşdur
2264	
<u>0064</u>	Techiz tekfin
2200	
<u>0095</u>	Kâlemiyye 55 / Kâtibiyye 16 / Hüddamiyye 17 / Muhzıra 7 guruş
2105	
<u>0030</u>	Hüddam-ı beytü'l-mâla
2075	
<u>1237</u>	Düyunat-ı müsbitesi Salanmekoğlu Mehmed'e 724 / Mahmud'a 213 / zevcesi Fatıma'nın mihr-i müeccelesi 250 / Köroğlan'a 50 guruş
0838	
<u>0210</u>	Zevcesi Fatıma'nın rub' hissesi

0628

0125 Hums ihrac

503 Sahhü'l-bâkî emin-i beytü'l-mâl zimmetinde beş yüz üç guruş mevcuddur

Sahife: 60**Hüküm:** 71/2**Tarihi:** Fî 29 C Sene 253

'An asl İskenderiyeli olub Beyrut'da (silik) sakin ve tavattun iken alâ tariki't-ticare gelüb medine-i Tarsus'da han-ı cedidde bundan akdem bâ emrillâhi te'âla vefat iden Han-ı cedidden es-Seyyid Said bin es-Seyyid Süleyman nam müteveffânın verâseti pederi Süleyman ve validesi Esnite naman kimesnelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zahir ve nümâyan oldukda tereke-i müteveffânın kabzına bâ hüccet-i şer'iyye vekil olan es-Seyyid Abdülkadir bin Mehmed Efendi'nin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'iyye tahrir ve vekil-i mezkur Abdülkadir yedine teslim olunan kassam defteridir ki ber vech-i ati zikr û beyân olunur.

Fi 29 C sene 253

Guruş

195 Cedid küçük seccade 4 adet 80 guruş / Köhne ihram 1 adet 15 guruş / Köhne entari 2 adet 15 guruş / Köhne şal kuşak 1 adet 20 guruş / Köhne don 1 adet 15 guruş / Çuha şalvar 1 adet 35 guruş

1710 Mağaza derununda prinç ardeb 4 adet 1700 guruş / çürük hurma zenbil 2 adet 10 guruş

1900

0150 Harc-ı mahkeme cem'an 150 guruş

1750 Sahhü'l-baki ber vech-i bâlâ bin yedi yüz elli guruş vekil es-Seyyid Abdülkadir yedine teslim olan kayd şod.

Şühûdü'l-hâl:

İskenderiyeli Hacı Ahmed Ağa

Reis Halil

Kantarcı Ömer Ağa ve gayruhum

Gerek vücut efendilerin ve köy kethudaların cevabları sahihdir ve efendimizin bize i'ta buyurduğu dört pare köy dahil olmayup fakat aşiret-i mezkur fakat diyü bu köylerin her ne kadar zikri yok ise de bizim üzerimize ihale olunması efendimizden niyaz ederiz emir efendimizindir.

Bende es-Seyyid Mehmed bin Aşir Karakubbeli

Sahife: 61

Hüküm: 72

Tarihi: Fî 11 L Sene 248

İşbu medine-i Tarsus'un elyevm ruyeti icab iden bazı mesalih-i mas'ubeden dolayı derece-i gayetde müzayakası olmağın hac bedeli ve hayrat olarak ismi zikr-i ati müteveffâların bazı kesana teveccüh ve ihale eyledikleri mebalighin elyevm isti'vazen ve istikrazen iktiza edeceği vakte kadar umur-ı fukaraya sarf olunmak üzere zikr olunan kimesnelerden ahz olunması cümle ma'rifetiyle bi't-tensib işbu sicill-i mahfuzaya kayd olunmuşdur.

Fi 11 L sene 248

Kefeşker Köse Ömer'in ve Ağcakoyunluoğlu Hüseyin zimmetlerinde bulunan hac bedeli 3500 guruş	Mahatlu Hasan Kethuda'nın Gölgelü Osman Efendi zimmetinde hac bedeli 2500 guruş	Müteveffa Abdurrahman Efendi'nin hac bedeli 3000 guruş
Müteveffa Abdurrahman Efendi'nin eliyle verilmiş olarak Kayseriyeli Ömer Efendi zimmetinde hayrat akçesi 600 + 265 (def'a) = 860 guruş	Hacı Süleyman Efendi'de Hamacı Mehmed Efendi'nin hayrat akçesinden bâkî 500 guruş	Muma ileyh Osman Efendi'de müteveffa Mürseloğlu Hacı Mustafa'nın zimmetinde olan hayrat akçesi 2500 guruş

Cem'an yekün 11860 guruş

Yalnız on bir bin sekiz yüz altmış guruşdur

Ömer Efendi yedine verilen müraselenin kaydı

Guruş

3000 Müteveffâ Abdurrahman Efendi'nin bedel-i hac olan der zimmet-i merkum

0860 Borluoğlu Hasan Bayrakdar'ın ve Ayalı Ayişe Hatun'un hayratı

3860

Sahife: 61

Hüküm: 73

Tarihi: Fî 11 L Sene 247

Ba'isü'l-mürasele izzetlü Ömer Efendi ba'de't-tahiyyetü'l-vafiye inhamızdır ki

Bu evanda canib-i vilayetde bazı mesalihü'l-ibad zeylinde kemaliyle müzayaka ve musinn-i ihtiyac olunmağla ez-zarurat neticü'l-mahzurat müzayasınca muceb-i defter-i bala üç bin sekiz yüz altmış guruşu bi-şarti't-tefviz cümlemiz misliyle zimmetinizden canib-i valaya te'diye ve teslim eylemeniz için işbu mürasele i'ta olundu gerekdir ki balada bast u beyan olunduğu vechile meblağ-ı mezkurı tamamen ve kamilen (kesik) işbu müraseleyi hin-i edasına kadar zabt ve hıfz eylesiz (silik)

Sahife: 62

Hüküm: 74

Tarihi: Fî 11 L Sene 247

Medine-i Tarsus mahallatından Sakızlı Mahallesi sakinlerinden emr-i Ali nam kimesne meclis-i şer'î-i şerife-i envârede işbu bâ'ş hâze'l küttâb mahalle-i mezbure sakinlerinden Rahime bint Deli Bekir nam Hatun üzerine şû'be-i da'vâ ve takrîr-i kelâm ve ifâde-i âde'l merâm eder ki mahalle-i mezburede vâk'î ma'lûmâtü'l mahdûd bir bab firkât-ı menzil ve vakf menzilleriyle menvâl-ı hal menzil-i mezbur bedri emr-i âlinin mülki emirin mezbure Hanım Rahime vâz'î edib menzil-i mezbur suvâl olundu berveci şer'î verilmiş mutlubdan suvâl olunub cevabında müteveffâ-i merkum zevcem emr-i âlinin anası Sultan Hatunun mülki olub mülkiye üzere

mutasarrıf iken hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken birkaç Müslümanlar muvâcehelerine sebinine menzur mescid-i şerifine yakacak ber vakiya bâ ‘imâdem vermek şartıyla uzûriye evlâd-ı evladım ve iyâzen bilâhi te‘âlâ nam-ı inkıraz olacak mescid-i şerifin hedâin-i ‘âlel seviye deyu vakifat deyib vakf ve casb etmekle dahi mûceb-i şer‘i matlubumdur dedikde fetrâ-yı şerife müraca‘ât olub ber muceb fetvâ-yı şerife med‘i aleyhlerine lazım gelib verâ-yı hakimü’l fezzam deyu kulen ve fa‘len cevab bâ sevâb bâ‘del paye suvâl olunub advil ısrarı hâl-i Müslimlerden Zara Efendi ber âli ve mülâ‘imiz Mehmed nam kimesneler meclis-i şer‘i hazırda olub şöyle şehâdet ederler ki işbu zikr olunan menzil ve sof ve havâle sof kapusundan Sultan Hatunun mülki olub hâl-ı ketb üzere mutasarrıf iken hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken birilerin muvacehelerine merzorlu mescid-i şerife yakacak beherine ber vâkiya vermek şartıyla mezbure rasimeye evlâdı evladına billâhi te‘âlâ nam mutasarrıf ol babda meclis-i şer‘-i şerifin had emrine âle’l veriye vakifât-ı diğerlerine şehâdetlerinde dahi edâ-yı şehâdet şer‘iye ederiz deyu şehâdet-i şer‘iye etmeleriyle bâ‘del tâ‘dil ve tezkir-i şehâdetleri hâz-ı kabulde olub hıdmet-i âliye kabul olunan hâkim olduğu mâ vâk‘i taleb.

Fî 11 L Sene 247

Sahife: 62

Hüküm: 75

Boyacı Boazek oğlu Yafek zimmîye bu maslahatı için yedine virilen hücceti kayd

‘An asl Adana mütemekkinlerinden Kuyumcı Şamlıoğlu Agob zimmî meclis-i şer‘-i şerif-i enverde işbu ba‘is-i haze’l-kitab medine-i Tarsus mütemekkinlerinden Yafek zimmî üzerine şöyle dava ve takrîr-i kelam ve ifâde-i ani’l-meram ider ki bundan bir mah mukaddem kendi sanatımla bir çift altun burma tanzim idüp burma-i mezbureyi fûruht itmek için tellala virmişidim Tarsus mütemekkinlerinden Boyacı Boazek oğlu Yafek zimmi istihkak iddiasına tesaddi ile mezbur burmayı almış olduğu mesmu‘ımız olmağla mesfurı ihzar-ı şer‘ ve hakkımı ihkak olunması matlubumdur didükde mersum Yafek’e sual olunub gibbe’s-sual cevabında zikr ve iddia eylediği burma zevcim Ağna’nın on üç seneden beri kendi malı olub zevcim mersumeye

vekaleten benim dahi muceb-i şer'isi matlubumdur diyü def'le mukabele idicek fetva-yı şerife müracaat olunub ber muceb-i fetva-yı şerif on üç sene mukaddem vekil-i müseccel olan zimmiden zevcesi Ağna'nın kendi malı olduğuna beyyine lazım gelir diyü kuyuden ve fi'len cevab-ı ba-savab buyurmalarıyla beyyineye havale olundukda udul-ı ahrar-ı rical-i müsliminlerden Hüseyin bin Hasan ve Mehmed bin Abdullah naman kimesneler ve tevatüren bi-garaz kimesneler meclis-i şer'a hazıran olub şöyle şehadet iderler ki balada bast u beyan olunan burma mersum Yafek zevcesi Ağna nam nasraniyenin kendi malı olduğuna bizler şahidleriz ve dahi her birerlerimiz eda-i şehadet-i şer'iyye ideriz diyü şehadet-i şer'iyye itmeleriyle ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehadetleri hayr-ı kabulde olub müdde'i-i mersum Agob muarazadan men' u def' olunduğu mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imla hurire fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-işrin min şehr-i Şevvali'l-mu'azzâm sene seman ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Sahife: 63

Hüküm: 76

Vardıkları mahallerde tekrar gümrük mutalebe olunmamak üzere yedlerine bir kıt'a emr-i şerifim i'ta kılınmasını müfti-i sabık muma ileyh bundan ba arz-ı hal istid'a itmiş ve keyfiyet ol vakit emti'a gümrüğü emini olub hala mukata'at hazinesinin varidatı nazırı olan rical-i Devlet-i aliyyemden iftiharü'l-emacid ve'l-ekarim es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dame mecduhudan bi'l-isti'lam İstanbul'a gelen emti'a ve eşya madam ki uğradıkları mahallerde furuht olunmaya ol meta'dan gerek gümrük mütalebesi hilaf-ı şurut olduğundan ve müfti-i sabık muma ileyh Dersaadetimden taşra götüreceği malının İstanbul'da gümrüğünü virüb yedine aldığı ma'mulün bih eda tezkeresi mucebince nakl ve irsal ideceği emti'adan taşra gümrüklerde tekrar gümrük mutalebe olunmayacağı aşikar ise de taşralarda ba'zı mahallerde bac ve müruriye namıyla rüsumat olmak adet hükmünde olub ancak mumâ ileyh ulema ve sulehadan olduğundan mükerrer resm-i gümrük ve o makûle bac ve müruriye ve rüsumat-ı saire mütalebe kılınmamak babında te'kidi havi iki yüz kırk üç tarihinde virilmiş olan emr-i şerifim bi kazailahi te'âla zayi' olmuş olduğu beyanı ile zayi'den bir kıt'a emr-i şerifim ısdarı hususu müfti-i sabık bu defa Divan-ı

hümayunuma arz-ı hal takdimiyle inha itmekden naşı emr-i şerif-i mezkur kaydı ihrac olunarak mucebince zayı'den emr-i şerifim ısdarı hususuna irade-i aliyyem ta'alluk itmeğle ol vechile amel ve hareket olunmak fermanım olmağın zayı'den müceddeden işbu emr-i alişanım ısdar ve muma ileyh yedine i'ta olunmuşdur imdi siz ki valiler müşar ve mevlana ve kuzzat ve gümrükçiler muma ileyhimsiz keyfiyet irade-i seniyyem mantuk-ı emr-i alişanımdan ma'lumunuz oldukda fermanım olduğu ve balada bast u beyan kılındığı vechile müfti-i sabık muma ileyh Mehmed Çelebi zide ilmuhunun Dersa'adetümden taşra götüreceği malının İstanbul'da gümrüğünü virüp yedine aldığı ma'mulün bih eda tezkeresi mucebince nakl ü isal ideceği emti'adan tekrar gümrük ve bac ve müruriye ve rüsumat-ı saire mutalebe olunmaması hususuna sarf-ı küll-i miknet ve mezid-i sa'y ve dikkat eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü'ş-şan vacibü'l-ittiba' ve lazımu'l-ımtisalimin mazmun-ı münifi üzre âmil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerifeme i'timad kılınız re'yü'l-yevmi't-tasi' şehr-i Cumade'l-ula sene sitte ve erba'in ve mieteyn ve elf.

Sahife: 63

Hüküm: 77

Tarihi: Fî 15 M Sene 249

İşbu karılar iyalleridir

Karkutlu iki nefer doko(?) ve iki karı ve bir sabiye cem'an beş nefere on birinci alayın dördüncü ortanın altıncı mülazım-ı evveli Mustafa Ağa kefâletiyle Karaman'a izn virildiği kayd şod.

Fî 15 M sene 249

Sahife: 63

Hüküm: 78

Tarihi: Fî 25 M Sene 253

Medine-i Tarsus kazasından Gökçeli Kazası aşiretinden Burhan Aşireti ahalilerinden (silik) Ali nam kimesne Kayseriyeli Maviş Paşa'nın oğlu Mustafa yedinde bir re's kırsrağını bulub huzûr-ı şer' de isbat eylediği Muhammed bin Muhammed Hüseyin bin Hacı Mahmud şهادetleri ile ahz eylediği bu mahalle kayd şod. Fî 25 M Sene 253

Sahife: 64

Hüküm: 79

'An asl Tırablis kurâlarından Mucûniye Karyesi sakinlerinden kısmet-i âb zât-ı Tarsus kurâlarından Duvarcı Karyesinde tevdik eden Arap Hacı Ali bin Câm'i-i Hasan Abdal taifesinden diyerek Abdal mirecesi Yusuf Ağa mirî talabe eyledikde merkûm Hacı Ali bin Abdal taifesinden diğer evlâd-ı Arap olub tasbim tahrirdir deyû huzûr-ı şer' i gelib ihbar eylediği Abdal taifesinden olmayıb mechûlesinden olmadığını beyânıyla havâle olundukda idvâl-ı ihrâr-ı rical Müslümanlardan hasıl Ahmed Ali bin Hacı Mehmed Hacı Gaffur kimesneler meclis-i şer' i hazır olub şöyle şهادet-i şer' i ederler ki merkum Hacı Ali bin Hacı Trablis kurâlarından Bevniye Karyesinde evlad-ı Arap olduğunu bizleri şهادetleri ve şهادet-i şer' i ederiz deyû edâ-yı şهادet-i şer' i etmeleriyle şهادetleri hayr-ı kabulde oldukça işbu mahalle şer' i verildi mürûr-ı merkûm mir-î mutâlebesinden men' i olundu kayd-ı şodd.

Sahife: 64

Hüküm: 80/1

Bâ mürâsele

Yarıncıoğlu hevâce Kirkorun cânib-i vilâyetde olan alacağıının muhâsebesi işbu bin iki yüz kırk dokuz senesi mâh-ı Muhârrem-i şerifenin yigirminci günü mâ'rif-i şer' i şerife ve Tarsus münşâhı inâyetlû Yakup mâ'rifeti ve cümle ihâle ve

iğvât muvâcehelerinde hesap olundukda bâ‘del külli hiâba zuhûr eden alacağından dolayı iki yüz kırk yedi senesi marta tevzi bekâyesinden edâ olunmak üzere havâle verilen meblağı beyan olundu.

09773 Kırk yedi senesi mart bekâyesinden Nemrun Bölgesinde Beslema’da mürd merkûmdan kalan Küçükzâde Ali (...) havele olunan

15500 Sene-i mezkûrede mahsuben İlvanlı Kazası’nda bit-teslim havale Osman Ağa’ya

10682 Sene-i mezkûrede mahsuben İvlas Kazası’nda Turzâde’de bit-teslim havale

10283 Gökçelik Kazası’nda sene-i mezkûrede bekâyesinden havale olunan

41238

Sahife: 64

Belge No: 80/2

Medine-i Tarsus mahallatından Dabbağhâne Mahallesi sakinlerinden bundan akdem bâ emrillâh te‘âlâ vefat eden Karamanlı Musa’nın cem‘an yekûn terekesi.

71,2

25 Techiz tekfin

562

15 Resm-i ‘âdi ve kâtibiyye ve hüddâmiyye ve beytû’l mâle

41,2 İşbu kırk bir buçuk guruş müteveffâ-yı merkûmun duyûnuna verilmiş

Sahife: 64

Hüküm: 81

Tarihi: Fî 5 S Sene 249

‘An asl İvrizli İbrahim nam kimesne meclis-i şer‘i şerife-i envârede Tarsus Cereci zimmî üzere şöyle da‘vâ eylediği mersûmun yedinde olan merkebi bundan birisine mukdem sanâyi‘ eyledim el yevm merkeb-i mezbûreyi mersumdan berveci

şer‘iyle verilmiş matlubumdur dedikde suvâl olunub ğayb-ı suvâl cevabında ben dahi on mâ‘in mukdem Yusuf‘dan iştirâ eyledim deyû di‘mâl-ı mukâbele edecek mü‘âd-i merkumun takrir-i meşrûhâsını mütâbık lazım gelib bende-i havâle olundukda abdâl-ı ihrâr-ı rical Müslümanlardan Ahmed bin Ahmed Mahmud bin Mahmud nam kimesneler lace‘l eşhâsda meclis-i şer‘i şerifede hazır olub merkeb-i mezbûr ma‘-i merkûmun merkebi olduğunu her birilerimiz edâ-yı şehâdet-i şer‘i ederiz deyu edâ-yı şehâdet etmeleriyle şehâdetleri hâzır-ı kabulde olduğu işbu mahalle kaydır.

Fî 5 S Sene 249

Sahife: 65

Hüküm: 82/1

Tarihi: Fî 15 S Sene 1253

Bâ Deynini Defteri Odur ki

Medine-i Tarsus mahallatından Sûfiler Mahallesi sakinlerinden iken bundan bâ emrillâh te‘âlâ müteveffâ olan Fatıma bin Mehmed nam müteveffânın vâriset-i oğlunun kızı Zeynep bin Osman nam sağıreye mütecâde olduğu lade‘l zahire ve nümâyan olmakla tereke-i müteveffâyeye defteridir bervechi ânı zikr ve beyân olunur.

Fî 15 S Sene 1253

<u>Kırık Altın yüzük</u> 15	<u>Sim kuşak 1</u> 30	<u>Altın Küpe Çifti 1</u> 50	<u>Sim Bilezik Çifti</u> <u>1</u> 20	:115
--------------------------------	--------------------------	---------------------------------	--	------

<u>İplik (...)</u> 30	Tencere Kapak 1	İplik 1	Tencere 1	Su Tası 1	Siyah Güğüm 1
Lenger 3	Yemek Sahnı 1	Def‘a Sahn 1	Kazan 1	Nühas Sikun 1	Def‘a İplik 1

0030

0330

<u>Yastık</u> 15	<u>Döşek</u> 20	<u>Yorgan</u> 30	<u>Köhne Kilim</u> 5	<u>Mutasıl Kilim</u> 15	<u>Sim zarit</u> 10
---------------------	--------------------	---------------------	-------------------------	----------------------------	------------------------

Zülûb Penbe 22
10

Mahalle-i mezkûrede üç bab dam
1500

Minder 4
20

0095

1730

<u>Resm-i 'adi</u> 572	<u>Kâtibiyye</u> 12	<u>Hüddâmiyye</u> 19	<u>Muhzriyye</u> 7
---------------------------	------------------------	-------------------------	-----------------------

2300

00852

2214,5 Sahnü'l bâkî yalnız iki bin iki yüz on dört buçuk guruş olduğu işbu mahalle kayd şodd.

Sahife: 65

Hüküm: 82/2

Tarihi: Fî 21 M Sene 52

Semt-i vâz'î Karyesinden olub Harput Kazasında (...) nam fevt olan bâ tâhvil-i duyûnu olan bin üç yüz kırk guruş kâmilen Hacı Emin nam kimesne bit-tamam ahz ve kabz edib her birileri defterlerini ibrâ-yı 'am ile ibrâ ve iskâd etmiş olduklarından sicile mahfûz kaydıdır.

Fî 21 M Sene 52

Sahife: 66

Hüküm: 83

Bismillâhirâhmanirâhim

Elhamdüllilâhi râbbil âlemin ve's selâtû ve's selâmu âlâ Resûlünâ Muhammedin ve âli ve's sahbihî ecme'in isâbeden işbu ba'ş mezkur medine-i Tarsus mahallatından Kızıl Murad Mahallesi sakinlerinden sahibü'l hayrat Fatime bint Osman nam hatun meclis-i şer'î şerifede li eclid- tescil ve'l tekml emiri'l itmâm ve't tekml şöyle takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm eder ki mahalle-i mezburede mülk silk-i sarf-ı sarhim olan bir bab Tahtanî menzil ve bir sayfiye ve bir mikdar hûli müstemil

olub menzil-i mezburun kibleten tarâf-ı târik ‘am ve şerifen tarâf-ı Levenzâde el-Hacc Mehmed Efendi menzili mezbûrede taraf-ı Yakup Ağa'nın Köşker civarında istira eylediği menzil ve ğarben taraf el-Hacc Osmanoğlu Mamcı menzili işbu hudû-ı erba‘â ile mahdûd ve mümtâz olan mülk-i menzîl-i hasbetellâh te‘âlâ ve tâliben lemürzâtı ahali evladıma evlâd-ı divâneme mübâdâ-ı mebtûk karye-i merkumun sahih-i şer‘i ve hisse-i sahiri mürd ile hisse edib şöyle şart ve ta‘yin etmekle menzil-i mezburede kendim hâl-i hayatımda mutasarrıf olub beheresine câmi‘-i atik bir vâkiye mürûm verilmek şartıyla bâ‘del vefat yetiyü’l esnaf ahalim İbrahim Ağa müteveli olub bâ‘del nekrâz-ı nümüz billâhü’l kıyaz menzil-i mezburun ğalilesi Câmi‘-i Atik’in ferraşına ve müezzinine şart ve ta‘yin eyledim ve bunlardan her fakr-i reşiddün müteveli olalar deyu ta‘yin olundukda ol dahi sâir-i vefat mütevellilerini kabz eyledikde gaybe’l tasdik imâmü’l emin kul şerifleri üzere menzi-i mahdûd-ı mezburun ol vakfiyetine şâne-yi şerût ve kuyudunun sıhhat ve lüzûmuna hâkim-i şer‘i ve kâfe-i ma‘bûd kazâ-ı cem‘i lazım olub naks ve nakşına mecâl olduğunda femen beddelehû bâ‘de mâ semi‘e fe innemâ ismûhû ele’l lezine yübeddilûnehû innellâhe semiyü’n elîm hûrrire fil yevm el hâmis min şehr-i Şa‘bân-ı mü‘azzam sene ihte ve hamsin ve mi‘eteyn ve elf.

Sahife: 66

Hüküm: 84/1

Tarihi: Fî 21 S Sene 251

Firar eden Adanalı Kürd Ömer’in Tarsus dabbağ ustası Ahmed’in yanında olan eşyası zevcesi Meryem’e teslim olunan eşya işbu mahale kayd olundu.

Fî 21 S Sene 251

<u>Cerime</u> 2	<u>Trablus Kuşak</u> 1	<u>Köhne ibrik</u> 2	<u>Lûler (?)</u> 2	<u>Gömlek</u> 2
--------------------	---------------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------

Sahife: 66

Hüküm: 84/2

Tarihi: Fî 2 L Sene 251

Hamdi Efendi meclis-i şer‘-i şerifede egerçi bundan akdem bir dahi işret-i şurb ve yahud hanemde va‘zi eder isem taht-ı nikâhımda zevcelerim telâk-ı selâse ile tedlik olur dediği işbu mahalle kaydıdır.

Fî 2 L Sene 251

Hafızzâde Ahmed Efendi

Sarı Hafız ve Ali Hafız Efendi

Kendi Kızının oğlu Ali Efendi

Sahife: 67

Hüküm : 84/3

‘An asl Nevşehir’de olub Min Kale sarraflarından ve mü‘âşib re‘âyadan olub iflasa çıkıp Tarsus’a gelmiş ve Tarsus’da kainimce kanlısı olub ihsâb-ı mülâzımı hevce-i kuvveti yanında hıdmet eden riyâcının borçluları gelib alacağı mûtâlebe ettikde vazgeçtikleri için memleketten eylediği iflâs-ı i‘lâmının sûret-i kaydıdır.

Huzûr-ı fâize’l- nevrâ asıfânelerine ma‘rûz-ı dâ‘i-yi devâm-ı umûm suretidir. Medine-i Nevşehir mahallatından Re‘âya Mahallesi mütemeinlerinden irsâl-ı nam zımmî medine-i Nevşehir çarşusunda Müfetti Hanında bezirgân oldası olub asl-i İslâm ve re‘âyadan merâce ile akçe ve yahud vadesiyle eşyaları alıb âhz ve i‘tâ da iken iflasa sokup ahl-i hukukun hakkını vermeyub kendi müşkilât ve müşdübâtına itlâf eyleyub bâ misüllû ibâdullâhın hakkını itlaf eyleyeceğini eshâb-ı hukuk techiz ederek cümle sağır ve kebir ehl-i son ma‘rifetiyle mersûm irsalının menzil-i emvâle ve eşyaları ve zımmî tahrir olunub eshâb-ı hukûk-ı ‘âzimâdan taksim olunmuş olub ve mürselim irsâli dahi kendi vâkisa için ona Tarsus taraflarına dahi olunmuş olduğu huzûr-ı fâiz-i envâr-ı asıfânelerine İslâm olundu tahriren fi el yevm Cemâziye’l evveline ahd ve hamsin mi‘âteyn ve ellefe ebdü’d dâ‘i lid devâm-ı ömr-i devletikum (...) es-Seyyid Ali (...) li hilâfet-i medine-i Nevşehir ve Ürgüp.

Sahife: 67

Hüküm: 85/1

Medine-i Tarsus kurâlarından Ali Fakı Karyesi sakinlerinden iken bundan vefât-ı akdem bâ emrillâh te‘âlâ vefat eden Ahmed nam müteveffânın sulb-i sağır oğlu Mahmud es-Seyyid Ali nam müteveffânın intikal eden emvâl ve eşyanın hafıza ve vârisat ve idâreye bir müddet vâzife buyurulmuş nâiminden ve ve endam olmakla karye-i mezkûr sakinlerinden mâl-ı Ayşeoğlu Ali nam kimesne vesâyetle meyânından olub ve vesâbit uhdesinden gelmekle zile ve muharrer kimesneler inhâ ve ihbar etmeleriyle hâkim-i sâdr-ı kitâbe ve sahâbe Efendi hazretleri dahi merkûm vâzife ta‘yin buyurub olduğu vesâlet-i kabul ve mürâsım icraya müte‘âllib olduğu mâ vâk‘i bit taleb-i ketb ve imlâ ve vâsi merkum yedine i‘tâ olundu.

Haraneyn-i şehr-i Şevvâl fi el yevm el- selâse ve ‘asrin ve hamsin ve mi‘âteyn ve elf.

Faziletlü Hafizzâde Ahmed Efendi

Erzelli Ali Efendi

Buzezâde Ahmed Efendi

Osman Efendinin kayınpederi İbrahim Efendi

Sahife: 68-69

Hüküm: 85/2

Tarihi: Fî 25 N sene 51

Medîne-i Tarsus’da (sılık) dükkânında fevt olan Hâcî’nın hâzırda vârisi olmadığından kâffe-i emvâl mar‘ifet-i şer‘-i şerîf ve emîn-i beytü’l-mâl ma‘rifetiyle tahrîr olunan muhallefâtın kassâm defteridir.

Fî 25 N Sene 51

Cem‘an yekûn

Guruş

481

025 Techîz tekfîn

456

044

<u>Kâlemiyye</u> 11.5	<u>Kâtibiyye</u> 8.5	<u>Hüddâmiyye</u> 6	<u>Muhziriyye</u> 6	<u>Hüddâm-ı</u> <u>Beytü'l-mâl</u> 12 guruş
--------------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	---

412

082,5 Hums

329,5 Sahnü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl Hâcî Alî Ağa zimmetinde üç yüz yigirmi dokuz guruşdur.

Kerîme Hatun binti Veli	100 guruş
Ve karındaşı Ayişe Hâtûn	100 guruş
El-Hacc Hüseyin bin Abdullah	100 guruş
Mehmed bin Ahmed	106 guruş
Abdullah bin Ömer	100 guruş
Ali bin Abdullah	20 guruş
Cem'an yekûn	526 guruş

Sahife: 68-69

Hüküm: 86/1

Tarihi: 5 Fî S Sene 253

El-hamdülillâhi'l-vâkıfu küllî âlem ve's-şehâdeti ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecme'în. Emmâ ba'dü işbu bâ'is-i hâze'l-kitâb Medîne-i Tarsus sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât el-Hâcc Hüseyin bin Abdullâh ve Mehmed bin Ahmed ve Abdullâh bin Ömer ve Kerîme Hâtun bint-i Velî ve Âyişe Hâtun bint-i Velî nâmûn kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde li-ecli't-tescîl ve'l-emri'l-itmâm ve't-tekmîl mütevellî nasb û ta'yîn eyledikleri işbu râfi'ü'l-kitâb ferrâş Nalband Şeyh Mustafa mahzarında bi't-tav'î'l-kâfiye şöyle takrîr iderler ki her

birerlerinin câmi'-i atfka yüzer guruş hasbeten lillâhi Te'âlâ ve taleben li-merzâtihî vakf-ı huçec-i şer'î ile vakf idüb şöyle şart ve ta'yîn eylediler ki ferrâş Şeyh Mustafa hâl-i hayâtında mütevellî olub kendi yediyle bu mebâliğinin mecmuasını ber mu'temed-i aleyh ol-verâdan virüb üzerine gelen güzeştenin nısfı Ferrâş Şeyh Mustafa'ya ve nısfı câmi'-i şerîfe yağ mumı alınmak şartıyla ve ba'de vefâtihî câmi'-i şerîfe her kim ferrâş olur ise mütevellî ola diyû şühûdlar mahzarında gıbbe't-tasdik tahrîr ve yedine i'tâ olundu [femen beddelehû ba'de(hû) mâ-semi'ahû fe-inneme-smühû alellezîne yübeddilûneh, innallâhe semî'un alîm]

Şühûdü'l-hâl

Fazîletlü Tehiyyeli Hüseyin Efendi

Fazîletlü Hâfız-zâde Ahmed Efendi

el-Hâc İsmâ'îl-zâde Mustafa Efendi

kendi kızı-zâde Ali Efendi

Melekzâde Molla Sâdık

Keçe-zâde Hâfız Ahmed

Şeyh Küşgerân Velîd-zâde İbrâhîm Ağa

İmamoğlu'nun Seyyid

Kara Fakı'nın oğlu Molla Alî

ve gayruhumu'l-hâzırûn

Sahife: 68-69

Hüküm: 86/2

Tarihi: Fî 15 S sene 253

Yunusoğlu Karyesinde vefât iden Harprutlu Velî nâm müteveffânın terekesine vâris zuhûr iden ammizâdesi Harprutlı İsmâ'îl bin Osmân nâm kimesneye Yunus oğullarından Kel Ömer ve Harprutlu Mamo şehâdetiyle teslim olunduğu işbu mahalle kayd şodd. Fî 15 S sene 253

Sahife: 68-69

Hüküm: 86/3

Bismillâhirrahmânirrahîm

Yâ Allâh Yâ Fettâh Yâ Halîm Yâ Rahîm Yâ Kerîm

ve-Hüve's-Semî'u'l-Alîm

İzzet-me'âb-ı şerî'at-nisâb mevlânâ eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zü'l-kadr ve'l-ihdirâm es-Seyyid Ahmed Tâhir Efendi kâmyâb-ı gıbbe't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i ma'îşet mutasarrıf olduğum Tarsus kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'ıyyesi işbu sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf min şehr-i Zilhiccetî'ş-şerîfesi guresinden zabt itmek üzere tarafımızdan cenâbınıza ihâle olunmuşdur. Gerekdir ki kazâ-i merkûmu gurre-i mezbûrda zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî idüb vukû'yâfte olan mevtâ-yı askeriyyenin muhalledâtını dahi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-ferîzati'ş-şer'ıyye tevzî' ve taksîm eyleyüb câdde-i şer'-i Nebevîden sermû inhırâfa cevâz göstermeyesiz.

gulâm

İzzet-me'âb-ı şerî'at-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zü'l-kadr ve'l-ihdirâmdan es-Seyyid Ahmed Tâhir Efendi kâmyâb-ı gıbbe't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i me'îşet mutasarrıf olduğum Kasun kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'ıyyesi işbu sene isnâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf min şehr-i Muharremi'l-harâm guresinden bi'l-emâne zabt etmek üzere cenâb-ı şerîflerine ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûmu gurre-i mezbûrdan zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî idüb vukû'yâfte olan mevtâ-yı askeriyyenin muhalledâtını dahi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-ferîzati'ş-şer'ıyye tevzî' ve taksîm idüb câdde-i şer'-i Nebevîden sermû inhırâfa cevâz göstermeyesiz.

Sahife: 68-69

Hüküm: 87

Tarihi: Fî 17 Câ sene 252

'An asl Muşlı ahâlîsinden olub medîne-i Tarsus kurâlarından Badras

Karyesinde alâ tarîki't-ticâre sâkin iken bundan akdem fevt olan Alî nâm müteveffânın zâhirde verâset iddi'â iden Îsâ nâm kimesne huzûr-ı şer'â gelüb hasren ammîzâdesiyim diyû da'vâ itmekle beyyine taleb olunub karye-i mezbûr çifcibaşısı Mûsâ ve Eyyûb nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'â hâzırân oldukları hâlde şöyle takrîr iderler ki müteveffâ Alî hâl-i hayâtında merkûm Îsâ için ammîzâdemdir ve bundan mâ'adâ vârisim yokdur dediğine şâhidiz ve şehâdet dahi ideriz diyû takrîr ve işhâd etmeleriyle müteveffânın mâl-ı mevcûdı olan iki yüz guruşdan resm ve harc (...) minhâ sahhü'l-bâkî yüz altmış beş guruş Îsâ nâm merkûma teslîm olundu işbu mahalle kayd şodd.

Fî 17 Câ sene 252

Sahife: 70-71

Hüküm: 88

Tarihi: Fî 11 S Sene 252

Bâ'is-i (silik) oldur ki

(silik) mülhakâtından Kazanlı İskelesinde bundan akdem vefât iden Arnabud Resûl nâm müteveffânın (silik) olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâle âid olmağla tereke-i mevcûdesi beytü'l-mâl vekîli Âhî Baba ma'rifeti ve ma'rifetimiz ile tahrîr olundukda tereke-i müteveffâdır ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur.

Fî 11 S Sene 252

Afyon kıyye 16, dirhem 37 fî 65, 1101 guruş	Nakd-i mevcud-ı gazi 200 guruş	Esb Adet 1, 490 guruş	Tabanca Çift 1, 70 guruş	Çevarib Çift 1, 05 guruş
Defa çevarib Çift 1, 2 guruş	Defa çevarib Çift 1, 1,5 guruş	Defa çevarib Çift 1, 4,5 guruş	Nal Aded 5, 8 guruş	Hırdavat 8 guruş

Cem'an yekûn

Guruş

1888

0115 Minel-ihrâcât Resm-i â'id-47, Kâtibe-20, Hüddâma-10, Muhzura-8, Beytü'l-

mâl uşâğına hıdmet-30 guruş

1773

0084 Dellâliyye minhâ

1689

1338 Hums minhâ

1351 Yalnız bin üç yüz elli bir guruş sahhü'l-bâkî mebâliği beytü'l-mâl vekîli Âhî Baba Hacı Ali Ağa'ya nakden teslîm olunduğu kayd şodd

Nemekâhu'l-fakîr ileyhi azze şânuhu es-Seyyid Ahmed Tâhir el-müvellâ hilâfe bi-medîneti Tarsus gufira lehu

[Hurrîre hêze'd-defter bi-ma'rifeti defterdâr-ı beyti'l-mâl]

Sahife: 70-71

Hüküm: 89

Tarihi: Fî 5 Câ Sene 252

Bâ'is-i Defter Oldur ki

'An asl Kayseriyye'den olub alâ tarîkı't-ticâre medîne-i Tarsus'da sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâle âid olduğu nümâyân olmağla tereke-i müteveffâ beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunub beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa'ya teslîm defterîdir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur.

Fî 5 Câ sene 252

Hınta külek aded 12,104 guruş

Şa'îr külek aded 9,45 guruş

Tüfenk ma'a tabanca aded 1,70 guruş

Mevcûd-ı zimmîde alacağı 68 guruş

Cem'an yekûn

Guruş

287

074,5

<u>Techîz tekfin</u>	<u>Resm-i mahkeme</u>	<u>Hüddâmiyye</u>	<u>Kâtibiyye</u>	<u>Muhzuriyye</u>
35	6	7.5	7.5	7.5

213,5

143 Hums minhâ

171.5

Ber-vech-i bâlâ beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa'ya yüz yetmiş bir buçuk guruş teslîm olunduğu bu mahalle kayd şodd.

Nemekâhu'l-fakîr ileyhi azze şânuhu es-Seyyid Ahmed Tâhir el-müvellâ hilâfe bi-medîneti Tarsus gufira lehu

[Hurrîre hêze'd-defter bi-ma'rifeti defterdâr-ı beyti'l-mâl]

Sahife: 70-71

Hüküm: 90

Tarihi: Fî 19 Râ Sene 252

Bâ'is-i Defter Oldur ki

'An asl Güzelhisâr Aydın Nâhiyelerinden Karapınar Nâhiyesi ahâlîsinden olub bi-tarîk-ı ticâre (silik) sâkin iken bundan akdem vefât iden İsmâ'îl ibn-i Mehmed nâm müteveffânın (silik) olmayub tereke-i mevcûdesi cânib-i beytü'l-mâle âid olduğu nümâyân olmağla beytü'l-mâl mâ'rifeti ve ma'rifetimiz ile tahrîr olunub beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa yedine vaz' olunan defterdir ki ber-vech-i âtf zikr ve beyân olunur.

Fî 19 Râ Sene 252

Guruş

360 Nakd-i mevcûd,

042,5

Köhne abâ	adet 1	7.5 guruş
Su tası	adet 1	5 guruş
Köhne gömlek	-	-
Üzerlik	adet 8	-
Posdâl	adet 1	9.5 guruş

Hırdavât sâire 12,5 guruş

407,5

054,5 Cem'an yekûn

353

070 Mine'l-ihracât techîz tekfin-25, Resm-i âdî-9.5, Kâtibeye-5, Hüddâmiyye-5 guruş

283 Hums minhâ beytü'l-mâl ademine hıdmet, dellâliye-20 guruş

Yalnız iki yüz seksen üç guruş nakden olarak beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa'ya teslîm olunduğu işbu mahalle kayd şodd

Nemekâhu'l-fakîr ileyhi azze şânuhu es-Seyyid Ahmed Tâhir el-müvellâ hilâfe bi-medîneti Tarsus gufira lehu

[Hurrîre hêze'd-defter bi-ma'rifeti defterdâr-ı beyti'l-mâl]

Sahife: 70-71

Hüküm: 91

Tarihi: Fî 21 Câ Sene 252

Bâ'is-i defter oldur ki 'an asl Bozka ahâlîsinden olub alâ-tarîkı't-ticâre Kasun Kazâsına tâbi' Kürt Mûsâ Karyesinde sâkin iken bundan akdem bâ emrillâhi Te'âlâ fevt olan Hüseyin nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâle âid olduğu zâhir ve nümâyân oldukda tereke-i müteveffâ beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifetimiz ile tahrîr olunub tereke-i müteveffâdır ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur.

Fî 21 Câ Sene 252

Sehmoğlu Mahmûd'da zimem	300	guruş
Koyununda çıkan	53	guruş
Karahanlıoğlu'nda zimem	107	guruş
Kürt Alî'de	20,5	guruş
Kürt Ahmed'de zimem	9	guruş
Tüfenk kıymeti	100	guruş
Tabanca kıymeti	10	guruş
Koza haki adet	4,67,5	guruş

Cem'an yekûn

Guruş

667

026 Techîz tekfin minhâ

641

053 Resm-i mahkeme-16, Kâtibe-7.5, Hüddâma-10, Muhzura-2.5, ve beytü'l-mâl uşâğına hıdmet-17 guruş

598

118 Hums minhâ

480 Yalnız beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa'ya teslîm olunan dörtyüz seksen guruşdur

Nemekâhu'l-fakîr ileyhi azze şânuhu es-Seyyid Ahmed Tâhir el-müvellâ hilâfe bi-medîneti Tarsus gufira lehu

[Hurrîre hêze'd-defter bi-ma'rifeti defterdâr-ı beyti'l-mâl]

Sahife: 72

Hüküm: 92

Tarihi: Fî 21 M Sene 252

‘An asl Kuleli olub Tarsus Karyesi sakinlerinden iken fevat eden mumâ ileyh ağanın varîs-i zuhresinde yedlerine nakl-i senesinin birinci ayına mahal karyelerine işbu kaydır.

Fî 21 M Sene 252

Müteveffâ-i beyânın bervechi hebâ-yı vâriki olduklarını edna eden kasaba-ı Kule Mahallatından Hacı Abdurrahman Mahallesi sakinlerinden işbu râf’inü’l şân el-terk-i Mustafa ve İbrahim ve led-i Mehmed nam karındaşları ve yine mahalle-i mezbure sakinlerinden olub zât-ı tâ’rif şer’iyle ma’rifet olan Hatice bint Mehmed nam Hatun meclis-i şer’-i şerife-i envârede Halil bin İsmail nam kimesne mahzerinde her birileri da’vâyı ve takrir-i kelâm edib fil asl kasaba-ı mezburede mahâl-i mekur ahalisinden olub Tarsus’da sakin iken bundan akdem vefat eden Musa bin Mehmed bin Hacı Mehmed’in hâl-i hayatında merkûm hile-i zematte olan cihet-i kazadan elli guruş hakkını kabl-i istifa vefat edib mezburdan Mustafa ve İbrahim bint müteveffâ-i mezbûr Musa’nın lî ebeveyn karındaşı olub kendinden ol vefat eden Mehmed’in sulb-i oğulları ve mezbur Hatice dahi bin müteveffâ-i mezbûr Musa’nın lî ebeveyn kız karındaşı olub müteveffâ-yı mezburun varisi olmamızla mebn’i-i mezburu merkum hallerin bil vadesi taleb ediniz suvâle olunub ilerlemiş matlubumdur dediniz de merkum hallerin suvâle olundukda cevâbında cihet-i merkumeden müteveffâ-yı mezburede elli guruş dîne olduğunu ikrâd-ı ‘uyûn-ı mezburenin bervechi muherrerât-ı şer’ileri ma’lûm değil deyû inkâr edeceğinin müdde’iyûn merkumundan âliyine mutâbık bit taleb olundukda idvâle ihrâr-ı ricâl-i müsliminden ve mahalle-i mezbure sakininden Mehmed yed-i Mehmed diğer Mehmed’in âl-i nam kimesneleri lace’l şehâde-i meclis-i şer’e hazırda olub ittişâhede olduklarında fil hakika müte’âyen muzbureden Mustafa ve İbrahim müteveffâ-yı mezbur Musa bin Mehmed bin Hacı Mehmed’in lî ebeveyn karındaşı olub kendinden ol vefat eden Mehmed’in sâlebi oğulları ve ma’işe-i mezburede dahi müteveffâ-yı mezbur Musa’nın lî ebeveyn kız karındaşı olub vâriselerinden bizlere bu hususa bu veçhe varidât-ı hedlerine şehâdet dahi ederiz deyû icrâ-yı mütekkik âle’l hıfz olmağına şehâdet-i şer’iyet

eylediklerinde gayb-ı ri'âyına şerâiti'l kabûl şehâdetleri hayr-ı kabulde vak'â olmak mucibiyle bâ'del hâkim ve'l tenbiye vâk'î bit taleb-i ketb ve imlâ olundu fî el yevm el- ma'di ve 'âşerin fî Rebiü'l âhiresine sene hâmsin ve mi'âteyn ve elf.

Sahife: 72

Hüküm: 93

Tarihi: Fî 3 M Sene 252

Bâ'is-i Defteri Oldur ki

'An asl Bozok Kasabasına tabî Kangal Karyesi ahalisinden olub Tarsus kurâlarından Melik Karyesinde sakin iken bundan akdem bâ emrillâh te'âlâ vefat eden Mehmed nâm müteveffânın zahir varidât-ı olmayıb terk-i cânib-i beytü'l mâle âid oldukda terk-i müteveffâ beytü'l mâl mü'âfeti ve ma'rifet ile tahrir olundukda beytü'l mâl vekili Ali Ağa'ya teslim olunan defter budur ki bervechi zikr olunur.

Fî 3 M Sene 252

<u>(...)</u>	<u>Bozoklu (...)</u>	<u>Yamık Ali</u>	<u>Tekeşoğlu Ahmed</u>
48	50	20	40

Cem'an yekûn

172

029 Techiz tekfin

149

<u>029 Resm-i 'adi</u>	<u>Kâtibiyye</u>	<u>Hüddâmiyye</u>	<u>Beytü'l mâl hizmet</u>
9	5	62	72

120

022

098

Sahife: 73

Hüküm: 94

Kâtib Ahmed Reşid Efendinin Mahkeme Kitâbetinin Berât-ı Kaydı

Tarsus mahkemesi kitabetine mutasarrıf işbu râf'i tevk'i râf-i şân hakânî Ahmed Rüşdi halife ibn Süleyman cedd-i zîde rüştühû divân-ı hümayuna ârzı hâl edib yedine olan berât-ı bekâzâtenin sanây'î olmakla kayd-ı mucibince sanây'iden yedine müceddeden berât-ı âlişanım verilmek babında istid'â-yı inâyet ve kitâbet-i mezkûre bin iki yüz elli senesi Şevvalinin on birinci günü tarihiyle Abdurrahman Şükrü mahlûlünden merkum es-Seyyid Ahmed Rüşdi ibn Süleyman cedd-i zîde rüştühû tevcih olunub üzerinde mûkâyyed ruznamçesi olduğu revzân-ı mucâhesi defterinden derkenar-ı âtik berât-ı zuhûr eden âmil ve i'tibar olunmak şartıyla kayd-ı mucibince sanây'iden berât-ı i'tâ olunmak fermânım olmak hakkında mezyûd-i inâyet padişahım zuhurda görünüb bin iki yüz elli bir senesi Zilhiccenin on beşinci günü tarihiyle mevzûh verilen divân-ı hümayunum mucibince bu berât-ı hümayunu verdim buyurmakla merkum es-Seyyid Ahmed Reşid ibn Süleyman cedd-i zîde rüştühû olub kemâkan kitâbet-i mezkûrede mutasarrıf olub idâ-yı hıdmet eyledikten sonra işbu berât-ı âlişanıma mûğâyir kitâbet-i umûruna tarâf-ı hayırdan hiç ferâd-ı mân'î ve mühâzım olmayıb dahil ve ta'riz kılınmaları şöyle bileler âlâmet-i şerife i'timad kılalar tahriren fi el yevm selâse şehr-i Muhârrem sene inşâ ve hâmsin ve min'âteyn ve elf.

Şuhûdü'l Hal

Kırmızıoğku Mustafa bin İsmail

Veli halifeoğlu Veli bin Halil

Sayfa No: 73

Belge No: 95/1

Belgenin Tarihi: Fî 5 L Sene 252

Bâ'is-i Defteri Oldur ki

Kuştemur Kurâlarından Baltacı Karyesinde fevt olan Kürd Ali nam

müteveffânın terekesinden zevcesine rub hisse ihrâç sahhü'l bâkî beytü'l mâle teslim olan

Fî 5 L Sene 252

Sahife: 73

Hüküm: 95/2

Medine-i Tarsus sakinlerinden Hacı Sâ'id Beg menziline bilâ vâris fevt ve ismi nâ ma'lûm olan hatunun hazır-ı terekesi tahrir olunub beytü'l mâle mevfi ve ma'rifet şer'iyle ferûsat olunan terekenin sûret-i defter-i beytü'l mâl yedine olunan mübâyen suretidir bervechi zikr olunur.

1562

0222 Resm-i 'âdi kitâbe hüddâme muhsıra hüddâmü'l beytü'l mâl

084

017 Hass-ı baha

67 Altmış yedi guruş beytü'l mâl cânibi Ali Ağa'ya teslim olunub işbu mahalle kaydıdır.

Sahife: 74-75

Hüküm: 96/1

Tarihi: Fî 15 Râ Sene 253

(silik) eylediği emr-i eşeddi işbu mahalle iş'âr olundu

Fî 15 Râ Sene 253

Bâ'is-i Defteri Oldur ki

İşbu bin iki yüz elli senesi Şa'bân-ı şerîfin nisfında bundan akdem kırk altı senesi zâ'im inâyetlü Muhammed Ağa ile iştirâken iltizâm eylediğimiz tütün gümrüğü ve sâ'ir mukâta'anın hesâbını mûmâ ileyh Muhammed Ağa ile cemî' hesâblarımızı ru'yet idüb bâkî Muhammed Ağa zimmetinde bir para ve bir akçe

kalmayub ve bedel-i iltizâmı için iştirâk virmiş olduğunu senedimizi dahi gelüb bâkî kalan deynimizi matlûb eylediklerinde deyn-i mezbûr mûmâ ileyh Muhammed Ağa zimmetinde bir pare ve bir akçe deyni kalmadığına müş‘ir işbu memhûrlı senedimiz tahrîr ve yedine i‘tâ olundu hîn-i hâcetde ibrâz oluna ve’s-selâm

Şühûdü’l-hâl:

Fazîletlü Nakîbü’l-Eşref el-Seyyid Mustafa Efendi

Hân-ı Cedîd Ağası Muhammed Ağa

Yeldaşlı Hâfız Ali Ağa

Alâ’iyyeli Ali Efendi

Kayseriyyeli Sakallı Mehmed Ağa

Sahife: 74-75

Hüküm: 96/2

‘An asl Kerkütlü olub Tarsus kurâlarından Çatalca Karyesinde vefât eden Nâsûr nâm müteveffânın tereke-i muhallefâtı.

Bargir 1 aded, 370 guruş

Merkeb ve nühas(?) 143 guruş

Şe‘îr bahâsı 120 guruş

Fî 27 Câ sene 53

Yekûn

Guruş

633

Mine’l-ihracât

025 Techîz tekfîn 25 guruş

608

122

<u>Resm-i âdî</u> 61	<u>Kâtibiyye</u> 10.5	<u>Hüddâmiyye</u> 10	<u>Muhzuriyye</u> 10	<u>Beytü'l mâl</u> 30.5 guruş
-------------------------	--------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------------

486

103.5 Deyn-i müsbet-103.5 guruş Altıparmak ma'rifetiyle

382.5 Sahnü'l-bâkî Zülfü'nün evinde

Sahife: 74-75**Hüküm:** 96/3**Tarihi:** Fî 27 Câ Sene 53

'An asl (boş) olub Tarsus kurâlarından Yüksek Karyesinde vefât iden Halîl nâm müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle teslim.

Fî 27 Câ Sene 53

Trablus kuşağı 1 aded 85 guruş	Fermâne 1 aded 45 guruş	Meşlah 1 aded 31.5 guruş	Dizlik 1 aded 7.5 guruş	Hinta bahâsı 210.5
-----------------------------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------------	-----------------------

Yekûn

Guruş

379,5 Mine'l-ihracât

076

<u>Resm-i âdî</u> 38	<u>Kâtibiyye</u> 5.5	<u>Hüddâmiyye</u> 8.5	<u>Muhzuriyye</u> 5	<u>Beytü'l-mâl</u> 19 guruş
-------------------------	-------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------------

303.5 Sahnü'l-bâkî

Sahife: 74-75**Hüküm:** 96/4**Tarihi:** Fî 27 Câ Sene 53

'An asl Harprutlu olub Tarsus kurâlarından Ali Fakı Karyesinde fevt olan Monla Alî nâm müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle teslim.

Fî 27 Câ Sene 53

Guruş

360 Ali Fakı Karyesinde İsmâ'îl'de alacağı-80, İmâm Alî Efendi'de alacağı-280
guruş

Yekûn

Guruş

360

072

<u>Resm-i âdî</u> 36	<u>Kâtibiyye</u> 6	<u>Muhzuriye</u> 5	<u>Hüddâmiyye</u> 7	<u>Beytü'l-mâliye</u> 18 guruş
-------------------------	-----------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------------

288 Sahnü'l-bâkî

Sahife: 74-75

Hüküm: 96/5

Tarihi: Fî 15 Râ Sene 52

Medîne-i Tarsus kurâlarından Baltalu Karyesinde fevt olan Deli Hasan'ın
terekesinden beytü'l-mâle teslim olan sahnü'l-bâkî 793 guruş.

Fî 15 Râ Sene 52

Sahife: 75

Hüküm: 96/6

Tarihi: Fî 15 Râ Sene 52

Medîne-i Tarsus kurâlarından Delimenit Karyesinde fevt Bıyık Osmân'ın
terekesinden beytü'l-mâle teslim olan sahnü'l-bâkî 54 guruş.

Fî 15 Râ Sene 52

Sahife: 75

Hüküm: 96/7

Tarihi: Fî 3 Râ Sene 52

Medîne-i Tarsus kurâlarından Hâcibler Karyesinde fevt olan Dervîş Mehmed'in terekesinden beytü'lmâle teslîm olan sahhü'l-bâkî 68 guruş

Fî 3 Râ Sene 52

Sahife: 75

Hüküm: 96/8

Tarihi: Fî 25 R Sene 52

Medîne-i Tarsus'da Sûk-ı Sultâniyye'de kahve dükkânında fevt olan Bozoklu ismi nâ-ma'lûm müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle teslîm 15.5 guruş.

Fî 25 R Sene 52

Sahife: 75

Hüküm: 96/9

Tarihi: Fî gurre-i S Sene 53

Tarsus kurâlarından Mahmûd Ağa Karyesinde fevt olan Acemoğlu Mehmed'in terekesinden beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî teslîm 125 guruş.

Fî gurre-i S Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/10

Tarihi: Fî 2 S Sene 53

Tarsus kurâlarından yine Mahmûd Ağa Karyesinde fevt olan Seyyâh Arab'in terekesinden sahhü'l-bâkî beytü'l-mâle teslîm 304.5 guruş. Fî 2 S Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/11

Tarihi: Fî 5 S Sene 53

Medîne-i Tarsus'da Sûk-ı Sultâniye'de kahvede fevt olan Tokatlı Alî'nin terekesinden sahhü'l-bâkî beytü'l-mâla teslim 287.5 guruş.

Fî 5 S Sene 53

Elli üç senesi mâh-ı Rebî'u'l-âhîr'in yigirmi yedinci günü ba'de'l-muhâsebe medîne-i Tarsus'da bilâ-vâris vefât iden adamların kassâmı.

Sahife: 75

Hüküm: 96/12

Tarihi: Fî 27 R sene 53

Medîne-i Tarsus kurâlarından Çaputçu Karyesinde vefât iden Dârendeli Durmuş'un terekesinden beytü'l-mâle teslim 406 guruş.

Fî 27 R Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/13

Tarihi: Fî 27 R Sene 53

Medîne-i Tarsus kurâlarından Araklu Karyesinde fevt olan Harputlu Osmân nâm müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle teslim sahhü'l-bâkî 144 guruş.

Fî 27 R Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/14

Tarihi: Fî 27 R Sene 53

Medîne-i Tarsus kurâlarından Kamber Höyüğü Karyesinde fevt olan Arabkirli Eyyûb nâm müteveffânın terekesinden beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî 77 guruş.

Fî 27 R Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/15

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

Medîne-i Tarsus'da Kilislioğlu'nun evinde fevt olan Sağır Karı nâm hâtûnun terekesinden beytü'l-mâle teslîm sahhü'l-bâkî 301 guruş. Fî 16 Câ Sene 53

Sahife: 75

Hüküm: 96/16

Tarihi: Fî 16 Câ Sene 1252

'An asl Rûm tarafından olub Tarsus kurâlarından Alî Ağa Karyesinde fevt olan ismi nâ-ma'lûm bîkârın terekesinden beytü'l-mâle teslîm olunan sahhü'l-bâkî 240 guruş.

Fî 16 Câ Sene 1252

Sahife: 75

Hüküm: 96/17

Tarihi: Fî 17 Câ Sene 1253

'An asl Karahisâr-ı Şarkî'den olub medîne-i Tarsus kurâlarından Çıldırım Karyesinde Nakîb Efendi'nin evinde vefât iden ismi (Süleymân) nâ ma'lûm bîkârın

tereke-i muhallefâtı beytü'l-mâle teslîm sahhü'l-bâkî 631,5 guruş.

Fî 17 Câ sene 1253

Altıparmak ma'rifetiyle

Sahife: 75

Hüküm: 96/18

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

'An asl Acem tarafından olub Tarsus kurâlarından Yunusoğlu Karyesinde Şeyh'in evinde vefât iden Ahmed nâm müteveffânın tereke-i muhallefâtı sahhü'l-bâkî 1002 guruş.

Fî 27 Câ Sene 53

Altıparmak ma'rifetiyle

Sahife: 75

Hüküm: 96/19

Tarihi: Fî 27 Câ Sene 53

'An asl Kürt olub Tarsus kurâlarından Hâlid Ağa Karyesinde vefât iden ismi nâ-ma'lûm bîkârın tereke-i muhallefâtı sahhü'l-bâkî 110 guruş.

Fî 27 Câ Sene 53 Altıparmak ma'rifetiyle

Sahife: 75

Hüküm: 96/20

'An asl (silik) kurâlarından Hacılar Karyesinde vefât iden Mahmûd nâm müteveffânın tereke-i muhallefâtı 280 guruş. Fî (silik)

Sahife: 75

Hüküm: 96/21

Tarihi: Fî 27 C Sene 253

Ariflü'de fevt olan Harpurutlu Mustafa'nın muhalledâtından sahhü'l-bâkî beytü'l-mâle teslîm olunan 228 guruş. Fî 17 C Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/1

Tarihi: Fî 19 S Sene 253

Medîne-i Tarsus'da Sûk-ı Sultâniye'de fevt olan Abdullah nâm müteveffânın beytü'l mâle sahhü'l bâkî teslim olunan. Fî 19 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/2

Tarihi: Fî 21 S Sene 253

'An asl Vanlı olub medine-i Tarsus'da kahvede fevt olan Fırat nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâle sahhü'l bâkî teslimi. Fî 21 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/3

Tarihi: Fî 25 S Sene 253

'An asl Antakiyeli olub medine-i Tarsus'da Antakiyeoğlu Kahvesinde fevt olan Yusuf nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâle teslimi olan sahhü'l bâkî.

Fî 25 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/4

Tarihi: Fî 5 S Sene 253

‘An asl Borlulu olub medine-i Tarsus kurâlarından Baltalu Zaviyesinde fevt olan Ali nam müteveffânın terekesinden beytü’l mâle sahhü’l bâkî teslimi.

Fî 5 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/5

Tarihi: Fî S Sene 253

‘An asl Rum ilinden olub medine-i Tarsus kurâlarından Kara Bilal nam Mahallesinde fevt olan Ahmed nam müteveffânın beytü’l mâl yedine teslim olan sahhü’l bâkî.

Fî S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/6

Tarihi: Fî 12 S Sene 253

Medine-i Tarsus’da Cumalı Mahallesinde esnâ-yı rahında fevt olan bikârın beytü’l mâl yedine sahhü’l bâkî teslimi suretidir.

Fî 12 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/7

Tarihi: Fî 15 S Sene 253

‘An asl Karahasırlı olub medine-i Tarsus’da Kel Ağa Hanesinde fevt olan

Mehmed nam müteveffânın beytü'l mâl yedine sahhü'l bâkî teslim kaydıdır.

Fî 15 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/8

Tarihi: Fî 23 S Sene 253

'An asl Malatyalı olup medine-i Tarsus'da Dabbağhâne Mahallesinde dükkânında fevt olan Mehmed nâm müteveffânın sahhü'l bâkî beytü'l mâle teslim kaydıdır.

Fî 23 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/9

Tarihi: Fî 12 S Sene 253

'An asl Harputlu olup Tarsus'da sakin iken mürd olan Ayvaz zımmînin sahhü'l bâkî beytü'l mâle teslim olunan.

Fî 12 S Sene 253

Sahife: 76

Hüküm: 97/10

Tarihi: Fî 23 S Sene 52

'An asl Nevşehirli olup medine-i Tarsus'da sakin iken vefat eden Abdullah'ın terekesinden beytü'l mâle teslim olunan sahhü'l bâkî.

Fî 23 S Sene 52

Sahife: 76

Hüküm: 97/11

Tarihi: Fî 15 S Sene 53

‘An asl Ordulu olup medine-i Tarsus’da sakin iken vefat eden Ali nam müteveffânın terekesinden beytü’l mâle teslim sahhü’l bâkî.

Fî 15 S Sene 53

Sahife: 76

Hüküm: 97/12

Tarihi: Fî 15 S Sene 52

‘An asl mâ‘den ustalarından olup Tarsus’da mürd olan Manon zımmînin terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî.

Fî 15 S Sene 52

Sahife: 76

Hüküm: 97/13

Tarihi: Fî 21 S Sene 52

Heleke Karyesinde mürd olan zımmînin terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî.

Fî 21 S Sene 52

Sahife: 76

Hüküm: 97/14

Tarihi: Fî 24 S Sene 53

‘An asl Bosnalı olup medine-i Tarsus’da mürd olan Mehmed’in terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî. Fî 24 S Sene 53

Sahife: 77

Hüküm: 98/1

Tarihi: Fî 11 L Sene 57

‘An asl Diyarbakırlı olub Tarsus’da fevt olan Ömer’in terekesinden sahhü’l bâkî beytü’l mâle teslim olunan Hindi Hanında ismi nâ ma‘lûm fevt olan merkûmun terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî.

Fî 11 L Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/2

Tarihi: Fî 21 S Sene 52

Medine-i Tarsus’da Ali Kudumun kahvesinde fevt olan Mehmed’in terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî. Fî 21 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/3

Tarihi: Fî 5 S Sene 52

Medine-i Tarsus’da fevt olan Mehmed’in terekesinden beytü’l mâle teslim olunan sahhü’l bâkî. Fî 5 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/4

Medine-i Tarsus kazalarından Yüksek Karyesinde fevt olan ismi nâ ma‘lûm müteveffânın terekesinden beytü’l mâle sahhü’l bâkî teslimi.

Sahife: 77

Hüküm: 98/5

Tarihi: Fî 11 S Sene 52

Medine-i Tarsus kazalarından Yaramış Karyesi garbında fevt olan ismi nâ ma'lûm müteveffânın terekesinden beytü'l mâle teslim sahhü'l baki.

Fî 11 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/6

Tarihi: Fî 11 S Sene 52

Tarsus kazalarından Çıldırım Karyesinde fevt olan ismi nâ ma'lûm müteveffânın terekesinden beytü'l mâle teslim olunan sahhü'l bâkî.

Fî 11 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/7

Tarihi: Fî 21 S Sene 52

Tarsus mahallatından Câmî'-i Atik Mahallesinde Mustafa Efendi menziline fevt olan ism-i Ali'nin terekesinden beytü'l mâle teslim olunan sahhü'l bâkî.

Fî 21 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/8

Tarihi: Fî 23 S Sene 52

Medine-i Tarsus kurâlarından Bedras Karyesinde fevt olan Hüseyin nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâle teslim sahhü'l bâkî. Fî 23 S Sene 52

Sahife: 77

Hüküm: 98/9

Tarihi: Fî 21 S Sene 57

Medine-i Tarsus mahallatından Sufiler Mahallesinde fevt olan Arab Mehmed'in terekesinden beytü'l mâle teslimi sahhü'l bâkî.

Fî 21 S Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/10

Tarihi: Fî 23 S Sene 57

Medine-i Tarsus mahallatından Tekye Mahallesinde fevt olan Kürd Alo'nun terekesinden beytü'l mâle teslimi sahhü'l bâkî. Fî 23 S Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/11

Tarihi: Fî 25 M Sene 57

Medine-i Tarsus kurâlarından Cengan Karyesinde fevt olan Celûr Ahmed'in terekesinden beytü'l mâle teslimi sahhü'l bâkî.

Fî 25 M Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/12

Tarihi: Fî 27 Ş Sene 57

Medine-i Tarsus kurâlarından Cıldırım Karyesinde fevt olan Halil'in terekesinden beytü'l mâle teslim sahhü'l bâkî.

Fî 27 Ş sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/13

Tarihi: Fî 11 L Sene 57

Medine-i Tarsus kurâlarından Kürd Musa Karyesinde fevt olan Ali'nin terekesinden beytü'l mâle teslim olunan sahhü'l bâkî.

Fî 11 L Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/14

Tarihi: Fî 11 L Sene 57

Medine-i Tarsus'da fevt olan Bozoklu Celil'in terekesinden beytü'l mâle teslim olunan sahhü'l bâkî. Fî 11 L Sene 57

Sahife: 77

Hüküm: 98/15

Baltalu Karyesinde (...) olan (...) terekesinden beytü'l mâle teslim sahhü'l bâkî.

Sahife: 78

Hüküm: 99/1

Tarihi: Fî 15 R Sene 53

Medine-i Tarsus kurâlarından Baltalu Karyesinde sakin iken bâ emrillâh te'âlâ vefat eden Borlulu Ali nam müteveffânın tereke-i muhellefâtından beytü'l mâle teslim olan sahhü'l bâkî.

Fî 15 R Sene 53

Sahife: 78

Hüküm: 99/2

Tarihi: Fî 15 R Sene 53

Medine-i Tarsus kurâlarından Yüksek Karyesinde sakin iken bundan akdem bâ emrillâh te‘âlâ vefat eden Harputlu Ebubekir nam müteveffânın tereke-i muhellefâtından beytü’l mâle sahhü’l bâkî teslimi.

Fî 15 R Sene 53

Sahife: 78

Hüküm: 99/3

Tarihi: Fî 22 Râ Sene 53

Medine-i Tarsus mahallatından Gökçe Kazasında Kara Ali Karyesinde sakin iken bundan akdem bâ emrillâh te‘âlâ vefat eden Hüseyin nam müteveffânın tereke-i muhellefâtından beytü’l mâle sahhü’l bâkî teslimi.

Fî 22 Râ Sene53

Sahife: 78

Hüküm: 99/4

Tarihi: Fî 15 S Sene 53

Medine-i Tarsus kurâlarından Fırınlı Karyesinde fevt olan Güllü Halil’in terekesinden beytü’l mâle teslimi sahhü’l bâkî.

Fî 15 S Sene 53

Sahife: 78

Hüküm: 99/5

Tarihi: Fî 12 R Sene 252

Medine-i Tarsus kurâlarından Ali Fakı Karyesinde sakin iken bundan akdem bi- emrillâh te‘âlâ vefat eden Zülfü’nün terekesinden sahhü’l bâkî beytü’l mâl vekili Hacı Ali Ağa’ya teslim olan beyan.

Fî 12 R Sene 252

Sahife: 78

Hüküm: 99/6

Tarihi: Fî 15 R Sene 252

Medine-i Tarsus civarında semt-i Fellâcı Köprüsünde fevt olan Hacı Veli nam müteveffânın terekesinden sahhü’l bâkî beytü’l mâl vekili Hacı Ali Ağa’ya teslim olan kayd şodd.

Fî 15 R Sene 252

Sahife: 78

Hüküm: 99/7

Tarihi: Fî 15 R Sene 252

Medine-i Tarsus civarında fevt olan Hallacı el-Hacc Mehmed nam müteveffânın terekesinden sahhü’l bâkî beytü’l mâl vekili Hacı Ali Ağa’ya teslim olan beyanıdır.

Fî 15 R Sene 252

Sahife: 78

Hüküm: 99/8

Tarihi: Fî 33 R Sene 252

Medine-i Tarsus mahallatından Tekye Mahallesiinde fevt olan Hasan Ağa nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya sahhü'l bâkî teslim olan beyanıdır.

Fî 33 R Sene 252

Sahife: 78

Hüküm: 99/9

Tarihi: Fî 25 R Sene 252

Medine-i Tarsus kurâlarından Zenbir Karyesinde fevt olan Kürd Osman nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya sahhü'l bâkî teslim beyanıdır.

Fî 25 R Sene 252

Sahife: 78

Hüküm: 99/10

Tarihi: Fî 15 R Sene 252

Medine-i Tarsus kurâlarından Çobanlı Karyesinde fevt olan Mevleviddin müteveffânın terekesinden beytü'l mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya sahhü'l bâkî teslim beyanıdır.

Fî 15 R Sene 252

Sahife: 79

Hüküm: 100/1

Tarihi: Fî 27 Z Sene 252

Ba'is-i tahrir oldur ki

Medine-i Tarsus kuralarından Yereş Karyesinde fevt olan Ayişe nam hatunun terekesi tahrîr-i nisf zevci Ali'ye isabet itmişdir ve nisf-ı aharından sahhü'l-bâkî beytü'l-mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya teslim olan beyan şod 624 guruş.

Fî 27 Z Sene 252

Sahife: 79

Hüküm: 100/2

Tarihi: Fî 5 M Sene 253

Medine-i Tarsus kuralarından Tebeznik Karyesinde fevt olan Kôr Hasan nam müteveffânın beytü'l-mâl vekili Hacı Ali Ağa'ya sahhü'l-baki teslim 662 guruş.

Fî 5 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/3

Tarihi: Fî 10 M Sene 253

Medine-i Tarsus kuralarından Mahmud Ağa Karyesinde fevt olan Eğinli Mustafa nam müteveffânın beytü'l-mâl-i müslimine sahhü'l-baki teslim 706 guruş.

Fî 10 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/4

Tarihi: Fî 13 M Sene 253

Medine-i Tarsus kuralarından Ali Fakı Karyesinde fevt olan Elbistanlı Hafız Ömer nam müteveffânın beytü'l-mâle sahhü'l-baki teslim 131 guruş.

Fî 13 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/5

Tarihi: Fî 13 M Sene 253

Medine-i Tarsus kuralarından Araklı Karyesinde fevt olan Koca Resûl nam müteveffânın beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî teslim 316 guruş.

Fî 13 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/6

Medine-i Tarsus kuralarından Araklı Karyesinde fevt olan İnce elli Mehmed nam müteveffânın beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî teslim 316 guruş.

Sahife: 79

Hüküm: 100/7

Tarihi: Fî 11 M Sene 253

Medine-i Tarsus mahallatından Bağçecibaşı menzilinde fevt olan Balcı Osman nam müteveffânın beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî teslim 49 guruş.

Fî 11 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/8

Tarihi: Fî 14 M Sene 253

Medine-i Tarsus kuralarından Farangelos Karyesinde fevt olan ismi namalum olan bikârın terekesinden beytü'l-mâle sahhü'l-bâkî teslim kayd şod 124 guruş.

Fî 14 M Sene 253

Sahife: 79

Hüküm: 100/9

Tarihi: Fî 11 S Sene 253

Ba'is-i defter oldur ki

'An asl Engürlü olub alâ tariki't-ticare medine-i Tarsus kuralarından Ternek Karyesinde mütemekkin iken bundan akdem halik olan (boş) nam zimmînin zahirde varis-i marûfesi olmayub terekesi beytü'l-male aid olmağla beytü'l-mal ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i 'aliyye tahrir ve sûk-ı sultanide bey'-i min tebdil bade'l-inkita'î'l-müzâyede fûrûht olunub beytü'l-mal yedine teslim olan defteridir.

Fî 11 S Sene 253

Guruş

1860 Kör tay 210 / al kısarak 350 / doru kısarak 200 / yağız tay 200 / kula tay 350 / kula içdiş 550 guruş

1531 al içdiş 321 / doru tay 270 / al kısarak 280 / doru kısarak 360 / kır bargir 300 guruş

3391 Yekûn

0291 Dellâliye 165 / Kör Receb'e virilen 105 / def'a 21 guruş

3100

0620 Resm-i 'âdi 310 / Kâtibiyye 50 / Hüddâmiye 90 / Muhzırıyye 15 / beytü'l-mâliye 155 guruş

2480 sahhü'l-bâkî yalnız iki bin dört yüz seksen guruş beytü'l-mâle teslim kayd şod.

Sahife: 80

Hüküm: 101/1

Tarihi: Fî 9 C Sene 253

‘An asl Çataklı olub medîne-i Tarsus kurâlarından Yüksek Karyesinde bundan akdem fevt olan Masduva nâm müteveffânın emîn-i beytü’l-mâlde ve sahhü’l-bâkî kalan 127 guruş.

Fî 9 C Sene 253

Sahife: 80

Hüküm: 101/2

Tarihi: Fî 23 Ş Sene 1253

Adanalı olub medîne-i Tarsus’da Hatab Bazarı’nda bâ emrillâhi te‘âlâ fevât iden Ahmed nâm müteveffânın terekesinden sahhü’l-bâkî beytü’l-mâle teslîm 429,5 guruş.

Fî 23 Ş Sene 1253

Sahife: 80

Hüküm: 101/3

Tarihi: Fî 9 C Sene 1253

Medîne-i Tarsus kurâlarından Kargılı Karyesinde bâ emrillâhi te‘âlâ vefât iden Sağır İbrâhîm nâm müteveffânın terekesinden sahhü’l-bâkî beytü’l-mâle teslîm 488 guruş.

Fî 9 C Sene 1253

Sahife: 80

Hüküm: 101/4

Tarihi: Fî 6 L Sene 1253

Medine-i Tarsus mahallatından Tekye Mahallesiinde bâ emrillahi teala vefat iden Magribi Hacı Mehmed nam müteveffânın terekesinden sahhü'l-bâkî beytü'l-mâle teslim 97 guruş.

Fî 6 L Sene 1253

Sahife: 80

Hüküm: 101/5

Tarihi: Fî 18 L Sene 1253

'An asl Nevşehirli olub medine-i Tarsus'da Müfti Mahallesiinde Kara Mustafaoğlu'nun evinde mürd olan Bozki zimmînin tereke bahasından beytü'l-mâle teslim sahhü'l-bâkî 102 guruş.

Fî 18 L sene 1253

Sahife: 80

Hüküm: 101/6

Medine-i Tarsus mahallatından Ömerli Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bi-emrillahi te'âla vefat iden İncirci Kel Ahmed nam müteveffânın oğlu Mehmed nam kimesne meclis-i şer'de yine medine-i Tarsus mahallatından Sofiler Mahallesi sakinlerinden İncirci Ali'nin oğlu Süleyman nam kimesne muvâcehesinde şöyle takrir-i kelim ve ifade-i ani'l-meram ider ki karındaşım İbrahim ve Mustafa ve kız karındaşım Esmâ namun sagirlere bâ hüccet-i şer'î vasi ve kebire hemşirem Meryem Allahvirdi oğlu Monla Ali ve Kasablıoğlu Mehmed naman kimesneler şehâdetleriyle vekil-i müsbet olmamla vekâleten ve asâleten ve vesâyeten Kızılyaka Mezraasında vaki' müteveffâ pederimizden müntakîl bir kıt'a bağ ki tahminen yedi dönüm mikdarı olub kibleten Allahvirdi'nin bağı ve tarik-i hass şarken Monla Mehmed'in bağı şimalen Timur Receblerin bağı garben Bakkal Mustafa bağı işbu

hudûd-ı erba‘asıyla mahdûd ve mümtâz olan bağ-ı mezkûr pederimizden müntakil hala taht-ı tasarrufumuzda ve temlikimizde iken müteveffâ pederimizin duyûn-ı kesiresi olmağla zarûret-i deyn için gabn ve takrirden ari olarak işbu ba‘isü’l-vesika İncirci Alioğlu Süleyman nam kimesneye iki bin yüz elli guruş bedeline bey‘-i sahihü’ş-şer‘le vekâleten ve asâleten ve vesâyeten bey‘ û feragat eyledim bedel-i bey‘i olan meblâğ-ı mezkûrı dahi bitemâmiha ahz û kabz olunub ba‘de’l-yevm bağ-ı mezkûrda asla ve kat‘a alakamız ve medhalimiz kalmayub keyfemâyeşa ve yehtar zabt û rabt ve taht-ı tasarrufunda olsun didükde ber minvâl-i muharrer merkûm işтира ve kabul eylediğini mübeyyin tarâf-ı şer‘den bir kıt‘a hüccet-i şer‘i virilmesini iltimas itmeğle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb ve imla ve müşteri-i mezkûr yedine i‘ta olundu hurire min yevmi’s-salis fi şehr-i Zi’l-ka‘de sene selâse ve hamsin ve mieteyn ve elf.

Sabuncı Seyyid Şeref
Kürt es-Seyyid Hasan
Timurcî Usta Mustafa
Muhzır Mustafa (kesik)

Sahife: 81
Hüküm: 102
Tarihi: Fî 22 L sene 1253

Bâ‘is-i Defter-i Kassâm Oldur ki

Medîne-i Tarsus mahallâtından Kızıl Murad Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emrillâhi te‘âlâ vefât iden Musannaf el-Hâcc Ahmed Efendi nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûhası Hadice ve vâlidesi Nesli Hâtûn ve oğlu sûlb-i sagîr Abdurrahman nâmûn-ı vârisûna münhasıra olduğu lede’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve nümâyân oldukda tereke-i müteveffâ cümle veresenin taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve alâ bi farzillâhi te‘âlâ tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr û beyân olunur.

Fî 22 L Sene 1253

Kılınç adet 1 200 guruş	Tüfenk adet 2 200 guruş	Altıparmak şetârî top adet 4 440 guruş	Meydânî şetârî top adet 5 550 guruş	Def'a şetârî top adet 9 750 guruş
Alaca top adet 4 280 guruş	Hama kuşağı adet 2 180 guruş	Abânî adet 2 240 guruş	Sagîr abânî adet 1 40 guruş	Entari adet 2 210 guruş
Beyâzî aba adet 1, ihrâm adet 2 20 guruş	Sagîr peştamal adet 4 30 guruş	Kebîr peştamal adet 2 60 guruş	Müsta'mel zilli adet 1 80 guruş	Cedîd kilim adet 1 150 guruş
Karaoğlan'ın Osman'da bâ temessük 132,5 guruş	Halîl İbrâhîm Ağa'da bâ temessük 800 guruş	Çekdimoğlu Battâl'da bâ temessük 500 guruş	Tat Bekir'de bâ temessük 8000 guruş	Hacı Ahmed'e bâ temessük 2400 guruş
Def'a Hacı Ahmed'e bez top baha 120 guruş	Vâlidesinde bez baha 40 guruş	Bargir adet 1 300 guruş	Ruyet adet 1 8 guruş	El timuru adet 1 7 guruş
Yorgan adet 1 30 guruş	Sahan adet 2, lenger adet 1, leğence adet 1, sahan kapağı adet 1, cem'an yekûnü'l-nühâs 3 70 guruş	Kara güğüm adet 1 20 guruş	Kebir keçe adet 2 80 guruş	Koku bahâsı 110 guruş
Başlu reşme adet 1 10 guruş	Silahlık kubur 15 guruş	Def'a Hacı Ahmed'de 25 guruş		

Yekûn

16362,5

400 Resm-i 'âdî

40 Kâtibiyye

40 Hüddâmiyye

20 Muhziriyeye

15862,5

Düyûnât-ı sâbiteleri

250 zevcesinin mihr-i müeccelesi

535 karındaşı Hasan'a

15077,5

Sahhü'l-bâkî yalnız on beş bin yetmiş yedi buçuk guruş beyne'l-verese taksîm
olunduğu bu mahalle kayd şodd

01884,5	Hisse-i zevce Hadîce
02512,5	Hisse-i ümm Neslî
<u>10680</u>	Hisse-i ibn-i Abdurrahman
15077,5	

Sahife:	82
Hüküm:	103
Tarihi:	Fî 23 L Sene 1251

Derûn-ı vesîkada muharrer mevzi'-i mezkûrlar ve dükkân yeri pederlerimiz Serrâc Mehmed'in zarûret-i deyni için kendi taraflarımızdan asâleten ve sagîre hemşîremiz Fâtîma'nın bâ hüccet-i şer'î vâsîsi olan Hüseyin tarafından vesâyeten Uzeyloğlu Ahmed Ağa'ya iki bin guruş bedeline fûrûht eyledik menzil-i mezkûrda ve dükkân yerinde aslen alâkamız kalmadı didiklerinde mûmâ ileyh Ahmed Ağa dahi kabz eylediğini müş'ir işbu mahalle şerh ve temhîr olundu.

Fî 23 L Sene 1251

Sahife:	82
Hüküm:	104
Tarihi:	Fî gurre-i R Sene 1250

Bâ'is-i Tahrîr-i Hurûf Oldur ki

Bin iki yüz elli üç senesi mâh-ı Şevvâl-i Şerîf'in yigirmi birinci gününde medîne-i Tarsus mahallâtından Zimmiyân Mahallesinde vâki' beş bâb tahtânî menzil ve bir bâb dükkân yeri kible tarâf-ı tarîk-ı âmme boyrâz tarafı Çıracı Kör zimmî menzili garben taraf-ı debbâğhâne şarken taraf-ı yine tarîk-ı âmme işbu hudûd-ı erba'asıyla mahdûd ve mümtâz olan menzil-i mezkûrlar ve dükkân yeri ve müştemil havlî taht û tasarruflarımızda iken hüsn-i rızâ ve ihtiyârlarımız ile bey' itmek murâdlarımız oldukda şizye tâlib ve râğîb olan Uzeyl oğlu Ahmed Ağa'ya şurûd-ı müfside ve mubtileden ârî ve gabından berî olarak hemşîrem sagîre Fâtîma

tarafından vesâyeten ve kendimiz taraflarımızdan asâleten iki bin guruş bedeline bey'-i bâd-ı sahîh-i şer'le bey' ve teslîm eyledik ve bedel-i mübeyyi'î olan meblâğ-ı mezkûrî yedinden tamâmen ve kâmilan ahz ü kabz eyledik keyfe-mâ yeşâ' ve yahtâr mûmâileyh Ahmed Ağa'nın mülk ü müşterâsı olub bundan böyle menzil-i mezkûrlarda ve dükkân yerinde aslen ve kat'an alâka ve medhalimiz kalmadığını müş'ir işbu mülkiyyet temessükü ketb ü i'tâ olundu taraflarımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayub hîn-i hâcetde ibrâz oluna ve's-selâm

Bende Hasan bin Köse Serrâc vâsî

Bende Mahmûd bin Köse Serrâc

Bende Cumalı bin Köse Serrâc

Bende Şerîfe binti Köse Serrâc

Şühûdü'l-hâl:

Fazîletlü el-Hâcc Süleymân Efendi

Hân Ağası Mehmed Ağa

Şehremîni el-Hâc Ahmed Ağa

Serrâc Usta Abdullâh

Serrâc Hacı İbrâhîm Usta

Hacı Ahmed

Sabuncu Tâlib

Fazîletlü Hâfizzâde Ahmed Efendi

Hacı Hâfizzâde Hâfız Ahmed Efendi

Ekberlerde fevt olan Hasan'ın muhallelâtından beytü'l-mâlde sahhü'l-bâkî 370 guruş

Fî gurre-i R sene 1250

Sahife: 83

Hüküm: 105

El-Hamdü Lillâhi Te‘âlâ

Bâ meclis-i şerife el-şerifeynü'l mutâhîretü'l ve mâfil el-tarıkeynü'l münevveretü'l (...) iclâllâhe te‘âlâ led-i mütevelliyân mevlâna mûhârü'l ve'l hâkimu muhârrer merhûm musannif el-Hâcc Ahmed Efendi'nin yetîminin nafaka huccecinin suretidir.

Medîne-i Tarsus mahallâtından Kızıl Murâd Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emrillâhi Te‘âlâ vefât iden Musannaf el-Hâc Ahmed Efendi nâm müteveffânın sulb-i sağır oğlu Abdurrahmân nâm sağıre müteveffâ pederinden hisse-i irsiyyesine intikâl iden emvâl ve eşyânın hıfz ü hırâset ve idâreye bir mu‘temed vâsî kıbel-i şer‘den nasb ü ta‘yîn olunmak ehemmi ve elzem olmağla yetîm-i mezbûrun vâlidesi Hadîce bint-i Alî nâm hâtûn vesâyete lâıık ve müstehakk ve vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kimesneler inhâ ve ihbâr itmeleriyle hâkim-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i me‘âb efendi hazretleri dahi sağır-i mezbûr üzerine vâlidesi hâtûn-ı mezkûrı vâsî nasb ü ta‘yîn buyurub mezbûre dahi vesâyeti kabûl ve merâsimini icrâya mütâ‘ahhid oldukdan sonra i‘âde-i kelâm idüb vâsîsi olduğum sağır-i mezkûr yevmiyye nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâcla muhtâc olduğundan yevmiyye nafaka ve kisve bahâ farz ü takdîr olunmak matlûbumdur didikde muhamminîn-i(?) müslimîn tahmînleri üzre yevmiyye altmış pâra nafaka ve kisve bahâ farz ü takdîr olunub yetîm-i mezkûr üzre harc ve sarf ve lede'z-zarûre istidâneye ve inde'z-zafer rucû'a izin virildiği mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ ve hâtûn-ı mezbûre yedine vaz' ve i'tâ olundu hurrîre min şehr-i Şevvâlü'l-mu'azzam fî yevmi's-sâlis ve ısrîn sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Hâfizzâde Fazîletlü Ahmed Efendi

Evliyâzâde Hâfız Efendi

Kayıkcızâde Mehmed Ağa

Muhzır Ahmed

Muhzır Mustafa

Sahife: 82-83

Hüküm: 106

Tarihi: Fî 21 L Sene 253

Câmi'-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden iken vefât iden Hacı İsmâ'îl nâm müteveffânın yetimleri üzerine vâlideleri hâtûn vâsî nasb olunmağla yedine virilen vesâyet ve nafaka hücceti kaydı.

Medîne-i Tarsus mahallâtından Câmi'-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi-emrillâhi Te'âlâ vefât iden Hacı İsmâ'îl nâm müteveffânın sulb-i sağîr oğlu Ali ile diğêr sulb-i sağîr oğlu Hasan Hüseyin ve sulbiye-i sağîre kızı Dudı nâmûn eytâma müteveffâ pederlerinden hisse-i ırsiyyelerine intikâl iden emvâl ve eşyânın hıfz û hırâset ve idâreye kıbel-i şer' den bir mütedeyyin vasî nesb û ta'yîn olunmak ehemm ve elzem olmağla eytâm-ı mezbûrânın vâlideleri Hadîce bint-i Ahmed nâm hâtûn vesâyete lâıyk ve müstehakk ve vesâyet uhdesinden gelmeye muktedir olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kimesneler inhâ ve ihbâr itmeleriyle hâkim-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i me'âb efendi hazretleri dahi hâtûn-ı mezbûr eytâm-ı mezbûrûn üzerine vâsî nasb u ta'yîn buyurub ol dahi vesâyeti kabûl ve merâsimini icrâya müta'ahhid oldukdan sonra i'âde-i kelâm idüb vasîleri olduğum eytâm-ı mezbûrûn yevmiyye nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâcla muhtâc olduklarından yevmiyye nafaka ve kisve bahâ farz û takdîr olunmak matlûbumdur didikde muhamminîn-i müslimîn tahmînleri üzre beheri içün yevmiyye otuz pâra nafaka ve kisve bahâ farz û takdîr olunub ve lede'z-zarûre istidâneye ve inde'z-zafer rucû'a izin virildiğî ma-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ ve hâtûn-ı mezkûre yedine vaz' ve i'tâ olundu.

Hurrire mine'l-yevmi's-sâlis ve işrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mu'azzam sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sahife: 84

Hüküm: 107

Tarihi: Fî 21 L Sene 253

Bu dahî müteveffâ Hacı İsmâ'îl'in terekesinin kassâmı

Fî 21 L Sene 253

Bâdî-i Defter Oldur ki

Medîne-i Tarsus mahallâtından Câmi‘-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emrillâhi Te‘âlâ vefât iden Hacı İsmâ‘îl nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce ve sulb-i sağîr oğlu Ali ile sulb-i sağîr oğlu Hasan Hüseyin ve sulbiye-i sağîre kızı Dudı nâmûn kimesnelere münhasıra olduğu lede’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve nümâyân olmağla yedine muvakkaten tahrîr ve alâ-mâ-farazallâh tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur.

Fî 23 L Sene 1253

Kızılkaya mezra‘asında vâki‘ on beş dönüm mikdârı bağ		4500 guruş
Nemrûn Yaylağında Sadıkavâk’da vâki‘ bir kıt’a bâğ ma‘a dam		300 guruş
Döşek	2 aded	60 guruş
Yorgan	3 aded	45 guruş
Toplam		4875Guruş

Minder	2 aded	10 guruş
Yasdık	3 aded	15 guruş
Köhne keçe	3 aded	12 guruş
Müsta‘mel çuval	2 aded	30 guruş
Cedîd heğbe	1 aded	5 guruş
Köhne hasır	1 aded	8 guruş
Hınta kîle	1 aded	100 guruş
Toplam		0180 Guruş

Fincan	3 aded	6 guruş
Kahve ibriği ve cezve	1 aded	10 guruş
Kahve tavası	1 aded	5 guruş
Dibek dal	1 aded	10 guruş
A‘lâ güğüm	çift 1	120 guruş
Toplam		131 Guruş

Kara güğüm	1 aded	20 guruş
Tencere ma‘a kapak	3 aded	
Sahan	3 aded	
Tüfenk	1 aded	
Leğen	1 adet	
Kazan	1 adet	40 guruş
Yekûn nühâs kıyye 17.5, fi 16		280 guruş
Toplam		0340 Guruş

Müsta'mel kilim	1 aded,	40 guruş
Tabanca	1 aded,	25 guruş
Çırçır	1 aded,	15 guruş
Tahta	4 aded,	6 guruş
Beşik	1 aded,	3 guruş
Merkebe	1 aded,	120 guruş
İnek ma'a dana	1 aded	120 guruş
Toplam		0139 Guruş
Köhne silahlık		5 guruş
İbrik	1 aded	15 guruş
Su tası	1 aded	5 guruş
Balta	1 aded	10 guruş
Dahra	1 aded	5 guruş
Keser	1 aded	5 guruş
Bel ma'a sap	3 aded	36 guruş
Toplam		081 Guruş

Bulgur külek	1 aded,	12 guruş
Elek	1 aded	3 guruş
Kalbur	1 aded	2 guruş
Köhne seccâde		15 guruş
Boğca	2 aded	4 guruş
Küçük çuval	1 aded	60 guruş
Toplam		0096 Guruş

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb beyt-i tahtânî ma'a sofa 600 guruş

0600

6377 Yekûn ihrâcât

0220 Resm-i âdî-165, Kâtibiyye-25, Muhzuriyye-17, Hüddâmiyye-18 guruş

6377

Zevcesi Hadîce'nin nikâh 125 guruş

0125

6252 Sahnü'l-bâkî yalnız altı bin iki yüz elli iki guruş beyne'l-verese taksîm olduğu işbu mahalle kayd şodd

Hisse-i zevce Hadîce, hisse-i ibn Ali, hisse-i ibn Hasan Hüseyin, hisse-i bint Dudî

Sahife: 84-85

Hüküm: 108

Tarihi: Fî 11 S Sene 47

Bismillâhirrahmânirrahîm

El-hamdü Lillâhi Kâşifi'z-zulemi bi-nûri's-şerî'ati'l-muzî'eti ve Mübeyyini'l-ahkâmi ve Mûzîhi'l-halâli ve'l-harâmi bi'l-âyâti'l-aliyyeti Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ Muhammedin Seyyidü'l-beriyyeti'l-mahfûzi bilâ hılâfu's-seffine ve alâ âlihî ve eshâbihi fî külli (silik)

Ammâ mazmûn-ı sahîfe-i şer'iyeye budur ki medîne-i Tarsus sâkinlerinden (boş) bint-i el-Hâc Mehmed nâm hâtûn huzûr-ı meclis-i şer'-i enverde hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde şöyle takrîr-i kelâm ider ki medîne-i Tarsus mahallâtından Câmi'-i Atîk Mahallesinde vâki' iki bâb tahtânî mülk-i menzili ve bir mikdâr havlî müntakil olub menzil-i mezbûrın kible tarafı Celîl oğlu menzili ve şarkan taraf Bekir Efendi oğlu Ahmed Efendi menzili ve boyrâzen taraf (silik) oğlu menzili ve ğarben taraf tarîk-ı âmm işbu hudûd-ı erba'asıyla mahdûd ve mümtâz olan mülk-i menzili hasbeten lillâh ve taleben li-merzâtillâhi'l-halîm Ya'kûb Fakı oğlu Mehmed'in oğulları Alî'nin ve Ya'kûbun üzerlerine vakf-ı sahîh ile vakf ve habs-i medîd ile habs eyledim şöyle şart eyledim ki kendim hayâtda oldukca mutasarrıf olam ve ba'de'l-vefât merkûmân hâl-i hayâtında alâ-tarîki'l-irs mutasarrıf olalar ve ba'de'l-vefât evlâd u evlâdına batnen ba'de batn karnen ba'de karn mutasarrıf olalar ve ba'de'l-inkırâz ne'üzü billâh min kahri'l-feyyâz Câmi'-i Atîk'in hüddâmlarına ale's-seviye şart olunub ve hüddâmlardan her-kangîsi erşedse mütevellî olsun diyû ber-vech-i meşrûh şart ve ta'yîn idüb li-ecli't-tescîl mütevelliyân Ali'ye ve Ya'kûb'a teslim eyledim diyû meclis-i şer'de bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf eyledikde mütevelliyân-ı mezbûrân vâkıf-ı mezkûrun kelimât-ı meşrûh ve mu'ayyenât-ı meşrûtasından bi'l-müvâcehe tasdîk ve bi'l-müşafehe tahkîk itdikde vâkıf-ı mezbûr mütevelliyân-ı mezkûrân mahzarlarında takrîr-i da'vâ ve tasvîr-i müdde'â idüb vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe katında gayr-ı lâzım olduğundan mâ'adâ İmâm Sâlis Rabbânî Muhammed bin Hasan el-Şeybânî rahimehümâ'llâhu te'âlâ hazretlerinin re'y-i şerîfleri vâkıf ve vakf-ı mezkûrdan rucû' meşrû'dur diyû zikr olunan vakfdan rucû' eyledim didikde mütevelliyân-ı mezbûrân dahi cevâbında hitâb-ı müstetâba

şürû' idüb İmâmeyn-i Hümâmeyn'den İmâm Ebû Yûsuf Sâni katında mücerred vakaftü dimekle ve İmâm-ı Sâlis Muhammed bin Hasan el-Şeybânî Hazretlerinin mezheb-i şerîflerinde teslîm-i ile'l-mütevellî olmağla vakf-ı lüzûm ârız olub ve müşârun ileyh İmâm Sâni katında şart-ı mezbûr sahîh olmayub re'y-i İmâmeyn üzre vakf-ı mezbûrdan rucû' gayr-ı meşrû'dur diyû redd i imtinâ' ve husûmet-i nizâ' idüb hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb hazretlerine müterâfi'ân ve fasl u hasma tâlibân olduklarında hâkim-i müşârun ileyhden temhîr-i kavâ'id hayrlı evlâ ve nîşîn-i meyânî ve (silik) görüb âlimen bi'l-hılâf ve merâ'iyen bi-mâ yecibü ri'âyeten fi'l-hukmi bi'l-evkâf re'y-i İmâmeyn üzre lüzûm-ı vakf-ı mezbûre şer'î ve kazâ-yı sarîh-i mer'î idüb min-ba'd vakf-ı mezbûr vakf-ı sahîh-i lâzım ve habs-i sarîh-i mütehattim olub naks-i nakısına mecâl-i muhâl ve tebdîl i tağyîrine inkâr adîmü'l-ihimâl olduğı mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu [Femen beddelehû ba'de-mâ-semi'ahû fe'innemesmühû allellezîne yübeddilûneh İnnallâhe Semî'un Alîm] Vaka'a et-tahrîr fî evâhiri Muharremü'l-Harâm sene selase ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl:

Fazîletlü Tehiyyeli Hüseyin Efendi

Kündîkızızâde Alî Efendi

Abdizâde Hâfiz Efendi

Hacı Halîl'in oğlu Dervîş

Hacı Bekir Efendizâde Monla Muhammed

İmamoğlu'nun Sülo Ağa

Câmi'-i Atîk ferrâşî Şeyh Mustafa

Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sahife: 86

Hüküm: 109

Tarihi: Fî 11 S Sene 47

Yeni Handa bilâ vâris fevt Hacı İbrahim nam müteveffânın terekesinden hâl-î

hazırda İbrahim Efendinin yedine verilen defter-i müzâmenin suretidir.

Fî 11 S Sene 47

13115

00100 Mâl-ı memur

13015

<u>00512</u> <u>Kâlemiyye</u>	<u>Kâtibiyye</u>	<u>Hüddâmiyye</u>
347	100	15

12503 Beytü'l mâl tarafından hıdmet olunan inâvemet

00140

12363

00065 Dellâliye

65

12298

02295

09803

1050 Beytü'l mâl tarafından resm-i 'âdiye

8753 Yalnız sekiz bin yedi yüz elli üç guruş

Sahife: 86

Hüküm: 110

Tarihi: Fî 9 S Sene 252

Medine-i Tarsus mahallatından Müfti Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Odabaşı Musa nam kimesnenin zevcesi Emine Hatun asakir-i cihadiyeden Habrezli Ali Ağa nam yüzbaşısı alacak olub hatta izinname dahi virilmiş iken zabitan tarafından rızaları olmayup ve bu keyfiyet ber vech-i kanun kendisine töhmet-i azim olmağla Akka'ya nefy ve cezası tertib olundukda ba'dehu mezbure

hatun bir kimesneye dahi varmak istedikde akd bulundu mu yahud alâ hale kaldı mı diyü tahkik olundukda mahalle-i mezbur ahalilerinden ve ulemadan Kara Ahmed Efendi, Dede Ağa ve Ammî Hasan ve K r Ali namun kimesneler huzûr-ı Şer‘a gelüb Şöyle takrir iderler ki mezbure hatunun izinnamesi ihrac olunub akd olunacaktı lakin suret-i hammalda bulunub vekaleti alınmadan zabitan tarafından izinname celb olunub alâ hale kaldı diy  takrirleri ve mezbûre hatunun bir tarafına vekalet virmediği virmediği mes’ul olunduğu kimesneye vekalet virmedim diy  halef-i billahi’l-aliyy ’l-a‘la itmeğle akd-i v c d  olmadığı işbu mahalle kayd Şod.

Fî 9 R sene 252

Sahife: 86

Hüküm: 111

Tarihi: Fî 2 S Sene 53

Ali Ağa Karyesinde bundan akdem vefat iden Meryem nam m teveffiyenin zevci Süleyman darb-ı Őedid ile darb eyleyüb ve o darbdan vefat itdi diy  vali tarafına ihbar olunmuş ise de taraf-ı Şer‘iden ve vali tarafından müfettiş varub keŐf itmişler eser-i cerahatdan bir eser olmayub ve o darbdan vefat eylemediğini mübaŐirler ve kura ahalileri ihbar ve tar f-ı Şer‘de iŐhad olunmuş olmağla Şehâdetleri inde’Ő-Şer‘ kabul oldu.

F  3 C Sene 53

Sahife: 87

Hüküm: 112

Tarihi: Fî 23 S Sene 53

Badi-yi defter-i oldur ki

Bundan dört mah mukaddem Fason ve Kuştimur kuralarında bila varis fevt olan baytarların beytü’l-mâle aid terekeleri marifetimiz ve beytü’l-m l ma‘rifetiyle tahrir ve birer mikdarı tahsil ve birer mikdar pesmande kalmağla hasbe’l-icâb

gitdiğimiz faziletli Ömer Hulusi Efendi hazretlerine resm-i 'adimiz ahz olunarak teslim olunan defterdir ki beyan olunur.

Fî 23 Ca Sene 53

Guruş

1120	Seydo nam müteveffânın alacağı
0380	Def'a merkûmun alacağı
0851,5	Semeroğlan'da fevt olan imamın terekesi
0398	Karye-i mezkurda fevt olan Diyarbekirli Hasan'ın terekesi
<u>0677</u>	Tekfur Karyesinde fevt olan Mustafa'nın terekesi
3423,5	
0403	Karye-i mezkûrda fevt olan Hasan'ın terekesi
0203	Karye-i mezkûrda fevt olan Ömer'in terekesi
0450	Yunusoğlu Karyesinde fevt olan Süleyman'ın terekesi
1042	Araklu Karyesinde fevt olan Mustafa'nın terekesi
<u>0656</u>	Karye-i mezkurda Lob Osman'ın evinde fevt olanların terekesi
6180,5	
0305	Karye-i mezkurda Karadeli'nin evinde fevt olan Harburutlu Resul'ün terekesi
0915	Yine karye-i mezkurda Karadeli'nin evinde fevt olan Mustafa'nın terekesi
0220	Kargalu karyesinde fevt olan Madenli Kasım'ın terekesinden
0830	Yine Kargalu'da fevt olan Maho'nun terekesi
<u>3985</u>	Derviş karyesinde fevt olan Kürd'ün terekesi
12435,5	
<u>01250</u>	
11185,5	

Ber vech-i bala on dört kalem kassam olunacak ale'l-esami müteveffalardan iktiza iden resm-i adimiz bitemamiha ahz u kabz olunub faziletli Ömer Hulûsî Efendi yedine temhir ve teslim olundu bu zikr olunan on iki bin dört yüz otuz beş buçuk guruşda bir akçe mutalebe ve müdahalem kalmayup efendi-i muma ileyhden resm-i mezkur tamamen ahz u kabz eylediğimi müş'ir işbu mahalle kayd şod

Fî 23 Câ Sene 253

Sahife: 88

Hüküm: 113

Tarihi: Fî 25 S Sene 247

İşbu Tahrîr-i Kitâb ve Mûceb-i Tastîr-i Hıtâb Oldur ki

Medîne-i Tarsus mahallâtından Sakızlı Mahallesi sâkinlerinden Elif binti Mehmed nâm hâtun huzûr-ı şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde zikr-i âtî vakfına li-ecli’t-tescîl mütevellî nasb ve ta‘yîn eylediği yine medîne-i mezbûr ahâlîlerinden Cinoğlu İbrâhîm nâm muhzur müvâcehesinde şöyle takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm ider ki mahall-i mezbûrde vâki‘ silk-i mülk-i sahîhimde münselik olan bir bâb tahtânî menzîlim kıbleten taraf-ı çift tabaka sakızlı şarkan taraf-ı Dudu Hâtun menzili ğarben Kalyoncu Ali menzili boyrâzen Ak Mehmed’in oğlu menzili işbu hudûd-ı erba‘asıyla mahdûd ve mümtâz olan bir bâb tahtânî menzîlimi vakf-ı sahîh-i mü‘ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta‘yîn eyledim ki menzîl-i mezkûra ben mutasarrıf olub bi-emrillâhi Te‘âlâ vefât eylediğimden sonra Cinoğlu Mehmed’in oğlu Mehmed mutasarrıf ola ba‘de vefâtihâ evlâd-ı evlâdı mutasarrıf olalar batnen ba‘de batn ve ba‘de’l-inkırâzı’l-mütevellî merkûm İbrâhîm mutasarrıf ola ba‘de vefâtihâ mütevellî-i merkûmun evlâdı evlâd-ı evlâdı evlâdı mutasarrıf ola ba‘de-nkırâzı’l-küll Maturbi(?) câmi‘-i şerîfin hâtibi üzerine vakf ve meşrût ola diyû menzîl-i mahdûd-ı mezkûrı fâriğan ani’ş-şevâğil mütevellî-i mezbûre teslîm ol dahi sâ’ir mütevelliyât-ı evkâf gibi ber-himmet-i mine’z-zamân(?) tasarruf eyledikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î vâkife-i kelâmını süm‘at-i âhara sârıfa olub vakf-ı akâr-ı İmâm-ı A‘zam ve Hümâm-ı Efhâm Ebû Hanîfe katında menzile-i âriyyetde(?) olmağla rucû‘-ı şurû‘ ve İmâm Muhammed bin Hasani’ş-Şeybânî Hazretleri katında vâkıf-ı menâfi‘-i vakfı nefsine şart ile vakf-ı bâtil olduğuna binâ’en vakf-ı mezbûrdan rucû‘ ve menzîl-i mezkûrı ke’l-evvel mülkûme istirdâd iderim diyücek mütevellî-i merkûm-ı cüdâya(?) tasaddî idüb eğerce hâl-i bast olunan menzîl üzre olduğu câ-yi eşkâl değildir lâkin Ârif-i Samedânî Ebû Yusuf eş-şehr bi’l-İmâmi’s-sânî Hazretleri katında vakıf mücerred vakfiyyet dimekle İmâm Muhammed bin Hasan Hazretleri katında teslîm-i ile’l-mütevellî olmağla vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu diyû redd ve teslîmden imtinâ‘ ile hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tubâ lehu ve hüsn-i meâb Efendi Hazretleri

huzûrunda müterâfi'an ve her biri tabakâsınca fasl u hasma tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ ileyh esbağallâhü ni'amehû aleyh hazretleri dahi tarafeynin edillesine nazar ve mubtıl-i haber(?) olmakdan zarar idüb âlimen bi'l-hılâfî'l-cârî beyne'l-e'immeti'l-eslâf vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hüküm etmeğın min ba'dü vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu [Femen beddelehû ba'de-mâ-semi'ahû fe-innemesmühû alellezîne yübeddilûneh innallâhe semî'un alîm] ve ecru'l-vakf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Muharremi'l-Harâm sene selâsin ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Süleymân Efendi

Ve Cündizâde Halîl Ağa

Ve Hilâfzâde Mehmed Ağa

Ve Kodalakzâde Mehmed Efendi

Ve Hüdâyî yeğeni Durmuş

Ve Kürt Hasan

Ve Kürt Ahmed

Ve Kürt Osmân ve gayruhum mine'l mâ'in

Sahife: 89

Hüküm: 114/1

Tarihi: Fî 21 Râ Sene 47

Bundan akdem medîne-i Tarsus'da vefât iden Dârendeli Kara Ömer'in emvâl ve gerek nakdîsi beyân şodd.

Fî 21 Râ Sene 47

Cem'an yekûn

Guruş

450

069 Techiz tekfin ve dellâliye 12 guruş

381

044,5

<u>Kâlemiyye</u> 92	<u>Kâtibiyye</u> 8	<u>Hüddâmiyye</u> 5	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâle</u> 12 guruş
------------------------	-----------------------	------------------------	--

336,5

067,5 Hums

269

007 Bâc-1 bazar kısrak

262 Sahhü'l bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde iki yüz altmış iki guruş mevcûddur

Makâm-ı şerîf kurbunda fevt olan bîkâr (...) elli guruş meblağ olub ol mikdâr meblağ techîz-i tekfinine sarf olunmuşdur.

Sahife: 89

Hüküm: 114/2

Tarihi: Fî 25 S Sene 247

Ali Fakı Karyesi'nden bundan akdem vefât iden Bîkâr(?) (boş) yetmiş üç guruş meblağı olub ol mikdâr meblağdan yigirmi üç guruş techîz-i tekfinine sarf bâkîsi emîni-i beytü'l-mâl ve muhzura hizmet virildiği kayd şodd.

Fî 25 S Sene 247

Sahife: 89

Hüküm: 114/3

Tarihi: Fî 29 S sene 247

Medîne-i Tarsus'da fevt olan Kayseriyyeli (boş) nâm müteveffânın terekesi beyân şodd. Fî 29 S Sene 247

Cem'an yekûn

Guruş

65

20 Techîz tekfîn

<u>Katibe</u> 2	<u>Hüddâma</u> 2	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâl</u> 10	<u>Muhzura</u> 2
--------------------	---------------------	-----------------------------------	---------------------

16

29

06 Hums

23 Sahhü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde 23 guruş mevcûddur

Sahife: 89

Hüküm: 114/4

Tarihi: Fî 21 R Sene 47

Kasûn Kazâsı kurâlarından Topcu Karyesinde vefât iden Kırşehirli Ali'nin tereke kayd şodd.

Fî 21 R Sene 47

Cem'an yekûn

195

033 Techîz ve tekfîn minhâ(?)

162

020 Kaleme ve kâtibe Emîn-i beytü'l-mâle hıdmet

142 5 15 guruş

004 Duyûnât

138 4

027 Hums ihrâc

111 Emîn-i beytü'l-mâl Ahmed Ağa zimmetinde kalmış olan yalnız yüz on guruşdur.

Himmet Ağa'da

Sahife: 90

Hüküm: 115/1

Tarihi: Fî 23 Râ Sene 47

Şâm-ı Şerîfli Hacı Mahmûd'un terekesini beyân şodd Fî 23 Râ Sene 247

Cem'an yekûn

Guruş

149,5

054,5

<u>Techîz tekfin</u> 20	<u>Düyûn</u> 4	<u>Kalemiyye</u> 3	<u>Dellâliye</u> 2,5	<u>Kâtibiyye</u> 2	<u>Hüddâma</u> 9	<u>Muhziriyye</u> 4	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâl</u> 10 guruş
----------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	---

090

019

76 Hums

Sahife: 90

Hüküm: 115/2

Tarihi: Fî 29 Râ Sene 47

'An asl Divriği'den iken medîne-i Tarsus kurâlarından Yenice Karyesinde vefât iden Hüseyin nâm müteveffânın vilâyetinde oğlu olduğu ecilden dört yüz otuz yedi buçuk guruşu oğlu zuhûrunda virilmek için karye-i mezbûr çiftcibaşısı Alî Ağa'ya emîn-i beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerîf teslîm olunmuştur.

Fî 29 Râ Sene 247

Sahife: 90

Hüküm: 115/3

Tarihi: Fî 9 N Sene 247

Medîne-i Tarsus'da Kenisa kurbunda (?) mürd olan bîkârın terekesi kayd şodd.

Fî 9 N Sene 247

Cem'an yekûn

Guruş

56,5

16 Elâşesine

40,5

<u>Kâlemiyye</u> 1	<u>Hüddâmiyye</u> 2	<u>Muhzırıyye</u> 2	<u>Hüddâm-ı beytû'l- mâle</u> 10 guruş
-----------------------	------------------------	------------------------	--

12

28

05,5 Hums

23,5 Sahhü'l-bâkî yigirmi üç guruşdur

Sahife: 90

Hüküm: 115/4

Tarihi: Fî 29 Râ Sene 247

Tarsus kurâlarından Silifke Karyesinde vefât eden bîkârın terekesi kayd şodd.

Fî 29 Râ sene 247

Nakden yekûn

Guruş

70

20 Techîz tekfîn

50

<u>Kâlemiyye</u> 1	<u>Kâtibiyye</u> 1	<u>Hüddâmiyye</u> 3	<u>Muhzuriyye</u> 2	<u>Hüddâm-ı</u> beytü'l-mâle 5
-----------------------	-----------------------	------------------------	------------------------	-----------------------------------

11

39

08 Hums ihrâc

31 Sahhü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde otuz bir guruş mevcûddur

Müteveffânın karye-i mezbûrda bir koza şekresi olub besmânda kalmışdır

Sahife: 90

Hüküm: 115/5

Tarihi: Fî 29 Râ Sene 247

Yüksek Karyesi'nde vefât eden (...) bikârın terekesi

Fî 29 Râ sene 247

Guruş

375

035 Techîz tekfîn

340

<u>Kâlemiyye</u> 8	<u>Kâtibiyye</u> 7	<u>Hüddâmiyye</u> 8	<u>Muhzuriyye</u> 6	<u>Hüddâm-ı</u> beytü'l-mâle 5 guruş
-----------------------	-----------------------	------------------------	------------------------	--

059

281

059 Hums

222 Sahhü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde ikiyüz yigirmi iki guruş mevcûddur.

Sahife: 90

Hüküm: 115/6

Tarihi: Fî 5 R Sene 247

Ballica Karyesinde müteveffiye olan Fâtıma'nın bi'l-cümle metrûkesi

Fî 5 R sene 247

Cem'an yekûn

Guruş

162

026

<u>Kâlemiyye</u> 4	<u>Kâtibiyye</u> 4	<u>Hüddâmiyye</u> 4	<u>Muhzuriye</u> 2	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâle</u> 12
-----------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------	--

136

027 Hums

109 Sahnü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde yüz dokuz guruş mevcûddur.

Sahife: 91

Hüküm: 115/7

Tarihi: Fî 25 Câ Sene 47

Aksaraylı Kara Ali'nin nâm müteveffânın emvâl ve muhalledfâtı

Fî 25 Câ Sene 47

Cem'an yekûn

Guruş

75

20 Techîz tekfîn

55

10,5

<u>Kâlemiyye</u> 1,5	<u>Kâtibiyye</u> 1,5	<u>Hüddâmiye</u> 1,5	<u>Muhzuriye</u> 1,5	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâle</u> 1,5
-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	---

44,5

10,5 Hums Düyûn

9 1,5

34 Sahhü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde otuz dört guruş mevcûddur

Sahife: 91**Hüküm:** 115/8**Tarihi:** Fî 7C Sene 247

Medîne-i Tarsus'da vefât iden Çoban Ahmed'in terekesi kayd şodd.

Fî 7 C Sene 247

Cem'an yekûn

Guruş

437

020 Techîz tekfin

417

057

<u>Kâlemiyye</u> 11	<u>Kâtibiyye</u> 8	<u>Hüddâmiye</u> 8	<u>Muhzuriyye</u> 5	<u>Hüddâm-ı beytü'l-mâle</u> 25
------------------------	-----------------------	-----------------------	------------------------	--

360

072 Hums

288 Sahhü'l-bâkî emîn-i beytü'l-mâl zimmetinde ikiyüz seksen sekiz guruş mevcûddur.

Sahife: 91

Hüküm: 115/9

Tarihi: Fî 21 C Sene 47

Medîne-i Tarsus'da Kahveci Sâlih'in Kahvesinde bundan akdem bâ emrillâhi te'âlâ vefât iden (boş) bîkârın tereke ve gedik nakdiyyesi otuz guruşluk ol mikdâr meblağ techîz-i tekfîne sarf olunduğu kayd şodd.

Fî 21 C Sene 47

Sahife: 91

Hüküm: 115/10

Tarihi: Fî 23 Râ Sene 47

Bundan akdem Bor ahâlîsinden Kör Hâfız vefât eyledikde tereke-i muhallefâtından beyne'l-ahâlî Ahmed Ağa marifetiyle oğluna teslîm beyân.

Guruş

70 Fevzizâde'den

43 Kaydan

113

020 Techîzine ve tekfînine mesârif

093 Oğluna teslîm olunmuşdur

Fî 23 Râ Sene 47

Sahife: 91

Hüküm: 115/11

Tarihi: Fî 23 Râ Sene 47

Kolak Aşîreti ahâlîsinden Kara Ahmed'in oğlu Habîb nâm kimesnenin kâfûr-ı (?) öküzünü isbât iden Sarı Mustafa ve Süleymân nâmân kimesneler şehâdetleriyle

ashâbına devr olduğu bu mahalle kayd şodd.

Şehremîni el-Hâc Ahmed Ağa'ya bi'l-emân teslîm olunan bir re's bargir ma'a semer.

Fî 24 C Sene 253

Sahife: 92

Hüküm: 116/1

Tarihi: Fî 15 Câ Sene 48

Devletlü übbehtlü veliyy-i ni'ami'l-a'zam Serasker İbrâhîm Paşa Efendimizin Miralaylarından Sâlih Beg hazretleri Mülâzim Ahıskalı Ali Ağa kefâletiyle Mısr-ı Kâhire'ye kadar izin virildiği işbu mahalle kayd şodd.

Fî 15 Câ Sene 48

Sahife: 92

Hüküm: 116/2

Tarihi: Fî 15 C Sene 48

'An asl Tosya'lı orta boylu Tâzetraş İbrâhîm li-ecli't-ticâre Mısr-ı Kâhire'ye gitmek için Miralay Sâlih Beğ ve Oturakçı Fakı kefaletiyle izin ve ruhsat virildiği işbu mahalle kayd şodd

Fî 15 C Sene 48

Sahife: 92

Hüküm: 116/3

Tarihi: Fî 15 Câ Sene 48

Devletlü übbehtlü veliyyi'n-ni'am Serasker İbrâhîm Paşa Efendimizin binbaşlarından ikinci oda binbaşlarından Hasan Efendi kefâletiyle Ahıskalı Ali Ağa'ya ve ıyâline izin virildiği işbu mahalle kayd şodd Fî 17 Câ Sene 48

Sahife: 92

Hüküm: 116/4

Tarihi: Fî 19 Câ Sene 48

Teke'nin Kendirî Hasan'ın kefâletiyle Lazkiyeli Mustafa vatan-ı asliyyesine kadar izin virilmediği işbu mahalle kayd şodd.

Fî 19 Câ Sene 48

Bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Zilhicce-i Şerîf'in gurreni yevm-i sebtten olduğu Lazkiyyetü'l-Arab sükkânından el-Hâc Şâkir nâm kimesne sefinde Tarsus iskelesine gelir iken Hilâl-i Şerîf ru'yet eylediğini ve lâkin tekerrürü fukarâlarından Dervîş Sa'îd nâm kimesne dahi yevm-i Cum'a Adana civârında vakt-i mağribde ru'yet-i hilâl-i şerîf eylediğini meclis-i şer'î şerîfde edâ-i şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle mûmâ ileyhânın şehâdetleri hayyiz-i kabûl-i şer'î olup bu vechle ıyd-ı edhânın yevm-i isneynden hükm olunduğu kayd ve tescîl olunmuştur.

Fî yevm-i ehad Z Sene 248

Sahife: 92

Hüküm: 116/5

Tarihi: Fî 15 Câ Sene 250

Derûn-ı tezkere Tarsus'da Küçük Minâre Mahallesi Halebli Hâcî Mehmed kızı Fâtıma huzûr-ı şer'î şerîfde mehir ve nafakasından vaz geçip Ömer'e hal'-i iltimâsıyla Ömer dahi minvâl-i muharrer üzre hal' eyledi.

Fî 12 M Sene 250

Sahife: 92

Hüküm: 116/6

Tarihi: Fî 19 C Sene 252

Kasun Kazâsına tâbi' Araklı Karyesinde fevt olan (silik) Nu'mânoğlu

Abdi'nin sulbi oğlu olduğuna Şehâdet iden kazâ-i mezbûrdan Ali ve Hüseyn nâmân kimesneler Şehâdetleriyle oğluna (silik) yedi yüz guruş teslim olunduğu kayd Şodd.

Fî 19 C Sene 252

Sahife: 92

Hüküm: 116/7

Tarihi: Fî 15 Câ Sene 48

Yüksek Karyesi'nde Nebî oğlu Mustafa

Hacı Bozan Karyesinde Yetim Osman bin Mahmûd karındaşı İbrâhîm vâsi nakl oldu.

II. BÖLÜM

5. DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde sicilin içeriği esas alınarak genel bir değerlendirme yapılmıştır. Değerlendirmemizde dönemin sosyal hayatı, (aile, boşanma, vesâyet, verâset) ekonomik hayatı, (çarşı, esnaf, dükkân, pazarlar, meslek grupları, eşya ve hayvan fiyatları) ele alındıktan sonra sicilde geçen Tarsus'a ait yer isimlerine (mahalle, sancak, kaza, nahiye ve karye isimleri) değinilmiştir. Ayrıca dönemin sosyal, kültürel, dinî ve askerî hayatı hakkında bilgi verildikten sonra sicilde geçen dönemin resmî ve askerî görevlileri tablolaştırılarak çalışmamızda yer almıştır. Sicilde yer alan davaların işlenişine bakıldığında hepsinin belirli kalıplar içerisinde olduğu görülmektedir. Davalarda önce davacı ile davalı ayrıntılı bir şekilde tanıtılır. Bu kişilerin aslen nereli oldukları, nerede ikâmet ettikleri ve meslekleri hakkında bilgi verilir. Bu bilgilerden hemen sonra davanın konusuna geçilir. Ardından davacı daha sonra ise davalı olan kişi dinlenir. Şahitler dinlendikten sonra da mahkeme sonuçlandırılır.

5.1. SOSYAL HAYAT

5.1.1. Aile

Farklı cinsten iki insanın sürekli olarak bir arada yaşamak istemelerinin örf, âdet ve kanunca tanınmasına “evlenme” denir. Evlenmenin gerçek amacı bir aile kurmak ve bu aile içinde çocuk sahibi olarak soyu sürdürmektir. Hz.Adem ile Hz. Havva ilk aileyi kurmuşlar ve bu durum günümüze kadar kesintisiz sürmüştür⁹⁸.

Aile bir toplumun çekirdeğini teşkil eder. Kaşgarlı Mahmud, Divân-ı Lügati't Türk adlı eserinde, Türk toplumunda budun ve boydan sonra en küçük birimin “aile” olduğunu belirtmiş ve toplumun aile kurumuna dayandığını söylemiştir⁹⁹. Aile kurumunun dikkat çeken en önemli özelliği sağlamlığıdır. Bu

⁹⁸ Halil Cin, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara, 1974, s. 23.

⁹⁹ Mehmed Altay Köymen, “Alp Arslan Zamanı Türk Toplum Hayatı,” Ankara, Selçuk Araştırmaları Dergisi, IV, 1975, s. 16.

özellik güçlü bireylerin yetiştirilmesine ortam hazırlamakta ve sağlam topluma geçişi kolaylaştırmaktadır¹⁰⁰. Aile devletin küçük bir modelidir. Dolayısıyla bir devletin sosyal ve hukukî yapısını anlamak o devletin içinde bulunan ailelerin yapısını incelenmekle mümkündür. Osmanlı Devleti'nde aileyi meşru temellere oturtan dinî ve sosyal bir olgu olan evlilik, aileyi oluşturan en büyük etkidir. Bütün hukuk sistemlerinde olduğu gibi İslâm ve Osmanlı hukukunda da aile kurumunun önemli bir yeri ve rolü vardır. Bu bakımdan İslâm hukuku eserlerinde, fetva ve mecmualarında aile hukuku bölümleri önemli bir yer tutar.¹⁰¹

Osmanlı Devleti'nde gelenek ve din siyasetin toplumsal temellerini oluşturur. Geleneğin övdüğü erkek, eşi ve çoluk çocuğu üzerindeki tüm tasarrufunu Allah adına kullanan kişidir. Geleneğin övdüğü kadın güzeldir, çünkü erkeğine itaatkârdır. Geleneğin övdüğü çocuk, büyüklerine, anne-babaya itaatkârdır. Orta Asya, Uzakdoğu ve Ortadoğu'nun geleneksel tarihinden süzülüp gelen bu değer önce bireyi sonra aileyi oradan da toplumu oluşturarak bir güç ve genişliğe ulaşmıştır. Bu yüzden tarihteki tüm Türk devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de toplumsal zemin siyasal iktidarı biçimlendirmiştir. İtaatın yol açtığı teslimiyet daima itaat kurumununa merkezî bir masumiyet ve güven kazandırmıştır. İtaat ve himaye taraflardan birine güven ve yaşam kolaylığı kazandırırken, diğerini iktidar ve güç sahibi yapmıştır. Yöneten ve yönetilen herkesin bir aileye mensubiyeti olduğuna göre fertlerin toplum içindeki konumlarına etki eden en önemli müessese ailedir.¹⁰²

Böyle önemli bir müessesenin araştırılmasında şer'iyeye sicilleri önemli kaynaklardan biridir. Çünkü sicil kayıtlarında eski Türk aile yapısının özelliklerini görmekteyiz. Sicillerde nişanlanma, evlenme gibi müesseselerin nasıl işlediğini, tamamen erkeğe aitmiş gibi görünen boşanma hakkının kadın tarafından nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evliliği sonlandırma hakkını verdiğini, eşler arasındaki mal ayrılığı hususunu, eşlerin birbirleri ve çocukları üzerindeki haklarını, mihrin nasıl uygulandığını, Osmanlı aile hukukunun ne olduğunu ve nasıl uygulandığını anlayabiliriz¹⁰³.

¹⁰⁰ Coşkun Üçok-Ahmet Mumcu, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1985, s. 79.

¹⁰¹ Ziya Kazıcı, *Osmanlı Toplum Yapısı*, İstanbul, 2003, s. 190.

¹⁰² İsmail Doğan, "Osmanlı Ailesinin Sosyolojik Evreleri: Kuruluş, Klasik ve Yenileşme Dönemleri", *Osmanlı*, V, Edt: Güler Eren, Ankara, 1999, s. 372.

¹⁰³ Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri Toplu Kataloğu*, I, s.13.

Evlilik nikâh akti denilen bir akitle gerçekleşir. Bu akit islâm aile hukukunda mihir denilen ve erkek tarafından kendisi ile evlenecek kadına verilen malî bir ödemedir. Mihir evlenen kadının hakkıdır. Kadın bunu istediği gibi kullanma hakkına sahiptir. Mihir evliliğin tabii sonucudur.¹⁰⁴ Mihir peşin ödendiği gibi daha sonra da ödenebilirdi. Mihrin peşin ödenmesine mihiri “müaccel”, nikâhdan sonra ödenmesine isemihri “müeccel” denir. Nikâhdan sonraya bırakılan mihr-i müeccel süresi kadının rızası ile belirlenirdi. Dolayısıyla kadın, vadesi dolmayan mihrini isteme hakkına sahip değildir. Fakat koca belirlenen mihiri vermedem önce vefat ederse, kadın bu hakkını, kocasının terekesi (mal varlığı) paylaşılmasından önce alma hakkına sahiptir. Aynı şekilde kadının boşanması durumunda da mihr-i müeccel peşin olarak ödenirdi. Mihr-i müeccel de mihiri muaccel gibi ev, eşya, bahçe, canlı hayvan, nakit para ve ev eşyası olabilmektedir.¹⁰⁵

Defterde mihir ile ilgili birçok belge bulunmaktadır. Defterde geçen mihr-i müeccel davalarının çoğunda vefat eden kocanın terekesinden kadının mihr-i müeccel hakkını talep etmesi geçmektedir. Mihir ile ilgili davalar defterde şu şekilde geçmektedir: *Medîne-i Tarsus mahallâtından Kızıl Murad Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emrillâhi te‘âlâ vefât iden Musannaf el-Hâcc Ahmed Efendi nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûhası Hadice ve vâlidesi Nesli Hâtûn ve oğlu sulb-i sagîr Abdurrahman nâmûn-ı vârisûna münhasıra olduğu lede’s-şer‘i’l-enver zâhir ve nümâyân oldukda tereke-i müteveffâ cümle veresenin taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve alâ bi farzillâhi te‘âlâ tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zıkr û beyân olunur.*¹⁰⁶ Sicilde geçen bu örneğe baktığımızda Kızıl Murad Mahallesi sâkinlerinden Musannaf el-Hâcc Ahmed Efendi’nin vefatından sonra mallarının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi ele alınmıştır.

Tarsus kazâsı mahallâtından Câmi‘ü’n-nûr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdullah bin Süleymân’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmühân Hâtûn ile zevce-i menkûha-i metrûkesi gâib-i ani’l-meclis Hesnâ Hâtûn ve vâlidesi ve sulbî kebîr oğlu gâibân-ı ani’l-bedel Züleyhâ Hâtûn ve Mustafa ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Ahmed nâmân kimesnelere ba‘de’l-

¹⁰⁴ Kazıcı, *Osmanlı Toplum Yapısı*, s. 194.

¹⁰⁵ Gülseren Erden, *1890 Numaralı Trabzon Şer‘iyye Sicili’ne Göre “Trabzon” H. 1140-1141(1727-1728)*, (Yüzüncü Yıl Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü), Van 2000, s.22.

¹⁰⁶ *Tarsus Şer‘iyye Sicili*, Numara: 285, Hüküm No: 102, s. 213.

*inhisâr terekesi zevce-i mezbûre Ümmühân Hâtûn'un bi'l-verâse ve sagîrân ve gâibân-ı mezbûrâna kîbel-i şer'den vasî ve kayyûm nasb ve ta'yîn kılındığı hâlde taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve beyne'l-verese bi'l-farziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân kılınır.*¹⁰⁷ Defterde geçen bu örneğe baktığımızda Câmi'ü'n-Nûr Mahallesi sakinlerinden Abdullah bin Süleymân'ın vefatından sonra mallarının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi ele alınmıştır.

Elimizdeki defterde mihir ile ilgili birçok dava geçtiği halde nikâh ile ilgili sadece bir dava geçmektedir. Sicilde nikâh ile ilgili dava şu şekilde geçmektedir: *Medine-i Tarsus mahallatından Küçük Minare Mahallesi sakinelerinden Meryem binti İsmail bundan akdem zevci Ahmed hal' eylediğini medine-i mezbûr sakinlerinden Seyfi Ali Zeytoğlu Yusuf huzûr-ı şer'de edâ-yı şehadet idüb mezbûre Meryem'in ahara tezevvüc olmasına kîbel-i şer'den ruhsat virildiği işbu mahalle kayd-şod.*¹⁰⁸ Tarsus'ta Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Meryem ile Ahmed'in evlenmek için mahkemeye başvurdukları ve mahkemenin şahitler huzurunda (Seyfi Ali Zetoğlu Yusuf) evlenmelerine izin verdiği görülmektedir. Bu örnek böylesine önemli bir müessesenin nasıl yapıldığı, evlenmelerin yasal bir zemini olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir.

*Derûn-ı tezkere Tarsus'da Küçük Minâre Mahallesinde Halebli Hâcî Mehmed kızı Fâtîma huzûr-ı şer'-i şerîfde mehîr ve nafakasından vaz geçip Ömer'e hal'-i iltimâsıyla Ömer dahi minvâl-i muharrer üzre hal' eyledi.*¹⁰⁹ Yine bu örnekte Tarsus'ta Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Halepli Hacı Mehmed'in kızı Fatma'nın mahkeme huzurunda mihir ve nafakasından vazgeçtiği ve meselenin çözüme kavuşturulması ele alınmıştır.

Sicilde geçen evlenme davalarına baktığımızda birçoğunda vefat eden aile bireyinden kalan malların yine aile bireyleri arasında mahkeme tarafından paylaştırıldığını görmekteyiz. Ayrıca evlenme aktinin nasıl ve kimler tarafından yapıldığı, mihir olarak ne belirlendiği, nafaka gibi konular sicilde evlenme ile ilgili geçen konular arasında yer almaktadır.

¹⁰⁷ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 40, s. 124.

¹⁰⁸ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 17/1, s. 97.

¹⁰⁹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 116/5, s. 237.

5.1.2. Boşanma

Aile bütün toplumların temel birimi olmuştur. Bu birimin kurulması için kadın ve erkeğin nikâh adı verilen bir akitle birlikte yaşama isteklerini şahitler huzurunda ortaya koymaları gerekir. Osmanlı toplumundamaile birliğinin korunması açısından evlilikte devamlılık esas olmakla birlikte, aile içindeki uyumu sürdürmek imkânsız hale geldiğinde nikâh akitlerini çeşitli yollarla sona erdirmeye imkânı bulunmuştur.

Osmanlı aile hukukunun temeli olan İslâm hukukuna göre prensip olarak boşanma hakkı erkeğe aittir. Erkeğin tek taraflı iradesiyle karınsından boşandığını yalnızca söz ile bildirmesi dahi yeterli görülmüştür. Durumu mahkemeye kaydettirmesi hukuken şart koşulmamıştır¹¹⁰. Ancak mahkeme sicillerinde karşımıza çıkan çok sayıda boşanma belgesi, Osmanlı toplumunda boşanmaların kayda geçirildiğini göstermektedir.

Evliliği sona erdirmek isteyen erkek değil de kadın olursa onun içinde kısıtlı olmakla birlikte İslâm hukukuna göre bazı imkânlar bulunuyordu. Buna göre kadın eğer isterse nikâh akdi esnasında boşanma hakkını elinde bulundurmaya şart olarak öne sürebiliyordu. Bunun yanı sıra kadın, bazı durumlarda bizzat mahkemeye başvurarak evliliği sona erdirebiliyordu¹¹¹.

Osmanlı mahkemelerinde kâdı önünde görülen davaların kayıtları olan şer‘iyye sicillerinde evliliğin sona ermesi üç biçimde karşımıza çıkmaktadır:

- Erkeğin tek taraflı olarak irade beyanı olan (bâin ve şartlı) talak.
- Kadının mihr-i müeccel ve iddet nafakası gibi bazı haklarından vazgeçmesi yoluyla gerçekleşen muhâla‘a.
- Hâkim kararıyla boşanma anlamına gelen tefrik.

Bunlardan talak, tamamen kocanın talebiyle gerçekleşirken, muhâlaa ve tefrikte boşanma isteği genellikle kadın tarafından gelmektedir¹¹². Defterde boşanmayla ilgili olan dava: *Medine-i Tarsus’da Debbâğhâne mahallesinde sâkine*

¹¹⁰ Hayrettin Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku, I*, İstanbul, 1996, s. 353.

¹¹¹ Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku, I*, s. 352-353.

¹¹² Aydın, *İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, s. 25.

*zâtı zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Firdevs Hâtûn ibneti Ahmed meclis-i şer'-i şerîf-i envârede zevc-i mutlaka işbu bâ'isü'l-vesîka Hamâm-ı atîk hamâmcısı Şâh Mehmed bin Mehmed muvâcehesinde merkûm Şâh Mehmed zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i vesîkadan bir gün mukaddem beni **talâk-ı selâse** ile tatlik itmeğle zimmetinde mütekarrer ve ma'kûd-ı aleyh olan dört yüz gurus mihr-i müeccelim ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem ve müennes süknâm mukâbelelerinde dahi beynimizde bi't-terâzî mukâvele ve ta'yîn kılınan yetmiş beş gurus ki cem'an dört yüz yetmiş beş gurusı mezbûr Şâh Mehmed işbu meclis-i şer'-de bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden bi't-temâm ahz u kabz itmeme hukûk-ı zevciyete ve ibtidâ ve zevciyetden târîh-i mezkûra gelince sâir cemî'-i hukûk-ı şer'iyeye müte'allika-i âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtdan mezbûr Şâh Mehmed'in zimmetini kabûli hâvî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât idüp ve mezbûr Mehmed dahi kezâlik minvâl-i muharrer üzre benim zimmetimi ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât itmeğle tarafeynden her birini minvâl-i muharrer üzre âharın ibrâsını kabûl eyledük didiklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmi't-tâsi' ve aşer min Zi'l-hiccetü's-şerîfe lisene seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf.¹¹³ Örnekte erkeğin tek taraflı beyanı ile olan talak ile Hamam-ı Atik Hamamcısı Şah Mehmed bin Mehmed'in zevcesi olan Firdevs Hatun'dan boşanması ele alınmıştır. Görüldüğü gibi erkeğin boşanma sebebi açıklanmış ve kadın nafaka talebinde bulunmuştur.*

Defterde ilginç bir boşanma davası da göze çarpmaktadır. Bu dava da Hamdi Bey'in bundan böyle evinde veya başka bir yerde içki (şarap) içtiği görülürse maiyetindeki zevcelerinin telâk-ı selâse ile boşanabileceğinin kayıdır. Bu dava boşanma hakkının tamamen erkeğe aitmiş gibi bilinen yanlış göstermesi açısından önemlidir. Defterdeki dava şu şekilde geçmektedir: *Hamdi Efendi meclis-i şer'-i şerîfede egerçi bundan akdem bir dahi işret-i şurb ve yahud hanemde va'zi eder isem taht-ı nikâhımda zevcelerim **telâk-ı selâse** ile tedlik olur dediği işbu mahalle kayıdır.¹¹⁴*

¹¹³ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 2, s. 68.

¹¹⁴ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No:84/2, s. 175.

5.1.3. Vesâyet

Vesâyet yetim, akılca zayıf veya hasta olan bir kimsenin malının idare edilmesidir. Ölen kişinin malını ve çocuklarının bakımını üstelenen kişiye ise vâsi denir¹¹⁵. Vâsi denetiminde çocuğun nafakasının temini, çocuğun rüşd ve bulûğ çağına ulaşıncaya kadar devam etmektedir. Çocuğun bu yaşa gelinceye kadar sahip olduğu servetinin muhafazası, işletilmesi, kendisinin talim ve terbiyesi, nafakasının sağlanması, mahkemece tayin edilen vâsi aracılığıyla yapılmaktadır.¹¹⁶ Defterimizde vâsilikle ilgili olan davalara sıkça raslanmaktadır. Sicilde vâsiler genellikle akrabalarından tayin edilmektedir. Davalarda vâsinin genellikle anne, dede, amca, dayı, kardeş veya resmî bir görevli olduğu görülür. Sicilde geçen şu davada: *Medine-i Tarsus kurâlarından (...) Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emrillâhi te'âlâ vefât iden Meryemoğlu Mehmed nâm müteveffânın sulb-i sagîr oğlu Hasan nâm sagîrin vasîsi dayısı Hasan bin Ya'kûb nâm kimesnenin meclis-i şer'a ihzâr etirdiği yine karye-i mezkûr sâkinlerinden Receb bin Hasan nam kimesne üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm idüp vasîsi olduğum sagîr-i mezbûrun karye-i mezbûrda vâki' pederinden müntakil ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tahmînen üç dönüm mikdârı olub hamûn-ı mezkûr-ı müdde'â-i aleyh-i mezkûr on iki senedir fuzûlî zabt idüp mutasarrıf olur takrir-i tahrîr ve mûceb-i şer'îsi matlûbumdur dedikde...*¹¹⁷ görüldüğü gibi vefat eden Hasan adındaki şahsın çocuklarına mahkeme heyeti tarafından Hasan bin Yakûb (dayısı) vâsi olarak tayin edilmiştir.

Sicilde geçen başka bir dava da: *Medine-i Tarsus mahallatından Ömerli Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bi-emrillahi te'âlâ vefat iden İncirci Kel Ahmed nam müteveffânın oğlu Mehmed nam kimesne meclis-i şer'de yine medine-i Tarsus mahallatından Sufiler Mahallesi sakinlerinden İncirci Ali'ninoğlu Süleyman nam kimesne muvâcehesinde şöyle takrir-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm ider ki karındaşım İbrahim ve Mustafa ve kız karındaşım Esmâ namun sagirlere bâ hüccet-i şer'î vasî ve kebire hemşirem Meryem Allahvirdioğlu Monla Ali ve Kasablioğlu Mehmed naman kimesneler şehâdetleriyle vekil-i müsbet olmamla vekâleten ve*

¹¹⁵ Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedi Lügat*, s. 1138.

¹¹⁶ Öztürk, *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, s. 233.

¹¹⁷ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 33, s. 118.

*asâleten ve vesâyeten...*¹¹⁸ görüldüğü gibi bu davada Tarsus'ta Ömerli Mahallesi'nde vefat eden İncirli Kel Ahmed'in oğlu Mehmed'in erkek ve kız kardeşlerine mahkeme heyeti tarafından şahitler huzurunda vasi olarak tayin edildiği belirtilmektedir.

Sicilde dikkatimizi çeken başka bir dava da şu şekilde geçmektedir: *Yüksek Karyesi'nde Nebî oğlu Mustafa*

*Hacı Bozan Karyesinde Yetim Osman bin Mahmûd karındaşı İbrâhîm vâsi nakl oldu.*¹¹⁹ örnekte yetim kalan Osman bin Mahmud'un kardeşinin kendisine mahkeme tarafından vasi tayin edildiği görülmektedir.

Sicilde dikkatimizi çeken önemli bir husus da vâsilerin kendilerine teslim edilen taşınmaz malları vâsi oldukları kişi adına satmasıdır. Dava şu şekilde geçmektedir: *Derûn-ı vesîkada muharrer mevzi'-i mezkûrlar ve dükkân yeri pederlerimiz Serrâc Mehmed'in zarûret-i deyni için kendi taraflarımızdan asâleten ve sagîre hemşîremiz Fâtûma'nın bâ hüccet-i şer'î vâsîsi olan Hüseyin tarafından vesâyeten Uzeyloğlu Ahmed Ağa'ya iki bin gurus bedeline fûrûht eyledik menzil-i mezkûrda ve dükkân yerinde aslen alâkamız kalmadı didiklerinde mûmâ ileyh Ahmed Ağa dahi kabz eylediğini müş'ir işbu mahalle şerh ve temhîr olundu.*¹²⁰

5.1.4. Verâset

Bir kimsenin vefatı üzerine mevcut mal varlığının kanunî varislerine (mirasçılara) intikal etmesidir. Ölümle murisin malları bir bütün olarak, doğrudan doğruya ve kendiliğinden mirasçılara intikal eder. Miras bırakan bu kişiye muris, mirasçılara varis, bu ikisi arasındaki münasebete de verâset denir. Elimizdeki defterin yarısından fazlası verâyet davalarıdır. Davalar vefat eden kişilerin mal varlığının vârisler arasında taksim edilmesi şeklinde geçmektedir. Sicilde geçen verâset davaları genellikle şu şekilde yer almaktadır: *Tarsus kazâsı mahallâtından Câmî'ü'n-Nûr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdullah bin Süleymân'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmühân Hâtûn ile zevce-i menkûha-i metrûkesi gâib-i ani'l-meclis Hesnâ Hâtûn ve vâlidesi ve sulbî kebîr oğlu gâibân-ı ani'l-bedel Züleyhâ Hâtûn ve Mustafa ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve*

¹¹⁸ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 101/6, s. 212.

¹¹⁹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 116/7, s. 237.

¹²⁰ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No 103, s. 214.

Ahmed nâmân kimesnelere ba'de'l-inhisâr terekisi zevce-i mezbûre Ümmühân Hâtûn'un bi'l-verâse ve sagîrân ve gâibân-ı mezbûrâna kibel-i şer'den vasî ve kayyûm nasb ve ta'yîn kılındığı hâlde taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve beyne'l-verese bi'l-farziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyân kılınır.¹²¹ davada Tarsus'ta Câmi'ü'n-Nûr Mahallesi sakinlerinden Abdullahoğlu Süleyman'ın vefat etmesi üzerine mallarının eşleri olan Ümmühan Hatun ile Hesna Hatun ile annesi ve çocukları arasında taksim edilmesi ele alınmıştır.

Sicilde geçen bir başka davada: *Medine-i Tarsus mahallatından Sûfîler Mahallesi sakinlerinden iken bundan bâ emrillâh te'âlâ müteveffâ olan Fatıma bin Mehmed nam müteveffânın vâriset-i oğlunun kızı Zeynep bin Osman nam sağireye mütecâde olduğu lade'l zahire ve nümâyan olmakla tereke-i müteveffâyeye defteridir bervechi ânı zikr ve beyân olunur.¹²²*

Fî 15 S Sene 1253

<u>Kırık Altın yüzük</u> 15	<u>Sim kuşak 1</u> 30	<u>Altın Küpe Çifti 1</u> 50	<u>Sim Bilezik Çifti</u> 1 20	:115
--------------------------------	--------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	------

<u>İplik (...)</u> 30	Tencere Kapak 1	İplik 1	Tencere 1	Su Tası 1	Siyah Gügüm 1
Lenger 3	Yemek Sahnı 1	Def'a Sahn 1	Kazan 1	Nühas Sikun 1	Def'a İplik 1

<u>Yastık</u> 15	<u>Döşek</u> 20	<u>Yorgan</u> 30	<u>Köhne Kilim</u> 5	<u>Mutasıl Kilim</u> 15	<u>Sim zarit</u> 10
---------------------	--------------------	---------------------	-------------------------	----------------------------	------------------------

Yine bu davada vefat eden Mehmed isimli şahsın ölümünden sonra mallarının eşi ve çocukları arasında pay edilmesi ele alınmıştır. Ancak davada dikkat çeken en önemli özellik her şeyin en ince ayrıntısına kadar kayıt altına alınması ve bunların ölen kimsenin yakınları arasında pay edilmesidir. Örneğin bu davada ölen kişiden kalan bağ, bahçe, ev, dükkân gibi menkuller yanında yüzük, küpe, bilezik gibi zinet eşyaları ile yastık, döşek, yorgan, kilim, sandık, seccade, kahve takımı, gibi ev

¹²¹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 40, s. 124.

¹²² T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 82/1, s. 172.

eşyaları da mirasçılar arasında pay edilmiştir.

Yine sicilde geçen şu davada Tarsus'ta Şeytan Ömer Mahallesinde vefat eden Meryem Hatunun varisi olmadığından mallarına mahkeme tarafından el konulduğu ve bu malların beytü'l mâl'a nakledileceği belirtilmektedir: *Medine-i Tarsus mahallatından Şeytan Ömer'in Mahallesinde fevt olan Meryem hatunun hazırda vâris-i mâ'rifeti olmayıp mâ'rifet-i şer'-i şerife emin-i beytü'l mâl mâ'rifetiyle emvâl-ı müteveffânın defteridir berveci âkd zikr olunur. Fî 9 H Sene 49*

120 Cem'an yalnız yüz yigirmi guruştur.

120 Techiz tekfiye

090

023

73

Kâlemiyye
3

Kâtibiyye
3

Hüddâmiye
3

Muhzırıyye
3

Hüddame-i Beytü'l Mâl
15

19

53 Hass-ı ihraç sahhü'l bâkî emini beytü'l mâl zimmetinde kalan elli üç guruştur.¹²³

Tereklerde mirasın taksimi dışında, mirasa konu olan mal ve eşyaların incelenmesi de sosyal hayat açısından önemli kayıtlardır. Tereklerden çıkan eşyalar dönemin sosyal ve ekonomik yapısını göstermektedir. Her yörenin kendisine has bazı folklorik giyim-kuşam tarzı ve anlayışı vardır. Deftere konu olan tereke davalarından tespit edilen eşyalar Tarsus'un XIX. yüzyıldaki kültürel, sosyal ve ekonomik hayatı hakkında önemli ipuçları vermektedir. Terekelerden tespit edilen eşyalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

¹²³ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 51/8, s. 141.

Tablo 1: Terekelerden Tespit Edilen Eşyalar

Tüfenk	Döşek	At Yelesi
Tabanca	Yorgan	Boya
Tarak	Yastık	Sabun
Fil Dişi Tarak	Kuşak	Keçe
Ağaç Tarak	Şal	Çizme
Şimşir Tarak	Çakmak	Ayakkabı
Sandık	Bıçak	Hasır Süpürge
Kilim	Entari	Peştamal
Havlu Kösele	Kazma	Kılınç
Kazan	Kahve Takımı	Kahve Cezvesi
Seccade	Şemsiye	Hamam Tası
Tepsi	Fincan	Kap Kacak
Nal	İbrik	Su Tası
Keser	Balta	Beşik
Leğen	Güğüm	Minder
Tencere	Elek	Çuval
Tırpan	Saat	Sini
İğne	Tesbih	Beşik

Tabloda da görüldüğü gibi leğenden ibriğe, halıdan tencereye kadar birçok ev eşyası ile günlük hayatta kullanılan değişik birçok eşya tespit edilmiştir. Bu eşyalar arasında en dikkat çekici olan, aynı eşyanın büyük- küçük boyu (uzun halı, kısa halı) veya farklı bir çeşidinin (fildişi tarak, ağaç tarak, şimşir tarak) kullanılmasıdır. Dikkat çekici olan bir diğer husus da tabanca ve tüfenk gibi silahların da eşyalar

arasında olmalıdır. Bunların eski ve yeni olduğu yine belirtilmektedir. Ayrıca yine günlük hayatta kullanılan boya, sabun, kazma, şemsiye, seccade ve daha birçok eşya tespit edilmiştir.

Terekelerden dönemin giyim-kuşamının tespiti de mümkündür. Tespit edilen kıyafetler arasında entari, peştamal, şal, şalvar, putin, puşi, don, kemer, ayakkabı gibi birçok kıyafet bulunmaktadır. Ayrıca İngiliz şalı, Kırım keçesi gibi kıyafet isimlerinin geçmesi bölgede giyim-kuşama dair bir etkileşim olduğunu göstermektedir. Bu bilgilerden giyim kuşama dair ticarî ilişkilerin olduğu sonucuna da varılabilir. Yine terekelerden bilezik, yüzük, küpe gibi birçok takı tespit edilmiştir. Gümüş takılar çoğunlukta olmakla beraber altın takılara da rastlanmıştır. Bu takılar dönemin ekonomik düzeyini göstermesi açısından önemlidir. Tespit edilen giyim-kuşama dair eşyalar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Terekelerden Tespit Edilen Giyim-Kuşama Dair Eşyalar

Entari	Peştamal
İngiliz Şalı	Kırım Keçesi
Peştamal	Putin
Ayakkabı	Don
Kemer	Şal
Şalvar, Don	Puşi
Altın Bilezik	Yüzük
Altın Küpe	Gömlek
Posdal	Altın Gerdan
Fes	Atık Şapka

Yine terekelerden tespit edilen önemli eşyalardan biri de mutfak eşyalarıdır. Kullanılan eşyalar dönemin refah düzeyini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Terekelerden tespit edilen mutfak eşyaların başında kahve takımı, kahve cezvesi, sini, fincan, tas, kaşık, leğen, bıçak gibi eşyalar gelmektedir. Kullanılan eşyaların çoğunun gümüş ve bakırdan yapıldığı görülmektedir. Özellikle tas ve fincanların gümüşten olduğu görülmektedir. Bunlar arasında gümüş leğen ve kazan da geçtiği gibi bunların bakırdan olanları da tespit edilmiştir. Muhtemelen bu kaplarda yiyecekler muhafaza altına alınarak stok edilmiştir. Bu eşyalardan dönemin üretimi ve tüketiminin neler olduğu hakkında bilgilere ulaşmak mümkündür. Yukarıda da belirtildiği gibi kullanılan eşyalar dönemin refah düzeyini gösterdiği gibi temizlik anlayışını da göstermektedir. Terekelerden tespit edilen eşyalar arasında özellikle leğen, güğüm, ibrik ve hamam tasının geçmesi hijyene önem verildiğini göstermektedir.

Tablo 3: Terekelerden Tespit Edilen Mutfak Eşyaları

Kahve Takımı	Bıçak
Kahve Cezvesi	Sini
Tepsi	Fincan
Kap Kacak	İbrik
Su Tası	Hamam Tası
Leğen	Güğüm
Tencere	Elek
Tas	Kaşık
Bardak	Dehre

Terekelerde tarımsal ürünlerden bahsedilirken zahire diye genel bir ifade kullanılmaktadır. Mevcut tarımsal ürünlere baktığımızda hinta (buğday), pirinç gibi hububatların yanında Akdeniz iklimin karakteristik tarım ürünleri olan portakal, mandalina, zeytin, badem gibi ürünlerde geçmektedir. Günümüzde de narenciye ve diğer ürünler Tarsus'un önemli ekonomik gelirlerinden biri olarak sayılmakta hatta bu bölgede yetiştirilen ürünler yurt içi ve yurt dışına ihraç edilmektedir. Tüm bunlar değerlendirildiğinde narenciye üretiminin bölgede önemli bir tarımsal faaliyet ve ekonomik değere haiz bir geçim kaynağı olduğu sonucuna varılmaktadır. Ayrıca Tarsus'ta üretilmeyen kahve, hurma, çay gibi ürünler başka yerlerden ithal edilmektedir. Bu durum Tarsus İskelesinin önemli bir ihracat ve ithalat limanı olduğunu göstermektedir. Terekelerde geçen tarım ürünleri, yiyecek ve içecek maddeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: Terekelerde Tespit Edilen Yiyecek-İçecek Maddeleri

Darçın	Karanfil	Badem
Kimyon	Kahve	Midye
Balık	Rakı	Fıstık
Mercan	Portakal	Mandalina
Üzüm	Zeytin	Çay
Pekmez	Reçel	Pirinç, Hint (Buğday)
Hurma	Darçın Şekerlemesi	Helva
Ceviz	Tuz	Kuş Üzümlü

5.2. EKONOMİK HAYAT

5.2.1. Tarsus İskelesi

Tarsus, eski dönemlerde ve bugün, Türkiye Cumhuriyeti'nin önemli bir tarım, ticaret ve sanayi merkezi olma özelliğini koruyan çok önemli bir kent konumundadır. Kentin tarihi yaklaşık 7 bin yıl önceye kadar dayanır. Gözlükule'de yapılan kazılar, bölgede yerleşimin Neolitik Dönem'e kadar uzandığını gösterdiği gibi, bulunan araç ve gereçler de buranın ticarî etkinliği hakkında ipuçları vermektedir¹²⁴.

Tarsus'u, tarihin her döneminde bir cazibe merkezi haline getiren özellikler kentin kurulduğu yerin mükemmelliği, ovalık Kilikya'nın doğu, Dağlık Kilikya'nın güney ucunu oluşturması ve Akdeniz'den Anadolu'ya geçişte, önemli bir noktada bulunması olarak sıralayabiliriz. Tarsus kentine bu kadar önemli özellikler kazandıran durum ise tabiki, Tarsus İskelesiydi. Tarsus İskelesi'nin eski çağlarda Doğu Akdeniz'in en önemli limanı olmasını engelleyen tek neden ise, M.Ö. 63'te Pompeiopolis'in Romalılar tarafından kurulması ve burada yeni bir liman kenti oluşmaya başlamasıdır ki bu durum 1800'lü yıllarda Mersin'in, iskele sayesinde hızla büyüyüp, Tarsus'un devamlı kan kaybetmesi durumuyla neredeyse birebir benzeşmektedir.

Pompeiopolis şehri, limanı ile Eskiçağ Tarsus'unun bir nevi önünü kesmiş oldu. Ancak bu alternatif liman ve kentin, bir süre sonra işlevini yitirip ortadan kaybolması, Tarsus'u Doğu Akdeniz'de yeniden parlayan bir yıldız haline getirdi ve bu durum hem Ortaçağ, hem de Yeniçağ boyunca devam edegeldi. 1831-40 yılları arasındaki, Mısırlı İbrahim Paşa işgali sırasında, bölgenin tarım potansiyelinin keşfedilmesi ve burada bir tarım devriminin yaşanması sonucunda, bu devirden sonra da Tarsus kentinin bölge bakımından tarımsal önemi artarak sürdü. Tarımsal potansiyelin yanı sıra, kentin ticarî önemi de hep devam etti. Maalesef ki Tarsus İskelesi'nin macerasını, Tarsus Şer'iyye Sicilleri'nde sadece XIX. yüzyıldan itibaren izleyebilmekteyiz, çünkü bu dönemden öncesine ait siciller elimizde bulunmamaktadır. Sicillerde Tarsus Limanı ile ilgili ilk verilerin, 1820'li yılların ortasına tarihlendiğini görüyoruz. Yakın tarihlerde, "Adana Valisi İbrahim Paşa

¹²⁴ "İçel", *Yurt Ansiklopedisi*, V, İstanbul, 1982, s. 3631.

uhdesindeki Tarsus İskelesi Emtia Gümrüğü”nden bahsedilmektedir. Yine iskelenin ticari faaliyetler bakımından, 1825–26 yıllarında önemli bir konumda olduğunu ve bölgeye ait ticari faaliyetlerin buradan yapıldığını görmekteyiz¹²⁵.

Tarsus İskelesi ihracat için önemli bir kapı konumundadır. Özellikle Tokat üzerinden, Kayseri ve Niğde yolları kullanılarak, Tarsus İskelesi üzerinden “Frenkistan” a yapılan penbe (pamuk) ve nühas (külçe bakır) ticaretinde, buranın önem kazandığı ve bu konudan, sıkça bahsedildiğini belli zamanlarda görmekteyiz. Yalnız burada karşımıza ilgi çekici bir durum çıkmaktadır ki o da penbe (pamuk) ihracatının yasaklanmasına ve devlet tarafından sadece İzmir İskelesi yoluyla yapılmasına izin verilmesine rağmen, Tarsus İskelesi’nden yapılmasıdır. Fakat burada önemli olan, ihracatın buraya Tarsus İskelesi çok işlek olduğu için değil, “ıssız” olduğu için kaymış olmasıdır. Kayıtlarda, “Tarsus İskelesi’nin ıssız olmasından dolayı” bu kaçak ve gayrimeşru ticarete kullanıldığı söylenmektedir ki, bu durum bize 1800’lü yılların ilk çeyreğinin bitimiyle birlikte Tarsus İskelesi’nin eski hareketliliğini kaybetmiş olduğunu açıkça anlatmaktadır¹²⁶.

Zamanla, Kazanlı ve Yeniköy iskelelerinin de işlevini kaybetmesi üzerine Tarsus için yeni ve güvenilir bir liman ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Örneğin, Halep Fransız Konsolosu’nun Tarsus’taki görevlisi Mr. Peretie de 17 Haziran 1817 tarihli mektubunda, Kazanlı’nın gemiler için tehlikeli bir liman olduğundan söz etmekte ve bu nedenle daha güvenli olan Mersin İskelesi’ne transfer olması gerektiğini belirtmekteydi. Bu tarihten itibaren Mersin İskelesi, konsolosların sık sık bahsettiği uğrak bir liman olmuştur. 1830’larda başlayan ve 1850 sonrası artan trafiği ile Tarsus’un denizle bağlantısını sağlayan başlıca iskele Mersin olmuştur¹²⁷.

Tarsus Limanı, erken dönemlerden itibaren Ayas Limanı ile birlikte önemli bir ticaret merkezi haline gelmişti¹²⁸. Dış ticareti gelişen ve yabancı devletlerle güçlü ticarî bağlantılar kuran Tarsus’a, bu özel konumu, onun Çukurova’nın dışarı açılan önemli bir kapısı olma özelliği sağlıyordu. Ancak, zamanla coğrafi etkenler

¹²⁵ T.Ş.S., Numara: 288, Hüküm No: 40-41, s. 21.

¹²⁶ T.Ş.S., Numara: 288, Hüküm No: 197, s. 154-156.

¹²⁷ Yüksel Akkaya, “19. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Mersin Ekonomisi”, *Sırtı Dağ, Yüzü Deniz: Mersin*, İstanbul, 2004, s. 335.

¹²⁸ Şerafettin Turan, *Türkiye-İtalyan İlişkileri I, Selçuklulardan Bizans’ın Sona Erişine*, İstanbul, 1990, s. 67.

nedeniyle bu fiziksel konumunu kaybederek bir kara kenti durumuna gelen Tarsus, XIX. yüzyılın başlarına kadar Kazanlı; XIX. yüzyılın ikinci yarısından XX. yüzyıla kadar da Mersin Limanı'na bağlı olarak gelişme göstermiştir. Ancak, Gülek Boğazı'na sahip olması ve Tarsus'un Anadolu-Suriye ticaret ve kervan, posta ve hac yollarının üzerinde olması onun, ayrıca kara ticaretinde de önemli bir gelişme göstermesini sağlamıştır.

Ayrıca, Tarsus İskelesi'ndeki faaliyetlerden söz edilmesine rağmen, iskelenin kapanmasına dair, ne Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde, ne de Tarsus Şer'iyeye Sicilleri'nde herhangi bir kayda da rastlanmamaktadır. Tarsus Şer'iyeye Sicilleri'nde Tarsus iskelesine ilişkin ilk belge, 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nde yer almaktadır. Bu belgede Tarsus iskelesi, zahire ihracatı yapan ve Akdeniz'e kıyısı olan iskelelerden biri olarak nitelendirilmektedir¹²⁹. Belçika'nın, Tarsus İskelesi'ne konsolos vekili ataması¹³⁰ ve 1858 tarihli Fransız konsolos vekili tayinleri ile 15 Rebiü'l-evvel 1274 (Miladi 3 Kasım 1857) tarihli ilgili belgeler ise Tarsus İskelesi'ne ilişkin karşılaşılan son kayıtlardır¹³¹. 1858 yılından sonra, Tarsus İskelesi'ne dair belgelere rastlanılmamaktadır. Özellikle, 1850'lerden sonra Tarsus Sancağı'nda ticarî faaliyetlerin genellikle Mersin İskelesi yoluyla yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle, doğal olarak bu tarihten itibaren Mersin İskelesi'ne dair kayıtlarda önemli bir artış söz konusudur.

Tarsus İskelesi hakkında sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki burayı biraz antik Milet kentine benzetilebiliriz. Bir zamanlar Batı Anadolu'nun en önemli ve en işlek limanı, en zengin ve gösterişli kentiyken Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlar yüzünden limanın önünün tıkanması sebebiyle sahip olduğu önemi Mersin'e kaptırmıştır.

Sicilde iskele isimleri şu şekilde geçmektedir: *Ordû-yı Hümâyûn'ımın Antalya ve Haleb taraflarına vüsûlünde idâre-i ta'yînât için zehâyirin lüzûmu derkâr olduğuna mebnî France tüccârından Balzak nâm tâcir ile bi'l-mukâvele tanzîm kılınan sigorta senedinde Dersa'âdetimden İskenderun veyâhud Tarsus veyâ Silifke veyâ Gelendere veyâ Anamur veyâ Alâ'îye ve encâm-ı kâr Antalya veyâhud*

¹²⁹ T.Ş.S., Numara: 285, Hüküm No: 1, s. 1.

¹³⁰ T.Ş.S., Numara: 292, Hüküm No: 123, s.143.

¹³¹ T.Ş.S., Numara: 297, Hüküm No: 39, s.26.

İskenderûn ile Antalya beyninde kâ'in sâ'ir iskelelerden kangîsine icrâsı mümkün olur ise oraya çıkarmak üzere yüz bin keyl şa'ir ve elli bin kîl hinta ve on bin kantâr peksimed ile mahmûle irsâl olunacak müste'men sefineleri zikr olunan mahallerden birine emnen ve sâlimen vâsıl olduğu anda mersûm Balzak'ın ol tarafda olan adamları vâsıtasıyla zehâyir-i mezkûre Devlet-i Aliyye'm me'mûrlarına bilâ-te'hîr teslim olunub yedlerinden cins ve mikdârı ve târîhi tasrîhiyle nüsha-i evvel ve sâni olmak üzere iki kît'a memhûr makbûz senedleri alınub bir kît'asını sefîne kapudânının yedlerine ve diğeri dahi mersûm Balzak'ın adamlarına i'tâ olunması husûsu muharrer ve mezkûr olduğuna binâ'en sefâ'in-i mezkûre siz ki nâ'ib ve mütesellim ve sâ'ir mûmâ ileyhim zîr-i idârenizde olan **Tarsus iskelesine** yanaşur ise derûnunda olan zehâyir derhâl ihrâc ve devr-i keyl olunarak münâsib mahalle vaz' ile sefîne kapudânına başka ve nüshâ-i sâniye olarak mersûm Balzak'ın adamlarına başka birer kît'a memhûr makbûz senedâtı i'tâ ve zehâyir-i mezkûrenin dahi...¹³². Bu belgede Tarsus iskelesi, zahire (hububat) ihracatı yapan ve Akdeniz'e kıyısı olan iskelelerden biri olarak nitelendirilmektedir.

Sicilde Tarsus İskelesi yine şu şekilde geçmektedir: ...irâde-i seniyyem üzre ordu-yı hümâyûnumdan olan sîvârî ve piyade asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım Antakya'ya sevk ve i'zâm olunmakta olarak verâlarından dahi ordu-yı hümâyûnumun ol taraflara teveccüh ve azimeti musammem olduğundan ve asâkir-i merkûmenin idâre-i ta'yînâtı (...) zehâyirin vücûdına mütevakkıf itdüğine binâen külliyetlü zehâyir mübâya'a eylemek üzre asâkir-i nizâmiye nezel emîni Dergâh-ı mu'allam kapucıbaşularından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim İsmail dâme mecduhu serî'an Antakya'ya semt ve civâr olan iskeleye olduğu sûretde develere tahmîlen Antakya'ya sevk ve irsâl ve bundan mâ'adâ Tarsus sancağında vâki' kazâlardan mu'tedil fiyat ile on bin keyl şa'ir dahi tertîb ve isbâl olunması husûsuna irade-i aliyem...¹³³ örnekte Tarsus ve Antalya'da yetiştirilen hububatın (buğday) iskeleden Antakya'ya gönderilmesi hakkında verilen emir yer almaktadır.

Başka bir belgede Tarsus İskelesi şöyle geçmektedir: *Tüccâr tâifesinden Bos Nikola zimmînin zîr-i irâde-i sa'âdetlerinde olan **Tarsus İskelesinde** dört yüz keyl zahîresi olub zehâirin Lazkiye'de fukarâya fîruht olunmak ve derkâr olan zarûretten*

¹³² T.Ş.S., Numara: 285, Hüküm No: 1, s. 65.

¹³³ T.Ş.S., Numara: 285, Hüküm No: 3, s. 69.

*vâreste kılınmak üzere zahîre-i merkûmenin Lazkiye İskelesine nakli zımında mahsûs me'mûr ta'yîn olunmuş ve mümâna'at olunmayacağı derkâr ise de zahîre-i mezkûre şâyed ilerüde olan iskelelere nakl olunur mülâhazalarına mebnîl bu tarafda huzûr-ı şer'de ta'ahhüd ve i'lâm rabtıyla i'lâm-ı mezkûr ol tarafa gönderilmiş...*¹³⁴ örnekte tüccar olan Bos Nikola adındaki zimmînin Tarsus İskelesi'nde bulunan hububatını Lazkiye İskelesine sevk etmesi ve burada satması için alınan karar yer almaktadır.

Tablo 5: Sicilde Geçen İskele İsimleri

Tarsus İskelesi	İskenderun İskelesi
Girid İskelesi	Sevidye İskelesi
Sardunya İskelesi	Kazanlı İskelesi
Lazkiye İskelesi	

5.2.2. Meslek Grupları

285 Numaralı Tarsus Şeriyeye Sicilinden yola çıkarak Tarsus'un ekonomik yapısını ortaya koymak mümkün değildir. Fakat sicilde geçen çarşılar, dükkânlar, lakaplar ve meslekler o dönemin iktisadî yapısı hakkında fikir vermektedir. Defterde geçen lakaplardan o kişilerin o mesleği yaptığı anlamına gelmeyeceği tabidir. Fakat genel bir kanaat oluşturması açısından önem arz etmektedir. Sicilde çok geniş bir meslek grubuyla karşılaşılmaktadır. Aşağıdaki tabloda sicilde adı geçen meslek grupları verilmiştir. Ancak tabloda sadece ticaret ve zanaata dair meslekler yer almaktadır. Sicilde çok sık geçen imam, askeri görevliler, müderris, molla gibi mesleklere tabloda yer verilmemiştir.

¹³⁴ T.Ş.S., Numara: 285, Hüküm No: 19, s. 99.

Tablo 6: Sicilde Geçen Meslek Grupları

Kunduracı	Tüccar,
Boyacı	Debbağhaneci
Hamamcı	Ekinci
Uncu	Kozacı
Terzi	Ferraş
Kasap	Kuyumcu
Baytar	Sarraf
Nalband	Gavvas

5.2.3. Sicilde Adı Geçen Çarşı, Dükkân, Pazar ve Kahvehaneler

285 Numaralı Tarsus şer'iyeye sicilinde çok sayıda çarşı, pazar, dükkân ve kahvehane adı geçmektedir. İsmi geçen çarşı, pazar ve dükkân isimleri Tarsus'un iktisadî hayatı hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu bilgilerden hareketle o dönemde canlı bir ticarî hayatın olduğundan söz edebiliriz. Nitekim bunu defterde geçen örneklerden de anlayabiliriz: Defterde Pazar ve kahve isimleri şu şekilde geçmektedir: '*An asl (silik) tarafından olub medine-i Tarsus'da Yoğurd Bazarında kahvede fevt olan Hasan'ın terekesi*'¹³⁵.

Yine sicilde geçen şu davada: *Nefs-i Tarsus'da Yatakcı İbrahim Ağa'nın kahvesinde işbu târîh günü vefât eden ismi ve vilâyeti ma'lûm olmadık nâm bikârın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından câhızda olan eşyâsı ma'rifet-i şer'*-

¹³⁵ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 23, s. 55.

*i şerîf ve emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetiyle fûruht ve nakdi üzerinde...*¹³⁶. Örnekte görüldüğü üzere kahvehane ismi de geçmektedir.

Tablo 7: Tereklerden Tespit Edilen Çarşı, Pazar, Dükkân ve Kahvehaneler

Yoğurt Pazarı	Yatakçı İbrahim Ağa Kahvesi
Antakiye oğlu Kahvesi	Dabbağhane Çarşısı
Terzi Dükkânı	Sebze Çarşısı
Hatab Bazarı	Arabacı Çarşısı, Sultaniye Çarşısı

5.2.4. Eşya Fiyatları

Defterde yer alan birçok belgede özellikle terekelerin taksiminde mal ve mülk fiyatlarının tespiti mümkündür. Söz konusu terekelerden tespit edilen eşya fiyatları şu şekilde geçmektedir: *Medine-i Tarsus muzafatından Kason kuralarından Kanber Höyüğü Karyesi sakinlerinden iken bundan akdem bi emrillahi teala vefat iden Mehmed nam müteveffânın tereke-i muhallefâtı zevce-i menkuhâsı Emine ve sulb-i oğulları Osman ve Mustafa ve Hurikızı nâmûn vereseleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerif tahrir ve terkim olunan kassam defteridir ber vech-i ati zıkr u beyan olunur.*

Guruş

0153 Döşek 2 adet 35 guruş / Yorgan 2 adet 30 guruş / Yasdık 6 adet 28 guruş / Köhne döşek 2 adet 15 guruş / Köhne minder 15 guruş / Köhne kilim 2 adet 30 guruş / Kutnu entari 1 adet 4 guruş

0075 Köhne çuval 1 adet 15 guruş / Sandık 1 adet 5 guruş / Çuval 6 adet 20 guruş / Harar 1 adet 5 guruş / Sofra 1 adet 5 guruş / eteği 1 adet 5 guruş / hançer 1 adet 15 guruş

¹³⁶ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 28, s. 59.

1446 *Sagir timur 6 adet 35 guruş / Kazma 9 guruş / Koza kantar 6 çeki 650 guruş / Hintta 5 kile 400 guruş / Şair 4 kile 200 guruş / Öküz 6 re's 540 guruş / Sim 6 dirhem 12 guruş*

0395 *Çekene(?) 6 batman 25 guruş / Düğə 2 adet 40 guruş / Tosun 1 adet 20 guruş / Bargir 1 re's 100 guruş / Tay 1 re's 150 guruş / Araba 1 adet 50 guruş / Dükkân 2 adet 10 guruş*

1860 *Saman 20 yük 150 guruş / Boğagi(?) 1 adet 5 guruş / Anbar 1 adet 15 guruş / Kahve takımı 1 adet 10 guruş / Menzil 3 adet 1000 guruş / Dinek 1 adet 500 guruş / nakid meblağ 100 guruş*

0485 *Bakır 16 kıyye 160 guruş / Tüfenk 1 adet 100 guruş / Kılıç 1 adet 60 guruş / Güğüm 1 çift 50 guruş / Sini 1 adet 25 guruş / Kazan 1 adet 60 guruş / Döşek 1 adet 15 guruş / Yorgan 1 adet 15 guruş¹³⁷. Örnekte görüldüğü gibi Tarsus'ta Kanber Höyüğü Köyünde vefat eden Mehmed'den kalan eşyaların eşi ve çocukları arasında pay edilmesi geçmektedir. Örnekten de anlaşılacağı üzere eşya isimleri ve fiyatları yer almaktadır.*

Yine defterde geçen aşağıdaki dava da Tarsus'ta Kasun Kazasına bağlı Kürt Musa Köyü'nde vefat eden Hüseyin'in varisi olmadığından mallarının miktarı ve fiyatlarının mahkemece belirlenmesinden sonra beytü'l mâle aktarıldığı geçmektedir: *Bâ'is-i defter oldur ki 'an asl Bozka ahâlîsinden olub alâ-tarîki't-ticâre Kasun Kazâsına tâbi' Kürt Mûsâ Karyesinde sâkin iken bundan akdem bâ emrillâhi Te'âlâ fevt olan Hüseyin nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâle âid olduğu zâhir ve nümâyân oldukda tereke-i müteveffâ beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifetimiz ile tahrîr olunub tereke-i müteveffâdır ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur.*

Fî 21 Câ Sene 252

<i>Sehmoğlu Mahmûd'da zimem</i>	300	<i>guruş</i>
<i>Koyununda çıkan</i>	53	<i>guruş</i>
<i>Karahanlıoğlu'nda zimem</i>	107	<i>guruş</i>

¹³⁷ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 41, s. 126.

<i>Kürt Alî'de</i>	20,5	<i>guruş</i>
<i>Kürt Ahmed'de zimem</i>	9	<i>guruş</i>
<i>Tüfenk kıymeti</i>	100	<i>guruş</i>
<i>Tabanca kıymeti</i>	10	<i>guruş</i>
<i>Koza haki adet</i>	4,67,5	<i>guruş</i>

Cem'an yekûn

Guruş

667

026 *Techîz tekfîn minhâ*

641

053 *Resm-i mahkeme-16, Kâtibe-7.5, Hüddâma-10, Muhzura-2.5, ve beytü'l-mâl uşağına hıdmet-17 guruş*

598

118 *Hums minhâ*

480 *Yalnız beytü'l-mâl vekîli Hacı Ali Ağa'ya teslim olunan dörtüyz seksen guruşdur*

Nemekâhu'l-fakîr ileyhi azze şânuhu es-Seyyid Ahmed Tâhir el-müvellâ hilâfe bi-medîneti Tarsus gufira lehu

[Hurrîre hêze'd-defter bi-ma'rifeti defterdâr-ı beyti'l-mâl]¹³⁸.

Sicilde geçen davaların birçoğunu tereke taksimleri kapsamaktadır. Vefat eden kişiden kalan mallar en ince ayrıntısına kadar listelenmiş ve fiyatları belirlenmiştir. Böylece sicilin kaydolduğu döneme ait eşya fiyatları da ortaya çıkmaktadır.

¹³⁸ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 91, s. 183-184.

5.2.5. Hayvan Fiyatları

Sicilde gerek Tarsus'tan gerekse başka vilayet, sancak, kaza ve karyelerden alınan hayvanların fiyatları verilmiştir. Bu hayvanlarla ilgili davalarda hayvanlar ayrıntılı bir şekilde tarif edilmektedir. Aşağıda verilmiş olan örnekte de kaç adet hayvan olduğu, fiyatı ve cinsi belirtilmektedir. Ayrıca defterde geçen hayvan davalarından, hayvan fiyatlarının da tespiti mümkündür. Defterde hayvan fiyatları şu şekilde yer almaktadır: *Medine-i Tarsus muzafatından Kason kuralarından Kanber Höyüğü Karyesi sakinlerinden iken bundan akdem bâ emrillahi te'âla vefat iden Mehmed nam müteveffânın tereke-i muhallefâtı zevce-i menkuhâsı Emine ve sulb-i oğulları Osman ve Mustafa ve Hurikızı nâmûn vereseleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerif tahrir ve terkim olunan kassam defteridir ber vech-i ati zikr u beyan olunur.*

Öküz 6 re's 540 guruş

Düğe 2 adet 40 guruş

Tosun 1 adet 20 guruş

Bargir 1 re's 100 guruş

Tay 1 re's 150 guruş¹³⁹.

Aşağıdaki örnekte Ulukışla ve Antalya'da bulunan büyük topların Konya'ya nakli için Tarsus ve civar kazalarda toplanan beş yüz yirmi üç camuşun tespit edilmesi ve topların hayvanların vücutlarına bağlanarak Konya'ya sevk edilmesi hakkında verilen emir yer almaktadır: *...ma'lûm ola ki ordû-yı hümayûnumdan Antakya'ya irsâl olunmakda olan kebîr topların nakli beş yüz yigirmi üç çift camusun vücûduna mütevakkıf olarak mezkûru'r-re's câmusun esnâ-yı râhda kâin kazâlarda birden tedârîki müceb-i usret ve su'ûbet olacağına ve Ulukışla'ya kadar lüzûmî mikdâr câmûs Konya kazası vesâir mahallerden tertîb olunarak bir taraftan celb olunmakda olduğuna binâen zikr olunan topların takım takım olunarak beher def'ada yigirmişer kıt'ası ihrâc ve i'zâm olunmak üzere tasmîm kılınmış olmakdan nâşî...¹⁴⁰.*

¹³⁹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 41, s. 126.

¹⁴⁰ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 9, s. 74.

Ayrıca defterde Tarsus ve bağlı kazalardan ordunun et ihtiyacını karşılamak amacıyla canlı hayvan temini için gönderilen emir yer almaktadır. Söz konusu hüküm defterde şu şekilde geçmektedir: *...kassâbbaşı mûmâ ileyh tarafından ta'yînat-ı mezkûre için fiyat-ı mu'tedile ile ne mikdâr ağnâm vesâir davar taleb olunur ise bir re's noksan olmaksızın derhâl tedârik birle kabzına me'mûra i'tâ ve teslîm olunması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ordû-yı hümâyûnumdan mahsûs işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ile tesyâr olunmuşdur imdi kassâbbaşı mûmâ ileyh kazâlarınızdan ne kadar ağnâm vesâir davâr ister ise dakîka-i vâhide imrâr ve ikâne-i vakti tecvîz itmeyüp derhâl tedârik...*¹⁴¹.

Sicilde bulunan birçok tereke taksimatında küçük ve büyükbaş hayvan ayırımına rastlanmaktadır. Ayrıca sicilde bu hayvanların alım-satımı da geçmektedir. Bunun yanı sıra bu hayvanların ordunun ihtiyacı için kullanıldığı görülmekte ve bunların yününden yapılan birçok elbise veya ev eşyası da yine terekelerde sıkça karşımıza çıkmaktadır. Tüm bunlar ortak bir şekilde değerlendirildiğinde Tarsus'ta hayvancılığın çok canlı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Sicilde geçen hayvan isimlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 8: Sicilde Geçen Hayvan İsimleri

Deve	Davar	Camuş
Balık	Mercan	Midye
Tavşan	Kunduz	Keçi
Sığır, Öküz	At (Esb), Tay	Sünger
Döke	Tosun	İnek
Merkeb	Camuş	Dana

¹⁴¹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 6, s. 72.

5.3. ADI GEÇEN YER İSİMLERİ

5.3.1. Tarsus'a Ait İsimler

5.3.1.1. Mahalle İsimleri

285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nde Tarsus'a bağlı nahiye, karye ve mahalle isimleri geçmektedir. Bu isimler arasında Tarsus merkeze bağlı on dokuz mahalle ismi tespit edilmiştir. On dokuz mahallesinin olması Tarsus'un büyük bir yerleşim yeri olduğunu ortaya koymaktadır. Aşağıda isimleri verilen mahallelerden sadece Sûfiler, Debbaghâne ve Câmî'ün-Nur Mahalleleri günümüze kadar ismini değiştirmeden gelebilmiştir. Diğer mahalleler ise mevcut oldukları devirde Tarsus'un önemli mahalleleri olarak bilinmektedir. Defterde dikkat çeken başka bir husus mahallelerin büyük çoğunluğunun şahıs adlarıyla anılmasıdır. Çok az sayıda camii ve yer adıyla anılan mahalleler de bulunmaktadır. Sicilde geçen mahalle isimleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9: Sicilde Geçen Mahalle İsimleri

Debbaghâne Mahallesi	Zimmiyan Mahallesi
Ömer Mahallesi	Yeni Mahalle
Küçük Minare Mahallesi	Câmî'ü'l Atik Mahallesi
Müfti Mahallesi	Sakızlı Mahallesi
Çataklü Mahallesi	Kara Bilal Mahallesi
Kızıl Murad Mahallesi	Darendere Mahallesi
Hacı Mehmed Mahallesi	Câmî'ü'n-Nur Mahallesi
Boyacı Ömer Mahallesi	Cumalı Mahallesi
Ömer Ağa Mahallesi	Sûfiler Mahallesi
Reâya Mahallesi	–

5.3.1.2. Vilayet, Sancak, Kaza, Nahiye, Karye ve Mahalle İsimleri

Aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi sicilde Tarsus dışında birçok coğrafya ismiyle karşılaşılmıştır. Adı geçen bu coğrafya isimlerinden Tarsus'un önemi bir kez daha görülmektedir. Gerek merkez olan İstanbul gerekse kendi bulunduğu coğrafyadaki Adana, Antalya, Antakya, İskenderun; Nevşehir, Karaman, Mısır, Bağdat, Halep, Arabistan gibi birçok yer isimlerinden Tarsus'un, kendi içerisinde kapalı olmadığı, gerek merkezdeki gelişmeleri gerekse bulunduğu bölgedeki gelişmeleri yakından takip etme imkânına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Vilayet, Sancak, Kaza, Nahiye, Karye ve Mahalle İsimleri

VİLAYET	SANCAK	KAZA	NAHIYE	KARYE	MAHALLE
Antalya	Lazkiye	Tarsus	Güzelhisar	Bedras	Debbağhane
Halep	Bozok	Darende	Karapınar	Kuleli	Re'aya
İskenderun	Tekye	Ulukışla	Namrun	Kakul	Zimmîyan
Konya		Ermenek	Tekeli	Melik	Sakızlı
Antakya		Gökçe	Gökçeli	Baltacı	Cami'-i Atik
Adana		İlvanlı	Kuştimur	Çatalca	Cami'ün- Nur
Mısır (Kahire)		Gökçeli	Gülek	Deliment	Yeni Mahalle
Kayseri				Hacıbler	Küçük Minare
Karaman				Mahmud Ağa	Ömer Ağa
Diyarbakır				Çaputcu	Kara Bilal
İstanbul				Aruklu	Müfti Mah.
Nevşehir				Kanber	Çataklû Mah.
Erzincan				Kafikiye	Hacı Mehmed
Van				Yüksek	Darendere Mah
Isparta				Ali Fakı	Yeni Mah.
İçil(Mersin)				Baltalû	Süfîler Mah.
Niğde				Filibos	Ömer Mah.
Harput				Ali Ağa	Kızıl Murad
Arabistan				Duvarcı	Boyacı Mah.
Beyrut				Yenihan	
İskenderiye				Tekeliviran	
Bosna				Frenkler	
Elbistan				Halid Ağa	
Kırşehir				Yaramış	
Şam				Cengan	
Malatya				Tekfur	
Divriği				Keserek	

Aksaray				Karaçorlu	
Tosya				Halkalı	
Burdur				Ömeroğlu	
Ordu				Eskili	
Ürgüp				Yunusoğlu	
Muş				Hacılar	
				Menteş	
				Kürd Musa	
				Bedras	
				Garibler	
				Bevniye	
				Tizen	

5.4. Sicilde Geçen Diğer İsimler

5.4.1. Askerî Görevliler

285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicilinde askerî sınıfa mensup birçok kişinin ismi geçmektedir. Sicilde adı geçen bu kişilerin rütbeleri ve görevleri de tespit edilmiştir. Sicilde özellikle Osmanlı Devleti'nin önemli eyaletlerinden biri olan Mısır valisi Mehmed Ali Paşa'nın ismi zikredilmektedir. Söz konusu hüküm, eserde şu şekilde geçmektedir: *Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tarsus sancağında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan Tarsus sancağı mütesellimi Ragıb zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle efrâd-ı ahâlî zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki cümleye beyândan müstağnî olduğu vechile **Mısır vâlisi Mehmed Ali Paşa** fi'l-asl (silik) nâsdan bir şahs iken eyâlet-i Mısır gibi bir hutta-i vus'aya nâil olmuş ve sonralar dahi Devlet-i aliyemden mes'ûlât-ı vâki'asının ekserisine müsâ'ade-i seniyye-i şâhânem erzân kılınarak sâye-i saltanat-ı seniyyemde gündün güne mazhar-ı sırr u sâmân ve meşâ'im-i ni'm-i bî-gîrân olmak hasebiyle hakkında lütf ve inâmeşâ'im-i ni'm-i bî-gîrân olmak hasebiyle hakkında lütf ve inâyet-i pâdişâhânem mütezâyid oldukca kendüsi dahi farîza-i ubûdiyetine dikkatini artırmak lâzım iken bi'l-akis gurûr ve istikbâl râvîlerine giderek ve rivâyet cibiliyeti iktizâsınca*

nânkörlük yolunu tutarak taraf-ı saltanat-ı seniyyeme hıyânet ve ihânet-i vâhiye-i fâsidederine düşdüğü mukaddemden bilinmiş ve hatta geçen sene dahi İşkodralı Mustafa Paşa'yı iğvâ ve ihtilâl ile Arnavutluğun ve Rumili'nin ihtilâline çabaladığı ve Mısır'a gitmiş olan Ohri'li Celâl Beğ ve Duhân gümrüğü emîni esbak Kosovalı Mustafa dedikleri şahslar vâsıtasıyla paşa-yı mûmâileyh tarafına akçe ve mühimmât ve zehâyir ile mu'âvenet ideceği peyder pey görünmüş olub elyevm derdest olan evrâkdan tebeyyün itmiş ve paşa-yı mûmâileyh dahi habîs-i merkûma se'b ve la'n iderek ikrâr ve i'tirâf eylemiş iken yine tecâhül ve müsâmaha olunmuş ve bundan...¹⁴².

Yine dönemin Kaptân-ı Deryası, Bağdat valisi gibi önemli askerî şahsiyetlerin ismi geçmektedir: ...“Donanmâ-yı Hümâyûnunuzdan evvel emirde bir filo tertîbî sūfûn-i Donamâ-yı Hümâyûnım bi'l-ifrâz Bahr-i Sefid'e sevk ve i'zâm olunarak bi-selâmeti'l-lâhi te'âlâ çend-i rûz zarfında dahi kırk elli kıt'a sefâ'in ile külliyyetlü zehâyir ve cebehâne ve mühhimmât ü mütenevvi'ayi ve bi-tahsîs-i Donamâ-yi zafer-intihâ-yı şâhânemi istishâben hâlen kapudân-ı deryâ düstûr-ı mükkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim **Halîl Rifat Paşa** edâme'l-lâhü te'âlâ iclâlehü dahi hemân hareket itmek üzere olub ancak...”¹⁴³. “... olub Bağdad vâlîsi sâbık **Davud Paşa**'nın te'dîb ve terbiyesine me'mûr kılınan düstûr-ı mükkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim **Ali Paşa** edâmallâhu iclâlehuya kavafü'z-zahre olmak üzere Diyarbekir taraflarından me'mûr ve ta'yîn kılınan hâlâ Karahisar-ı sâhib ve Menteşe sancakları mutasarrıfı düstûr-ı mükkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim **Aliş Paşa** edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ma'iyetiyçün Tarsus sancağından otuz nefer süvari asker tertîb olunarak asâkir-i merkûmenin serî'an ma'iyet-i müşârün ileyhâ itdirilmesi zımında mukaddemce bir kıt'a emr-i şerîfim tasdîr ve tesyîr kılınmış ise de bihamdillâhi te'âlâ Bağdad vâlîsi müşârün ileyh Bağdad'ın feth ve teshîri ve vâlî-i sâbıkın ahz u girifti husûslarına muvaffakiyetle gâile-i mezkûre bertaraf olunmuş olduğundan zikr olunan otuz neferin afvı husûsuna müsâ'ade-i seniyye-i pâdişâhânem...¹⁴⁴.

¹⁴² T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 20, s. 48.

¹⁴³ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 1, s. 20.

¹⁴⁴ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 13, s. 30.

Yine askerî sınıfa mensup birinin adı ve görevi teferruatlı olarak şu örnekte verilmiştir: *Lağımçı tımarlı birinci alayın birinci taburunun ikinci bölümünde birinci onbaşının yedinci neferi Tarsuslu Seyyid Ahmed veledi Ahmed'e iki sene müddet ile zâbitânı ta'ahhüdiyle (silik) izn ve ruhsat virilmeğle müddet-i mezkûr tecâvüz itmek ve öZR-i şer'îsi olmadukca bir mahalde eğlenmemek ve vilâyetine vüsûlünde tezkeresi sicillâta ba'de'l-kayd müddeti tamâmında avdet itmek eğer müddeti tecâvüz ider ise uhdesinde bulunan timârı ref' olacağından başka kendüsi dahi nizâm-ı maslahat üzre te'dîb kılınmak şartıyla işbu tezkere virildi...*¹⁴⁵.

Aşağıda yer alan tabloda defterde tespit edilen askeri sınıfa mensup kişilerin isimleri verilmiştir

Tablo 12: Askerî Görevliler

ADI	GÖREVİ
Mehmed Ali Paşa	Mısır Valisi
Halil Rifat Paşa	Kaptân-ı Derya
Tarsuslu Seyyid Ahmed Veledi Ahmed	Lağımçı tımarlı birinci alayın birinci taburun ikinci bölümünde birinci onbaşısının yedinci neferi
Hüsrev Mehmed Paşa	Asâkir-i Mansûre Serâsker Vekili
Davut Paşa	Bağdat Valisi
Tahir Beg	Tüfenkhâne-i Amire Nazırı

¹⁴⁵ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 7, s. 26.

5.4.2. Devlet Görevlileri

285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili H.1247-1253/M.1831-1837 yıllarını kapsamaktadır. Defterimizde bu yıllar arasında birçok resmî görevlinin adı ve görevi yer almaktadır. Defterde bu görevliler şu şekilde geçmektedir: ...*Mısır ve Habeş ve Girid eyâletleriyle Cidde Sancağı uhde-i hamîyyet-i istihâline ihâle ve tevcîh kılınan Düstûr-ı ekrem ve müşîr-i eḫḫam nizâmü'l-âlem nâzım-i menâzımü'l-ümem Vezîr-i me'âlî-semîrim Hüseyin Paşa edâme'l-lâhü te'âlâ iclâlehü ve zâ'afa bi't-te'yîdi iktidârahü ve ikbâlehü tarafından mukaddemce tastîr ve tesyîr kılınan mektûb mücebince harekete mübâderet olunacağı derkâr ise de Serdâr-ı Ekremim müşârün ileyh bâ-avn-i inâyet-i bârî Ordû-yı Hümâyûnım ile Konya'ya vâsıl olarak oradan dahi asâkir-i hâssa ve mansûre-i şâhânem alaylarından takım takım tertîb kılınan ordûlar çend-i rûz zarfında birbirini müte'âkiben Antakya'ya ve andan Haleb'e doğru sevk ve irsâl-i...*¹⁴⁶. ...*bereketlû ma'deni emîni Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşularından ifihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Halil Beğ dâme mecduhu ile Edne sancağında vâki' kazâların hükkâmına ve mütesellim ve sâir lâzım gelenlere mahsûs emr-i şerîfimle bildirilmiş olmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz vusûl-i emr-i şerîfimde bir ân...*¹⁴⁷.

Sicilde resmî görevliler genel olarak davalara şahit gösterilme, asker sevkıyatı, iskelelerin güvenliği ve işleyişi, gümrüklerin korunmasını sağlamak şeklinde geçmektedir. Aşağıdaki tabloda araştırma konumuz olan 285 numaralı defterde geçen resmî devlet görevlilerinin isimleri ve görevleri yer almaktadır.

Tablo 13: Resmî Görevliler

ADI	GÖREVİ
Hüseyin Paşa	Mısır, Habeş ve Girid eyaletleri ile Cidde Sancağı uhde-i hâmiyyet-i istihâline ihâle ve tevcih kılınan mutasarrıf
Ragıb Paşa	Tarsus sancağı mütesellim vekili
El- Hac Mehmed	Asâkir-i Nizâmiye Kassab başı
Abdulmu'in Beg	Sınûf-ı askeriyenin kassab başı
Koca Paşa	Narh emini
Halil Beg	Tarsus sancak mütesellimi
Davut Paşa	Bağdat Valisi
Aliş Paşa	Menteşe sancağı mutasarrıfı

¹⁴⁶ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 1, s. 19.

¹⁴⁷ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 12, s. 29.

Salih Beg	İstanbul Gümrük Emni
Tahir Beg	Tüfenkhâne-i Âmire Nazırı
Mehmed Ali Paşa	Mısır Valisi
Yakub Ağa	Tarsus Mütesellimi
Emin Beg	Maden Emni
Mehmed Beg	Tarsus Mütesellimi
Ali Beg	Adana Mütesellimi

5.4.3. Gayrimüslimler

285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicilinde gerek terekelerde gerekse diğer belge türlerinde yapılan transkripsiyon neticesinde birçok gayrimüslim ismine rastlanmıştır. Sicilde Rum, Rus, Fransız ve Ermenilerin bölgede yaşadığını veya bölgeye ticarî amaçlı geldiklerini görmekteyiz. Buradan hareketle bölgede çeşitli ırk ve milletten insanın birlikte hayatını idame ettiğini söyleyebiliriz. Sicilde geçen gayrimüslimler genelde ticaret ve zanaatla uğraşmaktadırlar. Sicilde gayrimüslimler şu şekilde geçmektedir: *Rusya Devleti ile Devlet-i Aliyye beyninde cârî olan mu‘âhedât memâlik-i mahrûseye âmed-şodd iden Rusya teba‘asının gerek memâlik-i mahrûseye getirdiği ve gerek memâlik-i mahrûsedan götürdüğü emti‘adan üzerlerine edâsı lâzım gelen gümrük rüsûmâtını yüzde üç tahsîs iderek işbu esâs kat‘î ve ta‘yînden beri olup lakin devleteyn-i mu‘âhedeteyn emti‘a-i mezkûrûnun zûr teceddüd kıymeti takdîriyle ahz olunacak resm-i gümrüğüne dâir Rusya tebe‘asıyla gümrük ümenâsı beyninde mümkinü‘l-vukû‘ olan münâza‘adan ictinâb ve imtinâ‘ zımında ol bâbda kâ‘ide-i sahîha olmak üzere ta‘rife-i cedîde tanzîmi lâzımeden add itmişlerdir bin yedi yüz doksan dokuz sene-i İseviyesi târihiyle müverrah ta‘rifinin müddet-i mu‘ayyenesi münkaziyye olmuş olduğundan ve beyne‘d-devleteyn ber mûceb-i uhûd ta‘rife-i cedîde tanzîmine karâr virilmiş idüğinden haşmetlü Rusya imparatoru cenâblarının fevka‘l-âde murahhası Edirne ilçisi **Dibobir** cenâbları yedinde olan ruhsatı hasebiyle tarafından Rusya tüccârı kañçaları **Mister Pol Bizani** ve Rusya sefâretinin baş tercümânı Mister Frankini‘yi bu husûsa me‘mûr ve ta‘yîn birle **Taganlı Zahar Zaharok** bâzergân dahi dâhil-i meclis olarak taraf-ı devlet-i aliyyeden me‘mûr buyrulan tüfenkhâne-i âmire nâzırı Tâhir Beğ ve hâlâ emti‘a gümrük emni dergâh-ı âlî kapûcibaşlarından Salih Beğ Efendi ve Hâcegân-ı dîvân-ı*

hümâyûndan gümrükci-i esbak Mehmed Beğ Efendi ile beynlerinde bi'd-defe 'at akd-i meclisten sonra işbu ta'rife defteri tanzîm olunub kable'l-izmâ ilç-i mûmâ ileyhin Dersa'âdet'den avdeti cihetiyle kesb-i te'hîr itmiş ise de asâletlü Yutnef cenâbları fevka'l-âde Murahhası Edirne ilçisi ünvanıyla ikâmet eylemek üzere Devlet-i Aliyye'ye vürûd itmiş olduğundan ta'rife-i mezkûrenin elhâletü hazihi resm-i me'lûf üzere tarafından imzâ ve mübâdelesi husûsuna ve işbu ta'rife mücebince gümrük rûsûmâtı bin sekiz yüz otuz bir sene-i İseviyesi gurreninin yedinci gününde vâki' bin iki yüz kırk yedi senesi mâh-ı Saferü'l-hayrın dokuzuncu günü i'tibâren on iki sene ahz u kabz olunmasına ve işbu müddet-i münkaziye oldukda ol vaktin râyicine münâca'at ve ta'rife-i cedîdenin tanzîmiyçün emti'aya bir bahâ takdîr kılınmasına karâr virilmişdir kaldı ki işbu ta'rifede münderic olmayan kâffe-i emti'a ve eşyâ için yüzde üç resm virile.¹⁴⁸ Sicilde geçen yukarıdaki belgede Devlet-i Aliyye ile Rusya Devleti arasında elçiler tarafından imzalan bir gümrük antlaşması ele alınmıştır. Bu antlaşmada Rus tüccarlar tarafından Tarsus ve bölge iskelelerine getirilen malların gümrükten geçişi, cinsi ve âdedi rakamlarla verilmiştir. Getirilen mallar içerisinde iğne, tesbih, şal gibi günlük hayatta kullanılan malzemeler yanında mutfakta kullanılan kimyon, tarçın, tuz, kahve ile deniz ürünleri olan balık, sünger, mercan, midye gibi ürünler dikkat çekmektedir.

*Sicilde geçen bir başka gayrimüslim: İki mâh mukaddem re'âyâ tâifesinden **Rabos Nikola** ve **Razkala Tarad** nâmân zimmîlerin Tarsus'dan iştirâ idüp Lazkiye iskelesine ihrâc idecekleri dört yüz Tarsus keyli hintayı sefîneye tahmîlen bu tarafa getirmeğe murâd itmişler ise de taraf-ı Mısıriyyeden sâireye getirilmesine dâir şeref-sudûr buyrulmuş olan emr-i âlî mücebince men' olunmuş olub Lazkiye mahkemesinden i'lâm-ı şer'î ile ol tarafa vürûdlarında hinta-i mezkûrı tevzî-i sefîne idüp Lazkiye sancağında bir müddetden berü vukû'bulan muhât-ı gallâ ile ahâlî ve fukarâsının killet-i zehâirden dûcâr oldukları müzâyakalarına medâr olmak üzere diyâr-ı âhara götürmeyüp Lazkiye'ye götürmek üzere mersûmândan huzûr-ı şer'de kefile rabt olunarak yedlerinden bir kıt'a hüccet-i şer'î ahz olunub hintanın celbî için Hüseyin Reis ve Ali Reis nâmân kimesneler ol tarafa iğzâm olunduğı ma'lûm-ı devletleri buyrulmak için huzur-ı âlîlerine arz ve i'lâm olundu. Fî 15 Zâ sene 1247 yukarıdaki belgede Rabos Nikola ve Razkala Tarad isimli zimmîlerin Lazkiye*

¹⁴⁸ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 15, s. 33.

*İskelesine İhraç edecekleri mallardan bahsetmektedir.*¹⁴⁹ Bu örnekten yola çıkarak Tarsus ve bölge iskeleleri arasında ticarî faaliyetlerin olduğunu söyleyebiliriz.

Sicilde dikkatimizi çeken diğer önemli bir belge Horospin adında bir zımmînin Müslüman olmasıdır. Söz konusu belge sicilde şu şekilde geçmektedir: *Medîne-i Tarsus kazâsından Tekeli Viran Karyesinde sâkine **Horospin** nâm zimmiye hizmet eylediği dîn-i bâtileden rücû' idüp dîn-i Muhammediyeyi kabûl ile müşerref olub Hatîce ismi ile tesmiye kılındığı işbu mahalle kayd şodd Fî 24 C sene 49.*¹⁵⁰ Görüldüğü gibi Horospin adındaki zımmî din değiştirerek Hatice ismini almış ve Müslüman olmuştur. Aşağıdaki tabloda sicilde adı geçen gayrimüslimlerin adları ve görevleri yer almaktadır.

Tablo 14: Gayrimüslimler

ADI	GÖREVİ
Balzac	Fransız Tüccar
Dibobir	Rusya Devletinin Edirne Elçisi
Mister Pol bizani	Rus Tüccar
Balos Yankol	Rum Tüccar
Bezkol Tarad	Rum Tüccar
Bos Nikola	Rum Tüccar
Kontezina	Sardunya Elçisi
Boleki	Fransız Tercüman
Rabos Nikola	Rum Tüccar
Anton	Tüccar
Kirkor	Tarsus'ta yaşayan zimmi
Olüvis Anton	Tercüman
Hace Pavli	Sardunya Baylosu
Manon	Maden Ustası
Şamlioğlu Agop	Kuyumcu
Bozaekoğu Yafek	Boyacı

5.4.5. Cami, Medrese, Menzil ve Zaviyeler

Bir şehrin dinî, kültürel ve sosyal hayatı hakkında fikir sahibi olmamızı sağlayan kurumların başında ibadethaneler, hayır ve eğitim kurumları gelmektedir. Osmanlı şehirlerinin kuruluş ve gelişmesinde önemli bir rolü bulunan cami, medrese,

¹⁴⁹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 21, s. 53.

¹⁵⁰ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 37, s. 67.

zaviye vb. yapılar şehirlerin vazgeçilmez unsurları olup mimarî yapı açısından da dinî eserlerin başında gelmektedir. 285 numaralı defterde Tarsus'a ait birçok cami, menzil ve zaviye ismi geçmesine karşılık medrese ismi hükümlerde yer almamaktadır. Sicilde fazla sayıda hayır müessesesinin bulunması şehirde canlı bir dinî ve kültürel hayatın varlığının kanıtıdır. Cami, menzil ve zaviye isimleri sicilde şu şekilde geçmektedir: *El-Hamdü lillâhi'l-vâkıfî alâ küllî hâli âlemi's-şehâdeti ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Resûlihî Muhammedini'l-meb'ûsi'l-beyânü'l harâm ve'l-helâl ve alâ âlihî ve eshâbihî hayri'l-eshâbi ve hayri'l-âla işbu bâ'is-i hâza'l-kitâb medîne-i Tarsus mahallâtından **Câmi'-i Atîk** Mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve râğibü'l-hasenât Mustafa bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'i şerîf ve mahfel-i dîn-i münîf li-ecli't-tescîl ve'l-emri'l-itmâm ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği işbu râfi'u'l-kitâb-ı ferrâş Şeyh Mustafa bin Ömer mahzarında...¹⁵¹. Örnekte görüldüğü gibi Mustafa bin Ömer'in Cami'-i Atik (Eski Camii)'e mütevellî tayin edildiği belirtilmektedir.*

Sicilde menzil isimlerinin geçtiği hüküm şu şekildedir: *Elhamdülillâhi'l-vakıf-ı alâ küllî hâl âlemü'l-gayb ve şehâdetü'l-kebirü'l-müte'al ve's-salâtu alâ seyyidina'l-meb'usü'l-beyânü'l-haram ve'l-helâl ve alâ alihi ve ashâbihi hayrû'l-ashab ve münirü'l-eâli amma ba'd işbu vesikâ-i şer'iyeye leffi dinin tahrir ve inşasına ba'is ve badî oldur ki medine-i Tarsus mahallatından Çataklı Mahallesinde vaki' üç bab tahtani menzil ve havlu-yı müştemil ve bir zokak kapısı ve kenif ve havlu-yı mezkûrun ittisalinde içerü tarafında dört bab tahtani menzil ve yine havlû-yı müştemil ve derûnunda iki dut ağacı ve havlu kapısı ve kenif kıbleten Yulafoğlu'nın menzili ve nalbend Süleyman'ın oğlunun menzili ve şarken Nalbend Küçük Ali'nin menzili poyrazen başı çıkmaz zokak garben Hacı Güllü'nün oğlu menzili işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ve mümtaz olan yedi bab tahtani menzil ki iki küt'a havlu-yı şamil mülk-i müşteram olub dünya dar-ı fena ve ahiret dar-ı beka ni'amî-i zill-i zail ve mukîmî-i cenef-i dahil olduğunu eşhedü enlâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdhû ve resulûhu amentü bi'llâh ve bikitâbihi ve rasûlihi ve'l-yevmi'l-ahir ve bima câe bihi Muhammeden ve bima kâle zemzemesinden beher-yab olmak emniyesiyle tahkik bilüb şu vechile hayrat ve hasenata kasd ve murâd*

¹⁵¹ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 66, s. 159.

*eylemeğle zikr-i sabık...*¹⁵². Örnekte Çataklu Mahallesi'nde Hacı Güllü, Yulafoğlu, ve Süleymanoğlu menzillerinin vakfedilip mütevellî heyetinin seçilmesi yer almaktadır.

Defeterde zaviye ismi ise şu şekilde geçmektedir: *'An asl Borlulu olub medine-i Tarsus kurâlarından **Baltalu Zaviyesinde** fevt olan Ali nam müteveffânın terekesinden beytü'l mâle sahhü'l bâkî teslimi.*¹⁵³

Sicilde tespit edilen cami, medrese ve diğer dinî yapılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 15: Cami, Mederse, Menzil ve Zaviyeler

Bulgar Aşk Zaviyesi	Bittâki Zaviyesi
Zeytinli Menzili	Baba Menzili
Tahtalı Menzili	Bahçecibaşı Menzili
Tokatlı Mehmed Efendi Menzili	Câmi'-i Nur, Câmi'-i Atik

5.4.6. Adı Geçen Önemli Şahsiyetler

5.4.6.1. Hz. Dâniyâl (a.s)

Hz. Dâniyâl (a.s), İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlerdendir. Kendisine kitap verilmediği ve dolayısıyla yeni bir din ihdas edilmediği için İslâm literatüründe adına az rastlanır. Hz. Davud' (a.s) un neslindedir. M.Ö. VI-V. asırlarda yaşamış ve 606 yılında çocuk olduğu halde esir edilerek İsrailoğulları ile beraber Babil'e götürülmüştür. Hz. Dâniyâl (a.s), burda ilmi, ahlâkı ve özellikle isabetli rüya yorumlaması ile dikkatleri üzerine toplamıştı. Hatta rüya tabirini ilk icad edenin Hz.

¹⁵² T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 32, s. 117.

¹⁵³ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 97/4, s. 197.

Dâniyâl (a.s) olduğu rivayet edilmektedir. Bundan sonra zamanın hükümdarının sarayında büyümüş ve onun mu'abbir başısı olmuştur. Bu arada Babil, İranlıların eline geçmiş ve Dâniyâl (a.s) her nasılsa Babil'in idaresine tayin edilmişti. Dâniyâl (a.s), Kisra'dan İsrailoğulları'nın Kudüs'e dönmeleri ve şehir mabedini yeniden inşa etmeleri için izin istemiş ve bu isteği kabul edilmiştir.

Hız. Dâniyâl (a.s)'ın Tarsus'a gelmesi ise şöyle olmuştur: Bir kıtlık senesinde başkenti Tarsus olan Kilikya Devleti'nin Kralı Syennesis, Dâniyâl (a.s)'ı Tarsus'a davet etmişti. Hız. Dâniyâl (a.s) da bu daveti kabul ederek Tarsus'a gelmiş ve bununla birlikte ülkeye bir bolluk ve bereket yağmıştı. Bu nedenle Dâniyâl (a.s) Çukurova'nın ve Tarsus'un uğuru sayılmıştır. Vefat tarihi bilinmemekle beraber Tarsus'ta vefat ettiği kesindir. Tarsus'un ortalarında Hız. Dâniyâl (a.s)'ın mezarı bulunmaktadır. Yine Tarsus'un en büyük ve en eski camisi olan Ulu Cami de Hız. Dâniyâl (a.s)'ın mezarının yanındadır¹⁵⁴. Sicilde Hız. Dâniyâl'in adı şu şekilde geçmektedir: *İftihârü'l mahsûs ve'l mükremin vâsilâteyn muhtâdü'l ve'l mütekkelli bi'l fâsl dârü'l sa'âdetim i'lâsı olub harameyn-i şerife evkâf nazırı olan Abdullah Ağa nam âlâve-i divân-ı hümayuna arz gönderip taht-ı nezâretinde olan evkâfdan medine-i Tarsus'da vâk'i **Hazreti Dâniyâl** bin âliye el-İslâm türbesinde mersum Sultan Gavri vakfının tevliyet ve türbedarlık cihetleri tevcih-i hususuna dair medine-i Adana nâibi Mevlâna es- Seyyid led-i Zir Ali'nin vurud eden i'lâmına kaydı bâ'del ihraç keyfiyet-i i'lâm olunmak babında ferman-ı âlişanımla harameyni münkaşına havale olundukda medine-i Tarsus'da vak'i mersum Sultan Gavri nam sahibu'l hayrın medine-i mezburede kain **Hazreti Dâniyâl** bin âli el- İslâmın türbe-i şerifeleri vakfının yevmi iki akçe vaife ile tevliyet ve yevmi bir akçe ile türbe-i müşârları türbedarlık cihet-i derkenardan nümâyan olduğu üzere cihetiyle mezkur vazife mersumeleriyle Mehmed şah el-hindi mahlûlünden bin iki yüz kırk iki sene-i Muharrem'in on yedinci senesinde medine-i Tarsus nâibi Abdurrahman i'lâm ve ârz ile Şeyh Mehmed Kadri el- hindi ve şeyh Ahmed Kadri hindi üzerlerine bâ'del tevcih-i mezbur Şeyh Mehmed Kadri el- Hindi bilâveled fevt olub leffen hassa-ı mezkureleri iki yüz kırk dokuz senesi Şa'banın on dördüncü gününde medine-i mezbur nâib Müftüzâde es-Seyyid Mehmed Ğaffar i'lâmı ve bâ ârz-ı hissedarı merkum el- şeyh Ahmed el- hindiye tevcih olunub tevliyet ve türbedarlık-ı mezkure cihetleri elyevm bâ*

¹⁵⁴ Akgündüz,Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 442-443.

berât-ı âlişan merkurum ŞeyhAhmed el- hindi üzerinde olduğu kuyuddan tevliyet-i mezkure ile türbedarlık-ı mezkure ile vazife-i mersum ile ... ¹⁵⁵.

5.4.6.2. Hz. Bilâl-ı Habeşî (r.a) Makamı

Tarsus'ta Hz. Peygamberin müezzini Bilâl-ı Habeşî'nin makamı da bulunmaktadır. Asıl adı Bilâl b. Rabah-ı Habeşî olan (r.a), adından da anlaşılacağı üzere Habeşlidir. Cumah b. Amr ailesinden Ümeyye b. Halef'in kölesi iken İslâmiyeti kabul ederek köleler arasında İslâmı ilk kabul etme bahtiyarlığına kavuşmuştur. Müslüman olduğundan dolayı müşrik efendisi tarafından tarifi imkânsız eziyetlere maruz kalmıştır. Böylece Müslümalığın ilk çilesini çekenlerden olmuştur¹⁵⁶.

Bilâl-ı Habeşî İslâmın ilk müezzini'dir. Hz. Peygamber devrinde ezân-ı Muhammedîyi o okumuştur. Bu nedenle müezzinlerin piri olarak bilinmektedir. Hz. Peygamberin vefatından sonra sadece iki defa ezan okuduğu bilinmektedir. Birisi Hz. Ömer (r.a)'in Şam'a teşrifinde, ikincisi de ziyaret için Medine'ye döndüğünde Hz. Hüseyin (r.a)'in ısrarı üzerine Medine'dedir¹⁵⁷.

Bilâl-ı Habeşî hayatı boyunca Hz. Peygamberin yanından hiç ayrılmadı. Vedâ haccında da bulundu. Onun abdest suyunu temin etmek, sütra olarak kullandığı harbeyi taşımak, şahsî ihtiyaçlarını karşılamak, savaşta özellikle geceleri korumasını gündüzleri ise gölgelenmesini sağlamak, beytü'l mâl işlerine bakmak, Hz. Peygamber'in emriyle bazı ödemeleri yapmak, elçileri ağırlamak, seriyye kumandanlarına sancak vermek, Resûl-i Ekrem'in emirlerini halka duyurmak gibi işlerde görev almıştır¹⁵⁸. Ayrıca Peygamber efendimizin bütün gazvelerinde bulundu. Seferler esnasında kendilerinin erzak tedariki vazifesini üzerine aldığı anlaşılıyor¹⁵⁹.

Hz. Peygamberin vefatından sonra bu acıya dayanamamış ve Medine'yi terk etmek istemiştir. Ancak Hz. Ebubekir (r.a)'in ricası üzerine orada kalmış; onun vefatından sonra Şam'a gitmiştir. Hz. Bilâl-ı Habeşî hicretin 20. yılında Şam'da vefat

¹⁵⁵ T.Ş.S. Numara: 285, Hüküm No: 65, s. 93.

¹⁵⁶ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 457.

¹⁵⁷ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 458.

¹⁵⁸ Mustafa Fayda, "Bilâl-ı Habeşî" *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, VI, İstanbul, 1992, s. 152.

¹⁵⁹ FR. Buhl, "Bilâl" *İslâm Ansiklopedisi*, II, İstanbul, 1997, s. 611.

etmiştir. Bir rivayete göre buraya, diğer bir rivayete göre de Haleb'e defnedilmiştir.

Tarsus'ta makamının bulunması ise şöyle anlatılmaktadır: Hz. Ömer (r.a) zamanında feth edilen yerleri görmek isteyen Hz. Bilâl-ı Habeşî (r.a) Tarsus'a da gelmiş ve burada "Kırk Kaşığı" denilen yerde, yani şimdiki makamının bulunduğu yerde ezan okumuş ve namaz kıldırıştır. Daha sonra bu mescidin yanına bir kuyu inşa ettirmiştir. Halk arasında bu kuyunun suyunun şifalı olduğu söylenmektedir. Gerçekten de Tarsus, tam olarak Müslümanların eline Abbasiler döneminde geçse bile ondan önce İslâm orduları Hz. Ömer zamanında Tarsus yakınlarına kadar gelmiş; hatta buraları feth etmiştir. Şam tarafını fetihle görevlendirilen Ebu Ubeyde bin Cerrah ve Halid ibn-i Velid'in kumandanlıklarındaki İslâm ordusu, Ceyhan Nehrini aşmış Misis Kalesini almışlardır. Ayrıca Habib b. Mesleme ile Muvaiye b. Ebu Süfyan kumandanlıklarındaki diğer İslâm ordusu, İskenderun ve Payas'ı fethederek İslam topraklarına katmışlardır. Bu nedenle Hz. Bilâl-ı Habeşî'nin Tarsus'a kadar geldiğine şüphe yoktur¹⁶⁰.

Sicilde Hazreti Bilâl Habeşî (r.a)'nin ismi sadece bir hükümde geçmektedir: *Tarsus'da ba emrillâh te'âlâ Hazreti Bilâl-i Habeşî Radiyallâhu te'âlâ anhû hazretlerinin türbe-i şerifesinde vefat eden Sucu Mustafa'nın muhellafat kayıdır.*¹⁶¹ Örnekte Tarsus'ta Hz. Bilâl-i Habeşî'nin türbesinde vefat eden Sucu Mustafa'nın kaydı yer almaktadır.

Tablo 16: Önemli Şahsiyetler

Hazreti Dâniyâl (r.a)
Hazreti Bilâl-ı Habeşî (r.a)

¹⁶⁰ Akgündüz /Heyet, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, s. 458.

¹⁶¹ T.Ş.S., Numara: 285, Hüküm No: 60/4, s. 151.

SONUÇ

Kâdı defterleri, şer'î mahkeme sicili veya sadece "defter" de denilen şer'îyye sicillerinde, devlet merkezi ile olan yazışmalar, halk dilekleri, fermanlar, i'lâmlar, hüccetler, beratlar vs. gibi konulara ait belgeler bulunmaktadır. Bu defterler XV. yüzyılın ilk yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadarki zaman dilimi içinde Osmanlı Devleti'nin sosyal, siyasî, hukukî hayatı hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu özelliğiyle de Osmanlı kültür tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir. Bunun yanında bölgenin beledî, inzibatî işleri, devletin çıkardığı muhtelif yasaklar, ordu için asker ve zahire toplanması, halktan vergi toplanması, bölgede yetişen ürünler, şehir ve kasabaların hayatı, nüfus tayini, salgın hastalıklar ve aile hayatı gibi konular da bu defterlere kaydedilirdi.

Vakânüvis tarihleri ve özel tarihlerimizde şehir, köy ve kasabalarımıza ait malumat yok denecek kadar azdır. İşte Osmanlı Devleti'nin gerçek tarihi ancak bu defterlerin tetkikinden sonra meydana çıkacaktır. Üstelik siciller verdikleri malumat ve tarihlendirme bakımından emin olabileceğimiz kaynaklardır. Ayrıca bunlar, arşiv evrakını teyid eder mahiyette oldukları gibi, zayi olmuş evrakın yerine kullanılacak en önemli vesikalardır. Ayrıca geçmişten günümüze ışık tutan, birinci elden bilgi veren ve başka bir nüshası bulunmayan bu kaynaklar sayesinde gerçek tarih yazılabilecek ve geçmişimiz en az hata ile öğrenilebilecektir. Şer'îyye sicilleri iyi analiz edildiği takdirde araştırmacılara araştırdığı bölgenin sosyal, iktisadî, idarî, siyasî, adlî, kültürel, nüfus yapısı, dönemin şartları, etnik, dinî, felsefî ve daha birçok konu hakkında bilgiler sunmaktadır. Yine şer'îyye sicilleri etraflıca incelendiğinde hukukun gerçek ve tüzel kişilerin var olduğu, ehliyet, gaiplik, şahsî haklar ve benzeri konulara dair şer'î hükümler sicillerde yer aldığı görülecektir.

285 Numaralı Tarsus Şer'îyye Sicili (H.1247-1253/M.1831-1837) yedi yıllık bir zaman dilimini kapsamaktadır. 92 sayfadan ve 116 hükümden oluşan sicil, konu bakımından her ne kadar aile hukukunu andıran dar bir alana sıkışmış olsa da sicilden, kaza statüsünde olan Tarsus'un sosyal ve iktisadî yapısı hakkında önemli bilgilere de ulaşmak mümkündür.

Tarsus, Akdeniz'in verimli topraklara sahip önemli sahil kentlerinden biri olduğundan tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Elimizdeki defter de Tarsus'un bölge üzerindeki önemini tasdikler niteliktedir. Sicilde başta Tarsus'un mahalleleri olmak üzere isimleri geçen vilayet, sancak, kaza, nâhiye ve karyeler birer birer tespit edilmiştir. Yapılan bu tespitte gerek Tarsus kazasına ait gerekse diğer vilayet, sancak, kaza, nâhiye ve karyelere ait çok geniş bir coğrafyanın yer isimleri görülmektedir. Nitekim elimizdeki defter bunu tasdikler niteliktedir. Defterde söz konusu olan isimler arasında Adana, Antalya, Antakya, Karaman, Nevşehir, İskenderun, Erzincan, Diyarbakır, Ordu, Van, Bağdat, Halep, Arabistan, Mısır, vs. yer isimleri geçmektedir.

Defterde başta asker isimleri olmak üzere çok sayıda idarecinin de ismi geçmektedir. Yine sicilde geçen cami, medrese ve diğer dinî yapıların isimleri birer birer tespit edilmiştir. Bu isimler Tarsus'un dinî ve sosyal yapısını göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Söz konusu defterde geçen davaların yarısından fazlası verâset davalarıdır. Bu davaların çoğunluğu tereke taksimidir. Tereke taksim davalarında insanların giyimleri, kuşamları, yiyecekleri, kullandıkları eşyalar ve mekânlarının yapısına kadar birçok ayrıntının tespiti mümkündür. Yine tereke davalarında ev fiyatları, eşya fiyatları, kısaca iktisadî hayata dair her türlü ayrıntı tespit edilebilir. Verâset davalarında görülen vâsi tayini devletin güvencesi altında olup vâsilerin mahkeme heyeti tarafından tayin edildiği görülmektedir. Vâsi tayinlerinde genellikle anne, abi, dede, dayı ve amca vâsi olarak tayin edildiği gibi hiçbir kan bağı bulunmayan kişilerin de vâsi tayin edildiği görülmektedir. Vâsi tayinlerinde en belirleyici özellik kişilerin güvenilir olmasıdır. Güvenilir olmayanlar anne dahi olsa çocuklarının vâsiliği elinden alınır. Sicilde buna benzer davalara rastlamak mümkündür.

Defterde dönemin mesleklerini de tespit etmek mümkündür. Başta askerî sınıf olmak üzere tüccar, kunduracı, boyacı, kuyumcu, kasap, uncu vs. ticaret ve zanaata dair hemen hemen bütün meslek kollarının isimleri de sicilde geçmektedir. Sicilde tespit edilen çarşı, esnaf ve meslek isimleri çalışmamızda yer almaktadır. Bu isimlerden hareketle Tarsus'ta canlı bir ticarî hayat olduğunu söylemek mümkündür.

285 Numaralı Tarsus Şer‘iyye Sicili XIX. yüzyılın sonlarına doğru Tarsus’un yerel tarihi açısından kendine has bir hal almıştır. Bu çalışmanın amacı gelecekte yapılacak daha kapsamlı şehir tarihçiliği çalışmalarında araştırmacılar için zengin altyapı malzemesi ortaya koymaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- ABACI, Nurcan, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, Ankara, 2001.
- AKDAĞ, Mustafa, *Türk Halkının Dirlik Düzenlik Kavgası*, Ankara, 1975.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, *Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloğu*, İstanbul, 1988.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, Rahmi Tekin-Yaşar Baş-Osman Kaşıkçı, *Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshâb-ı Kehf*, İstanbul, 1993.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, “Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri” *Türkler Ansiklopedisi*, X, Edt: Hasan Celâl Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca, Ankara, 2002.
- AKKAYA, Yüksel, “19. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Mersin Ekonomisi”, *Sırtı Dağ, Yüzü Deniz: Mersin*, İstanbul, 2004.
- ATAR, Fahrettin, “Tarsus” *İslâm Ansiklopedisi*, XII, İstanbul, 2001.
- AYDIN, M. Akif, “Osmanlı'da Hukuk”, *Osmanlı Devleti Tarihi*, II, İstanbul, 1999.
- AYDIN, M. Akif, *İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, İstanbul, 1996.
- AYTAR, İbrahim Halil, *19. Yüzyılın İkinci Yarısında Tarsus'ta Yaşayan Gayrimüslimlerin Sosyo-Ekonomik Etkileri (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Mersin, 2006.
- BAYINDIR, Abdülaziz, *İslâm Muhâkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)*, İstanbul, 1986.
- BERKİ, Ali Hikmet, *Açıklamalı Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye)*, İstanbul, 1985.
- BİLGİLİ, Ali Sinan, *Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri*, Ankara, 2001.
- BUHL, FR., “Bilâl” *İslâm Ansiklopedisi*, II, İstanbul, 1997.
- CİN, Halil, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara, 1974.
- ÇADIRCI, Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Ekonomik ve Sosyal Yapısı*, Ankara, 1997.
- DARKOT, Besim, “Tarsus” *İslâm Ansiklopedisi*, XII, İstanbul, 2001.
- DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 2003.

- DOĞAN, İsmail, “Osmanlı Ailesinin Sosyolojik Evreleri: Kuruluş, Klasik ve Yenileşme Dönemleri”, *Osmanlı*, V, Ed: Güler Eren, Ankara, 1999.
- ENER, Kasım, *Tarih Boyunca Adana Ovasına Bir Bakış*, İstanbul, 1964.
- ERDEN, Gülseren, *1890 Numaralı Trabzon Şer’iyye Sicili’ne Göre “Trabzon” H. 1140-1141(1727-1728)*, (Yüzüncü Yıl Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü), Van 2000, s.22.
- ERİŞİM: [[http:// www.İstanbul Müftülüğü.gov.tr/Şer’iyye-Sicilleri-Arşivi.html](http://www.İstanbulMüftülüğü.gov.tr/Şer’iyye-Sicilleri-Arşivi.html).]
- EVLİYA ÇELEBİ, *Seyahatnamesi, IX*, Ed: Yücel Dağlı-Seyit Ali Kahraman-Robert Dankoff, İstanbul, 2005.
- FAYDA, Mustafa, “Bilâl-ı Habeşî” *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, VI, İstanbul, 1992.
- FR. Buhl, “Bilâl”, *İslâm Ansiklopedisi, II*, İstanbul, 1997.
- GÖRÜR, Muhammet, “Salnâmelere Göre Osmanlı Döneminde Tarsus”, *Cumhuriyetimizin 75. Yılında Düünden Bugüne I.Tarsus Sempozyumu Bildirileri*, Tarsus, 1988.
- GÜLER, Saadet, *411 Numaralı Bitlis Şer’iyye Scilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Van, 2001.
- HALAÇOĞLU, Yusuf, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara, 1991.
- İNALCIK, Halil, “Mahkeme”, *İslâm Ansiklopedisi, VII*, İstanbul, 1957.
- İZBIRAK, R., “Tarsus”, *Türk Ansiklopedisi, II*, Ankara, 1981.
- KANKAL, Ahmet-Kenan Taş, *195 Nolu Mardin Şer’iyye Sicili Belge Özetleri ve Mardin*, İstanbul, 2006.
- KARAMAN, Hayrettin, *Mukayeseli İslâm Hukuku, I*, İstanbul, 1996.
- KARLANGIÇ, Osman, *73 Numaralı Adana Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Şanlıurfa, 2007.
- KAZICI, Ziya, *Osmanlı Toplum Yapısı*, İstanbul, 2003.
- KIRAY, Mübeccel, “İçel”, *Yurt Ansiklopedisi, V*, İstanbul, 1982.
- KÖYMEN, Mehmed Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Toplum Hayatı”, *Selçuk Araştırmaları Dergisi, IV*, Ankara, 1975.
- KUNT, Metin, *Sancaktan Eyalete (1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İdaresi)*, İstanbul, 1978.
- KURT, Yılmaz, *Osmanlıca Dersleri, II*, Ankara, 1997.

KÜTÜKOĞLU, S. Mübahat, *Osmanlı Belgelerinin Dili, (Diplomatik)*, İstanbul, 1986.

Meydan Larousse, XI, “Tarsus Maddesi”, İstanbul, 1988.

MUMCU, Ahmet-Coşkun Üçok, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1976.

ORTAYLI, İlber, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kâdı*, Ankara, 1994.

ÖZ, Hikmet, *Bilinmeyen Tarsus*, Ankara, 1998.

ÖZKAN, Osman, *138 numaralı Adana Şer’iyye Sicilinin (H. 1323-1326/M. 1905-1908) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Şanlıurfa, 2004.

ÖZTÜRK, Sait, *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, İstanbul, 1995.

PİRİ REİS, *Kitab-ı Bahriye, IV*, Editör: Ertuğrul Zekai Ökte, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988.

RAMSAY, W. M., *Tarsus*, Çev: Levent Zoroğlu, Ankara, 2000.

REFİK, Ahmet, *Büyük Tarihi Umumi, I*, İstanbul, 1912.

SAİD, Uğur, *İçel Tarihi*, İstanbul, 1943.

STRABON, *Antik Anadolu Coğrafyası*, Çev: Adnan Pekman, İstanbul, 1997.

SÜMER, Faruk, “Ramazanoğulları”, *İslâm Ansiklopedisi, IX*, İstanbul, 2001.

TAŞ,Hülya, Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şuhudü’l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir?, *Bilig Dergisi*, Sayı: 44, Ankara.

T.Ş.S., Numara: 285.

T.Ş.S., Numara: 288.

T.Ş.S., Numara: 292.

T.Ş.S., Numara: 297.

Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, *Tarsus Rehberi*, Tarsus, 1986.

TURAN, Şerafettin, *Türkiye-İtalyan İlişkileri I-Selçuklulardan Bizans’ın Sona Erişine*, İstanbul, 1990.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, 1988.

ÜÇOK, Coşkun, Ahmet Mumcu, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1985.

ÜNAL, M. Ali, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı*, Ankara, 1989.

ÜNAL, Mehmed Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1999.

Yeni Türk Ansiklopedisi, IX, "Tarsus Maddesi", İstanbul, 1985.

Yurt Ansiklopedisi, V, "İçel", İstanbul, 1982.

ÖZET

Bu Çalışma H.1247-1253/M.1831-1837 yılları arasını ihtiva eden 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin incelenmesinden oluşmaktadır. 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili Osmanlıca metninin günümüz Türkçesine çevrilmesinde metne sadık kalındı, kelimeler değiştirilmeksizin cümle kuruluşları aynı şekilde verildi. Ana metin basit transkribe tekniği ile okundu. Metinde geçen Farsça, Arapça, Türkçe sıfat ve tamlamalar bu dillerin gramer kurallarına göre yazıldı. Osmanlıca metinde geçen, ayın harfi: (°) işareti, hemze (elif) harfi: (°) işareti, uzun a: â harfi, uzun i: î harfi, uzun u: û harfi ile yazıldı.

Sicilde geçen 116 belgenin tamamının transkripsiyonu yapılarak değerlendirildi. Belgede yer alan hükümlerin özeti tablo halinde verildi. Çalışmamızın özet tablosu, defter hakkındaki bütün sorulara cevap verebilecek niteliktedir. Sicilde; verâset, vesâyet, mihir-boşanma, tereke taksimleri gibi konular yer almaktadır.

Şer'iyeye sicilleri kaydedildiği dönem hakkındaki en orijinal bilgileri içermektedir. Bu bilgiler ışığında dönemin sosyal, idarî, hukukî, iktisadî ve kültürel yapısı hakkında bilgilere ulaşmak mümkündür. Bu amaç doğrultusunda sicilde yer alan yer isimleri, devlet görevlilerinin isimleri, askerî görevlilerin isimleri birer birer tespit edildi. Yine sicilde geçen camii, medrese ve diğer dinî yapıların birer birer tespiti yapıldı. Sicilde dönemin soysal yapısı hakkında bilgiler verildi. Dönemin giyim-kuşamı ve kullanılan eşyaların tespiti yapıldı. Yine dönemin iktisadî yapısı hakkında genel bilgiler verilip meslek grupları, çarşıları, dükkânları, esnaf grupları, iskeleleri tespit edildi. Ayrıca dönemin eşya fiyatları ve hayvan fiyatlarına ulaşıldı.

ABSTRACT

This study consists of the examination of the Islamic law register, number 285 belonging to Tarsus which occurred between the year –1247 and 1253 (of Islamic calendar)–1831 and 1837 (of Gregorian calendar) While translating the register from the Ottoman Turkish into modern Turkish, was remained faithful to the text, giving the words and the structures of the sentences as the same. The adjectives and phrases that used in Persian, Arabic, and Turkish were written according to their grammar rules. The source text was read by the simple transcription technique. Some letters that occur in the Ottoman Turkish were adapted like the following: aym (ع) : ('), elif : ('), long a: â, long i: î, long u: u. All of the 116 documents in the register were translated and evaluated. The summaries of the verdicts in the text were given in the form of table. The table of the summary in the study is capable of answering all the questions concerned with lawsuit. The essential topics of the register consist of inheritance, guardianship, divorce, the appointments of the trustees, theft, and soon.

As it is known, the Islamic law registers contain the most original information about the period in which they were produced. In the light of this information, it is possible to reach the information about the social, administrative, judicial, economic, and cultural structures. Considering this purpose, the names of locations, administrators, military officers, imams, village headmen, and priests, in the text were ascertained one by one. The names of the mosques, Moslem theological schools, and other religious institutions in the text were also indicated one by one. The study has information about the social structure of the time, taken from the register. The people's apparel and things that used by them were indicated. In addition, giving a general information about the economic structure of the period, occupations, markets, and shops were ascertained. The prices of goods and animals of the time were obtained.

EKLER

EK 1: 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin İlk Sayfası.

مکتب و توشیف لاوناماری خصوصاً لسانه و نهاده سعی موقوفه
 لایحازا بنیضه نامه عاکبر بنیضه صدر لاوناماری بوردوکلر
 وصول بوردون بوبابن و بشرطه لاورزه شرفیاضه صدر لاوناماری
 نظامه و صاحب کلامه و لوزم اردو متلاک حصنوه لاده عتقوفه
 عمل و حکنه هلا رفندنه بغایبه تخاش و مجانبه ایگز شویع بیز عدویه
 مشرفه اعتمار فیکر تحریقه لاوناماری شهر فیکر لاوناماری
 سنه سب و لایحازا و فایده 285

قنوت التوب و التشرعیه طریقی مویونا زیدعله و قنوت الیما جد و الصلوات
 فوجکات دیوان هلا بوندون طریقی بخاشی ستمی و عیب زیدعجم و صفای
 الاصلی و الاقران سوار کرم بیکر اولوب ذکره خصمه ما مور
 و کعبیه قلنان الحج علی و اعیان و وجوه مملکت و بالجملة ایضاً زید فخر
 توقع دفع همایون و اصل اولیجه معلوم اولدکه بنوعیه الله توج اردوی همایون
 افه کیوسب برقلینه وصولنه اوده نعیبات چون ذخایر لزومی درکار و لایحازا
 منی فراجه تجارندن بازار نام تجاریه بالمقاوله تنظیم قلنان صفورط
 سنه سوار سندن اکنزدون و یا خود طریقی و یا ستمکرم و یا کلدره و یا اناموه
 و یا علویه و یا مکار افه و یا خود اکندر و لایحازا افه لایحازا
 کانه سار اکلاردن قنقیه اخراجی محکمه اولدکه اوزار حقیق
 اونده بوز بای کین سید و لایحازا کین خط و اوند بای قنقه دیکماد
 ایله خود سارک و لایحازا مستامه سفینه لایحازا کلردن برینه استا
 سارک و اصل اولیجه انج رسوم بازارک اول طرف اولون اعلوی و ستمکرم
 ذخایر مذکور دو تعلیم ما مورینه بود تا چند تعلیم اولوب بولردن
 جنس و مقداری و نادرینی قنقیله نسخه اول و فایده اولمه اوزره
 ایک قلمم عهد مقبوض سندی لایحازا بر قنقی سفینه قنودانک برینه و بیکر
 رسوم بازارک اعلویه اعطای لایحازا و ستمکرم لایحازا لایحازا
 سفانه مذکور ستمکرم نایب و ستمکرم لایحازا لایحازا لایحازا لایحازا

EK 4: 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin 45. Sayfası.

افتخار الايام والامكان جامع الميام والمكارم المحقق بمن يعنات الملك الدائم درگاه معلوم
 قيوما بشيرين برکتو معدن امينى ضليل بلک دام مجيد ومغناخ القضاء والمقام معادن
 القضاء والظلم نكح وطوس وادبها خازنه واقع قضات وقضاة ونواب زيد
 فضلام ومغناخ الامجاد والاعيان فداها كان ديوانها يومئذ طرس ستمى محمد رغب
 وخاصة محمد رازين نكح ستمى سيد وادب ستمى حاجى على بك زيد محمد ومغناخ
 الامائل والاقران اعيان ووجوه مملكت وبالجملة لبيز اربى زيد قدرهم توضع وضع
 هما يودن واصل وليجو معلوم اولوله بوئنا ر بعض لصوص واشقيا ومقولله لبي
 اولوقلا نام محمدن اذبه واربعه واقع محله كنه وكنز ايله فقراى رعيت
 وادبها يودن اولوقر وسائر انباى سبيله صار قنديلها يد له قتل لفظون غضب
 اموان خلدو انواع حيايت وعلفته اعتبار اشكر اولوقر بو دفعه بالاخبار
 مكتوبه قنوب مستلم وقضاه اعيان لرئيدن مقصود ذات خلافات
 بادشاها زمه وريعه جناب رب عزت اولوله فقراى رعيت وانباى سبيله
 هر حاله فقير وصياندى خصونه ذمما وسترگ اقدام وسعى نامعد ودايملى
 اراده ستمى امينه اشقياى مرقومناك ذكر اوضان محله ربه حجابا كشت وكنز
 واولوقبله فقير ولقبيا اعتبارارى محمد مستلم وقضاه اعياندى مولى ايله
 مصلى لا يقيله طوبىوب اغراض ونس محله نسا تايديكي نه هو ووبر
 كيقيت مده كل الوهب رضاي مياسه ارتقاي ملكا زمه مناخ ومغناخ اولوقر ناسلى
 سركه معدن امينى وقضات ونواب مستلم وسائر مولى ايله سز ذكر اوضان
 اولوقر اولوقر نخت حكومتكرد كاشه محله مخصوس امدار سال
 ايرك على اى حال اشقياى مرقومناك بولبر بولبر اعظم واز له ليله
 فقراى رعيت وانباى سبيله شر ومقر نلدين تخلصدى ازمه كمال اقدام ومبارت
 وعبودن لبقه محال نكده اققنانه كود مجدها در بند قراننا وتبليغ ومقدار
 واز عكر دى اقامه وتقيه بله بلبليوم استدايدن ماشوريه وحضه وقاتاران
 وخزانة ميره سائر اولوقر لى يانزبه مقدار كفاير نقران تقويليله بربكرد اولوقر
 وامتا رسالما صوب مقصود اولوقر وايصالديه والماصل زير اذله كرم كاشه
 محله زده هيج فزده مقدار زده دهنه خسر وقوع كل سى اسبابك استيصال
 واستكانه حرف جامع هفتت الميز زمان اولوقر اعلاشا وتبليغ واقاداداهنما
 انا طوبى اوردوى هما يومئذ مخصونا اشوار جليل القديم اصدر واپه شيار
 اوئند اميدى بالاده محرا اولوقر اووتيزهاق بادشاها نك كائينى
 كاشه اولوقر بر وقت هفتت وضع وهالت وقوع كل سى ازمه بالوقر
 كمال اقدام الميز قطعى مطلوب بادشاها زمه مده مده بايه اغنا خذون
 مستلم وضع وهالت صلح هفتت مده مده كمال مسئوليت ووقنات اولوقر
 ز اولوقر بر وقت هفتت محل وقنله اجاى امر واز امرو ملكا زمه بار
 نقات تفرج وطلعت اميرانهم وقوع

EK 5: 285 Numaralı Tarsus Şer'iyeye Sicili'nin 59. Sayfası.

51

عداصل مصراها لبيدو ابيو مدينة طبروس كنه محبته وفات ابيده شيخ علسك
 حاضره وارثي موهبي اوله فبندوه كافة امواله وملكاته اصيه بيت المال ايجاب
 انقله متوناي مقومك وخرقا مي قيداراه

محلته مذبوده
 سنه
 ٤٧٤

نخاس وسانه فودودك
 سنه
 ٤٧٤

اعمال كود السنوناي طقه وخرقو شر

							٦٥٩
							٦٤٩
							٥٤٩
							٥٨٠
							٤٤٤
							٥٤٨
							٤٤١
							١٤٧
							٢١٠
							٠٨٥

صع ابابا اصيه بيت المال زقنده سكا دم شمشي بچو خوروش و مامجود

اكي عام كوفتاشه فوت اولو بكارن مكلفات تجزيه مكفنه وفا مقارري
 اولوب بيت المال برا تچه لوه مال قائمدي قيداراه

52

مدينة طبروس قهون ده فوت اولو قهون عبالقا ودرن مكلفات تجزيه
 مكفنه وفا مقارري اولوب اصيه بيت المال زقنده برا قهسي قائمدي
 قيداراه

53

طبروس محبوتدن كوجان ضاره مكفلي ساكندزه كوشك عبدالممنون فوت بوميه بجماع
 و مفلس مقوله سنه اولدوقن كچه مذبود ساكندزه كين راه موكور و مفلس
 موصوفو شرعه لغو بريدك شمشي قيداراه

